

un braukt pie vecākā brāļa uz Sasmaku. Vēl īsu laiciņu spēcīgā, jaunā dzīvība cīnijās ar iznīcinošo slimību, līdz beidzot 27. maijā 1901. gadā tas aizmīga uz mūžīgo dusu.

Par vēlū dabūja biedri zināt par Anševica bezcerības stāvokli. Neskatoties uz visu steigšanos, tie ieradās Sasmakā tās dienas vakarā, kad no rīta bija aizgājis A. Maija mēneša 30. dienā ērģeļu skaņām plūstot, ar grūtu sirdi iznesa biedri balto, puķu vijām klāto zārku no Sasmakas baznīcas, un gara bērnieku rinda sāka lēni kustēties no pilsētiņas

laukā uz 29 verstes attāļiem Pācu kapiem Dundagā. Grūtu pārdomu pilnais ceļš! Nospiedošs kontrasts starp apkārtējās dabas mostošos krāšņumu un smago apziņu, ka jāpavada uz neatgriešanos jauneklīs pašā dzīves ziedonī, jau tuvu pie mērķa un tomēr izrauts no piederīgo un biedru vidus! Pirmais no talaviešu saimes...

Kapos vēl mācītāja Vībeka sirsnīgie vārdi, biedru atvadišanās. Puķes un ziedi. Tad noskan sēri drūmā „Ja kādu brāli...” un satriekti visi šķīrās no svaigās kapu kopiņas.

20. Juris Kalējs.

R. P. I. inž. n. 1897—1906. Būvinženiers. Dibinātājs.
1901. I. G! T! 1903. I. old. subst. 1903. II. G! T!

„Mani vecāki — kurzemieki no Rundāles pagasta, iegāja leišos — kur Janišķu pagasta Eleknaišos piedzimu kā saimnieka dēls 10./22. jūlijā 1875. gadā. Nākošā 1876. gadā vecāki nonomāja un pārgāja uz dzīvi Šauļu apriņķa Grudzu pagasta Paiodzu pusmuižā. Še pavadīju bērniību un jauneklja gadus skolas brīvlaikos. Latviski lasīt un rakstīt iemācīja tēvs, pirmmācību vācu valodā pasniedza mājskolotāja. 11 gadus vecs iestājos Jelgavas pilsētas elementārskolā, no kuŗas izstājos 1887. gadā. Gadu vēlāk iestājos Jelgavas reālskolā un beidzu to 1895. gadā.

1897. gadā iestājos R. P. I. inženieru zinību nodājā, kur studēju līdz 1906. gadam.“

K. 1906. g. beidzis augstskolu darbojās kā fizikas un matemātikas skolotājs Draudziņas sieviešu ģimnazijā, Blūma reālskolā, pilsētas vīriešu ģimnazijā un Mūrnieka vakara kursus pieaugušiem.

1907. gadā pārgāja kā štata inženieris Viļņas apgabala ceļu valdē, 1912. g. ieņēma ūdensceļu iecirkņa priekšnieka vietu tai pašā apgabalā un izpilda šo amatu līdz 1918. g.

1918.—1920. gadam K. strādā kā tehniskās un ūdenstransporta iecirkņa priekšnieks Ziemeļrietumu ūdens transporta pārvaldē. Pārbraucis Latvijā 1920. gadā. Strādā Jūrnieceības departamentā, kur ieņēma vicedirektora vietu.

Precējies ar Antoniju Neiman. Meita Margarieta, dēli Jānis un Pauls.

21. Jānis Kaminskis.

R. P. I. inž. n. 1900—1907. Būvinženiers. Dibinātājs.

„Esmu dzimis 1878. gadā 22. oktobrī Dzeņu mājās Elkšņu pagastā Jēkabpils apriņķī.

Dzeņu mājas, kuŗas atrodas lielceļa malā uz Susejas upes krasta, mans vectēvs bija pircis no bijušās Krievijas valdības uz ilggadīgu nomaksu.

Uz otra upes krasta atrodas Elkšņu pagasta skola un baznīca, kuŗas ir lielākās būves tanī apkārtnē.

Tanī laikā kad es piedzimu, tikai neliela daļa no tagadējiem Dzeņu mājas laukiem bija apstrādāta, jo „mērnieki“, kā man tēvs stāstīja, labākos iestrādātos zemes gabalus esot atgriezuši, bet Dzeņu mājām piegriezuši „Kazu aparū“, „Vilku bērzus“ un citus ar mežu un krūmājiem apaugušus un neauglīgus ze-

mes gabalus, jo viņš neesot devis pieprasītos divdesmit piecus rubļus.

Dienu no dienas tēvs pavadīja darbā ārpus mājas, kādēļ sevišķi liels prieks man bija, kad pa reizei vasaras vakaros viņš paņēma sev līdz pieguļā, kur naktī pie maza ugunsкура stāstīja par savu jaunību, bargu kungu laikiem un saviem ceļojumiem uz Rīgu, Jelgavu un citām pilsētām. Cik ļoti tālu no Dzeņiem man likās šīs pilsētas un kā es vēlējos tās kādreiz redzēt! Tā bezbēdīgi, vēl nesaprazdams dzīves grūtības, es kopā ar saviem brāļiem un māsām augu un rotaļojos pa zaļajām birzēm, paleju, upes līčiem un pie vecā tilta, kuŗš bija būvēts no ļoti resniem balķiem.

Šis vecais tilts man sevišķi patika pavasarī, kad lieli ledus blāķi pie tā sadambējās un kad, lai to

glābtu, no pagasta sadzītie ļaudis ar cirvjiem un ķekšiem vairākas dienas no vietas strādāja pie sastrēguma likvidēšanas.

Lasīt un rakstīt mani iemācīja tēvs ar māti. Katru vakaru pēc dienas darbu nobeigšanas pārlicinājās vai uzdoto biju iemācījies un uzdeva darbu nākošai dienai. Ja uzdevumu biju labi veicis, tad nākošā diena bija manā pilnā rīcībā, bet ja nē, tad rotaļu laiks tika ierobežots, kas man ļoti nepatika, kādēļ arī centos, lai tādi gadījumi neatkārtotos.

Sestdienas vakaros no baznīcas torņa plūda zvana skaņas pār kalniem un lejām un šis skaņas man vienmēr atgādināja, ka rītā būs svētdiena un agrāk jāceļas, lai kopā ar vecākiem, brāļiem, māsām un kalpiem noturētu kopēju rīta lūgšanu un pēc tam kopējas brokastis. Šo parašu stingri ieturēja un neviens nevarēja iztrūkt.

Manā devītā dzīves gadā iestājos pagasta skolā un to apmeklēju trīs ziemas. Šinī laikmetā pa vasaru vajadzēja iet ganos, kas man nevisai patika. Sevišķi grūti bija celties rītos līdz ar saules lēkšanu, kad miegs likās vissaldākais. Manā rīcībā bija tikai katra trešā svētdiena, kad ganos gāja kalpone vai puīša sieva. Šinī laikmetā es apskaudu pieaugušos, jo pēc pusdienas tie likās diendusā, bet ganiem tani laikā vajadzēja plūkt un kapāt kāpostu, biešu un citas lapas, kā arī padzirdīt un uzraudzīt ganībās palaistos zirgus. Pats par sevi saprotams, ka pie tādām apstākļiem es vēlējos būt pieaudzis, jo viņu darbs man likās daudz vieglāks un patīkamāks.

Manā divpadsmitā dzīves gadā kopā ar vecāko brāli iestājos Neretas draudzesskolā, kurā atradās vairāk kā divdesmit verstis no mana tēva mājām. Pie skolas internāta nebija, kādēļ vajadzēja iztikt ar sausu, no mājām līdzpaņemtu, ēdienu. Pēc katrām divām nedēļām, sestdienas pēcpusdienā, es kopā ar brāli gāju uz mājām, lai pirmdienas rītā līdz ar jauniem produktu krājumiem tēvs vai māte mūs atkal aizvestu uz skolu.

Šinī laikmetā man vasara bija daudz jaukāka, jo ganos vairs negāju, bet kopā ar pieaugušiem strādāju lauku darbus. Sevišķi man patika lūdumu list, strādāt pie siena novākšanas un pēc pabeigta darba peldēties.

Jauki tika pavadītas Lieldienas, kad visi apkārtējie kaimiņi pulcējās ap šūpolēm, kuņas ierikoja starp divām atsevišķi augošām priedēm. Jautri gāja Vasaras svētkos ar ripas dzišanu un Jāņos, kad visās malās atskanēja ligo dziesmas un visos uzkalniņos mirdzēja Jāņu ugunis.

Tā pagāja nepilni četri gadi un mani vecāki jau taisījās mani un vecāko brāli sūtīt uz skolotāju semināru. Te vienā jaukā dienā ieradās pie mums ciemā S., kurš tani laikā bija iestājies Pēterpils mežkopības institūtā. Ilgi viņš sarunājās ar mani un maniem vecākiem un gala rezultāts bija tas, ka nolēma mani rudenī vest uz Rīgu lai iestātos vidusskolā un pēc vidusskolas nobeigšanas — turpinātu izglītību augstskolā.

1894. g. augustā kopā ar tēvu izbraucu no mājām, lai pa zemes ceļu nobrauktu simts piecdesmit verstis līdz Rīgai. Ceļš bija pagrūts, bet pats brauciens patīkams, jo tik tālu no tēva mājām vēl nekad nebiju bijis un labprāt vēlējos redzēt tās pilsētas, par kurām biju dzirdējis no tēva nostāstiem.

Rīgā izrādījās, ka vispārējās zinībās jau biju tik tālu sagatavots, ka viegli varētu iestāties reālskolas ceturtā klasē, bet tā kā franču valodas nemaz nebiju mācījies, tad kroņa reālskolā iestāties nevarēju, kādēļ iestājos Millera privātā reālskolā ar noteikumu, ka pirmā pusgadā man jāpanāk citi skolēni franču valodā. Ar franču valodu man gāja tik labi, ka uz Ziemas svētkiem ne tikai citus panācu, bet biju viens no labākiem skolēniem franču valodā.

1897. g. pārgāju uz Rīgas pilsētas reālskolu un pārejot kārtīgi no klases uz klasi pilnu kursu nobeidzu 1900. g.

Līdz reālskolas piektai klasei līdzekļus saņēmu no saviem vecākiem, bet tālāk iztiku ar saviem līdzekļiem, kuņus nopelnīju stundas pasniegdams, strādādams kā mājskolotājs un izpildīdams dažādus grafiskus zīmējumus reālskolas vajadzībām.

Pa vasaras brīvdienām dzīvoju pie vecākiem un strādāju lauku darbus, kuņi pēc pilsētas dzīves man ļoti patika.

1900. g. rudenī iestājos Rīgas Politehniskā Institūta inženieru fakultātē.

Tani pašā rudenī es dabūju zināt, ka grupa latviešu studentu, nebūdamā apmierināta ar korporācijās ieviesušos garu, gribot nodibināt jaunu korporāciju ar nopietniem dzīves uzskatiem un principiem. Es labprāt pievienojos šai studentu grupai un tā tiku par vienu no Talavijas dibinātājiem.

Visu studiju laiku raudzīju sagādāt sev līdzekļus stundas pasniegdams, strādādams kā tehniķis pie dažādiem būves darbiem, gan arī izpalīdzēdams ar zīmējumiem dažam labam tēva dēlam, jo tani laikā vecākiem vajadzēja sagādāt līdzekļus jaunākā brāļa un māsas tālākai izglītošanai.

1902. g. pārgāju dzīvot pie mana vecākā brāļa, kurš iestājās Satiksmes ministrijas dienestā. Darba

abiem bija daudz, bet ienākumi niecīgi, tomēr jutāmiem apmierināti un laimīgāki kā jebkad.

Studijas un līdzekļu sagādāšana man aizņēma iek daudz laika, ka samērā maz varēju ņemt dalību Latvijas iekšējā dzīvē.

1905. g. mani arestēja kā revolūcionāru, un nevar zināt, kā būtu gājis, ja kāda varas vīra dēls B., kuram es gatavoju zīmējumus un izpalīdzēju tikt uz priekšu ar eksāmeniem, nebūtu bijis ieinteresēts, lai es tiktu uz brīvām kājām. Pēc atsvabināšanas tomēr biju spiests uz laiku atstāt Rīgu.

1907. g. nobeidzu Augstskolu ar būvinženiera gradu un, nokalpojis vienu gadu kā I. šķiras brīvprātīgais Krievijas armijā, raudzīju dabūt vietu tepat Latvijā, jo tanī laikā bija vakantas inženieru vietas valsts iestādēs, bet manas cerības tikt vietā izrādījās veltīgas, jo bija izdots slepens cirkulārs, lai Baltijā latviešus nepieņem atbildīgos amatos.

Pēc šādas neveiksmes es devos uz Krieviju un 1908. g. iestājos Orlas guberņas valdes būvju nodaļā kā inženieris. Ar darbu biju ļoti apmierināts un dienestā gāju ātri uz priekšu, tā ka jau pasaules kara sākumā ieņemu vecākā guberņas architekta vietu. Tanī pašā laikā jo plaši nodarbojos ar privātu praksi, kurā man deva ļoti lielus ienākumus.

Karam sākoties, mani mobilizēja kā rezerves virsnieku, un kalpoju Krievijas aktīvā armijā, no sākuma kājnieku pulkā, vēlāk inženieru pulkā un ieņemu sekošas vietas: jaunākā virsnieka, satiksmes dienesta priekšnieka, rotas komandiera, sapieņu komandas priekšnieka, inženieru pulka darbnīcu pārziņa un inženieru parka komandiera. Mani trīs reizes ievainoja, paaugstināja par štābs-kapitānu un apbalvoja ar vairākiem ordeņiem.

Daudzās kaujās, kurās es sevi netaupīju, sabojāju savu veselību tik tālu, ka 1915. g. sevišķa ārstu komisija nāca pie slēdziena, ka es dzīvošot ilgākais vēl piecus gadus.

Pēc lielnieku apvērsuma izstājos no kara dienesta un ieņemu savu agrāko guberņas architekta vietu Orlas guberņas valdē.

Pēc agrāko guberņas iestāžu likvidēšanas no sākuma strādāju kā inženieris Orlas guberņas komissāriāta valsts būvju nodaļā, pēc tam Guberņas tautas saimniecības padomes ceļu nozarē un armijā.

Pēdējie divi gadi bija tie grūtākie manā dzīvē, jo, neskatoties uz daudz un dažādiem rīkojumiem no augšas, vietējie varas vīri visādiem līdzekļiem centās padarīt dzīvi nepanesamu.

Bez tam tanī laikā manā apgādībā atradās no Kurzemes izbēgušie brāļi un māsas, pie kam vecākā māsa ar trim maziem bērniem.

Pēc lielām grūtībām 1920. g. beigās mani atzina par Latvijas pavalstnieku, un 1921. g. 1. aprīlī dabūju atļauju izbraukt uz Latviju.

Pieci gadi jau bija pagājuši no 1915. g. ārstu komisijas slēdziena. Ārstiem bija taisnība, jo pēc minētiem pieciem gadiem es galīgi šķīros no Krievijas, lai turpinātu savu darbu Latvijā, kur, attiecībā uz mani, kā latvieti, vairs nebija nekādu ierobežojumu tiesībās. Krievijai es biju miris.

1921. g. maija mēnesī es iestājos Latvijas valsts kontrolē par kontroliera palīgu. Pēc tam mani paaugstināja par kontrolieri, vecāko kontrolieri un pēdīgi 1924. g. 6. martā mani iecēla par Valsts kontroles padomes locekli un departamenta priekšsēdētāju, kādus amatus ieņemu vēl tagad."

22. Jēkabs Bernsons.

R. P. I. kom. n. 1897—1903. Tirdzniecības zinību kandidāts. Dibinātājs.

1901. II. rvd. 1902. I. rvd.

B. dzimis 28. (v. st.) februārī 1873. gadā Ādažu pagasta Maku mājās. Pirmmācību baudījis Juglas pirmskolā, vēlāk Millera privātskolā. Vidējo izglītību smēlies Pēterā I. reālskolā no 1887.—1895. g. 1896. gadā iestājos R. P. I. tirdzniecības nodaļā. Studiju laikā nodarbojies uz dzelzceļa kā ierēdnis, kā

arī pasniedzis privātstundas. Beidzis 1903. g. Augstskolu, B. nododas pedagoģiskai darbībai un strādā kā skolotājs Radomas (1903.—1904.), Aleksandro poles (1906.—1907.), Mogiļevas (Podolijā) (1907.—1914.) un Orlas komercskolā (1914.—1920.). 1920. g. pārbrauc Latvijā un strādā kā skolotājs Rīgas valsts tehnikumā un Tieslietu ministrijā kā ierēdnis.

Precējies ar Katrīni Vārtiņi, deli Jānis un Juris, meita Liene.

23. Pauls Sakss.

R. P. I. lauks. n. 1899—1906. 1909—1911. Agronomis. Dibinātājs.

1901. I. mag. cant. subst. 1901. II. mag. cant. subst. 1902. I. mag. cant. subst. 1902. II. mag. cant. subst. G! T! 1903. I. G! T! mag. cant. subst. 1903. II. mag. cant. subst., G! T!

„Esmu dzimis 1878. g. 14. janvārī Vidzemē, Jaunpils pagasta Peilēnu mājās. Mana pasaulē nākšana pārsteigusī māti darbā, un tā dzemdējusi mani rijā. No bērnības dienām visdziļāk iespiedušās atmiņā no pietkā dzīvības gada, kad vecāki no dzimts mājām pārgājuši uz tā paša pagasta Bērzu dzirnavām.

Dzirnavu ratu dunoņa un ūdens čala ievēda manu bērna dvēseli dabas simfoniā. Šajā bezbēdībā nodzīvoju pāris gadus, kad mani aizveda uz Mores pagasta Kašu mājām pie tēva-mātes mācīties grāmatu, par ko man bija jāgana cūkas. Mani vecāki, sevišķi tēvs, atzina skolas nozīmi, un tālab jau 8 gadus vecs apmeklēju vietējo pagasta skolu un pēc gada tiku aizvests uz Rīgu un tiku ievietots pareizticīgo Debesbraukšanas draudzes skolā, no kuŗas 11 gadus vecs zēns iestājos garīgā skolā. Ar Rīgā iebrukšanu sākās mana liktenīgā dzīves gaita. Ar garīgās skolas un semināra (10 gadi) klasiski-mistisko programmu manai dzīves gaitai vajadzēja būt jau izšķirtai un noteiktai. Un jāatzīstas, ka pirmos piecos gadus mans garīgais „es“ sajuta jo dziļu iespaidu no šīs disciplinēti tendenciozās audzināšanas. Bet garīgam apvārksnim paplašinoties, turpinot programmas izglītību, kā arī pateicoties semināra illegālai latviešu bibliotēkai un nākot sakarā, lai gan vēl stipri ierobežotā veidā, ar sabiedrību, galvenā kārtā caur Pērkoņa korā ārpus semināra sarīkotiem dažādiem priekšlasījumiem un koncertu vakariem pilsētā un provincē — radās jauni mērķi un centieni. Un visam tad gala rezultāts bija — caur garīgām baznīcas melodijām un Pērkoņa korā dziesmām šķīstīta, jūsmīga dvēsele, bet neapmierinātība ar iestādes sprauto mērķi.

Starp semināristiem nodibinājās jau dažs labs paslepens pulciņš, kuŗa galvenais mērķis bija tikt plašākā redzes aplokā par savu tautību. Pats par sevi saprotams, ka tad tika ienesta un lasīta paslepus latviešu literatūra un praktizēta nakts bēgšana caur logiem, lēkšana pār sētu, lai jēl daudz maz ielpotu „ār pasaules“ sabiedrības gaisu. Kā tumša ēna gulstas manā atmiņā viens semināra gads, kad tika man atņemts kroņa pabalsts, kā diezgan turīgu vecāku bērnam. Vecākiem to slēpu aiz savas kautrības un tā mācījos pazīt pirmo dzīves rūgtumu —

badu. Tajā grūtā laikā mācījos pazīt arī labāku cilvēku sirdis, un toreiz, ja man nebūtu bijis tādu draugu, kā tagadējais priesteris Jansons un citi, tad arī varbūt nebūtu lemts šis rindiņas rakstīt. Pēc gada tiku ieskaitīts atpakaļ „kroņa maizē“, līdz ar ko viss šis rūgtums izbeidzās, plašāk atverot tikai manas acis uz visādām dzīves varbūtībām.

Pēc garīgā semināra beigšanas nolēmu savu izglītību papildināt ar praktiskākām zināšanām: biju nodomājis studēt medicīnu, bet, līdzekļu trūkuma dēļ, biju piespiests palikt Rīgā. 1899. g. iestājos Rīgas Politechnikumā, kur izvēlējos dabas zinātnes (agronomiju).

Garīgā skolā un seminārā pavadītie gadi, kā ar diezgan nopietno mūzikālo programmu, tā arī vispār, ar ierosmi nevarēja paiet garām bez iespaيدا uz daudz maz mūzikālu dvēseli. Katram, kuŗu vien daba bija apveltījusi ar balss līdzekļiem, bij iespēja sevī šīs spējas nopietni attīstīt, gan baznīcas dziedāšanā, gan Pērkoņa korī. Cik daudz daļu, cildinošu atmiņu saistās ar šo kori! Es gan personīgi neatceiros laikmeta savā dzīvē, kur es nebūtu dziedājis un vispār stāvējis tuvu mūzikas iedvesmei. Sākot no agriem bērnības gadiem, kopā ar „lielajiem“ puisiem un meitām, skandināņu tautas dziesmas un „ziņģes“. 7 gadus vecs zēns „reprezentējos“ pa lauku kāzām, kā mūzikants — kontrabasists. Instrūments bij tik liels, ka man vajadzēja pakāpties uz speciāli pagatavota soliņa. Kā atalgojumu „par pūlēm“ saņēmu cimdu, zeķu pārus un „trīsasus garos dvieļus“.

Svētku rītu lūgšanas tēva mājā ar saimes kopējo dziedāšanu atstāja uz manu bērna dvēseli jo dziļu iespaidu. Tad Debesbraukšanas garīgās skolas un beidzot bīskapa koris pareizticīga katedrālē, kur turpināju dziedāt vēl kā students. Bīskapa korī skaitījos arī kā diriģenta vietnieks, kuŗu diriģēju līdz pat pēdējiem studiju gadiem. Pirmo reiz kā sōlists uzstājos atklātā laicīgā koncertā 1898. g. ar F. Šuberta „Barkarolu“, kuŗa man vienmēr vēl tagad mīļa. Mans pirmais dziedāšanas maestro — ir Jurjānu Pāvuls; tad arī sākās mana biežāka sōlo uzstāšanās, gan atsevišķi, gan kopīgi ar maestro. 1902. g. notika Melngalvju zālē mans pirmais dziesmu vakars.

Līdz ar iestāšanos Augstskolā sajutu vajadzību pēc plašākas studentu organizācijas, lai tādā ceļā nāktu vairāk kontaktā ar pašu latviešu sabiedrību — viņas intelligenci. Atsevišķi stāvošam studentam tas grūtāki izvedams. Tālab vispirms iestājos studentu sabiedrībā Zemgalijā, jo pastāvošās Rīgas stu-

dentu korporācijas atbaidīja mani ar savu pārspīlēto vāciski-buršikozo uzstāšanos. No Zemgālijas man labā atmiņā daži priekšlasījumu vakari, kurus uzstājās Asaru Jānis un vēlākais domnieks Ozols. Bet vispār šeit trūka disciplīnas, un vairums piekopa diezgan stiprā mērā alkohola lietošanu, tālab ar lielu prieku piebiedrojās studentu pulciņam, kurš bija spraudis sev par mērķi jaunas korporācijas dibināšanu ar cēliem pamata principiem un jo vairāk tāpēc, ka šim pulciņam jau bija pievienojušies mani draugi — studiju biedri — H. Celmiņš, A. Vitckopfs, O. Grīnbergs u. c. Tādā kārtā nodibinājās mūsu korporācija Talavija. Es personīgi uzskatīju un uzskatu Talaviju par tādu stud. savienību, kurās mērķis ir, pieslienoties jau pārbaudītām korporāciju tradīcijām un, patapinot no viņām to, kas audzinošs un cildinošs, — vienmēr turēt augsti latvieša gara un kultūras īpatnības un tās palīdzēt ieaudzināt un nostiprināt savos biedros, tāpēc Talavijai jābūt vienmēr modrai, jāseko laikā garam un jāizsargās no sastinguma. Tiešām Talavijas nodomi atstāja uz mani cēlu iespaidu, jo viņa vienmēr meklēja jaunus ceļus. Lai kultivētu biedros dziesmu garu, es, kā mag. cantandi substitūts, nodibināju kori, kurš uzstājās šad tad internos korporācijas vakaros, tā arī pirmajā Talavijas ballē. Šis koris, vēlāk vadīts no biedra Pakalnieša, — pastāvēja līdz pat pasaules karam.

1904. g. vasarā kopā ar P. Jurjānu aizbraucām uz Itāliju, lai papildinātos pie slavenā dzied. prof. A. Cotogni. Šis bija mans pirmais ceļojums uz ārzemēm, savienots ar daudz jaukiem iespaidiem no Vācijas un Šveices. Naīvi bija domāts pavadīt Itālijā dažus mēnešus, lai gūtu vajadzīgo papildinājumu, jo dažu nedēļu vietā nodzīvoju veselus četrus gadus. Studēju italiešu bel canto un mūziku pie vairākiem maestro: A. Cotogni, Mario Cotogni, Bonucci un Bretšneidera kundzes. Savas mūzikas studijas beidzu Romā — Karaliskā mūzikas akadēmijā — iegūdams dziedātāja diplomu. Šis laikmets viens no cēlākiem manā atmiņā. Caur sava maestro prof. Cotogni gādību tiku ievests vietējā sabiedrībā, kur bieži vien koncertēju. It sevišķi rosīgi rikojās turienes krievu aristokrātu kolonija, kur bieži ieradās kņazs Volkonskis, bijušais Keiz. Mārijas teātra direktors un Dal krozes metodes propagandētājs Krievijā. Uz Volkonska un Čaikovska brāļa („Jevg. Oņegina“ libretto sacerētāja) ierosinājuma Romā uzveda „Jev. Oņeginu“, kur es dziedāju pirmo reizi vēl vienmēr mīlo Ļenska partiju. Daudz koncertēju arī pie atsevišķiem izsmalcinātiem mūzikas mēcēnātiem — it sevišķi

mīlā atmiņā man kņazu Rachmanovu un slavenā pianista-komponista Rubiņšteina kundzes mājās.

No Romas divas reizes, 1905. g. ziemā, kopā ar pianistu Morelli un grieķu baritonu Afanariu braucu uz Ķirichi un Ģenti, apciemot latviešu emigrantus. Kādu sirsniņu un sajūsmu atnesa dzimtenes skaņas šajā auditorijā svešumā, grūti izteikt vārdos.

Atgriezies dzimtenē — 1911. g. — nobeidzu savas studijas Rīgas Politechnikā, iegūdams I. šķiras agronoma diplomu. Pa starpbrīžiem uzstājos koncertos un pasniedzu dziedāšanas stundas. Šajā laika sprīdī, kopā ar nelaiķi Lučini un pianistu Petkeviču koncertējām Berlīnē, kur publikas gan nebija daudz, toties mūzikas kritiķu pārpilnums. Ievācām atsauksmes no vairāk kā 16 laikrakstiem, kurās kā par latviešu mūziku, dziesmām, tā arī izpildītājiem bija ļoti labas. 1911. g. rudenī iestājos krievu privātā antrepreniera Cimmermaņa operas trupā un apceļoju Jekaterinoslavu, Rostovu pie Donas un Baku. 1912. g. saistījos Maskavā pie tā saucamā „Brīvā teātra“, kurā apvienoja operu, mīmodrāmu un mākslas opereti, ievērojamo režisoru Saņina, Mardzanova un Tairova vadībā. Šis respekts pret mākslu un mīlestība, ar kādu te tika strādāts, paliks man neizdzēšamā atmiņā.

1913. g. P. Jurjāna nodibinātā Latviešu opera mani sauca atpakaļ uz dzimteni, kur strādāju līdz drausmīgam pasaules kara sākumam, kad iesākās visai latvju tautai un tā arī mākslas saimei grūtais bēgļu laikmets. 1914. g. rudenī pārcēlos uz Pēterpili, atrauts no dzimtenes, pilnā neziņā par nākotni. Lai gan mūsu tauta bij izklaidēta par visu plašo Krieviju, tomēr interese par mākslu un dzimtenes skaņām neizdzisa. Taisni otrādi, dziesma bij tā, kas apvienoja un uzturēja mošu tautisko garu, ko apstiprina tas lielais koncertu skaits, kur man bij jāuzstājas, gandrīz visās lielākās Krievijas pilsētās. Kopā ar kolēģām A. Kaktiņu un A. Kalniņu apceļojām Volgas pilsētas, ņemot par galveno mērķi bēgļu kolonijas. Par šo Volgas koncertu turneju daudz būtu ko stāstīt, bet tas viss prasa laika un telpu. Bez šīm Krievijas pilsētām jāmin 1916. gadā Somijā — Helsingforsā, uz Latviešu bēgļu organizāciju ierosinājumu, sarīkotais latviešu mūzikas reprezentācijas koncerts. 1918. g. rudenī, uz enerģiskā zv. adv. A. Fridenbergas ierosinājuma no jauna nodibinājās Rīgā latviešu opera, un mēs, diezgan prāva mūzikas saime, atkal laimīgi ieobraucām Rīgā. Operā biju nodarbināts līdz 1924. g. pavasarim, kad šķiros no darba pa daļai aiz nesaprašanās ar tā laika operas direkciju, kā arī grūtas iespējamības dēļ savienot operas

darbu ar manu diezgan plašo paidagoģisko darbību, kuŗu uzsāku, atgriežoties Rīgā, tūliņ līdz ar Latvijas konservātorijas nodibināšanos, kā vecākais dziedāšanas klases vadītājs, un skaitos kā tāds pie viņas līdz šai dienai. Pēc savas izstāšanās no Operas brīvo laiku esmu veltījis vairāk koncertu mūzikai, sarīkodams patstāvīgus stila dziesmu vakarus (Kalniņa, Mediņa, 2 Šuberta, Šūmaņa un Griga). 1921. g., kopā ar kollēģu A. Benefeldi, uz Jaun. sav. priekšn. Štelmachera un antrepreniera ierosinājumu, devos tajā aizōkeana koncerta ceļojumā uz Ameriku, kur koncertējām Ņujorkā, Bruklinā, Bostonā, Filadelfijā un Vašingtonā; pēdējā lieli nopelni pienākas Sējas kungam, kuŗš latv. mākslas reprezentācijas nolūkā bija daudz ko darījis, jo koncerta auditorija sastāvēja galvenā kārtā no turienes diplomātu aprindām un

laikrakstu kritiķiem. Ar lielu atzinību arī tur uzņēma latvju mūziku. Gandrīz gribētos teikt, mēs Amerikai atklājām „jaunu Ameriku“ ar savu tautību, jo vairākos turienes laikrakstos bija atzīmes un izbrīni, it sevišķi par dažām A. Kalniņa dziesmām, ka tāda mūzika varot būt tikai uz augstas kultūras pakāpes stāvošai tautai. Amerikā neguvām sevišķi uzkrītošus materiālus panākumus, bet morāliski guvām daudz vairāk, kā to iepriekš cerējām.

Tie būtu īsumā manas mākslinieciskās darbības galvenie mirkļi. Un gribētos nobeigt: kaut dziesma — latviešu sirds skaidrā doma — būtu tā, kas mūžam vienotu un uzturētu modru mūsu tautu.“

P. S. precējies ar Meriju Viksne. Meitas: Ariadna un Jogitta.

24. Jānis Steinerts.

Tērbatas veterin. instit. 1892—1893. R. P. I. inž. n. 1899—1901. L. U. teol. fak. 1921—1922. 1922—1923. Teoloģiskā inst. 1923—1924. Dibinātājs.
1901. I. rvd. 1901. II. rvd.

„Piedzimu 9. (v. st.) augustā 1971. g., Kalnciema pagasta „Steinert-Smilgu“ mājās, Dobeles apriņķi. 1878. gadā mani noveda pagasta skolā, kaut gan biju noslēpies rudzos, un vecākiem tikai ar pūlēm izdevās dabūt laukā. Šeit mācījos pie skolotājiem Strazdiņa, Legzdas, Jēk. Vagnera un Jenševica, pēdējais mācīja arī mūziku. 1883. gadā iestājos Jelgavas apriņķa skolā un sabiju tur līdz 1885. gadam; mani pārcēla uz pēdējo klasi, bet izstājos. Vēl apriņķa skolā esot, ņēmu privāttundas franču valodā un algebrā pie J. Mazvērsiša, lai iestātos reālskolā. Izturēju pārbaudījumu uz toreizējo apakš-kvartu. Reālskolas kursu beidzu ziemassvētkos 1889. gadā. Vasaras brīvdienās palīdzēju vecākiem pie zemkopības darbiem, kā arī iztirgot saknes Rīgas un Daugavgrīvas tirgū. Sevišķi interesanti bija braucieni ar laivām pa Lielupi un Daugavu uz tirgus vietām. Tālākā izglītība kādā augstskolā nebija iespējama, jo nebija naudas, bet bija sabojāta veselība. No 1890. līdz 1902. g. janvārim biju mājās. 1891. gadā biju par mājskolotāju pie Kalnciema muižas arendatora un tai pašā gadā loloju cerības iestāties Pēterpils mākslas akadēmijā un uzsākt mākslinieka gaitu. Bet nokavēju pieteikšanās termiņu un gadu vēlāk vairs negribēju iestāties, jo pastarpām biju kaislīgi nodevies teoloģiskiem jautājumiem etc. Gribēju izgaisināt šaubas par zināmiem strīdus jautājumiem

teoloģijā, un arī tēvs tad solīja naudu studijām aizņemties, ja kļūtu par baznīckungu; tāpēc uzņēmos pārdrošo soli, sagatavoties privātā ceļā klasiskās valodās uz ģimnazijas abituriju. 1892. gadā nobraucu uz Tērbatu. Lai nebūtu jāiestājas akt. kara dienestā, immātrikulējos kā students Tērbatas veterinārā institūtā. Kad biju nolīcis vajadzīgo eksāmenu latīņu valodā, no Veterinārā institūta izstājos 1893. g.

Aiz pārpūlēšanās un nervu uztraukumiem biju spiests nogulēt 2 mēnešus Pēterpils slimnīcā. Pārbrāucis mājā, strādāju gan kā zemkopis, gan kā ķieģelnīcas vadītājs. 1898. gadā beidzu grāmatvešanas kursu. Dažādi apstākļi spieda mani, paturot vēl ķieģelnīcas pārvaldību, raudzīties pēc cita darba lauka, un tāpēc 1899. g. sept. iestājos R. P. I. inženieru nod. Tomēr praktiskais māju darbs traucēja studijas. 1900. gadā brāli, kuŗš bija mans viētnieks un palīgs, iesauca kara dienestā. Tēvs, palicis bez jebkāda palīga, kategoriski noteica: vai nu viņš slēgšot ķieģelnīcu pavisam, vai man jāpārtraucot studijas. Nekā darīt, krāvājos atkal uz Kalnciemu.“

Ģimenes apstākļu dēļ izstājies no Augstskolas 1904. gadā, St. uzņēmas tēva ķieģelnīcas pārzināšanu, kā arī visu mājas saimniecību. Nododamies lauksaimniecībai un praktiskam darbam tēva mājās, St. ir reizē arī sabiedrisks darbinieks; tā viņš ir Kalnciema savst. ugunsapdrošināšanas biedrības priekšnieks jau no 1907. g., Kūdras kooperatīva „Kaigi“ dibinātājs un priekšnieks, Latvijas ķieģelrūpnieku sabiedrības valdes loceklis, Kalnciema-Klīves draudzes padomes loceklis, Kalnciema izglītības biedrības

23. Pauls Sakss.

22. Jēkabs Bernsons.

24. Jānis Steinerts.

25. Richards Erglis.

28. Mārtiņš Nukša.

30. Aleksandrs Bebris.

29. Markus Gailits.

„Rīts“ dibinātājs, aktīvi darbojies savā laikā atturības biedrībā „Auseklis“, strādājis kā līdzstrādnieks vairākos laikrakstos (ar pseid. „Klīntainis“), bijis Jelgavas laikraksta „Sadzīve“ līdzizdevējs.

Jau jaunībā stipri interesējies par filozofiju un teoloģiju. No mātes mantojis reliģiskas tieksmes, lolojis jau jaunībā domas par mācītāja amatu. Tamdēļ

arī pēc kara atjaunojis un uzlabojis kaut cik savas mājas un ķieģelnīcu, iestājies L. Ūniver. Teol. fak. 1921.—1923. g. Apmeklējis Teoloģisko Institutu 1923. un 1924. gadā. Tomēr šīs studijas St. veic ar pārtraukumiem, jo jā rūpējās par bērnu izglītību.

Precējies 1905. g. ar Olgu Gūnter. Meita Nora, dēls Jānis.

25. *Richards Ērglis.*

R. P. I. inž. n. 1900—1906. Būvzinženiers. Pēterp. Arch. Instit. Mācīts archailogs. Dibinātājs.

1901. I. mag. pauc. subst. 1901. II. mag. pauc. subst. 1902. I. ekon., mag. pauc. subst. 1903. I. mag. pauc.

R. 1. No kā sastāv zvaigznes.

2. Pasaka iz Ķīnas dzīves.

„Kā jau tas visiem cilvēkiem mēdz gadīties, tā arī es reiz piedzimu. Tas notika 27. jūnijā 1881. gadā Jēkabpils apriņķa Mazzalvas pagasta Rocēnu mājās. No pirmajiem dzīves gadiem neko neatceros, bet stāsta, ka es citādi esot bijis lāga zēns: ēdis un dzēris pienu ar ūdeni un audzis arvienu lielāks; bet tikai pastāvīgi iesukājis savu jaunāko māsu, saņemdamas par to tādas pašas sukas no vecākiem. Tā manas dienas aiztecēja laimīgi, līdz kamēr kāds nelaimīgs gadījums šo laimi aptumšoja. Labi neatceros, vai biju savu māsu krietni samizojis, jeb citu tamlīdzīgu varoņdarbu pastrādājis, bet zinu tikai to, ka tika pagādāta veca ābece, pēc kuŗas man bija jāiesāk mācīties. Negribēdams bez ciņas padoties — sāku pilnā balsī raudāt, bet kad tas neizdevās, tad nogaidīju izdevīgu brīdi, paglabāju ābeci labā vietā un pats aizšmaucu projām. Arī šī kara viltība nelīdzēja, un sajuzdamas pārspēku biju spiests ābeci uzmeklēt un sākt mācīties. Ar grūtu sirdi ķēros pie šī darba, apmierinādams sevi ar to, kā uzaugot lielam, tēvam un mātei par to atmaksāšu, — liekot viņiem caurām dienām mācīties ābeci. Galu galā ābeci iemācījos drīz un ātri sāku lasīt latviski un pa daļai arī krie-

viski. Devisus gadus vecs iesāku apmeklēt Lielzalas pagasta skolu, bet pēc pusotra gada iestājos Jelgavas ģimnazijas pirmā klasē. Ģimnaziju beidzu 1900. gadā. Tā paša gada rudenī tiku uzņemts Rīgas Politehnikas inženieru fakultātē, beidzot to 1906. gada pavasarī kā būvzinženieris. 1907. gada februāra mēnesī dabūju Novgorodā jaunākā inženiera vietu un no tā paša gada augusta mēneša bez šīs vietas ieņēmu arī Novgorodas guberņas Zemstes ceļu nodaļas inženiera vietu, kādā amatā sabiju līdz lielnieku laikam. Strādādams dienestā, iestājos „Pēterpils Archailoģiskā Institutā“ un beidzu to kā mācīts archailogs.“

Jau studentu laikos Ērglis raksta zinātniskus rakstus, kuŗus publicē vietējos laikrakstos. Neskatoties uz darba daudzumu, viņš tomēr atrod diezgan daudz laika piedalīties sabiedriskā dzīvē.

Velāk, strādājot Novgorodā, viņš kā mācīts archailogs un „действительный член императорского, Петроградского Археологического Института“ darbojās līdzī Novgorodas archailoģiskā biedrībā kuŗas rakstu krājumos ir nodrukāti viņa referāti dažādos vietējos vēsturiski archailoģiskos jautājumos. Bez tam Ērglis sarakstījis zinātnisku darbu: „о племенной принадлежности древних и нынешних болгар.“ Strādādams Novgorodā viņš ilgus gadus bija par Novgorodas latviešu biedrības priekšnieku.

1920. gada augusta mēnesī atgriezies no Krievijas un tagad dzīvo Rīgā.

26. *Nikolajs Gailīts.* *

R. P. I. kom. n. 1899—1904. Tirdzniecības zinību kandidats.

Gailīts Nikolajs dzimis 24. augustā 1880. g. Beidzis reālskolu Rīgā. Piedalījies T! dibināšanā.

27. *Voldemārs Prāts.* *

R. P. I. inž. n. 1900—1902. arch. 1902—1903. . . .

Voldemārs Prāts dzimis 11. augustā 1880. gadā. Beidzis Jelgavas reālskolu. Piedalījies T! dibināšanā. Miris 1903. g.

28. Mārtiņš Nukša.

- R. P. I. arch. n. 1900—1908. Inženiers arhitekts. V! K! 15. III. 1901. Sp! K! 27. III. 1901.
1902. I. bibl. subst. Mag. lit. subst. 1902. II. mag. lit., G! T! 1903. I. mag. lit. 1903. II. mag. lit. 1904. I. vicesen. G! T! 1904. II. seniors.
R. 1. Prerafaelisms Anglijā.
2. Pārskats par dažiem rakstiem laikrakstos.
3. Jūrmas silueti.

„Esmu dzimis 1878. gada 29. septembrī Vidrižu Lankšas mājās, kuŗas pieder maniem vecākiem. Tēvs cēlies no Lēdurgas Nukšām, no kurienes ģimēnē dabūjusi uzvārdu. Bērnības gadus pavadīju uz laukiem. Pirmo izglītību baudīju mājā; pēc tam Lēdurgas draudzes skolā pie Cimzes audzēkņa Juŗa Mora. — 1894. gadā iestājos Rīgas Pētera I. reāl-skolā, kuŗas pilnu kursu, ar papildu klasi beidzu 1900. gada pavasarī un tā paŗa gada rudenī sāku studijas Rīgas politehniskā institūtā, arhitektūras nodaļā. Neatradu tur to, uz ko biju cerējis. Arhitektonisko disciplīnu pasniegšanā nebija ne metodes, ne saskaņotības, ne ierosinājuma. Domāju pāriet uz Parīzes Ecole des Beaux-arts arhitektūras nodaļu, bet, kad biju uzstādījis budžetu, redzēju, ka nodoms bija jāatmet. — Dažus sēmeŗstus zaudēju studentu streiku dēļ, kuŗi atkāŗtojās vairākiem lāģiem līdz 1905. gadam. Studenta gados atlicināju laiku līdzdarbībai pie Rīgas Latvieŗu Biedrības derīgu grāmatu apģādāŗanas nodaļas izdodamās konverzācijas vārdnīcas, kur ņēmu aktīvu dalību redakcijas un organizācijas komisijā. Pa reizei nodarbojos ar avīzniecību, mākslas jautājumos. Pāris pēdējos studiju gados pasniedzu zīmēŗšanu Maldona ģimnazijā un lasīju mākslas vēŗsturi Techniskos tautas kursos un Rīgas daiļkrāsotāju biedrības skolā.

Biju pirmā kursa students, kad dažiem vecākiem kolēģīem bija radies nodoms dibināt Talavīju. Mani aicināja būt par biedri dibinātāju, bet aicinājumam

tūlī nesekoju. Pār mani bija gājis individuālista vilnis. Nicŗe, Štirners un, it seviŗķi, Moriss Barēss mani valdzināja. Œaubījos, vai Talavījā atradīŗu domu biedrus. Beidzot tomēr nolēmu iestāties: Olava spilgtā personība, viņa pāŗliecinoŗie vārdi un jaunās organizācijas idejiskie pamati mani saistīja.

Nukŗa beidza Rīgas politehnisko institūtu 1908. gadā kā inŗeneris-arhitekts. Turpināja studijas Francijā un papildināŗšanās nolūkā apceļoja arī Angliju, Beļģiju, Holandi, Italiju un Austro-Ungariju. Atgriezies Rīģā nodarbojās ar privātpraksi līdz 1915. gadam, kad kara apstāķļu spiests, izceļoja uz Maskavu. Maskavā iestājās Ziemeļu dzelzceļu valdē par architektu. Pa starpām apmeklēja ūniversitāti, kur nodevās tiesību zinātnēi. 1916. gada beigās pieņēma pilsētas architekta vietu Sēvastopolē. Tur toreiz bija paredzami lieli būves darbi, bet tos pāŗtrauca revolūcija un jukas. — 1919. gada pavasarī, sareŗģīto politisko apstāķļu un bojātas veselības dēļ, izceļoja uz Franciju. Nobraucis Marseļā, turpināja studijas tiesību zinātnē un uzsāka privātpraksi kopā ar kādu vietējo architektu, bet drīz pāŗģāja uz izpostītiem apģabaliem Francijas ziemeļos, uz Kambrē, kur sākās atjaunoŗanas darbi. — 1920. gadā piestājās pie toreizēģās Latvijas delegācijas Parīģē, lai gan materiālā ziņā Œis postenis deva daudz mazāķ, nekā iesāķtā privātprakse. Piedalīģās aktīvi pie Franču-latvieŗu kultūrēlas tuvināŗšanās biedrības nodibināŗšanas, nāķdamus tuvāķos sakaros ar slaveniem franču zinātnieķiem, rakstnieķiem un politiķiem.

Uzturēja sakarus arī ar Parīzes latvieŗu pulciņu, iestādamies tajā par biedri. — 1921. gadā N. iecēla par sūtni Polijā un 1922. gadā arī Rumanijā, kur tā paŗa gada rudenī ņēma dalību, kā Latvijas valsts prezidenta Čakstes speciāls sūtnis, karaļa kronēŗanas svinībās. — Precēģies 1914. gadā ar Mariju Luizi Sostēn; dēls Andris.

29. Markuss Gailīrs.

- R. P. I. inŗ. n. 1901—1911. Būvinŗeners. V! K! — 3. IX. 1901. Sp! K! — 30. III. 1902.
1902. II. mag. pauc. subst. 1903. old. 1904. II. G! T! 1910. I. seniors 1910. II. seniors (att). 1911. I. G! T!
R. Par lauku biedrībām.

„Esmu dzimis 1882. g. 27. jūnijā, Dzēŗbenes draudzes skolā kā savu vecāķu Toma un Paulīnes Gailīŗu (Gaiduļu) — latvieŗu atmodas laikmeta darbinieķu

pāŗa septītais bērns un treŗais dēls. Tēvs bija Dzēŗbenes draudzes skolas skolotāģis un Œķesteris-ēŗģelnieķs, māte darbojās turpat kā skolotāja un vadīģa saimniecību. Pirmizģlītību sniedza vecāķi, bet tālāķu izģlītoties līdz 14. dzīvības gadam sūtiģa mani vietēģā draudzes skolā. Neizdzēŗšamu iespaidu uz mani ir atstājuŗi bērnības gadi, īpatnēģi skaistā apkāŗtnes daba ar tumŗiem skuju meŗiem un strauģās

Gaujas ievu ziedos un lakstīgalu dziesmās sliktosiem, krauju pilniem krastiem. Ar 1896. gadu apmeklēja Rīgā Pēterā I. reālskolu. Divās pēdējās klasēs piedalījās arī latviešu skolnieku pulciņos, par ko, „iekritot“ kādā sarīkotā kņeipu vakarā, dabūju nosēdēt 10 stundas karcerī un kursu beigt ar 4 par uzvešanos. Vienīgi pateicoties mūsu skolotāja Viļa Olava iespaidam mūs „iekritušos“ Pēterā I. reālskolas audzēkņus toreiz neizslēdza nepilnu mēnesi pirms skolas beigšanas, jo iekritām pēdējā vakarā, kur sarīkoja gala eksāmenu laikā. 1901. g. iestājos Rīgas Politehnikas būvinženieru nodaļā, un to beidzu ar 1. šķiras būvinženiera gradu 1911. g. Līdz ar iestāšanos augstskolā, iestājos arī Talavijā. Līdzekļus studijām sagādāju pats, gan vasarā pelnīdams praktiskos darbos, gan strādādams Orlas dzelzceļa valdē, gan arī taisot parādus kredītu sabiedrībās.

Pēc augstskolas beigšanas G. darbojās kā pilnvarots inženieris-inspektors apdrošināšanas akc. sab. „Rossija“ līdz 1916. g. rudenim, kad brīvprātīgi ie-

stājās Krievijas armijā un to kā virsnieku nosūtīja frontē. Okupācijas laikā līdz 1918. g. G. bija kā izdevniecības sabiedrības „Lūdums“ direktors-rīkotājs Valkā. Laikā no 1918. g. rudenī līdz 1922. g. rudenim kalpoja Latvijas armijā, Atsevišķā studentu rotā un studentu bataljonā, kur par Rīgas aizstāvēšanu pret Bermontu viņu apbalvoja ar Lāčplēša ordeni. Atrazdamies karadienestā, G. bija arī Pagaidu valdības pilnvarnieks Ziemeļlatvijā un Latvijas-Igaunijas dažādu komisiju loceklis un priekšsēdētājs, ka arī Latvijas sūtnis Igaunijā. 1920. g. G. ievēlēja Sattversmes Sapulcē. 1922. g. viņš uzņēmās apdrošināšanas un transporta akc. sab. „Latvija“ vadību, kā direktors-rīkotājs. Sākot ar 1925. g. 5. martu G. ieņēma Latvijas Zemkopības ministra amatu.

G. ņēma dzīvu dalību dažādās Latvijas jaunās zemniecības organizācijās un kā viņu pārstāvis ieiet valdībā.

Precējies ar Minnu Dzērve. Bērni: Mirta, Toms, Daila, Viesturs.

30. Aleksandrs Bebris.

R. P. I. inž. n. 1901—1902. 1903—1904.
V! K! — 3. IX. 1901. Sp! K! 20. II. 1904.
R. 1. Īss astronomijas pārskats.
2. Par tautību.

Aleksandrs Bebris dzimis 1882. g. 29. oktobrī v. st. Carnikavā, kur viņa tēvs bija skolotājs un ērgelnieks. Aleksandrs jau no mazotnes rādīja bagātas gara dāvanas, kādēļ tēvs nodomāja dot pēc iespējas plašu izglītību. Pabeidzis sava tēva skolu, 13 gadu vecs iestājās Rīgas Aleksandra ģimnazijā, kur viņš beidza 1901. gadā. Tai pašā gadā iestājās Rīgas po-

litehnikas inženieru nodaļā. Grūto materiālo apstākļu dēļ nevarēja politehniku nobeigt un izstājās. Vairāk gadus sabija dažādās vietās kā mājskolotājs. Iestājās arī vācu valodas kursos, lai iegūtu vācu valodas virsskolotāja tiesības. Kara laikā strādāja Cēsis bēgļu apgādāšanas nodaļā kā darbvedis. Tur viņš no pārpūlēšanās saslima ar sirdskaiti un mira 1916. gadā.

A. Bebris bij apdāvināts, nacionāli noskaņots tautietis, asprātīgs, dzīvespriecīgs, ļoti iemīļots un cieņīts darba biedris.

31. Aleksandrs Kuze.

R. P. I. inž. n. 1901—1910. Būvinženiers.
V! K! 3. IX. 1901. Sp! K! 25. III. 1902.
1902. II. rvd. 1903. I. bibl. subst. 1903. II. zin. lit. kom. loc. 1904. I. zin. lit. kom. loc. 1904. II. old. 1905. I. old. 1905. II. old. 1906. I. un II. vicesen. 1907. I. vicesen. 1907. II. G! T! T! I! T! priekšs. 1908. I. T! I! T! 1010. I. B! T!
R. 1. Par Vidzemes tautskolām.
2. Par nekustamu īpašumu vērtēšanu Vidzemē.

„Esmu dzimis 11. jūlijā (v. st.) 1881. gadā, Jaunpils pagasta Ingestenos, Rīgas apriņķī, Vidzemē, kā lauksaimnieka dēls. Ģimenē biju jaunākais bērns. Pēc vecuma tuvākais brālis Vilis, — 6 gadi vecāks par mani. Ar brāli Vili saista mani visi bērnībā un

jaunībā kopā pavadītie gadi. Viņš bija mans pirmais skolotājs, kā mājā, tā arī vēlāk Jaunpils draudzes skolā un arī uzmodinātājs censties pēc tālākas izglītības. Jau ar 7. dzīves gadu man bij jāsāk izpildīt gana pienākumi, sākumā kopīgi ar vecāko brāli. Mājā mani nelutināja un arī vēlāk man vienmēr bij jāņem dalība pie visiem mājas darbiem. 1891. gada rudenī sāku skolas gaitas Jaunpils pagasta skolā un gadu vēlāk draudzes skolā. Tā kā jau mājās biju labi sagatavots, tad skolā mācījos ļoti sekmīgi. Pēc tam 2½ gadus apmeklēju Nītaures 2-klasīgo pareizticīgo draudzes skolu, kur skolas programma bij pla-

šāka, un vienu semestri 1897. gadā K. Müllera pri-vātreālskolu Cēsis (4. klasē). 1897. gada rudenī iestājos Pleskavas mērniecības skolā, kuŗu beidzu 1900. gadā. Tā ka mērniecības skola neĀeva tiesības iestāties augstskolā, tad 1901. gada pavasarī kā ek-sterns nolīku abitūrijas eksāmenu Šauļu ģimnazijā (bez vecām valodām), un tā paša gada rudenī iestā-jos Rīgas Politehniskā institūtā inženieru nodaļā. Še priekšā jau bija no agrākiem Pleskaviešiem — mērniekiem — Jānis Lakats, — Talavijas dibinātājs. Viņš prata mani arī tā ieinteresēt par 1/2 gadu atpa-kaļ nodibināto Talaviju, ka jau pašā semestra sā-kumā viņā iestājos kā viens no pirmajiem zēniem. Dabīgi, ka Jānis Lakats tapa arī par manu „tēvu“.

A. Kuze studējis Rīgas Politehniskā institūtā no 1901.—1910. gadam, kad kā būvinženieris beidza in-stitūta inženieru nodaļu. Visu šo laiku viņš ir arī Talavijas aktīvs biedrs, ņemdams jo dzīvu dalību T! iekšējā dzīvē un izpildot dažādus amatus.

Studiju laikā Kuze strādā arī kā mērnieks un 1904. gadā iegūst Vidzemes bruņniecības zvērināta mēr-nieka tiesības. Studiju laika pēdējā periodā jau izved plašākus mērniecības darbus zemnieku agrārbankai, nodarbinot kā palīgus arī vairākus studentus-tala-

viešus. Pēc studiju beigšanas Kuze turpina vadīt savu mērniecības un kultūrtechnisko biroju Rīgā. No 1910. gad oktobra līdz 1911. gada augustam at-rodas kara dienestā 25. art. brigādē Daugavpili. 1911. gada rudens sēmostri kā brīvklaušitājs studē Vīnes „K. K. Hochschule für Bodenkultur“, papildī-noties kultūrtechnikā. 1912. gadā pāriet Rīgas Lauk-saimniecības Centrālbiedrības dienestā kā kultūr-techniskā biroja vadītājs. 1914. gada augustā K. kā rezerves artilērijas praporščiku iesauc aktīvā kara dienestā, kur tas dien līdz Krievijas armijas demobi-lizācijai — 1918. gada sākumam. Vēl vācu okupāci-jas laikā pārnāk uz Vidzemi un apmetās uz dzīvi savās lauku mājās Siguldas pagastā, Dreļļos. Latvi-jas armijā iestājas 1919. gada maijā, bet septembrī pāriet uz dienestu Zemkopības ministrijā kā zemes vērtēšanas nodaļas vadītājs; oktobra dienās iestājas atkal studentu rotā un paliek armijā līdz Bermontā uzbrukuma likvidēšanai. Tagad K. ir Zemkopī-bas ministrijas kultūrtechniskās nodaļas un Zemes vērtēšanas daļas vadītājs un Zemes vērtēšanas virs-komisijas priekšsēdētājs.

Precējies ar Emmu Silēniēks; dēls Olgerts, mei-tas Gaida un Laimdota.

32. Mārtiņš Prīmans.

R. P. I. tirdz. n. 1897—1898. Ķīm. n. 1899—1900. 1901—1908. Inženiers-technologs.

V! K! 15. IX. 1901. Sp! K! 17. V. 1902.

1902. II. mag. pauc., vicesen. 1903. I. seniors 1903. II. seniors. G! T! 1904. I. G! T!

R. Zalpeters.

„Es, Mārtiņš Prīmans, esmu dzimis 24. (12.) jan-vārī 1878. g. Ādažos, Rīgas apriņķī. 1890. g. iestā-jos Rīgas Pēterā I. reālskolā, kuŗu nobeidzu 1897. g. No 1895. g. piedalījos skolnieku pulciņā: „Pauku va-kars“, kuŗā iepazinos ar nelaiķi K. Kiršu, Dr. Šanc-bergu, Veispalu, R. Baltgaili, Lizki u. c. 1897. g. au-gustā iestājos Rīgas Politehniskā Institūta tirdznie-cības nodaļā, bet jau septembra beigās izstājos no institūta un pieņēmu audzinātāja vietu kādā poļu ģi-menē (V. Szczytt) Vitebskas gub. Kā audzinātājs šeit palīku līdz 1899. g., kad no jauna iestājos R. P. I. ķīmijas nodaļā.

Ar maniēmu audzēkņiem man attistijās sirsnīgas attiecības — draudzība, kuŗa turpinās līdz šim lai-kam.

Ar V. Szczytt'a ģimeni mani saistija netik vien vēlēšanās sagādāt sev līdzekļus studiju beigšanai,

bet arī iespējamība gūt pašizglītību vairākkārtējos ārzemju ceļojumos uz Vāciju un Itāliju.

1900. g. decembrī atkal izstājos no R. P. I. un aiz-braucu ar V. Szczytt'a ģimeni uz Itāliju, kur sabiju līdz 1901. g. pavasarim un institūtā iestājos tikai 1901. g. rudenī.

1900. gadā ideja par jaunas latviešu korporācijas (Talavijas) nodibināšanu bija jau nobriedusi. Ar Ta-lavijas dibinātājiem stāvēju vistuvākos sakaros un ja neskaitos par Talavijas dibinātāju tad tikai tā ie-mesla dēļ, ka Rīgu atstāju augšminētās aizceļošanas dēļ. Atgriežoties Rīgā, iestājos Talavijā, kuŗa par to laiku bija dibināta, piedalījos viņas dzīvē ļoti aktīvi, pavadīju viņā daudz laimīgu brīžu un guvu tur drau-gus, kuŗi man vēl tagad tikpat mīļi un tuvi, kā toreiz.

Studijas beidzu, kā inženieris-technologs ar uz-slavu tikai 1908. g. tādēļ, kā studijām nevarēju zie-dot visu laiku, bet līdzekļus studijām pelnīju strā-dādams kā ķīmiķis, Rīgas-Orlas dzelzceļa labōrāto-rijā un beidzamos studiju gados, sākot ar 1905. g. kā prof. P. Valdena privāt-asistents. —

32. Mārtiņš Primans.

31. Aleksandrs Kuze.

34. Jānis Miķelsons.

35. Vilis Bāts.

36. Arnolds Dreimans.

38. Jānis Žagats.

37. Sokrats Novickis.

Studiju laikā bez tam strādāju vasaras brīvlaikā kā praktikants Uralos — Nevjanskā un Donec-Jurjevka fabrikā, Jekaterinoslavas gub.

Studiju laikā piedalījos Rīgas Latv. Biedrības jaunatājumū vakaros un Konversācijas Vārdnīcas izdošanā, rakstīdams par ķīmiju. Kad beidzu R. P. I. ķīmijas nodaļu prof. Valdens mani uzaicināja palikt pie R. P. I. par asistentu neorganiskās ķīmijas laborātorijā. Man bija jau 30 gadu un turēju sevi par vecu, lai iesāktu grūto ceļu, pa kuŗu toreiz bija jāiet teorētiskās ķīmijas priekšstāvjiem. Atteicos no uzaicinājuma un iestājos kā fabrikas pārzinis akc. sab. „Redzing“ ķīmiskā fabrikā, Petrikovas gub., kur strādāju līdz 1910. g. No 1910. g. līdz 1915. g. strādāju, kā rīcības inženieris A. G. Rutemberga ķīmiskā fabrikā — Rīgā.

1915. g. aizbraucu uz Pēterpili un strādāju 2 mēnešus kā ķīmiķis „Центральный Военностроительный Комитет“ sanitārā nodaļā. Tā paša gada ru-

denī pārgāju uz Maskavu kā fabrikas pārzinis „Русское Акц. О-во Шеринг-Москва“ fabrikā. 1916. g. rudenī kā skābju nodaļas priekšnieks pie „Южный завод взрывчатых веществ“ būves Charkovas gub. 1918. g. aprīlī vācu kaŗaspēks okupēja Charkovas gub. Es izlietoju šo gadījienū lai atgrieztos dzimtenē.“ —

1918. g. augustā P. iestājies uz prof. Valdēna uzaicinājumu par asistentu tai pašā gadā Rīgā atvārtā „Baltische Technische Hochschulē“. Ņēmis aktīvu dalību Latvijas Ūniversitātes nodibināšanā, un darbojies no viņas dibināšanas laika kā docents ķīmijas fakultātē.

P. ņēmis dalību „Terminoloģijas komisijā“. Bijis Rīgas pilsētas valdes loceklis un Rīgas uzņēmumu nodaļas vadītājs no 1924.—1925. g.

Precējies ar Helenu Felder; meita Irene, dēls Georgs.

33. Kārlis Depše.*

R. P. I. kom. n. 1901—1903. 1904—1905. V! K! 27. IX. 1901. Sp! K! 27. XI. 1902.

1903. I. mag. pauc. subst. 1903. II. mag. pauc.

R. „Uz jaunu pasauli“.

Kārlis Depše dzimis 22. janvārī 1883. gadā. Apmeklējis reālskolu Rīgā. 1905. g. aizceļojis uz ārzemēm.

34. Jānis Miķelsons (Haralds Eldgasts).

R. P. I. kom. n. 1901—1910. Tirdzniecības zinību kandidāts. V! K! 27. IX. 1901. Sp! K! 18. II. 1902.

1902. II. bibl., mag. lit. subst. 1903. I. rvd., mag. lit. subst. 1904. II. mag. lit. subst.

- R. 1. Apcerējums par estētiskām jūtām un estētiskiem baudījumiem.
2. Murgī pavasara naktī.
3. Skices iz dzīves.
4. Par lasīšanu.
5. Par studentu sabiedrībām.
6. Kas velk pie skaistā dzimuma (orig. viencēliens).
7. Egoisms un altruisms filozofiskā idealisma apgaismojumā.
8. Pšibiševska uzskati par mākslu.
9. Latviešu garīgais stāvoklis starp ģermāņu un slāvu kultūrām.
10. Modernais nacionalisms.

„Esmu dzimis 28. maijā 1882. g. Rūjenes apriņķī, Dīķeru pagasta Siliņu mājās. 9 gadu vecumā iestājos Pils Burtnieku draudzes skolā, kuŗā mācījos līdz 14. dzīves gadam. Par skolotāju šajā draudzes skolā bija sirmais Jānis Kaktiņš, Cimzes laika biedris un draugs, ar kuŗu kopā viņš izdevis „Latviešu dziesmu

rotu“ ar dziesmām koriem (4 balsīm). J. Kaktiņa palīgs bija J. Jansons, ievērojams, ļoti izglītots paidagogs, kuŗš pēc pirmā nāves ieņēma viņa vietu draudzes skolā. Pēc Pils Burtnieku draudzes skolas nobeigšanas iestājos Heines 3-klasīgā privātskolā Valmierā, kuŗā starp citiem mācījos kopā ar vēlāko arhailoģijas profesoru Franci Balodi, talavieti J. Sietiņsonu un citiem. 1897. g. iestājos Rīgas Pēterā I. reālskolā, kuŗā sabiju līdz 1899. g. Tad pārcēlos uz Tērbatas reālskolu, kuŗu nobeidzu 1900. g. ar vislabākām sekmēm. Izglītībai līdzekļus deva vecāki, lai gan jau no IV. klases sākot biju spiests pelnīties arī pats ar stundu došanu. Iestājoties augstskolā pirmā studiju gadā zaudēju tēvu. Līdzekļus ieguvu taisīdams kredītiestādēs parādus un ar rakstniecību. Biju arī par mājskolotāju vairākās vietās un izbraucu ar priekšlasījumiem uz laukiem, kur par lekciju maksāja 15—25 rubļus.“

— Beidzis augstskolu 1910. gadā H. Eldgasts nododas paidagoģiskam darbam un rakstniecībai. No

1909.—1914. g. viņš strādā Vologdas Aleksandra I. ģimnazijā kā vācu valodas skolotājs un internāta audzinātājs. 1913. g. H. Eldgasts ūztura atsevišķu pārbaudījumu pie Kriev. Tirdzn. un Rūpn. Manistrijas mācības nodaļas un ieguva speciālpriekšmetu pasniedzēja tiesības visu šķiru komerc-mācības iestādēs. 1914. g. pārgāja uz Nikolajevu pie Bugas 8-klasīgā grāfa Vittes zēnu komercskolā, kur pasniedza ekonomisko ģeografiju un politisko oikonomiju. Līdztekus nodarbojās kā skolotājs arī Daņilevskas 8-kl. meiteņu komercskolā un lasīja lekcijas Nikolajevas tautas ūniversitātē. 1919. gada beigās ieņēma aģitācijas nodaļas vadītāja vietu Šillinga štābā — Nikolajevā. Latvijā atgriežoties ar bēgļu ešalonu notūrēts 4 mēnešus čekā — Odesā. Dzimtenē pārnācis 1922. g. aprīlī nometās uz dzīvi Liepājā, kā avīzes

„Kurzemes Vārds“ redaktors. No 1924. g. strādā kā skolotājs Liepājas I. valsts vidusskolā.

Ar rakstniecību nodarbojies kopš 1905. gada, sarakstījis kādas 12 atsevišķas grāmatas: romānus, drāmas, noveles. Daudz rakstījis periodiskos izdevumos „Latvijā“, „Dzimtenes Vēstnesī“, „Vērotājā“, „Baltijā“, „Южное Слово“, „Синяя птица“ (Nikolajevā) „Kopdarbībā“. „Latvijas Sargs“, „Latvijas Kareivī“, „Latvijas Vēstnesī“, „Latvi“ u. c.

Sīkākas ziņas par rakstnieka dzīvi — skat. „Atziņas“ III. — Manas dzīves silueti R. Egles redakcijā.

Precējies 1910. g. ar rakstniecei Angeliku Gailīti, no viņas šķīries 1922. g. Otrreiz devies laulībā ar Nac. teātra arfisti Abgaru Skujenieku-Jefremenko 1923. g.

35. Vilis Bāts.

R. P. I. kom. n. 1901—1905. Tirdzniecības zinību kandidāts. V! K! 20. X. 1901. Sp! K! 17. V. 1902.

1903. I. zin. lit. kom. loc. 1904. I. rvd.

R. Iz naudas vēstures.

Vilis Otto d. Bāts dzimis 27. jūlijā 1881. g. Do-beles tuvākā apkārtņē (Mālu muižā). 1901. g. pēc Jelgavas reālskolas beigšanas B. iestājās R. P. I. komercnodaļā, kurū beidza 1905. gadā. 1905. g. rudenī B. iestājās Jekaterinoslavas komercskolā kā vācu valodas un komerc-korespondences skolotājs. Pēc apm. 2 gadiem B. atstāja skolu un pieņēma mājskolotāja vietu pie pazīstamā Ķījevas cukura fabrikanta Tereščenko (ar algu 300 rubļu mēnesī pie visa brīva un ar noteikumu, ka neskatoties, kādu iemeslu dēļ B. arī neatstātu šo vietu, viņš saņem algu par gadu uz priekšu). Tereščenko ģimene, izņemot va-

saru, dzīvoja Dresdenē. Še tad arī B. izpildīja savus pienākumus vairākus mēnešus. Pēc tam, saņemis līgumā paredzētos 3600 rubļus B. pavadīja laiku Francijā, galvenā kārtā Nicā. Pēc tam atgriezās Krievijā un pieņēma vācu valodas skolotāja vietu Vologdas ģimnazijā. Vologdā B. nodzīvoja 2 gadus un tad aizbrauca atpakaļ uz savu pirmo darba vietu — Jekaterinoslavas komercskolā, kur nostrādāja līdz savai agrajai nāvei.

Jekaterinoslavā B. nodibināja Latviešu biedrību un bija visu laiku viņas priekšnieks. Bēgļu laikā šī biedrība izvērtās par bēgļu centru un pie viņas nodibinājās Bēgļu komiteja, kurās aktīvs darbinieks B. bija.

B. miris 1920. gadā.

36. Arnolds Dreimanis.

R. P. I. inž. n. 1899—1906. Būvinženiers. V! K! 20. X. 1901. Sp! K! 24. II. 1903.

1903. old. 1904. I. G! T!

R. Tautas skolotāju stāvoklis.

A. Dreimanis dzimis 30. martā (v. st.) 1878. gadā Vidzemē. Beidzis ģimnaziju Rīgā. Pēc studiju beigšanas darbojies Sibīrijā: no 1906.—1907. g. — kā

būvuzņēmējs pilnvarnieks pie Sibīrijas dzelzceļa; no 1907. g. līdz pasaules kara beigām pie Sibīrijas iecelšanas pārvaldes ceļu nodaļas.

Pēc pasaules kara atgriezies Latvijā, sākumā strādāja Finanšu Ministrijā, pēc tam „Konsumā“, tehniskā nodaļā kā inženieris.

Precējies ar Mariju Soboļevsku. Bērni — Marija, Irene un Vjačeslavs.

37. Sokrāts Novickis.

R. P. I. kom. n. 1901—1905. Tirdzniecības zinību kandidāts.

V! K! 20. X. 1901. Sp! K! III. 1902.

1904. I. G! T! 1904. II. G! T!

R.: Slepka (skice).

„Piedzimis Rīgā, 10. (22.) februārī 1880. g. Bērību līdz vidusskolas apmeklēšanai pavadīju pa lielākai daļai uz laukiem pie savas mātes radiem. Nepilnus astoņus gadus vecs iestājos Rīgas elementārskolā. No IV. klases pārgāju uz Rīgas pilsētas reālskolu, kurš beidzu 1901. gadā. Kā skolnieks pasniedzu jau privātstundas ar labām sekmēm, tā papildinot līdzekļus, kurus saņēmu no tēva, t/l. Rīgas pilsētas skolu skolotāja. Piedalījos arī kā skolnieks latviešu skolnieku lasāmvakaros, kurus toreiz sāka vajāt. Vakarnieki visvisādi slēpās: manā laikā noturēja sapulces Māmuļā (L. b.), muzeja telpās (mans tēvs bij t/l. muzeja pārzinis), bet vakarnieku bibliotēka atradās pie manis, dzīvoklī.

Augstskolā iestājos 1901. g., tirdzniecības nodaļā un, to nemainīdams, pabeidzu 1905. gada februārī ar I. šķ. Talavijā iestājos kā viens no pirmiem zēniem 1901. g.“

Pēc studiju beigšanas, apstākļu spiests, pret savu gribu N. atstāja dzimteni un pārgāja uz Kijevu. Še tas kā skolotājs strādāja komercskolā, kā arī citās vidusskolās, un kā lektors darbojās Kijevas komercinstitūtā un Politehnikumā, arī dažos vakara kursos, pasniedzot speciālos tirdzniecības priekšmetus un vācu valodu no 1905.—1918. g. Šinī laikā N. beidz viengadējos kursus jauno valodu pedagogijā. To komandē uz Maskavas I. jauno valodu skolotāju kongresu un Vācijas, Anglijas un Francijas vidusskolām un augstskolām, iepazīties ar attiec. valodu pasniegšanu.

N. ņēma arī jo dzīvu dalību Kijevas latviešu sabiedriskā dzīvē — Latviešu biedrībā, sevišķi kad tur saplūda Latvijas bēgļi.

N. piedalījās bēgļu komitejas noorganizēšanā un bija tās priekšnieks. Uzņēmās latviešu skolas pārzināšanu pie „Tatjanas“ komitejas; bija arī pēdējā revīzijas komisijas loceklis. 1917. g. pēc Krievijas tautu kongresa Kijevā N. palika par kongresa padomes pastāvīgo locekli, nodibinot Kijevā Nacionālo latviešu padomi. Šinīs iestādēs N. darbojās līdz vācu okupācijai Kijevā, 1919. g. oktobrī, pēc kam tas atgriezās dzimtenē. Latvijā tas turpināja pedagogisko darbību latviešu Izglīt. biedrības vidusskolās, līdz kamēr uz T! K! lēmuma pamata iestājās t. l. Studentu rotā un 1919. gada janvārī atstāja Rīgu.

Pēc pirmām kaujām Ventas krastos un plkv. Kalpaka nāves N. piekomandēja lauku kara tiesai kā priekšstāvi pie vāciešiem, bet nesaskaņu dēļ ar pēdējiem — pieskaitīja Priekules komandantūrai kā adjutantu. Še tas atradās „Liepājas puča“ laikā un daudz strādāja pie jauno rotu formēšanas. Pēc Rīgas atbrīvošanas N. ieņēma militārās pārvaldes locekļa, ostas komandanta un vēlāk Latvijas ostu komandantūras nodaļas priekšnieka vietu pie kara Saticsmes pārvaldes. Sākoties pēdējās likvidācijai, N. pāriet robežsargos un beidz savu kara vīra darbību Galv. štāba izlūkošanas nodaļā, demobilizējoties uz paša lūgumu 1920. gada septembrī. Pēc tam neilgu laiku izp. II. polic. iec. priekšnieka vietu Rīgā.

Pēc grūti pārciestas operācijas — pašlaik nodarbojas savā jaunsaimniecībā — Demenes pag. Ilūkstes apr.

Precējies ar Emiliju Drešer. Dēli: Sīmans un Georgs, meita Ieva.

38. Jānis Žagats.

R. P. I. kom. n. 1901—1905. Tirdzniecības zinību kandidāts.

V! K! 20. X. 1901. Sp! K! 25. III. 1902.

1902. II. G! T!, rvd. 1903. I. G! T! rvd.

Jānis Žagats dzimis Kokneses Žagatu mājās 1867. gadā, kā māju īpašnieka Mārtiņa Žagata vecākais dēls. Elementāro izglītību baudījis Jēkabpils apriņķa skolā. Kalpojis kā ierēdnis Vidzemes guberņas valdē. Iestājies Rīgas Politehnikas sagatavošanas klasēs;

pēc tam studējis tirdzniecību un diplomu ieguvis 1905. gadā. Strādājis kā grāmatvedis 1904/5. gadā II. Rīgas krāj-aizdevu sabiedrībā. Ņēmis dzīvu dalību Zinību komisijas grāmatu nodaļā un piedalījies Konversācijas vārdnīcas sarakstīšanā. Pēc dabas satīcīgs un garīgi apdāvināts, miļš biedrs tautiešiem, augstāko izglītību sasniedzis vienīgi saviem spēkiem, bez palīdzības no vecāku puses.

Precējies ar Olgu Ostenheim. Miris 43 gadu vecumā 1910. gadā.

39. Roberts Zemols.

R. P. I. kom. n. 1901—1905. Tirdzniecības zinību kandidāts.

V! K! — 20. X. 1901. Sp! K! 27. XI. 1902.

1904. I. kas. subst.

R.: Drusiņas par noziedzniekiem.

„Pirmo reizi ieraudzīju šo pasauli mazā muižīnā — Hermansdorfā, 11. (23.) februārī 1881. gadā. Pēdējā atrodas Augškurzemē, Ilūkstes apriņķī. Pie manas dzimšanas vecā māte esot man pareģojusi visai īsu mūžu, ne garāku par 1—2 gadiem, bet šī pravietošana izrādījās par „saucēja balsi tuksnesī“, jo esmu sasniedzis, pretim likteņa gribai, jau pilngadību.

Manas bērna dienas ir noritējušas visai vienmīgi, nekādas sevišķas atmiņas no nevainīgās bērnības nav palikušas piemiņā, izņemot dažus niecīgus atgadījumus, kā piem., iekrišanu āliņģī, aizmaldīšanos mežā, no vērša dabūto rētu zodā u. t. t.

ABC — gudrības pasniedza man tēvs un māte. Daudz maz piesavinājies šīs zinības, devos uz Baltās muižas pagasta skolu. No šejienes pārcēlos uz Ilūkstes pilsētas skolu, bet paliku tur tikai 1½ gada, pēc kam tad liktenis mani noveda uz Lašu pagasta skolu, jo šeit tika pašulaik par skolotāju ievēlēts kāds gudrs kungs, Irlavas skolotāju semināra audzēknis. Te sabiju 1½ ziemas, bet jāatzīstas, ka zinībās uz priekšu netiku, bet, laikam gan, otrādi...

Neatrazdams neko prātīgu un patīkamu skolā, domāju, ka visprātīgākais būs, ja kļūšu par saimnieku, zemkopi, ko arī darīju. Visai ilgi tomēr šis mans dzīves veids nevilcās, jo vecāki aizveda mani, pretim manai gribai, otrā lāgā uz Ilūkstes pilsētas skolu. Pilnīgu kursu šeit nenobeidzu, bet tikai 5 nodaļas, tad aizlaidos uz Jelgavas reālskolu. Liku eksāmenu uz 5. klasi, bet kritu cauri un tiku uzņemts 4. klasē. Pēc 3 gadiem nobeidzu reālskolu bez papildu klases, 1901. gadā. Tā paša gada rudenī iestājos bez konkursa eksāmena Rīgas Polit. Instit. tirdzniecības nodaļā.

Beidzis R. P. I. 1905. gadā, Z. izpildīja obligāto risko kara dienestu, pēc tam strādāja kā franču valodas skolotājs Krievijā (Novomoskovskā, Nikolajevā, Vladikaukazā). 1914. gadā mobilizēts, viņš sabija dažādās armijās un karaspēka daļās (ar dažu mēnešu pārtraukumiem) līdz 1920. gada oktobra mēnesim: sākumā — Kaukaza II. dzelzceļu bataljonā, tad X. Somijas strēlnieku pulkā; vēlāk Deņikina armijā, un beidzot — Latvijas armijas X. Aizputes kājnieku pulkā. Dažus mēnešus bija kā ierēdnis Zemkopības ministrijā, pēc tam nodzīvoja 2 gadus mīnētā Hermansdorfā, atjaunodams izpostīto saimniecību. Tagad pārgājis un dzīvo Ventspilī kā mīertiesneša vietas izpildītājs.

Precējies ar Alvini Vidman.

40. Ansis Grīnbergs.

R. P. I. inž. n. 1901—1910. Būvzinženieris.

V! K! 14. I. 1902. Sp! K! 27. XI. 1902.

1903. II. bibl. 1904. I. bibl. 1904. II. G! T! 1906. II. rvd. 1907. I. rvd. 1907. II. rvd. 1908. I. arķ.

R.: 1. Par Liepājas latviešu sabiedrisko dzīvi.

2. Par astronomiju.

„Esmu dzimis 10. febr. 1880. g. (pēc jaunā st.), Aizputes apr., Dzērves pag., Sakonu mājās, kā šo māju īpašnieka jaunākais dēls. Visu savu bērnību pavadīju tēva mājās, kur baudīju arī savu pirmo izglītību no tēva, kas bija viens no izglītotākiem pagasta saimniekiem un ieņēma vairākus gadus pagasta vecākā vietu.

8 vai 9 gadus vecu mani nodeva pie Dzērves pag. skolotāja Bergmaņa, kurš ir viens no pašiem pirmajiem, ja ne pats pirmais celmlauzis skolas druvā Kurzemē; tikai no zinībām pie tā nekā neiemantoju. Šai laikā man sāka attīstīties liela kāre uz lasīšanu, la-

siju ko tik dabūju rokā. Tēvam bija daudz vecu laikrakstu: Māteru Juŗa „Zemkopis“, Stendera „Gada grāmata“, „Latviešu ļaužu draugs“; tas abonēja „Latviešu Avīzes“ un „Rotu“, kuru ziemas vakaros, kad ļaudis bija sapulcējušies lielā istabā, lasīju tiem priekšā.

1891. g. rudenī uz Dzērves pagasta skolu atnāca jauns, enerģisks skolotājs Jānis Pūpēdis, tikko beidzis Irlavas skolotāju semināru. Pie tā sāku kārtīgi apmeklēt skolu ne tikai ziemā, bet arī vasarā. Tā kā tēva mājas bija apm. 5 km. no skolas, tad ziemā dzīvoju skolā, bet vasarā gāju katru dienu turp un atpakaļ. Pie jaunā skolotāja izņēmu ne tikai pagasta skolas kursu, bet arī uz brāļa vēlēšanos sāku mācīties tālāk, lai varētu iestāties ģimnazijā. 15 gadus vecu mani līdz ar citiem pagasta skolēniem iesvētīja Cīravas baznīcā un pēc tam aizveda uz Liepāju, kur sāku gatavoties uz iestāšanos ģimnazijā.

40. Ansis Grinbergs.

39. Roberts Zemols.

42. Kristis Kupinskis.

44. Alberts Vaits.

45. Jānis Kaņepājs.

47. Rūdolfs Brencēns.

46. Fricis Efferts.

No sākuma ņēmu stundas pie Rolava, kas tani pat gadā bija beidzis Liepājas ģimnaziju un vēlāk 1905. g. no soda ekspedīcijas tika nošauts, tad pie Steinhardta no Jelgavas apkārtnes, kas kopā ar nel. rūpniecības ministri Bušu toreiz gatavojās kā eksterns uz abituriju.

Janvārī 1896. gadā iestājos Liepājas klasiskā ģimnazijā III. klasē, kur sabiju 5½ gadus un beidzu to 1901. g. Visā ģimnazijas laikā mana vājā puse bija krievu valoda, kur dažu labu reizi dabūju nepietiekošu atzīmi. Viegli gāja ar matemātikas priekšmetiem un grieķu valodu, kuŗu mācījos pie ļoti laba paidagoga Groseta.

Ģimnazijas vecākās klasēs biju spiests pats pelnīties ar stundu došanu, jo tēvs parādu dēļ dabūja pārdot mājas un nomira 1909. gada vasarā, neatstādams nekādus līdzekļus. Mana māte bija mirusi jau 1892. g. Materiāli mani pabalstīja brālis, kuŗš strādāja toreiz Liepājā firmā Bornholdts un Co.

Pēc ģimnazijas beigšanas biju cieši nodomājis studēt ceļu inženieru zinības, tamdēļ kā inženiera nodarbošanās ir saistīta ar brīvu kustību ārā uz lauka un otrkārt prasa matemātikas zināšanas, kas mani no ģimnazijas priekšmetiem visvairāk interesēja. Tā kā man neizdevās iekļūt Pēterpils Ceļu inženieru institūtā, kur turēju konkursa pārbaudījumu, tad iestājos Rīgas Politehnikas inženieru nodaļā.

Rīgā man nekādu pazīstamu nebija un pirmo pusgadu diezgan nopietni nodevos savām studijām. Lai gan ne visas lekcijas apmeklēju kā pienākas, tad tomēr praktiskos darbus izpildīju kārtīgi, sevišķi nopietni nodarbojos ar tēlojošo ģeometriju pie prof. Kupfeŗa. Šinī pusgadā saslimu 3 reizes ar aklās zarnas iekaisumu, pie kam pēdējo reizi mani operēja. Šīs manas slimības dēļ brālis zaudēja savu vietu Liepājā un pārnāca uz Rīgu, kur tas sabija apm. 4 gadus.

Caur brāli iepazinos ar dažiem talaviešiem (Oskaru Grinbergi, Vitckopfu u. c.), pēc kam tūlī iestājos Talavijā 1902. g. sākumā. Par savu tēvu izvēlējos Vitckopfu, kuŗš gadu pirms manis bija beidzis Liepājas reālskolu. Toreizējais Talavijas konventa dzīvoklis atradās Stabu ielā mazā koka mājīnā II. stāvā un pastāvēja tikai no 2 istabām. Šinī dzīvoklī pagāja mans pirmais sēmestris Talavijā; šeit notika pirmie vispārīgie konventi, literāriskas sapulces un tā sauktie omulības vakari. Biedru toreiz bija maz, bet visi savā starpā labi pazinās un sapratās.

Nākošā mācības gadā nolasīju savu pirmo referātu: apcerējumu par Liepājas sabiedrisko dzīvi.

Mana uzņemšana speciālā konventā notika laikam II. pusgadā reizē ar Zemolu un Meiju.

1903./4. mācības gadā Talavija pārvietojās uz Marijas ielu 12, mazā vienstāva koka mājīnā, kuŗa visa atradās mūsu rīcībā. Šeit sabijām vairāk kā gadu, pa kuŗu laiku es izpildīju bibliotēkara pienākumus. Šeit arī 1905. g. norisinājās lielais konflikts Talavijas iekšējā dzīvē, kas nobeidzās ar vairāku biedru izstāšanos, kuŗu starpā bija arī daži dibinātāji.

Savā studiju laikā nekādas vietas neieņēmu bet tā kā man nebija nekādu līdzekļu, tad biju spiests pelnīties ar stundu pasniegšanu un dažādiem gadījuma rakstura darbiem, piem. palīdzēju daudziem diplomantiem izvilkēt ar tušu viņu diploma projektus; 1904. g. kad Institūts bija slēgts, pārstrādāju II. drukai „Rokas grāmatu amatniekiem“. Bez tam brālis palīdzēja man sākumā samaksājot par dzīvokli un vakariņām un vēlāk piesūtot šad un tad nelielas naudas sumas. Gandrīz visu studiju laiku saņēmu no Latv. Biedr. Zinību Komisijas stipendiju; arī Institūtā sākot ar III. kursu tiku atsvabināts no lekciju naudas. Vasaras brīvlaikus pavadīju no sākuma pelnīdamies ar stundu pasniegšanu Liepājā, tad vēlāk uz zemēm pie radniekiem, bet pēdējos 2 studiju gados vasaras praksē uz Katriņas dzelzceļa.

Studijas beidzu 1910. gadā 1. jūnijā aizstāvēdams kā diploma darbu Vitebskas kanalizācijas projektu, par ko man tika piešķirts I. šķiras būvinženiera grāds. Reizē beidzām inženieru nodaļu: A. Ūze, J. Kaņepajs, J. Ozoliņš, J. Caunīts un es.

Talavijas filistru biedrībā iestājos tūlī pēc tās nodibināšanās.

Pēc studiju beigšanas tūlī pieņēmu matemātikas skolotāja vietu Polockas kadetu korpusā, bet tur paliku tikai vienu mācības gadu, tamdēļ ka man nepatika ne šī mazā žīdu pilsētiņa, ne arī korpusa kārtība ar savu režīmu. Tamdēļ pēc mācības gada beigām aizbraucu uz Pēterpili, kur iestājos firmā Arturs Koppels dzelzskonstrūciju aplēšanas nodaļā. Šeit sabiju tikai 3 mēnešus, jo 1. okt. 1911. g. man piedāvāja vietu Tveras gub. zemstē, kuŗu arī tūlī pieņēmu. Ar 1. I. 1912. mani iecēla par ugunsdrošo būvju inženieri pie gub. zemstes.

Tverā jau atradās mans konfilistris J. Ozoliņš, kuŗš strādāja kā inženieris gubernas valdē. Ar viņu dažu labu reizi apspriedāmies, kā varētum tikt atpakaļ uz dzimteni un tur strādāt savā darba laukā. Stādamies sakarā ar dažiem Rīgā esošiem biedriem nodibinājām Rīgas Būvtechnisko sabiedrību, kuŗa tad iesāka savu darbību ar to, ka 16. VIII. 1913. g.

zem J. Ozoliņa vadības atvēra Rīgā Olava skolas telpās I. Rīgas politehniskos kursus, kurus pēc 2 gadu darbības pārvērtā par Rīgas Vidējo Kultūrtechnisko skolu. Šinīs iestādēs es izpildīju inspektora pienākumus. 1915. gada rudenī kara apstākļu dēļ skolu ēvakuējām uz Tveru, kur nostrādājām trīs gadus, t. i. līdz 1918. g. vasarai.

Tverā bez tiešiem pienākumiem skolā bija daudz laika jāziedo latviešu bēgļu lietai. Tūliņ pēc mūsu ierašanās Tverā, šeit sāka ieplūst kara bēgļu bari. Lai varētu tiem kaut cik palīdzēt viņu nelaimē, nodibinājām Tveras bēgļu komiteju, kurā bez kaut kādas atlīdzības pārzinājām un vadījām visus jautājumus bēgļu lietās. Man, kā komitejas priekšnieka biedram, bija jāved kases grāmatas un jā sastāda pārskati līdz 1918. g. sākumam, kad visas grāmatas bija jānodod lieliniekiem.

1918. g. vasarā, kad lielinieku režīms kļuva pā-

rāk nepanesams, visi skolas darbinieki viens pēc otra pārbraucām uz Rīgu. Šeit J. Ozoliņam izdevās dabūt no vācu okupācijas varas atļauju atvērt Kultūrtechniskās skolas vietā tehnikumu pēc vācu tehnikuma parauga, tā kā oktobra mēnesī uzsākām darbus, kurus turpinājām tāpat pēc Latvijas valsts pasludināšanas.

Lielinieku briesmu laikus pārdzīvoju Rīgā, pie kam viņiem aizejot tie mani bezmaz nošāva un tikai gadījums mani izglāba. Lielinieku laikā tehnikums bija pārņemts pilsētas pārziņā un man bija jāizpilda Kultūrtechnikas nodaļas vadītāja pienākumi.

1919./20. māc. gadā mani apstiprināja par tehnikuma direktora palīgu un no 1. augusta 1920. gada par Valsts tehnikuma direktoru.

Bermonta uzbrukuma laikā kopā ar citiem darba biedriem piedalījās pilsoņu apsardzības rotā.

Esmu precējies 1920. gadā ar Rutu Cukur.“

41. Vilis Cieksnejs.*

R. P. I. ķīm. n. 1900—1908. Inženiers tehnologs. V! K! 18. I. 1902. Sp! K! 27. XI. 1902.

1903. II. rvd.

R. Par akmeņogļu darvu.

„Piedzimu 21. okt. 1879. g. (v. st.) kā savu vecāku trešais, jaunākais bērns. Mans tēvs, vienkāršs bōds strādnieks, un māte mūs gan ļoti milēja, bet tā kā tiem bij jā rūpējās par dienišķu maizi, tad ar mums tie varēja nodoties tikai svētdienās. Galvenais svars manā audzināšanā piederēja manai mātes mātei, spirtai, enerģiskai vecenītei, no kuŗas mēs ļoti bijāmies, bet kuŗu tomēr ļoti milējām. Savus pirmos mūža gadus nodzīvoju savā dzimšanas vietā — Pārdaugavā Luizes ielā 1 un lielāko dienas sprīdi atrādāmies brīvā gaisā. Es biju jaunākais mūsu rotaļbiedru pulkā, kuŗš sevišķi vasarā bij itin prāvs.

Skrējām pa mežu, rakām bedres, sitām kroketu u. t. t. 1886. g. rudenī vecāki pārgāja dzīvot pilsētā. Janvārī 1887. g. sāku iet Ģertrūdes draudzes skolā (savu pirmmācību ieguvu pie vecmāmuļas). Skola bij pēcpusdienās, taisni tad, kad citi bērni pārnākuši no skolas sāka rotaļāties. Jau augustā tai pašā gadā iestājos Rīgas Pēterā-Pāvila pilsētas skolā. 1894. gadā to pabeidzu un tā kā biju vēl par jaunu iestāties kādā nebūt amatā, tad vecāki nolēma mani vēl kādu gadu paskolot. Augustā 1894. gadā iestājos Pēterā I. reālskolas II. klasē (fanču valodas dēļ nevarēju augstākā). Tā kā no ceturtās klases saņēmu brīvskolu un no piektās sāku nodarboties ar privārstundām, tad mani, saprotams, iz skolas neizņēma un to nobeidzu jūnijā 1900. g. Tā pašā gada rudenī iestājos Rīgas Polit. Institūtā un 1902. gada janvārī Talavijā; decembrī 1902. g. mani uzņēma T. tautiešos.“

42. Kristis Kupinskis.

R. P. I. inž. n. 1899—1908. Būvīnženiers. V! K! 18. I. 1902. Sp! K! 24. II. 1903.

1903. II. rvd., 1904. I. rvd., 1904. II. rvd., G! T!

Kupinskis dzimis 20. janvārī (v. st.) 1878. g. pie Šenberges Kurzemē. Pēc pirmiem skolas gadiem uz laukiem iestājās Jelgavas ģimnazijā, kuŗu nobeidzis, uzsāka studijas R. P. I. inženieru zinību nodaļā 1899. gadā. Studijas beidzis 1908. gadā strādā da-

žus gadus kā inženieris pie lielākiem privātuņņēmējiem Krievijā. 1908.—1909. pie Pēterpils kanalizācijas un 1909.—1910. g. pie Volgas Bugulmas dzelzceļabūves. Sākot ar 1910. gadu K. pāriet uz Poltavu, kā Poltavas guberņas jaunākais inženieris. Kaŗam sākoties K. mobilizē tehniskās kaŗaspēka daļās. Pēc demobilizēšanas 1918. gadā Kupinskis atgriežas atkal uz Poltavu.

43. Osvalds Meija.*

R. P. I. inž. n. 1901—1905. V! K! 30. III 1902. Sp! K! 27. XI. 1902.

1903. I. bibl., 1904. I. mag. pauc. subst.
R. Par tēvijas mīlestību.

Meija dzimis 4. augustā (v. st.) 1881. g. Kurzemē Remtē kā skolotāja dēls. Apmeklēja un beidza

Jelgavas ģimnaziju. Studēja inženieru zinības, bet studijas nebeidzis iestājās kara dienestā 1905. gadā. Kara dienestā būdams, ņēmis dalību 1905. gada kustībā un bija spiests emigrēt uz Rumāniju, no kurienes sākot ar 1911. gadu ziņu trūkst.

44. Alberts Vaitis.

R. P. I. inž. n. 1901—1915. V! K! 5. IV. 1902. Sp! K! 27. XI. 1902.

1904. II. un 1905. I. zin. lit. kom. loc. 1905. II. mag. lit., G! T! 1906. I. un II. mag. lit., G! T! 1907. I. G! T!, T! I! T! priekšsēd. 1907. II. vicesen. T! I! T! 1908. I. seniors. 1908. II. seniors 1909. I. seniors. 1910. I. T! I! T! 1910. II. T! I! T! 1911. I. T! I! T! 1911. II. T! I! T! priekšsēd.
R. Somu daiļrakstniecība.

„Esmu dzimis 10. jūlijā 1874. g. Kurzemē, Kuldīgas apriņķa Lielezeres Laugaļos. Tēvs — lauku amatnieks, ģimene liela, bet rocība maza, kamdēļ vecāki mums bērniem bez parastās pagasta skolas nekādu tālāku izglītību nespēja dot. Viss tālākais izglītībā bija jāpanāk paša spēkiem. Pēc pagastskolas, pateicoties manu toreizējo skolotāju labvēlīgam atbalstam, man izdevās sagatavoties un 1890. g. rudenī iestāties toreizējā Baltijas skolotāju seminārā, Kuldīgā. Pēc kursa beigšanas 1894. g. iestājos kā palīgskolotājs Matišu draudzes skolā, Valmieras apriņķī, kur nostrādāju līdz 1897. gadam, kad pārgāju uz toreiz patlaban nodibināto Nīkrāces 2-klasīgu ministrijas skolu Briņķu pagastā, Kurzemē. Bez tiešo skolotāja uzdevumu izpildīšanas mēs toreiz turējām par savu pienākumu ņemt jo dzīvu dalību vietējā sabiedriskā dzīvē un viņas izkopšanā: veicinot ārpuskolas izglītību, kopjot košu dziedāšanu u. t. t.

Dziņa pēc tālākās izglītības nedeļa miera un pēc 6 gadu nokalpošanas skolas darbā 1900. g. rudenī atstāju skolotāja amatu, lai sagatavotos uz vidusskolas abiturijas eksāmenu, košu noliku pie Šauļu ģimnazijas 1901. g. pavasarī un tā paša gada rudenī iestājos Rīgas Politehniskā Institūta inženieru nodaļā. Protams, kā būdams par skolotāju, nekādus kapitālus nevarēju iekrāt, kamdēļ, līdz ar iestāšanos augstskolā, bija jādomā par blakus darbiem, lai nopelnītu iztrūkstošos eksistences līdzekļus. Tas, protams, diezgan jūtāmā mērā traucēja studijas un tās nācās pat dažreiz uz laiku pārtraukt.

Studiju laikā, no 1904.—1911. g. strādāju toreizējā Vidzemes guberņas būvniecības nodaļā kā

technikis pie Rīgā izvedamām valsts būvēm. 1912. g. iestājos Rīgas-Orlas dzelzceļa valdes būvdarbu birojā, kur man uzdeva dzelzceļa valdes (tagad satiksmes ministrijas) nama būves faktisko vadību. Nama būvi pabeidza 1915. g., kad, kara apstākļu dēļ, līdz ar dzelzceļa valdes ēvakuāciju uz Vitebsku, mani pārcēla uz turieni, kur sabiju līdz 1918. g. rudenim, kad radās iespēja atgriezties atpakaļ Latvijā.

Vitebskā kopā ar citiem latviešiem — dzelzceļniekiem nodibinājām latviešu dzelzceļnieku savienību ar nolūku — kopt un apvienot visus pa Kriviju izkaisītos dzelzceļu darbiniekus-latviešus un gādāt par iespēju atgriezties dzimtenē. Savienības ideja atrada plašu piekrišanu latviešu-dzelzceļnieku starpā. Ja vairāki tūkstoši pa Krieviju izkaisīto dzelzceļu darbinieku un speciālistu — latviešu nepalika Krievijā, bet atgriezās Latvijā un caur to jau pašā Latvijas valsts sākumā varēja dot pietiekoši sagatavotu dzelzceļu darbinieku skaitu, tad tas zināmā mērā ir minētās savienības nopelns. Savienības noorganizēšanai un vadībai, kā viņas pirmais priekšsēdētājs ziedoju diezgan darba un laika. —

Talavijā iestājos 1901./02. g. pavasara sēmesrī. Aktīvi piedalījos Talavijas dzīvē no 1904.—1911. g.

1905. g. vērtību pārvērtēšana sabiedrībā nepalika bez iespaida arī uz T! interno dzīvi, kas, starp citu, izsauca vajadzību pasteidzināt T! internā komana pārstrādāšanu, lai skaidri un noteikti nospraustu T! iekšējās un ārējās dzīves līnijas. Šim darbam kopā ar pārējiem izvēlētiem biedriem un ar nel. Robertu Krauzi priekšgalā esam veltījuši diezgan daudz laika. —

T! filistru biedrībā mani uzņēma 1920. g. Latvijas valsts darbinieku rindās atrodos no valsts dibināšanas dienas; vispirms biju ceļu un būvju virsvaldē kā nodaļas vadītājs līdz šīs iestādes pārveidošanai 1920. g.; pēc tam kara mehānisko darbnīcu būvkomisijā, kā arsenāla izbūves darbu vadītājs un no 1922. g. zemkopības ministrijā, kā lauksaimniecī-

bas pārvaldes būvniecības un tehniskās nodaļas vadītājs. 1922. g. rudenī lauksaimniecības departamenta uzdevumā izbraucu uz Vāciju un Dāniju, lai iepazītos ar kara nopostīto saimniecību atjaunošanu un mazaizniecību izbūvi. 1923. g. līdz ar zemes

vērtēšanas virskomisijas nodibināšanu, kā zemkopības ministrijas pārstāvis, iecelts par minētās komisijas locekli.“

Precējies 1910. gadā ar Augusti Pečak. Meitas: Velta un Ilga.

45. Jānis Kaņepājs.

R. P. I. inž. n. 1902—1909. Būvzinženiers. V! K! 11. IX. 1902. Sp! K! 2. XII. 1903.

1904. I. ekon. subst., zin. lit. kom. loc. 1904. II. rvd. 1905. I. rvd. 1905. I. rvd. 1905. II. arķ., rvd. 1906. I. un II. arķ.

R. 1. Par ceļošanas labumiem.

2. Par gaisa iekarošanu.

„Esmu dzimis 5. novembrī 1881. gadā Jēkabpils apr., Saukas pagasta Lauka-Balceru mājās. Sešu gadu vecumā zaudēju māti. Pēc mātes nāves līdz desmitam dzīvības gadam dzīvoju pie mātes vecākiem Saukas Buculānu mājās. No astotā līdz desmitam dzīvības gadam apmeklēju Saukas Deša skolu, kur pirmās zināšanas man sniedza skolotājs A. Grieķers. Ar desmito gadu iestājos Jēkabpils pilsētas skolā, kur sabiju četrus gadus. Dzīvoju šeit pie sava krusttēva, tēva brāļa, tirgotāja, un pie tam vēl vecpuīša. Viņam, saprotams, neatlika laika mani un manu brālēnu, ar kuŗu kopīgi apmeklēju skolu, uzraudzīt. Dzīvojām pilnīgi patvaļā un pastrādājām diezgan daudz nedarbu. Neraugoties uz to, skolā mācījos labi. No Jēkabpils pilsētas skolas pārgāju uz Rīgu un iestājos 1896. gada rudenī Rīgas pilsētas reālskolā. Reālskolu beidzu 1902. gada pavasarī, un tā paša gada rudenī iestājos Rīgas Politehnikas būvzinženieru nodaļā. Tūlī pēc iestāšanās augstskolā iestājos Talavijā. Pirmos studiju gadus iztiku

no vecāku un saviem līdzekļiem, kuŗus ieguvu ar stundu pasniegšanu, bet pēdējos studiju gadus no praktiska darba rūpniecībā.“

Pēc augstskolas beigšanas 1909. g. Kaņepājs ir ieņēmis vairāk atbildīgus amatus. Vispirms viņš darbojas kā Permas kokrūpniecības un tirdzniecības akc. sab. koku apstrādāšanas fabriku direktors, bet vēlāk pāriet uz Revdas kalnrūpniecības sabiedrību par mežu izmantošanas un koku apstrādāšanas nozares direktoru. No šejienes viņš pāriet uz Bogoslavas kalnrūpniecības sabiedrību un darbojas kā mežu izmantošanas un koku apstrādāšanas nozares kā arī vietējā dzelzceļa galvenais direktors. Pēc tam ieņem Ziemeļ-Sīrijas maģistrāles jaunbūves galvenā direktora vietu. No dzelzceļiem viņš pāriet uz Centrosujuza Sīrijas nodaļu par mežu eksploataācijas un koku apstrādāšanas nodaļas pārzini. Atgriezies dzimtenē Kaņepājs iestājas finansu ministrijā valsts budžetu nodaļā un darbojas kā revidents. Bez tam viņš ir Rīgas pilsētas amatnieku skolas pārzinis.

Precējies ar Zelmu Bērziņ. Bērni: Jānis Tālivalds, Daina, Andrējs.

Pēc pirmās sievas nāves precējies otrreiz ar Nađežu Vjatkinu.

46. Fricis Efferts.

R. P. I. inž. n. 1902—1906. . . Techniskā Augstskola Karlsruhe. 1908—1911. Būvzinženiers. V! K! 11. IX. 1902. Sp! K! 28. III. 1903.

1903. II. ekon., mag. pauc. subst. 1904. I. ekon. 1904. II. rvd., vicesen., old. subst. 1905. I. vicesen., G! T! 1905. II. vicesen., G! T!

R. Lauku mācītāju, kā vispārības darbinieku nozīme.

Fricis Efferts dzimis 22. oktobrī 1882. gadā Vānes pagasta Bullos, Talsu apr. 1889. gadā tēvs pieņēma uz renti Jaun-Dziru muižu Talsu apr., kur bērni ieguva pirmās zināšanas mājskolotāja vadībā. 12 gadus vecs Fricis iestājās Tukuma elementārskolā pēdējā klasē, un pēc gada — Tukuma pilsētas skolas II. klasē. Gadu vēlāk, 1897. gadā E. iestājās Rīgas Pēterā I. reālskolas III. klasē, kuŗas VII. klases beidz 1902. gadā. Tā paša gada rudenī iestājās R. P. I.

būvzinženieru fakultātē. 1906. gadā, par piedalīšanos 1905. gada kustībā spiests emigrēt uz Vāciju, kur sākmā strādā kā dienas algādzis Esslingenā (Virtembergā) vēlāk kā zīmētājs Reutlingenā (Virtembergā). 1908. gadā iestājies Karlsruhes Techniskā Augstskolā, kuŗu beidz kā būvzinženieris 1911. gadā. Studiju starplaikā strādājis kā praktikants 1905. gada vasarā pie Sīrijas dzelzceļa būves — Omskā, 1906. g. vasarā Vitēbskā. Beidzot augstskolu Karlsruhe, 1911.—1914. g. E. strādā kā inženieris pie betona un dzelzsbetona darbiem Bernē, firmā Kästli & Wyss, 1914. gadā kā inženieris būvfirmā Buchheim & Heister — Frankfurtē pie Mainas, vēlāk kā šīs firmas filiāles tehniskā biroja vadītājs Dortmundā; 1915. g. būvfirmā Wiemer & Trachte Dort-

O. Meija.
A. Kaspars.

K. Kupinskis.

A. Pakalniets.
F. Efferts, t/l old.

J. Kaņepājs.
A. Vitckopfs.

R. Brencēns.

A. Vaitis.
N. Eglits.

V. Lieknējs.

mundā, kā tehniskā biroja priekšnieks; 1916.—1918. gadam būvfirmā „Comet“ Stetinē, kā tehniskā biroja priekšnieks. 1919. g. „Daugavbūvē“ kā inženieris. Šinī gadā ņēmis dalību arī Latvijas atbrīvošanas cīņā, pavasarī — sapieŗu rotā, vēlāk sapieŗu bataljonā, rudenī, Bermonta laikā, studentu bataljona

I. rotā. 1920.—1921. g. Rīgas ostas būvvaldē un valsts budŗeta nodaļā, kā vecākais inŗenieris; no 1921. gada Rīgas pilsētas virsinŗenieris.

Efferts precējies ar Elzu Pieper. Dēli Voldemārs un Jānis, meita Ina.

47. Rūdolfs Brencēns.

R. P. I. inŗ. n. 1902—1915. Būvinŗenieris. V! K! 11. IX. 1902. Sp! K! 24. II. 1903.

1903. II. mag. pauc. subst., mag. pauc. 1904. I. mag. pauc. 1907. II. G! T!, B! T!, T! I! T! kand. 1908. I. T! I! T! kand.

- R. 1. Par latvieŗu izceļoŗanu.
2. Somu dekoratīvā māksla.

„Piedzimu 7. septembrī 1882. g. (v. st.) Madlienes draudzes Lielā pagasta Būmaŗu mājās. Jau no mazotnes bija jāiet ganos un jāpiepalīdŗ vecākiem mājas darbos. Ķimēnē biju vidējais dēls. Vecākais brālis Kārlis bija mans neatlaidīgais uzmudinātājs censties pēc izglītības kā draudzes skolā, tā arī vēlāk reālskolā un augstskolā. Mājās no vecākiem un brāļa pienācīgi lasīt un rēķināt iemācīts iestājos Madlienes draudzes skolā pie skolotāja Neulandta un brālēna Kāŗļa Brencēna, kuŗš tur bija par palīga skolotāju. Pēdējais arī ierosināja vecākus sūtīt dēlus augstākās skolās. Papriekŗu vecākais brālis iestājās ģimnazijā, tad pēc tam mani vairs neizlaida no acīm. Neaizmirstamā piemiņā palicis man sirmais skolotājs Neulandts, kuŗš kā audzinātājs un ierosinātājs mūs zēnus veda pie gara gaŗsmas avotiem gan savās ticības mācības stundās, gan ārpus tām.

Pēc Madlienes draudzes skolas beigŗanas 1896. g. iestājos Rīgas pilsētas reālskolā. Konkurence bija liela tāpēc, ka ņo skolu cienīja kā istu audzināŗanas iestādi. Skolotāji, miļotā direktora Helmaŗa vadībā, nebija tikai stundu pasniedzēji, bet gan isti audzinātāji. Viŗu starpā lielāks vairums Tērbatas korporāciju filistri. Kursu beidzu 1902. gadā. Tā paŗa gada rudenī iestājos R. P. I. būvinŗenieru nodaļā.“ — Augstskolu Br. beidza 1915. gadā.

Jau reālskolā Br. sāk pelnīties ar privārstundu pasnieŗŗanu, ņo darbu tas turpina arī pirmos studiju gados. Sākot ar II. kursu Br. sāk strādāt vasaras prakses darbus visdaŗždākās vietās un nozarēs: uz Rjazaņas—Urala ceļa, pie Tvercas un Volgas izmeklēŗanas darbiem, Pēterburgas apgabala ūdens ceļu valdē, vēlāk Baltijas domeŗu pārvaldes hidrotehniskā nodaļā vadīja Susejas upes regulēŗanas darbus,

vairākās vasaras strādājis kā mēŗnieks Ēŗģlos, Sāmu salā, Gulbenē, Kabilē. Vienu gadu strādājis Kauņas cietokŗņa inŗenieru pārvaldē vadot ņoseju būves un izpildot daŗādus fortifikācijas darbus. Karā sākoties mobilizēts un piedalīts Ziemeļu frontes hidrotehniskā darbu pārvaldē. Kā darbu vadītājs strādājis Ostrovas pozīciju būvniecībā (ŗaurslieŗu un ņoseju ceļu, tiltu būve pār „Utroju“ upi) līdz 1915. g. martam, pēc tam pāŗvests uz Rīgas fronti, kur papriekŗu pie 43. korpusa, vēlāk zem XII. Armijas inŗenieru priekŗnieka, no marta 1915. g. līdz 19. augustā 1917. g. vadījis: 1) fortifikācijas darbus Ķemeru, Cene I. — Cene II., Bļodnieku un Slokas pozīcijās; 2) tilta būvi pār Babītes ezeru, 3) visus ceļu darbus rajonā starp Jūŗmalu un Jelgavas ņoseju frontē Olaine—Ragaciems, 4) hidrotehniskos darbus: slūŗas pie Čankciema un Lapmeŗa, Kangara ezera ūdens līmeŗa pacelŗanai stratēģiskiem nolūkiem un 5) citus inŗenieru būvniecības darbus Rīgas frontē. Vācieŗiem Rīgu ieŗņemot, 1917. g. 19. augustā ēvakuējies uz Saara-Mencen muiŗu, kur vadīja ceļa darbus un tilta būvi pār Melnupi. Vācieŗiem Vidzemi okupējot 1918. g. 24. februārī ēvakuējies uz Pleskavu, kur krita gūstā. Atlaists, atgriezies no Pleskavas Rīgā 10. martā tai paŗā gadā. Okupācijas laikā, līdz Pagaidu Valdības nodibināŗšanai, uzsāk nopostītās saimniecības atjaunoŗanas darbus savās lauku mājās. Pie Pagaidu Valdības iestājies zemkopības ministrijā, meliorācijas nodaļas dienestā. Latvijas armijā iestājies jaunformējamos spēkos 1919. g.; paliek armijā līdz Bermonta uzbrukuma likvidēŗanai. Pēc demobilizācijas 1920. g. maija mēneŗī iestājies satiksmes ministrijas ūdens ceļu direkcijā, kur kā ģeodēziskās daļas vadītājs, pāŗzinājis daŗādu Latvijas upju izmeklēŗanas darbus. Pēc direkcijas likvidēŗanas pāŗgājis 1921. g. uz zemkopības ministrijas kultūrtehniskā nodaļu, kur strādā vēl līdz ņim.

Precējies ar Augusti Ilkens. Dēli Viesturs un Kārlis.

48. Nikolajs Eglīts.*

R. P. I. kom. n. 1902. . . V! K! 7. X. 1902.

Eglīts dzimis 8. novembrī 1881. gadā Vidzemē.

49. Augusts Pakalniēfis.

R. P. I. lauks. n. 1902—1903. ķīm. n. 1903—1908. Inženiers tehnoloģs. V! K! 7. X. 1902. Sp! K! 28. IV. 1903.

1903. mag. cant., kas. 1904. I. mag. cant. subst., kas. 1904. II. sekr., mag. cant. subst. 1905. I. sekr., mag. cant. subst., G! T! 1905. II. mag. cant. T! I! T! 1906. I. un II. mag. cant., T! I! T! 1907. I. mag. cant., T! I! T!

R. Par šķidru gaisu.

Dzimis 1872. g. 27. decembrī (v. st.) Krizburgas (Krustpils) pagasta Līču dzirnavās. Tēvs minētās dzirnavās bija melderis.

Pirmo izglītību baudījis Vietalvas pagasta skolā. 1884. g. iestājies Rīgas Aleksandra ģimnazijā — I. klasē. Vēlāk, kad vecāki mainīja savu dzīves vietu un aizceļoja uz Krieviju, arī P. aizceļoja viņiem līdz un iestājās Vitebskas ģimnazijā.

Dažu apstākļu dēļ 1887. g. bija spiests izstāties, ģimnazijas kursu nenobeidzis. Vēlāk atkal sāka mācīties un 1889. g. izturēja Rīgā pārbaudījumu, iegūstot pilsētas skolas skolotāja tiesības.

Izmantojot savas jauniegūtās tiesības — nostrādāja divus gadus kā skolotājs latviešu kolonijā, Vitebskas guberņā. Skolotāja amatu atstājot strādāja tēva dzirnavās kā mašīnists, reizē ar to ņemot dzīvu dalību vietējo latviešu sabiedriskā dzīvē, gan kā dramatiskā pulciņa vadītājs, dziedāšanas koŗa dibinā-

tājs u. t. t. Ar vīru kori ņēmis tiešu dalību IV. dziesmu svētkos Jelgavā.

Nepabeigtā izglītība P. nav devusi mieru. Viņš sāka atkal mācīties un pēc neilga laika izturēja pārbaudījumu par pilnu ģimnazijas kursu. 1902. gadā iestājies Rīgas Politechnikumā, sākumā lauksaimniecības, vēlāk ķīmijas nodaļā. Augstskolu beidza 1908. gadā.

Pēc augstskolas beigšanas strādājis kā pēdāgogs vairākās Rīgas vidusskolās unursos. Kad Rīgu ēvakuēja, viņš kā skolotāju savienības komercskolas direktors, kopā ar skolu pārcēlās uz Maskavu, kur turpināja savu darbu līdz Krievijas revolūcijai.

Revolūcijai sākoties P. atstāja skolotāja darbu un aizbrauca uz savām mājām — „Košķjevo“, Vitebskās guberņā, kur personīgi vadīja savus uzņēmumus līdz visu viņam piederošo īpašumu nacionālizēšanai.

Apstākļu spiests P. uzņemas atkal skolotāja pienākumus, sākumā nodibinot un vadot turpat „Košķjevā“ II. pakāpes latviešu skolu, pēc tam kā lektors latviešu pēdāgogiskā teknikumā un Rietumu universitātē latviešu sekcijā Maskavā un vēlāk Pēterpilī.

Precējies ar Almu Paucit. Meita Milda, dēls Juris.

50. Aleksandrs Kaspars.

R. P. I. inž. n. 1902—1909. Būvinženiers. V! K! 24. X. 1902. Uzņ. par filistri 2. XI. 1909.

R. 1. Izglītība un viņas ideālu pārmaiņa.

2. Tradīciju un garīgās autoritātes atmešana un zinību atzišana.

„Esmu dzimis 4. novembrī 1877. gadā Talsu apriņķa Vandzenes pagastā. 4 gadus apmeklēju pagasta skolu un tad iestājos Talsu 3-klasīgā pilsētas skolā. Pēc tam iestājos privātā reālskolā Rīgā no kuŗas pārgāju uz Pēterā I. reālskolu. Nenobeidzis pēdējo aizbraucū uz Nižnij-Novgorodu un iestājos tuŗienes mehanikas-technikas skolā, kuŗu nobeidzu 1902. gadā. Tā paša gada rudenī iestājos R. P. I. inženeru nodaļā.“

Nobeidzis 1909. gadā augstskolu K. iestājas par inženeri uz Katrinas dzelzceļa Taganrogā un no-

strādā tur līdz 1913. gadam, kad tiek pārcelts uz Maskavas-Kurskas dzelzceļa par I. iecirkņa palīgu Maskavā. 1914. gadā pāriet uz Maskavas-Kazaņas dzelzceļu par XV. distānces priekšnieku un 1916. g. februārī K. komandē uz Kaukaza fronti pie kuŗa dzelzceļa būves starp Sarikamišu un Erzerumu. Šeit K. ieņem sākumā distānces priekšnieka un vēlāk iecirkņa priekšnieka vietu. Frontei sabrūkot pāriet Aizkaukaza dzelzceļa dienestā līdz 1921. gadam. 1921. g. oktōŗa mēnesī atgriežas Latvijā.

1922. gadā iestājas Latvijas dzelzceļu dienestā, sākumā tehniskā, vēlāk mašīnu direkcijā — par depo priekšnieku Tukuma II. 1923. gadā pārcelts uz Virsvaldi mašīnu direkcijā un 1924. g. uz Jelgavas depo.

50. Aleksandrs Kaspars.

49. Augusts Pakalniets.

51. Eduards Šillers.

52. Arturs Dimburgs.

53. Pauls Ašmans.

55. Jānis Blaus I.

54. Juris Cauniņš.

51. Eduards Šillers.

R. P. I. lauks. n. 1903—1906. V! K! 4. IX. 1903. Sp! K! 26. IV. 1904.

1905. I. ekon. 1905. II. sekr.

- R. 1. Cilvēka priekšteči un viņa mantojums no tiem.
2. Viļņi (skice).

Esmu dzimis 21. jūlijā 1882. gadā Majoros. Bērību pavadīju tēva mājās Rīgas Jūrmalā, kur tēvam piederēja vairākas vasarnīcas. Bez manis vecākiem vēl bija četri bērni; divas par mani vecākas un divas jaunākas māsas. Tā tad augu galvenā kārtā sieviešu sabiedrībā. Pirms iestāšanās skolā vecākā māsa sniedza man pirmās zināšanas lasīšanas un rakstīšanas mākslā. Astoņu gadu vecumā iestājos Majoru-Dubultu labdarības biedrības elementārskolā, kuru pēc četriem gadiem beidzu. Pēc šīs skolas beigšanas izturēju pārbaudījumu uz I. klasi Pēteru I. reālskolā Rīgā. Reālskolu apmeklēju no 1895. gada līdz 1902. gadam.

Pabeidzis vidusskolu 1903. gadā iestājos Rīgas Politehniskā Institūta lauksaimniecības nodaļā. Tūlī pirmā studiju gadā iestājos Talavijā un jau 1904. gada aprīlī mani uzņēma T! Sp! K!“

Nepabeidzis augstskolu Š. 1906. g. septembrī bija spiests to atstāt, jo viņu apvainoja par piedalīšanos 1905. gada revolūcionārā kustībā. 1907. gadā viņu arestēja un deviņus mēnešus turēja apcietinājumā, līdz tā paša gada rudenī kara tiesa viņu atļāva. Lai varētu turpināt studijas, bija nepieciešama politiskās uzticamības apliecība, bet tā kā tādu viņam

nebija iespējams dabūt, tad augstskolā viņš vairs atpakaļ nevarēja tikt. Drīz viņš atrada citu izeju un tāpēc it centīgi sāka gatavoties uz vācu valodas skolotāja eksāmenu, un nolika to 1908. gadā. Ieguvis skolotāja tiesības Š. 1909. gadā uzsāk savas skolotāja gaitas Jaunjelgavas tirdzniecības skolā. No Jaunjelgavas 1911. gadā viņš pāriet par skolotāju uz Bauskas tirdzniecības skolu, kur darbojas kā štata skolotājs līdz 1915. gada jūlijam. Vāciešiem iebrūkot Kurzemē Bauskas tirdzniecības skolu evakuē uz Maskavu. Nokļuvis Maskavā Š. turpina savu darbību Bauskas tirdzniecības skolā līdz 1918. gada jūlijam, kad radās iespēja atgriezties dzimtenē. Pārbraucis dzimtenē viņš tūlī oktobra mēnesī pieņem vietu Priekuļu lauksaimniecības skolā un darbojas šē līdz pat pēdējam laikam.

Bez minētā skolotāja darba Š. ļoti rosīgi darbojās vairākās sabiedriskās organizācijās. Viņš ir bijis biedris un valdes loceklis dažādās skolotāju organizācijās („Latvijas skolotāju biedrībā“, „Maskavas skolotāju biedrībā“, „Cēsu skolotāju arodbiedrībā“, „Vidusskolas skolotāju biedrībā“). Pēc lielinieku un vāciešu izdzīšanas no Cēsīm viņš darbojās Ziemeļ-Latvijas pārvaldē, kā Latvijas Pagaidu Valdības pilnvarotā M. Gailiņa sēkrētārs 1919. gada vasarā.

Sarakstījis grāmatu „Nedzīvā daba“.

Precējies ar Mariju Viesis. Meita Aina, dēli Gunars un Egils.

52. Arturs Dimburgs.

R. P. I. mech. n. 1903—1915. V! K! 4. IX. 1903. Sp! K! 14. III. 1905.

1905. II. ekon. 1906. I. un II. ekon., bibl. subst. 1907. I. bibl. subst.

- R. 1. Divi mēneši Krievijā.

2. Zinātniskā un sabiedriskā literatūra 1906—1907. gadā.

„Saules gaismu ieraudzīju 24. nov. (v. st.) 1881. g. Kurzemē, Jaunjelgavas apriņķī, Sunākstes draudzē, Vārenbrokas pagasta „Dadasu“ mājās, kur bija pārgājuši dzīvot mani vecāki, pēc materiālā ziņā nelaimīgas dzīves muižā. „Dadasos“ nodzīvoju līdz 7. gadam, kad vecāki bija spiesti šo māju atstāt un aizgāja dzīvot uz Rīgu. Sakarus ar dzimteni nepārtraucu: katru vasaru pavadīju Vārenbrokas „Miķelišos“ pie mātes-mātes un mātes-brāļa, kur gāju ganos. Vienu vasaru nogāju Vārenbrokas pagasta skolā pie skolotāja Pusbārnieka, turpmākā izglītība smelta Rīgā, privātskolās: 1 gadu pie kādas vācu skolotājas (tās

vārdu vairs neatceros), 1 gadu pie Glāzera, 2 gadus pie Menšikovas (Glāzera skolas pēctece), šī beidzamā skola ievadīja mani Pēteru I. reālskolā Rīgā; tās kursu nobeidzis divus gadus pavadīju mājā, tad iestājos Rīgas Politehnikā 1903. gadā un tanī pašā gadā arī Talavijā.

Metot skatu atpakaļ uz savu bērību nedrīkstu atstāt te nepieminētus tos iespaidus, kas zināmā mērā darbojušies līdz pie mana rakstura nodibināšanās.

Apkārtnes daba ar saviem drūmiem mežiem, staigniem purviem, kurus cilvēka roka vēl nebija skārusi, attīstīja dvēselē zināmu mistiku, tai stipri piepalīdzēja vēl dziļā, stingrā reliģiozā audzināšana no vecāku un mātes-mātes puses. Tēvs jau agrā bērībā modināja mani mīlestību pret savu tautu, šīs sajūtas nespēja iznīcināt stingri krieviskā, bet tomēr labā (manā laikā) audzināšana Pēteru I. reālskolā. Augš-

minētās privātskolās, kuŗas apmeklēju, mācības pāsniedzēji bija vienīgi sievietes, šim apstāklim arī ir bijis nenoliedzams iespaids uz manu dvēseles attīstību.“

Pa studiju laiku 1905.—1911. g. D. nodarbojas ar dažādiem mērniecības, kultūrtechnikas un būvdarbiem gan privātiem gan vairāk agrārbankas Jelgavas nodaļai. Tānī pašā laikā ņēma dalību Rīgas Latviešu Biedrības Zinību Komisijā kā priekšniecības loceklis. D. uzstājas arī ar vairākiem atklātiem priekšlasījumiem. — Pēc Politehnikas atstāšanas 1913.—1914. g. nodarbojas Uralā Ūžnij-Tagilā P. P. Demidova sabiedrības platina un zelta raktuvēs kā sevišķu uzdevumu ierēdnis. 1915.—1918. g. turpat Ūžnij-Tagilā Visokogoras mechaniskā fabrikā kā saimniecības un fabriku ēku remonta nodaļas priekšnieks, 1918.—1919. g. turpat kā būvnodeļas priekšnieks, piemērojot un pārbūvējot esošo granātu fabriku vagonu būvēšanai. 1919. g. jūnija mēneša beigās kopā ar fabriku D. pārvietoja uz Sibīriju, augusta mēnesī to mobilizēja Kolčaka armijā. D. piedalījās kara gājienos: Altajas gubernā pret lieliniekiem, kā arī armijas štāba atkāpšanās aizsardzībā no Om-

skas līdz Irkutskai. 1919. g. decembra mēnesī Novonikolajevskā D. saslima ar Āzijas malariju un 4 nedēļas nogulēja slims; pēc atveseļošanās atrodoties bez līdzekļiem svešā pilsētā, iestājās par strādnieku pie saspridzinātā tilta atjaunošanas pār Obas upi. Pēc viena mēneša D. atkal mobilizēja lielinieku sarkanā armijā no kuŗas martā 1920. g. tas demobilizēts un pārvests atpakaļ uz Urala Visokogoras apvienoto fabriku galveno valdi Ūžnij-Tagilā par būvnodeļas vadītāju. Tur D. bija līdz 1920. g. decembra mēnesim, kad varēja griezties atpakaļ uz Latviju, kuŗā pēc dažādām ceļa likstām nokļuva janvārī 1921. gadā. 1921.—1922. g. strādāja valsts dienestā Zemju departamenta mērniecības daļā. 1922. g. septembrī izstājies no valsts dienesta, lai nodarbotos savās mājās, Sunākstes „Dadasos“, ar lauksaimniecību. Precējies ar Mildu Puriņ, meita Izolda, dēls Jānis.

Savā laikā dzīvodams Uralos turējis priekšlasījumus iepazīstinot vietējo sabiedrību ar latviešiem un viņu dzīvi, tāpat rakstījis Urala avīzēs. Tagad darbojās līdz vietējās Sunākstes biedrības: piensaimnieku, krāj-aizdevu, lauksaimniecības, mašīnu koplietošanas.

53. Pauls Ašmans.

R. P. I. inž. n. 1903—1906. kom. n. 1906—1911. Tirdzniecības zinību kandidāts. V! K! 4. IX. 1903. Sp! K! 16.III. 1904.

1904. II. un 1905. I. zin. lit. kom. loc. 1906. II. mag. lit. subst. 1907. I. mag. lit. 1907. II. mag. lit., T! I! T! 1908. I. mag. lit., T! I! T! kand. 1908. II. mag. lit., T! I! T! 1909. I. mag. lit., T! I! T! 1909. II. T! I! T! 1910. I. T! I! T! 1910. II. T! I! T! 1911. I. T! I! T!

R. 1. Baltijas skolu vēsture.

2. Cilvēka psihiskie rudimenti.

3. Vēsturisks apskats par tautas aizstāvniecības iestādēm Vakareiropā.

4. Kritiski apskati par latviešu literatūru.

5. Aspazijas biografija.

„Esmu dzimis 6. maijā 1881. gadā Rīgas apriņķa Kokneses pagasta Briežu mājās. Pirmo izglītību baudīju Viskāļu pagasta skolā, kuŗu apmeklēju trīs ziemas. Pēc tam iestājos Rīgas Pētera-Pāvila 3-klasīgā pilsētas skolā. Pabeigdams šo skolu ņēmu privātā ceļā stundas un 1901. gadā iestājos Mironova Komerckolas sestā klasē. Pēc šīs skolas beigšanas iestājos Rīgas Politehnikā, kur no sākuma studēju inženiera zinības, — vēlāk tautsaimniecību. Augstskolas komercnodeļu nobeidzu maija mēnesī 1911. g.“

P. Ašmanis ir pazīstams darbinieks literāriskā, bet jo sevišķi sabiedriskā darba laukā. Jau studenta gados viņš sāka strādāt pie Rīgas Avīzes“

Fr. Veinbega vadībā. 1906. gadā pāriet uz „Baltijas Vēstnesi“, kuŗš vēlāk saucās par „Dzimtenes Vēstnesi“ un strādā Arvēda Berga un Viļa Olava vadībā. No 1911.—1915. gadam bijis par redakcijas locekli „Dzimtenes Vēstneša“ redakcijā, kur vadījis pārmaiņus lokalo, iekš- un ārzemes, preses un ievadu nodaļas. Bez tam tānī pašā laikā bijis teātra mākslas kritiķis, parakstīdams kritikas ar šifru P. A. Pasaules karā iesākoties aizbraucis 1915. gadā uz Pēterpili un strādājis kā galvenais darbvedis Latviešu bēgļu apgādāšanas Centrālkomitejā līdz pat lielinieku laikam. Bēgļu laikā vadījis Pēterpili žurnālu „Ziņas par Latviju“, no kuŗa lielinieku apvērsuma dēļ iznāca tikai daži numūri. Pēterpili darbojies līdz arī Nacionālā Padomē, kuŗa sagatavoja ceļu Latvijai kā patstāvīgai valstij. 1918. gada vasarā atgriezies Latvijā un tā paša gada rudenī uzaicināts pie „Jaunakām Ziņām“ par vadošo redaktoru. Pēc Latvijas valsts nodibināšanās bijis par Latvijas valdības sūtniecības padomnieku Stokholmā. Pēc Pagaidu Valdības atgriešanās no Liepājas Rīgā — iecelts par ārlietu ministrijas informācijas departamenta direktoru. Būdams ārlietu ministrijā viņš vadīja arī šī resora izdoto oficiēlo franču laikrakstu „Bulletin“. A. pa ministra Meijerovica prombūtnes laiku ārze-

Fr. Gilberts. E. Šillers. A. Branders. K. Vējiņš. A. Dzelzskalns, J. Lukstiņš. J. Caunīts. J. Krenklis, A. Liepiņš.
 M. Zavickis. J. Vārsbergs. A. Sietiņšons. A. Kešans. t/l. old. A. Dreimans. J. Ozoliņš I. P. Ruņģis. J. Blaus I.
 K. Tormans. R. Gundars. P. Ašmans. A. Šteins. A. Dimburgs. P. Sauleskalns. J. Zubāns.
 N. Bachmans. N. Keksis. J. Beitāns.

mēs, pa laikam izpildīja arī ārlietu ministra vietu. 1920. gadā ievēlēts Satversmes Sapulcē, kur kā rosigis parlamentarietis darbojies līdz vairākās komisijās. Bijis Rīgas pilsētas domnieks. 1924. gada rudenī viņu ievēl arī Rīgas Jūrmalas pilsētas domniekos, kādu pienākumu viņš vēl līdz šim izpilda. Sākot no Olava fonda nodibināšanas skaitās par šī fonda priekšnieka biedri. Bez tam Ašmanis darbojas arī vairākās citās idejiskās biedrībās. Arī zinātnisks darba lauks viņam nav svešs. Jau studiju laikā

viņš Zinību Komisijā bijis par priekšniecības locekli. Vēlāk darbojies līdz Derīgu Grāmatu nodaļā, kurās uzdevumā sarakstījis grāmatu „Japana“ un pārtulkojis dažas zinātniska rakstura grāmatas. Pastāvīgi strādājis pie Zinību Komisijas izdotās konversācijas vārdnīcas, būdams par redaktoru tautsaimniecības nodaļai. Tagad P. Ašmanis dzīvo Rīgā, darbojas vairākās saimnieciskās organizācijās un sabiedriskā darba laukā.

Precējies ar Annu Sēls, dēls Francis.

54. Juris Caunīts.

R. P. I. inž. n. 1902—1910. Būvinženiers.

V! K! 4. IX. 1903. Sp! K! 16. III. 1904.

1904. II. mag. pauc. 1905. I. mag. pauc. 1905. II. mag. pauc., G! T! 1906. I. un II. T! I! T! 1907. I. sekr., T! I! T! 1907. II. T! I! T!

R. 1. Rīga XIII. un XIV. g. simteņos.

2. Par dziedāšanu pie latviešiem.

Caunīts dzimis 27. aprīlī 1882. gadā Dignajas pagasta Jaunjelgavas apriņķa Ustabnieku mājās. Pirmmācību dabūjis no vecākiem, pēc tam apmeklējis vietējo pagastskolu. 1894. gadā iestājies Rīgas Aleksandra ģimnazijā, kurā nobeidza 1902. gadā. Tā paša gada rudenī iestājās Rīgas Politehniskā Institutā. Vasaras brīvlaikos strādāja mērniecības darbus. Studijas beidza 1910. gada pavasarī (ar I. šķi-

ras diplomu). Pēc studiju beigšanas aizbrauca 1911. gadā uz Minsku kā jaunākais guberņas inženieris pie Minskas guberņas valdes, pēc tam pārgāja uz Minskas guberņas zemsti kā vecākais mērnieks. Tomēr šeit viņš nepaliek ilgi. 1913. gadā pārbrauc uz Rīgu kā inženieris pie Baltijas hidrotehniskās nodaļas. Kara sākumā 1915. gada janvārī viņu komandē uz Ivangorodu kā inženieri hidrotehniķi. Dažas desmit verstis no Ivangorodas cietokšņa atrodas Rikki miestīņš, pie kuŗa, vadot darbus kara rajonā, C. miris traģiskā nāvē 1915. g. 20. jūlijā. Apglabāts Polijā.

Precējies ar Mariju Nukša. Meita Mirdza.

C. kdze strādā kā bērnu dārza vadītāja un mūzikas skolotāja Rīgā.

55. Jānis Blaus.

R. P. I. arch. n. 1903—1910. 1915. Inženiers arhitekts. V! K! 4. IX. 1903. Sp! K! 26. IV. 1904.

1908. I. T! I! T!, A! U! C! del. 1908. II. T! I! T! kand., G! T!, A! U! C! del., 1909. I. A! U! C! del., T! I! T? kand. 1910. I. A! U! C! del. 1910. II. A! U! C! del., G! T! 1911. I. old. 1911. II. old. 1912. II. seniors, 1913. I. seniors, G! T! 1913. II. G! T!

R. Sieviete kā noziedzniece un prostitucija.

„Esmu dzimis 23. maijā 1880. g. Vidzemē, Rīgas apriņķī, Madlienes draudzē, Taurupes pagastā no vecākiem Edes un Jāņa Blau par dzimtu iegūtās Purgailu mājās. Ap 5.—6. gadu, kā jau parasts, sāku cūkas ganīt. Šo dienestu izpildīju trīs vasaras. Tad mani pārcēla augstākā amatā — govu ganos. Šo priekš manis tik grūto un atbildības pilno amatu pildīju cauras vasaras pa visu pagasta un draudzes skolas laiku. Līdz 9. gadam ābeci un baušļus mācījos mājā lielāko tiesu no mātes māsām. Deviņus gadus vecu ielika mani pagastskolā, kuŗa pirmajā laikā man toreiz likās tīrā elle. Laikam gan nebija nevienas

tādas sestdienas, kad mana vecākā māsa Minna, kuŗa gāja jau trešo ziemu, gaužas asaras raudādama negaidīja savu brālīti, kamēr skolotājs Voldemārs Vankins to laimīgi atlaida mājās reizē ar citiem rezģaliem, kad puslīdz apmierinoši bija uzteikti visi pa nedēļu sakrājušies bībeles stāsti un nolīdzināti citi grēciņi. Tomēr neskatoties uz grūto sākumu pagastskolu beidzu 3 ziemās; tad sāku iet 18 verstis attālajā Madlienes draudzes skolā pie Neulanda tēva. Lai gan arī šē sākums nebija viegls, tomēr no šīs skolas man ir palikušas visjaukākās atmiņas. Tā kā uz laukiem tolaik par Rīgas skolām vispārīgi, un par vidusskolām sevišķi, nevienam nebija nekādas jēgas, tad sūtīja mani draudzes skolā vienkārši, lai daudz maz iemācītos rēķināšanu un krievu valodu, uz ko toreiz lika lielu svaru. Varbūt no manis būtu iznācis īsts „saimnieka dēls“ pēc draudzes skolas beigšanas, ja te neiepazītos ar Rūdolfu Brencēnu, kuŗam brālis gāja ģimnazijā. Viņam jau bija nolemts iestāties reālskolā un uz to viņš sāka arī mani uz-

mudināt. Tā kā mani vecākiem nekas nebija pretim šādam nodomam, jo arī viņi, tāpat kā es, no visas tās lietas nekā nesaprata, tad kopā ar Brencēnu sākām gatavoties uz reālskolu. Vācu valodu pēc programmas pasniedza pats Neulanda tēvs, bet franču — viņa cienīgmāte. Citos priekšmetos (uz III. kl.) pietika ar to pašu draudzes skolas kursu, ko mēs jau vairākas reizes bijām izpēmuši ar pārējiem skolniekiem. 1896. gada maijā braucām eksāmenu likt uz Rīgas pilsētas reālskolu, bet uz III. klasi abi spoži izvēlāmies cauri. Brencēnu gan pieņēma II. klasē, bet man „puiša gadi“ neatļāva iestāties tik zemā klasē. Nezinu, vai nu tā cauri krišana, vai pati šī skola atstāja uz mani tik bēdīgu iespaidu, ka pārbraucis mājās pilnīgi gribēju mest jau plinti krūmos, bet māte vien tam nepiekrita. Tā uzklaušināja kaimiņu pagastā kādu 7. klases ģimnazistu Jāni Liepiņu (tagad ārsts Jaunpiebalgā), kurš par 15 rubļiem līdz tā paša gada augustam apņēmas pamatīgi mani sagatavot uz III. klasi ģimnazijā. Šos divi ar pus mēnešus dūšīgi mācījos latīņu valodu un papildinājos citos vajadzīgos priekšmetos, tā kā augustā 1896. g. tiešām necerēti labi izturēju eksāmenu uz III. klasi Rīgas Aleksandra ģimnazijā. Šo mācības iestādi,

kuŗa kā tāda, var teikt, neatstāja nekāda ilgāk paliekoša iespaids, pabeidzu 1903. gada jūnijā. Zināms, daŗs labs brīdis paliks jaukā atmiņā no „Skolnieku lasāmā vakara“, kuŗa biedris biju sākot no VI. klases un ap kuŗu toreiz grupējās lielākā daļa vidusskolu latvieŗi — galvenām kārtām ģimnazisti un reālisti. Nevaru atstāt neatzīmētu, ka ģimnazijā paŗa stūrgalvības dēļ V. klasē bija jānosēŗ 2 gadi. 1903. gada augustā izturēju konkurences eksāmenu un līdz ar to septembrī tiku immatrikulēts par studentu Rīgas Politechnikumā architektūras nodaļā, no kuŗas gan gribēju pāriet uz inŗenieru nodaļu, bet vēlāk ņo nodomu atmetu. Tā kā jau no Talavijas dibināŗanas gandrīz visi viņas biedri man bija pazīstami, tad iznāk tīri dabīgi, ka uz to man nesārs prāts jau arī kā ģimnazistam. Kļūdam par studentu tad arī nekavējoŗi iestājos Talavijā, kur par savu gārigo tēvu izvēlējos Jāni Lakatu.“

Beidzis augstskolu 1915. gadā, kuŗa laikā darbojās kā kuŗa tehniķis. Ņēmis dalību Latvijas atbrīvoŗanas cīņās, par ko apbalvots ar Lāčplēŗa ordeŗa III. ņķ. Strādā kā ierēdnis zemkopības ministrijā.

Precējies ar Olgu Oŗs, no kuŗas ņķīries 1923. g.; dēls Oļģerts.

56. Aleksandrs Sietiņsons.

R. P. I. inŗ. n. 1903—1909. kom. n. 1909—1914. B! T! A! 1918—1919.

V! K! 4. IX. 1903. Sp! K! 8. X. 1907.

1908. I. old., T! I! T!, B! T!, zin.-lit. kom. loc., 1908. II. old., T! I! T!, B! T!, zin. lit. kom. loc. 1909. I. old., B! T!, T! I! T! 1909. II. vicesen., T! I! T!, zin. lit. kom. loc. 1910. I. T! I! T!, G! T! 1911. II. G! T!, T! I! T!, mag. lit. 1912. I. mag. lit., T! I! T!

R. Laika gars.

„Esmu dzimis 13. martā 1884. gadā Valmieras apriņķa Mūrmuiŗas pagasta Lagatu mājās. Pēc tam dzīvoju Mūrmuiŗas Sietiņos, kur arī izpildīju latvieŗam neizbēgamos cūku un lopu gana pienākumus. No 1895. gada janvāŗa līdz 1897. gada maijam apmeklēju E. Heines privātskolu — Valmierā, un no 1897. gada augusta līdz 1903. gada jūnijam Rīgas Aleksandra ģimnaziju. Beidzis 1903. gadā ģimna-

ziju, tā paŗa gada 3. septembrī iestājos Rīgas Politehnikas inŗenieru fakultātē. 1906. gada septembrī pārgāju uz komerczinību nodaļu, kur vēl tagad studēju. Iestājies Rīgas Politehnikā, tūlīt iestājos arī Talavijā.“

No 1904. gada līdz 1905. gadam Sietiņsons darbojies kā laikraksta „Rīgas Avīze“ redakcijas loceklis un no 1907. gada janvāŗa līdz tā paŗa gada aprīlim strādājis pie „Baltijas Vēstneŗa“. Latvijas atbrīvoŗanas laikā ir piedalījies „Studentu rotā“, „Kalpaka bataljonā“, „II. bruņotā vilcienā“, „Studentu bataljonā“ un bez tam kalpojis arī Virspavēlnieka ņtaba artilerijas daļā. Pēc kuŗa dienesta, līdz 1922. gadam Sietiņsons strādā finansu ministrijā — valsts budŗeta nodaļā kā revidents un pēc tam Valsts Zemes bankā kā pilnvarotais.

57. Jānis Dārsberģs.

R. P. I. lauks. n. 1903—1908. Agronomis.

V! K! 4. IX. 1903. Sp! K! 20. II. 1914.

1904. II. kas. 1905. I. kas.

R. 1. Par mīlestību.

2. Kalpu un saimnieku satiksme pie latvieŗiem.

„Esmu dzimis Cēsu apriņķī, Praulienas pagasta Drikāju mājās, kā ņo māju ipaŗnieka dēls, 23. aprīlī 1879. gadā, tas ir paŗā Jurģu rītā, kad tirdzinieki taisījuŗies braukt uz ņaudonas Jurģu tirgu, un daŗs labs posies uz jaunu dzīves vietu. Paŗu dzimŗanas

dienu neatceros, tāpat daudz ko citu no mana mūža pirmajiem gadiem, tomēr šis tas no bērnības laikiem vēl ir atmiņā, un iespaidīgāko, kas dziļākas pēdas atstājis manā atmiņā, atzīmēšu vispirms.

Neatminos kuŗā gadā tas bija, bet gan atceros savu tēvmāti vēl kā dzīvu, bet jo vairāk kā mirušu. Augumā vēl nebiju visai liels, bet ar degungalu galda malu sniedzu. Pie vecmāmiņas nāves brīdī es esot bijis vienīgais liecinieks. Atminos, ka to iezārkotu novietoja pagrabā zem klēts; tur bija vēsāks (bēres bija maija beigās vai jūnija sākumā). Ap zārku sadūra skujas. Šo skatu atceros, jo uz to biju piespiests — mani ar varu ievilkā pagrabā. Vēlāk mani pagrabā nevarēja iedabūt, un ja kāds taisījās iet uz pagrabu, tad es paslēpos starp akmeņiem, kuŗi bija savelti stallā būvei. Bēru dienas rītā aizmuku uz pļavu un paslēpos krūmos. Kad bērnieki pārbrauca, tad mani bāra, ka neesot veco māti pavadījis. No bērēm atminos, ka starp citu ēda arī vēžus, kuŗu tos laikos Kujupē bija daudz. Dažkārt arī es kā mazs zēns plūncādāties upē redzēju vēžus un, kad vēzis pastiepa savas kājas uz manu pusi, tad traucos no ūdeņa laukā. Bērēs bija vairāk bērnu. Mēs pulkā skraidījām uz upmalu un atpakaļ un dančinājām savus kumeļus — vienkāršas koka nūjas.

Atceros arī kādas citas bēres ap to pašu laiku, kur biju klāt pie kādas vecas mātes izvadīšanas. Likis bija novietots klētī. Pie izvadīšanas bērnieki lika vara naudas gabalus uz zārka. Arī man māte iedeva petaku, lai uzliekot ceļanaudu uz kaimiņmātes zārka.

Vispār biju ļoti bailīgs, sevišķi no miroņiem. Kad biju gadus 5—6 vecs, bija jābrauc uz bērēm; bija miris rados kāds 10 gadus vecs zēns. Man bija jauni svārki un zābaki, un tēvs gribēja lai braucu līdzī. Es tomēr izvairījos no braukšanas, — abi ar kaimiņmājas Jēci aizskrējām pa pļavām. Par šo izvairīšanos vēlāk dabūju pērienu.

Vēlākā laikā vairs nebija bailes no miroņiem un, kad biju sasniedzis 20. gadu, varēju gulēt ar mironi vienā telpā.

No pirmajiem bērnības gadiem man vēl atmiņā ložu puiši — rekrūti un sevišķi atvadīšanās balles. Žēl bija jauno zaldātu, kad uz ilgāku laiku jāšķirās. Man pat radās zināms riebums pret kara dienestu, jo bija jāaiziet dienestā arī kādam mīļam krusttēvam, kuŗš allaž mani atcerējās un pacienāja ar saldumiem.

Kā zēns dzīvoju bez kādiem sevišķiem uzdevumiem, bet tad reiz no Ļaudonas Mārtiņa tirgus tēvs pārveda ābeci. Vēl skaidri stāv man acu priekšā

sarkanais gailis uz ābece vāka un pirmās lapas. Ar ābeci gāja diezgan ātri uz priekšu, lai gan reizēm mātei, kuŗa mani vairāk mācīja, vajadzēja arī stingrāki pievilkt grožus. Visveicīgāki man gāja uz priekšu, kad mācījos uz „akota“, jo zināju, ka pēc padarītā darba būšu brīvs un varēšu izpriecāties pēc sava prāta. Lasišanā ievingrinājos ātri, nevien latviski, bet pa daļai arī krieviski. Pēdējo piesavinājos no piedzīvotāja dēla kurpnieka, kuŗš krievu valodā bija ievingrinājies kara dienestā. Līdz pratu lasīt, biju izgājis cauri ābeci, kuŗas stūri, zināms, izskatījās kā suņa apgrauzti, un lapas katra par sevi, tad man nākamā rudenī pārveda no Ļaudonas Mārtiņa tirgus kādu grāmatiņu, kuŗā bez baušļiem bija arī daži stāsti no Bībeles. Šie stāsti man patika; tos lasīju kā patiesību. „Galvas gabalus“, kuŗi bija jāmacās no galvas, mācījos viegli, bet nekā nesapratu. Tas bija priekš manis mechanisks darbs, kas jāpadara, lai nebūtu šķēršļu pabraukāties ar ragu tiņām.

Visgaišākās atmiņas no maniem bērnības laikiem uzglabājušās par kādu vecāku sieviņu, kuŗa allaž nāca uz Drikājiem, ziemā uzturējās Drikājos pat vairākas nedēļas un plucināja spalvas. Daudz pasaku tad tika stāstīts, un es varēju klausīties bez apnikšanas, pat ar patiku piedaloties spalvu plucināšanā.

Sāku mācīties arī dziedāt, lai pārklaušos varētu dziedāt mācītājam priekšā. Protams, viegli man bija iemācīties dziedāt un noturēt meldiju, jo tos laikos katru sestdienas vakaru un svētdienas rītu turēja diezgan garus pātarus. Biju liels dziedātājs, jo ne par velti katreiz mācītājs mani apbalvoja ar „skaištām“ grāmatiņām. Sākot ar 7 gadiem bija jāiet pārklaušos katru gadu divas reizes — pavasarī un rudenī, līdz iestāšanai pagasta skolā. Uz pārklaušiem gāju labprāt, jo zināju, ka atkal mācītājs man iedos kādu skaistu grāmatu. —

Tomēr ar garīga satura grāmatām vien nepietika. Es atradu mājās iesietas avīzes no turku kara laikiem (1877. un 1878. gadiem). Izlasīju visas kara ziņas, pat ar lielu interesi, kā kādu stāstu. Pricējās, kad turki dabūjuši pērienu — sakauti. Lasīju kā pirmās „kara ziņas“, tad „visjaunākās ziņas“ un beidzot pat dažus stāstus. Vēlāk man sevišķi patika „Balss“, „Mājas Viesa“ un „Tiesu Vēstneša“ literārisko piellikumu stāsti.

Kad jau biju iemācījies lasīt latviski, biju sasitis pāris tāfeles un pierakstījis dažas burtnīcas, tad pagadijās zem rokas kāds pirmo izdevumu „Dadzīts“, un es sāku turpināt un papildināt zināšanas krievu

valodā. Ziemās manus darbus vadīja un uzraudzīja vai visi mājinieki, bet vasarās, kad gāju ganu gaitās, lasīju kas man patikās.

Ganos sāku iet no 7. dzīves gada. Sāku ar zosīm; vēlāk bija jāgana cūkas. Cūku ganišana man nepatika; labprāt sapņoju par tiem laikiem, kad kļušu par govu ganu. Zināmu nemieru ar cūkgana stāvokli izsauca govu gana — manas māsas dziesmas; starp tām:

„Govu ganam sviesta ciba,
Baltas maizes kukulītis;
Cūku ganam varžu bļoda,
Sakaltušas garoziņas.“

Ap šo laiku biju ļoti jūtīgs pret līdzīgām lietām: pat uz Jāņiem visu ligošanu ņēmu uz sevi, kas apdziedāšanās gadījumos mani spieda meklēt patvērumu kādā paslēptuvē. No ganu gaitu laikmeta gaišākās atmiņas man uzglabājušās par kartupeļu vēlkāmo laiku: — cūkas raka tupenājā, es pie uguns-kura cepu kartupeļus un sildījos. Patikās arī kartupeļu palasīties.

Bet reiz kādā oktobra dienā vezumā ielika gultiņu ar maisu, maizes kuli, un māte mani aizveda uz Praulienas pagasta „Gustava“ skolu, ievēda pie skolotāja Indriķa Kaminska, kurš lika lasīt, teica labi un ieskaitīja mani pie otrās ziemas skolniekiem. Tas bija 1888. gada rudenī. Pagasta skolā sagāju divas ziemas. Par pašu skolas gaitu un darbiem man nav nekas sevišķs atmiņā palicies, izņemot dažu palaidņu kaktā stāvēšanu un uz ceļiem tupēšanu. Tad vēl atzīmējama nesaticība starp „Gustava“ skolas (luteru) un tuvumā esošās „Jāņa“ skolas (pareizticīgo) skolniekiem. Bieži notika kaušanās starp abu skolu skolniekiem, un dažs labs pārgāja mājās no „kaujas lauka“ ar akmeni pārsistu galvu un zilumu uz miesas. Patikami atcerēties Ziemas svētku eglītes skolā un svētvakaru baznīcā, kad skolnieki arī piedalījās ar dziesmām.

1890./91. mācības gadu pavadīju Laudonas draudzes skolā, kur tos laikos par priekšnieku bija skolotājs Lācgalvs. Šajā laikā sākās pazīstamais pārkrievošanas laikmets. Skolā jau vajadzēja mācīties vēsturi un ģeografiju krievu valodā, nemaz jau nerunājot par obligātoriskām krievvalodas stundām. Atceros, ka daudziem gāja ļoti grūti; pat man, neskatoties uz to, ka jau kā bērns biju mazliet iepazinies ar šo valodu, nebija visai viegli. Tos laikos sākās spiešana uz sarunāšanos krievu valodā. Bijā pagatavota kartīte ar uzrakstu „я не долженъ говорить по латышски“. Kas runāja latviski, dabūja šo kartīti; ja pēdējais izdzirda citu latviski runājam,

tad atdeva tam. Pusdienās ejot, vai vakaros skolotājs apjautājās pie kā karte; par sodu bija jāizmācās no galvas kāda dziesmiņa krievu valodā. Atsevišķi no citiem, īpašā telpā gulējām kādi 8 zēni. Mēs gan savā starpā sarunājāmies tikai latviski, un ja kādam no mums gadījās karte, tad saviem ļaudīm nedevām. 1891./92. un 1892./93. mācības gadus pavadīju Jēkabmiesta pilsētas skolā, kur kā inspektors „valdīja“ Talantovs, — pārkrievošanas spilgts izveidējs. Pilsētas skolas skolnieki nedrīkstēja privāti mācīties vācu valodu, jo tad, ja dabūja zināt, inspektors tāda skolnieka neierēdzēja un pie katra gadījuma nīrgājās. Bet bija šajā skolā kā skolotāji gaiši ļaudis: Matīss Rāčenis un Vompsons. Kad biju 2 gadus Jēkabmiesta pilsētas skolā sabijis, tad redzēju, ka tur nav zelšana, un katrs gads — zaudējums. Pie atziņas mani un dažus citus biedrus veda skolotājs Rāčenis, un mēs vairāki griezām muguru Jēkabmiestam un meklējām labākas skolas. 1893. g. rudenī mani tēvs aizveda uz Cēsīm pie vecā Millera tēva. Gan nebij pieskaņots pilsētas skolas kurss reālskolas programai, bet ar Millera tēva gādību un pretīmākšanu bija iespējams iestāties otrā klasē un ar privārstundām trūkstošās zināšanas atsevišķos priekšmetos papildināt. Skolas īpašnieks un vadītājs, no Vecpiebalgas uz Cēsīm pārnākušais skolotājs Millers (Zariņu Kārlis), bija kā tēvs saviem bērniem: pretīmākošs un izpalīdzīgs un uz sabiedrisku garu mudinošs. Divus gadus pie Millera mācījies, gribēju iestāties kādā Rīgas reālskolā, bet lielas konkurences dēļ braucu Rīgai garām uz Jelgavu. Iestājos trešā klasē un beidzu Jelgavas reālskolu 1901. gadā. Jelgavā saplūda vairāki Millera skolnieki. No viņiem nodibinājās bez īpašiem statūtiem savs intīmāks pulciņš; Millera audzēkņi allaž turējās kopā. Jelgavā tai laikā bija teicams reālskolas direktors un arī labi skolotāji. Direktors Fr. Kuhlbergs necentās uzspiest audzēkņiem krievu formālistikas prasības un nelāva uzliesmot asām pārkrievošanas liesmām. Augām un strādājām samērā brīvi. Jelgavā bija sastopami arī daži skolnieku pulciņi, toreiz bija modes lieta arī būt par skolnieku ar progresīviem uzskatiem. Arī es apmeklēju dažas skolnieku nelegālas sapulces Jelgavas tumšās nomalēs, arī dziedājis līdz „Видъ на Волгу“ u. t. l. dziesmas, bet drīzi man apriebās šās ārišķīgās modes lietas; tās atradu savai un vispār latvju izjūtām par nepiemērotām, un vairs neapmeklēju pagrīdes sapulces. Septītā klasē sāku arī domāt par turpmākām gaitām, pēc reālskolas beigšanas. Izšķīros par Meža institūtu Pēterpilī. Bet ja tur konkursa dēļ netiktu, — tad no-

57. Jānis Vārsbergs.

56. Aleksandrs Sietiņšons.

58. Jānis Lukstiņš.

60. Nikolajs Ķeksis.

62. Pēteris Ruņģis.

67. Jānis Beitāns.

63. Augusts Šteins.

domāju iestāties Rīgas Politehniskā Institūta lauksaimniecības nodaļā. Pēterpils izjuka, Rīgā novēloju, tamdēļ iestājos kara dienestā kā brīvprātīgais. Dienēju Rīgā, Vjazmas kājnieku pulkā no 1. X. 1901. līdz 1. X. 1902. g. Kara dienestā gadu pavadīju apmierinoši, pat uzdienēju par jaunāko unteroficieri, bet eksāmenā uz praporščiku laimīgi izgāzos cauri. Saku — laimīgi, — jo kā praporščiks būtu dabūjis ostīt Japaņu uguņu dūmus, bet kā apakškareivi studenta gados mani atsvabināja. Kara dienesta beigās saslimu ar malariju, tamdēļ nevarēju domāt par iestāšanos Politehnikā. Aizbraucu uz laukiem veseloties. 1903. gada pirmo pusi pavadīju Jelgavā, kur pasniedzu privātstundas un gatavojos uz iestāšanos augstskolā. 1903. gada rudenī, pēc sacensības pārbaudījumu izturēšanas mani ieskaitīja lauksaimniecības nodaļā, bet ne bez starpgadījumiem. Sacensības pārbaudījumos biju dabūjis vienu no augstākiem numuriem, ja nemaldos otro vietu, tamdēļ man lika priekšā izvēlēties citu nodaļu. Kad es pastāvēju uz savu, kā tomēr palieku pie lauksaimniecības nodaļas, tad to bez šaubām uzskatīja kā brīnumu; kungi pagrozīja galvu un laikam nodomāja: „tas nu gan ir liels muļķis.“ — Tik zemu vērtēja Politehnikā lauksaimniecības nodaļu un pēdējās studentus. Tas ir zīmīgi priekš tā laika. Pēc ieskaitīšanas studentos pieteicos Talavijā, kuru pazīnu no kara dienesta laikiem. Jau kā kareivis biju apmeklējis Talaviju un iepazinies ar dzīvi šajā jaunajā korporācijā, tā ka izšķiršanās bija viegla.“

Beidzis R. P. I. V. strādā kā kursu lektors Rīgas Piensaimnieku Sabiedrībā, kur tas iesāka darboties

vēl students būdams. No augusta 1908. līdz 1909. gada augustam ieņēma veikala vadītāja vietu „Konsumā“ pie Rīgas Lauksaimniecības Centrālbiedrības. 1910. gadu V. pavada ārzemēs — Austrijā, Vācijā, Zviedrijā, Somijā, zemkopības departamenta uzdevumā.

Atgriežoties no komandējuma, ieņēma valdības speciālista vietu pļavkopībā un purvu kultūrā Oļņecas guberņā un strādāja šeit līdz 1913. gada maijam. No maija 1913. gada pārnāk, kā pļavkopības un purvkultūras speciālists pie Rīgas Lauks. Centrālbiedrības un īsi pirms Rīgas okupēšanas no vācu karaspēka uzņemas „Baltijas Lauksaimnieka“ redaktora un R. L. C-bas sēkrētāra pienākumus. Kara laikā darbojās arī Baltijas Bēgļu apgādāšanas komitejā, un ņēma dalību siena sagatavošanā armijai Vidzemē (Latvijas daļā).

1918. gadā ievēlēts Tautas Padomē un pēc tam Satversmes Sapulcē. Jau kā students iesācis darboties presē, V. šo darbību turpina līdz šim laikam, darbojoties līdz „Latvijas Lauksaimniekā“, „Latvijā“, „Lidumā“ un „Brīvā Zemē“. Pēdējo kādu laiku V. vadīja kā atbildīgais redaktors. Bez tam vēl līdzdarbojies vairākos periodiskos izdevumos krievu valodā, kā arī dažādās rokas grāmatās un kalendāros. Sarakstījis grāmatas: „Kūdras pakaiši“ un „Pļavas un ganības“.

Ar Latv. Univ. nodibināšanos, sākot ar 1919. gadu strādā kā docents augkopībā pie Latvijas Universitātes Lauksaimniecības Fakultātes.

Precējies ar Jūliju Eizenberg. Bērni: Elza, Ivars Asja un Māra.

58. Jānis Lukstiņš.

R. P. I. ķīm. n. 1902—1916. Inženiers technologists.

V! K! 4. IX. 1903. Sp! K! 20. II. 1904.

1905. II. T! I! T! 1906. I. un II. rvd., zin. lit. kom. loc. 1908. I. T! I! T! priekšsēd. 1908. II. mag. cant., T! I! T! priekšsēd. 1909. I. T! I! T! priekšsēd. 1909. II. T! I! T! priekšsēd.

- R. 1. Par pašradišanas jautājumu vēsturē.
2. Par laimi.
3. Ostvalda laimes formula.

„Esmu dzimis 1883. gada 22. maijā Taurupes Laukos, Rīgas apriņķī. Pēc Mālpils Ķikutu skolas beigšanas 1896. g. iestājos K. Millera privātskolā Cēsis, bet 1897. g. pārgāju uz Pēteru I. reālskolu Rīgā. Pēc kursa beigšanas 1902. g. iestājos Rīgas Politehniskā institūtā ķīmijas nodaļā.“

L. pa studiju laiku trīs gadus bija par palīga asistentu sintētiskā laborātorijā. Blakus skolas darbiem un studijām četrus gadus apmeklēja Siegerta mūzikas institūtu.

Pēc augstskolas beigšanas pusotra gada strādājis ķīmiskā fabrikā „Maļton“ Maskavā. 1917. gadā pārgājis uz kaulu pārstrādāšanas akciju s-bas Maskavas fabriku, kur darbojies kā vadītāja palīgs, bet, sākot ar 1919. gadu, kā vadītājs. Tanī pašā gadā iecelts arī par Gračeva fabrikas vadītāju. Pēc atgriešanās Latvijā 1920. gadā iestājies akciju s-bas „Daugava“ fabrikā Rīgā, bet 1922. gadā pārgājis uz valsts dienestu Finanšu ministrijas kredīta departamentā.

59. *Fridrihšs Gilberts.* *

R. P. I. ži.n. n. 1903—1905. kom. n. 1905—1906. V! K!
4. IX. 1903. Sp! K! 16. III. 1904.
R. Par dievības kulta sākumu.

Fr. G. dzimis Kurzemē 6. oktobrī 1881. g. Beidzis Liepājas ģimnaziju.

60. *Nikolajs Ķeksis.*

R. P. I. mech. n. 1903—1909.
V! K! 4. IX. 1903. Sp! K! 26. IV. 1904.
1905. I. G! T! ekon. subst. 1906. I. un II. old., G! T!
1907. I. mag. pauc., T! I! T! 1907. II. G! T! 1908. I. mag.
pauc., G! T! 1912. I. G! T!
R. Vēsturisks pārskats par korporācijām Baltijā.

Nikolajs Ķeksis dzimis 14. oktobrī 1881. gadā (v. st.) Cēsu apriņķa Kārļu pagastā. Pēc pamatsko-

las izglītības iestājās Rīgas Nikolaja I. ģimnazijā, kurū arī beidza.

No Kārļu pagasta Ķ. vecāki ienākuši Rīgā, nopirka savu māju Ziepniekkalnā, kur tad arī noritēja Ķ. turpmākie gadi.

Iestājies 1903. g. R. P. I. Ķ. tanī pat rudenī iestājās arī T!

Uzņemts Sp! K. Ķeksis izpildīja vairākus amatus, būdams vienmēr izpalīdzīgs un ļoti sirsnīgs. Miris 1914. gada 2. janvārī.

61. *Antons Branders.* *

R. P. I. inž. n. 1903—1905.
V! K! 4. IX. 1903.
R. Vai jūdu tauta ir rāsu maisījums?

Br. dzimis 11. marta 1883. g. (v. st.) Piebalgā beidzis rēalskolu Pleskavā.

62. *Pēters Runģis.*

R. P. I. kom. n. 1903—1908. Tirdzniecības zinību kandidāts. V! K! 4. IX. 1903. Sp! K! 16. III. 1904.
1904. II. mag. pauc. subst. 1906. I. un II. sekr.
R. Par pārtikas biedrībām.

„Esmu dzimis Cēsu apriņķa Jaunpiebalgas pag. Lieljānēnu mājās 1882. g. 26. jūnijā, kā saimnieka Andrēja Runģa dēls. Sākot ar septīto dzīves gadu uzsāku ganu gaitu. Ganos iedams mēdzu ņemt līdzī vijoli, kurū spēlējot (lauku polka, skroders sēd uz akas, hopsā-valcers un tml.) dažu labu reizi biju aizrāvies tiktālu, ka gudrais ganāmpulks, būdams praktiskāks, bija pa to laiku krietni pārgājis ganības robežas un pamieļojies labības laukos. Man gan bij labs biedrs, Krancis, bet arī tam bij sentimentāls gars un tas allaž manu vijoli pavadīja ar attiecīgu gaudošānu, tik žēlā, liriskā balsī, ka vai raudāt gribējās. Par šo lietu nācās dabūt ne vienu reizi vienas sukas. Bet galvenais pie tam bij, ka attiecīgā gadījumā, proti, kad linu lauks bija kārtīgi nobradāts, es dabūju uz muguras manas vijoles locīņu „maigo“ iespaidu. Pēc tam man vijole vairs neizlikās tik pievilcīga, kaut gan to arī nemetu prom. Sākot ar deviņto gadu gāju pirmo ziemu Jaunpiebalgas pag. Jāņa

skolā. Pirmais skolotājs bij nelaiķa skapraža Emiļa Dārziņa tēvs. Emils un viņa Brālis Hermans bija vecāki par mani, bet skaitījās pie tam privilēģētā stāvoklī. Līdz ar to man un jaunākiem skolniekiem nācās dažreiz ciest pārestības no viņa puses: no Hermaņa bieži baudīju dažu labu „bunku“, bet Emils bija kaislīgs šņaucamās tabakas kaisītājs mums zēniem naktīs degunā, pie kam ellīšķi priecājās par šā lidzekļa iespaidu uz deguna gļotādu. No pagasta skolas vēl atceros lieliskas suņu medības naktīs. Lieta tā, ka skolēni allaž izmeta pie skolas ēkas dažas ēdienu atliekas, kurās uzlasīt ieradās no tuvākām mājām suņi. Šo atmiņu pievedu šē tāpēc, ka sakarā ar to gribēju aizrādīt, ka Jaunpiebalgā tai laikā lielākā daļa skolēnu vecāku bij ļoti nabadzīgi, bet bija arī jau dažs labs turīgāks. Tomēr pat nabadzīgākie centās dot saviem bērniem līdz uz skolu to pēdējo labāko, kaut ar mājās nebija bieži visnepieciešamākā, nerunājot jau par mājas sargu un gana palīgu pietiekošu ēdināšanu.

Man tēva mājās vasarās bieži vien trūka pat maizes un lieliem un maziem nācās pārtikt nedēļām ar šķidru miežu miltu zupu.

Skolā biju maza auguma un fiziski diezgan vājš, toties jau, sākot ar pirmo ziemu, izdevās gūt labākās sekmes. Par to esmu parādā brālim Kārlim, bij. Vecpiebalgas Millera draudzes skolas audzēknim, kurš man vasaras brīv laikā palīdzēja mācībās. Vēlākās divas ziemas skaitijos pagastskolā par pirmo skolnieku un pēdējo beidzu 12 gadu vecumā. Apmēram gadu paliku mājā; šajā laikā brālis Kārlis bija jau par palīgskolotāju Vidzemes Auļu-kalna pagasta skolā. Nākošā gadā brālis pieņēma skolotāja vietu Āraišu draudzes Spāres pagasta skolā. Tā kā tēvam nebija līdzekļu turpināt manu izglītību, brālis aicināja mani līdz pie sevis, lai ziemā turpinātu sagatavošanos uz tālāko izglītību, bet vasarā strādāju zemes darbu uz laukiem. Pēc apm. pusotra skolas gada ar pagasta valdes atļauju un vēlāk ar toreizējā krievu tautskolu inspektora Popova piekrišanu sāku izpildīt skolotāja palīgvietu, pie kam attiecīgo algu izlietoju tālākizglītības mērķiem. Ar laiku spārnī auga, un radās vēlētānās tikt tālāk. Kopā ar tagadējo konfilistri Jāni Ozoliņu domājām iestāties Gorķu zemkopības skolā. Pēdējā brīdī šo nodomu atlikām un iestājāmies vecā Zariņu Kārļa (K. Millera) privātā reālskolā Cēsīs: Ozoliņš ceturtnā — es trešā klasē. Palikām tur vienu skolas gadu. Dzīvojam visu laiku vienā dzīvoklī un nospriedām likt eksāmenu uz Rīgas pilsētas reālskolas attiecīgām klasēm. Eksāmenus sagatavojām, sēdēdami Cēsu Vintergravas alas tuvumā, bet pēcpusdienās un vakaros pārbaudījām viens otru, cik ir iegaumēts. Rīgā ie braucām divatā bez pavadoņiem un eksāminācijas vietu atradām tikai ar „gorodovoja“ palīdzību, jo, meklēdami, bijām nokļuvuši Smilšu kalnos, resp. Grīziņkalnā. Eksāmenu izturējām, un mūs uzņēma attiecīgās klasēs. 1903. g. pavasarī nobeidzu pilsētas reālskolas 6 tehniskās klases un tai pašā gadā iestājos Rīgas Politehnikā, tirdzniecības zinību nodaļā. Politehniku beidzu 1908. gada pavasarī ar I. šķiras diplomu.

Būdams students, sākot ar 1903. g., nodarbojos,

ar mana nelaiķa krāsu tēva Žagata ieteikšanu, viņa vadībā kā grāmatvedis-praktikants Ķempela kasē, Suvorova ielā Nr. 6, līdz filiātra Ruškevica pārņākšanai no japaņu kara un pēc tam, kopā ar to, līdz studiju beigām.

Līdz martam 1909. gadā R. darbojās kā līdzstrādnieks pie Latviešu konversācijas vārdnīcas izdošanas, nelaiķu J. Zāliša un J. Dravnieka vadībā. Krievijā, zemstē strādājot, sastādījis 2 grāmatas. 1909. gada martā pieņēma grāmatveža vietu Vildenberga fabrikā, Sāmu salas pilsētā Ārensburgā, kurū atstāja tā paša gada augusta mēnesī. Pēc tam bija inspektors Valkas Alksņa privātā tirdzniecības skolā un tad Valmieras izglītības biedrības tirdzniecības skolā.

1911. g. rudenī R. izbrauca uz Kijevu, kur 6 mēnešus sabija par profesoru un skolotāju mācības līdzekļu sabiedrībās, kalkulātoru un preču pieņēmēju. Ar jaunu gadu R. uzaicināja par Slavjanoserbskas apriņķa zemstes vecāko sikkredita instruktoru. Šinī amatā tas palika līdz 1914. g. decembrim, pēc kam pieņēma Krievijas valsts bankas Juzovkas nodaļas vecākā sikkredita inspektora vietu. Šinī amatā R. palika līdz lielnieku ienākšanai, 1920. g. februārim. Lielnieku laikā kā speciālistu R. mobilizēja vispirms par bankas pārvaldnieku un pēc tam par galveno Apriņķa finansu nodaļas grāmatvedi. 1921. g. jūnijā R. ar lielām pūlēm panāca komandējumu uz Maskavu. Maskavā viņam izdevās dabūt bēgļa aplieciību un 1921. g. 3. augustā nokļūt ar ešalonu Rīgā.

Pēc atgriešanās R. strādā Satversmes sapulces sūdzību un lūgumu komisijā kā eksperts bij. Mežu ekspluatācijas pārvaldes lietās. Ar 1. septembri 1921. gadā R. iestājās bij. Kases departamentā par Centrālās grāmatvedības priekšnieku. Pēc Kases departamenta likvidācijas R. pieskaitīja Valsts budžetu nodaļai kā speciālistu-virsgrāmatvedi, kādu amatu ieņēma līdz šim.

Precējies ar Elzu Hermīni Rulli. Dēli: Nikolajs un Voldemārs; meita Agate.

63. Augusts Šteins.

R. P. I. mēch. n. 1903—1904. inž. n. 1904—1906. Kazanas univ. matēm. fak. 1911—1914. Mat. zin. kandidāts.

V! K! 4. IX. 1903. Sp! K! 20. II. 1904.

1904. II. zin. lit. kom. loc. 1905. I. mag. pauc. subst., zin. lit. kom. loc. 1905. II. G! T!, mag. pauc. subst., mag. lit. subst. R.: 1. A. Niedra savos literāriskos darbos.

2. Pūļa psiholoģija (2 daļās).

3. Mēs mostamies uz jaunu, jauku dzīvi.

4. Tagadējās kustības psiholoģija.

„Esmu dzimis 3. septembrī 1881. g., Olainē, Kalna Baložu mājās kā skolotāja Jāņa Šteina vecākais dēls. Pirmo izglītību baudīju mājās, resp. skolā pie tēva, vienu vasaru gāju skolā pie T. Zeiferta. 1883. gadā uz tautskolu inspektora Fr. Brīvzemnieka ieteikšanu iestājos pirmā klasē Rīgas Nikolaja ģimnazijā. Kad biju otrā klasē, nomira tēvs. Ar jaunā-

kiem: māsu un brāli (divi brāļi un viena māsa bija miruši) palikām mātes apgādībā bez kādiem līdzekļiem. Kalna Baloži ar trim hektariem zemes piederēja mātes mātei. Māte sāka pelnīt uzturu ar šūšanu un turēja pansijā skolotāju, kas nāca tēva vietā. Ar nākošo vasaru sāku arī pats pelnīties, braukdam kā malkas vedējs pie viena vietējā saimnieka-tirgotāja. Nobraucu četras vasaras, dažreiz arī Ziemassvētku brīvlaiku. Tā kā Rīgā iztikt bij dārgi un grūti, tad ar rudeni sāku staigāt no skolas uz mājām, uz Olaini, katru dienu 10½ verstis turpu un atpakaļ. Būdams piektā klasē, sāku pasniegt privātsiņas. Nākošā vasarā dabūju vietu enkurnieku kantorī Jumpravmuižā, jo mans tēvs ilgus gadus ik vasaras strādāja kā enkurnieks. Šai kantorī nostrādāju divas vasaras. Ziemu pasniedzu privātsiņas un, sākot ar septīto klasi, jau biju galvenais pelnītājs ģimenē. Pēdējo vasaru, būdams par skolnieku, strādāju kā mājskolotājs uz laukiem (Skrīveros). Pēc ģimnazijas beigšanas 1902. gadā nodarbojos Rīgā, kā privātsiņas pasniedzējs, pie kam ģimene pārnāca uz Rīgu, jo skola no Kalna Baložiem aizgāja uz plašākām telpām un mātes peļņa bij maza, salīdzinot ar manējo. Tikai nākošo (1903.) gadu bija man līdzekļi, ko samaksāt lekciju naudu (ģimnazijā skolas naudu netiku maksājis), un es iestājos Rīgas Politehnikas Institutā, inženieru nodaļā, lai gan jau toreiz vēlējos studēt matemātiku, bet kā ģimenes apgādātājs aizbraukt no Rīgas, kur bija zināms darbs, nevarēju.

Tūlīt iestājos arī Talavijā. Kā skolēns biju jau ņēmis dalību dažādos skolēnu pulciņos. 1905. gadā ņēmu dzīvu dalību sabiedriskajā dzīvē un, kā Olaines pagasta rīcības komitejas un tiesas priekšsēdētājs, biju spiests emigrēt. Ziemassvētku vakarā izbraucu uz Vitebskas gubernu, pie Talavijas biedra A. Pakalnieša. Bet jau februāra mēneša sākumā devos tālāk uz Sibīriju pie filistra K. Timuškas, kurš mani ielika par tabelvedi Tebiskas stacijā. Nodzīvojis tur tikai trīs nedēļas, braucu atpakaļ uz Vitebskas gubernu pēc savas dzīves biedres, kuŗa tur bija par mājskolotāju, un devos uz Tomsku, kur nodarbojos ar privātsiņām. Tomskā nodzīvoju līdz 1907. gada sākumam, kad pie manis, kur dzīvoju uz J. Pogiņa vārda, atbrauca Juris Plāķis, arī ar J. Pogiņa pasi. Tā kā mana pase bija notecējusi, tad savas siņas atdevu savam vārda brālim un devos ar sievu un meitu uz Irkutsku, kur nodzīvoju kā privātsiņas pasniedzējs līdz 1911. gada februārim, kad pārbraucu uz Kazanū studēt Kazanū universitātes matemātiskā fakultātē. Irkutskā kā A. Loriss biju plaši pa-

zīstams pie latviešiem. Universitātes matemātikas fakultāti beidzu 1914. gadā, pie kam uzturu sev un ģimenei pelnīju ar privātsiņām. Kazanā dzīvoju uz sava istā vārda, jo pasi — savu isto — nopirku no Irkutskas policijmeistara par 25 rubļiem, no Irkutskas prombraukdam.

Studenta gadus Kazanā piedalījos latviešu sabiedriskās dzīves organizēšanā, dibinot Izglītības biedrību un darbodamies viņā kā valdes loceklis.

Vairākus gadus biju Kazanā par matemātikas un gaislidotāju pulciņa priekšsēdētāju. Divus ar pusgadu nostrādāja Kazanū Engelhardta astronomiskajā observatorijā un izdevu 3 astronomijas grāmatas, kā arī piedalījos zinātniskā ekskursijā novērot saules aptumšošanas. Ņēmu arī dzīvu dalību zinātniskajā matemātiku biedrībā un: paidagōģiskā biedrībā ar referātiem un kā valdes loceklis.

Universitāti beidzu 1914. gadā un tai pašā gadā iestājos par matemātikas skolotāju Kazanū komercskolā. 1914/15. mācības gadā apmeklēju un beidzu Augstākos paidagōģiskos kursus.

Kad 1914. gada rudenī nodibināja Latviešu bēgļu komiteju, kuŗā biju par priekšsēdētāju visu viņas pastāvēšanas laiku, tad pamazām atsvešinājos no zinātniskā darba. Kazanā nodzīvoju līdz 1919. g. pavasarim, strādādams kā skolotājs un bēgļu komitejas priekšsēdētājs — papriekšu latviešu, vēlāk visas gubernas un Volgas apgabala. Biju arī Latviešu strēlnieku bataljona pilnvarotais. Rīgā iebraucu bez atļaujas 1919. gada 19. maijā un tūlīt gribēju dabūt skolotāja vietu, bet dabūju Izglītības komisāriāta pavēli atstāt Rīgu 24 stundu laikā, ko tomēr neizdariju, jo 22. maijā lielnieki atstāja Rīgu. Kad reģistrējos milicijā, maijā, Niedras valdības laikā, tad atkal dabūju pavēli atstāt nekavējoši Rīgu un doties uz Krieviju, jo man bij pase no Kazanū mācības apgabala kūratorijas (no 1914. g.). Tikai pateicoties tam, ka milicijas iecirkņa priekšnieks bija Rīgas vācu korp. loceklis tai pašā laikā, kad es Rīgā studēju (viņa deķelis bij viņa kabinetā, milicijā), man izdevās viņu pārliecināt, ka esmu rīdzinieks, un tad dabūju atļauju uzturēties uz laukiem. Ar Latvijas pagaidu valdības atgriešanos Rīgā sāku nodarboties Rīgas pilsētas domē un dažādās komisijās, sevišķi pie skolu organizēšanas, strādādams tai pašā laikā Izglītības ministrijā kā darbvedis. Ar skolu atvēršanu sāku strādāt kā matemātikas skolotājs otrā Rīgas pilsētas vidusskolā un strādāju tur līdz šim pašam laikam nepārtraukti. No Izglītības ministrijas pārgāju uz Dzelzceļu virsvaldi, kur noorganizēju un vadīju Izglītības nodaļu un dažādus kursus līdz Izglīti-

bas nodaļas likvidēšanai. Strādādams Dzelzceļa virsvaldē, piedalījies sevišķa Dzelzceļnieku bataljona organizēšanā un vadīšanā Bermonta laikā. Divus gadus darbojos kā lektors Latvijas Universitātes matemātikajā fakultātē, bet ar manu ievēšanu par Pilsētas valdes locekli — būvvaldes vadītājs, nevarēju kārtīgi veikt lektora darbu. Pēc domes pārvēlēšanas 1922. gadā atgriezies atkal pilnīgi pie skolotāja darba un tagad strādāju kā matemātikas un kosmogrāfijas pasniedzējs Rīgas pilsētas II. un III. vidusskolā un Amatnieku skolā. Blakus skolotāja darbam ņemu dalību arī sabiedriskajā dzīvē, strādādams kā valdes vai padomes loceklis dažādās biedrībās un organizācijās, starp citu Rīgas pilsētas domē no

1919. g. bez pārtraukuma (sociāldemokrātu frakcijas loceklis). No organizācijām varētu atzīmēt sekošas — kooperatīva „Dzelzceļnieks“ priekšsēdētājs, Latvijas skolotāju slimības priekšsēdētājs, Latvijas skolotāju krājkases un Dzīvokļu kooperatīva priekšsēdētājs, Latvijas slimības savienības, Latvijas patērētāju biedrības, Kreditkooperatīvu savienības valdes vai padomes loceklis, dažādu arodbiedrību valdes loceklis u. t. t. Mana dzīves biedre arī strādā Rīgas pilsētas II. vidusskolā kā krievu valodas skolotāja, un mana ģimene sastāv vēl no manas mātes un četriem bērniem (2 meitas, 2 dēli).“

Št. precējies ar Augusti Šmidt. Meitas: Mirdza un Astra; dēli: Augusts un Kārlis.

64. *Andrējs Paeglītis.*✳

R. P. I. mēch. n. 1903—1904. lauks. n. 1904—1905.
V! K! 4. IX. 1903.

Paeglītis dzimis 15. decembrī 1882. g., Vidzemē; beidzis reālskolu Rīgā.

65. *Nikolajs Bachmans.*✳

R. P. I. ķīm. n. 1903—1904.
V! K! 4. IX. 1903.
R.: Par individuālismu.

Bachmans dzimis 30. jūlijā 1885. g., Vidzemē. Beidzis reālskolu Rīgā.

66. *Augusts Liepiņš I.*✳

R. P. I. arch. n. 1903—1909.
V! K! 4. IX. 1903. Sp! K! 14. XII. 1906.
1907. II. mag. pauc.
R.: Tēvu zeme.

Bachmans dzimis 30. jūlijā 1885. g., Vidzemē. Beidzis ģimnaziju Carskoje Selo. Tagad grāmatvešanas un mašīnrakstīšanas kursu vadītājs Rīgā.

67. *Jānis Beitans.*

R. P. I. inž. n. 1903—1912. 1914—1915. L. U. inž. fak. 1923—
V! K! 4. IX. 1903. Sp! K! 16. III. 1904.
1906. II. zin. lit. kom. loc.
1907. I. mag. cant. subst., zin. lit. kom. sekr. 1907. II. zin. lit. kom. loc. 1908. II. G! T! 1909. I. mag. cant. 1909. II. mag. lit. subst., mag. cant. 1908. I. mag. cant., G! T! mag. cant., B! T! 1910. II. mag. cant., T! I! T! kand., G! T!, zin. lit. kom. loc. 1911. I. mag. lit. subst., mag. cant., T! I! T! kand., G! T! 1911. II. mag. lit., mag. cant., T! I! T!
R.: 1. Par izglītību.
2. Par ideāliem cilvēka jaunībā.
3. Par tautību.
4. Zem maskas (skice).
5. Ceļā.

„Esmu dzimis 23. (11.) februārī 1882. gadā, Cēsu apriņķa Cesvaines pagasta Aizpurvītēs, kā savu vecāku Miķeļa un Annas vienīgais bērns. Mans tēvs bij ilgus gadus pagasta skolotājs un pēc tam uzņēma uz nomu nelielu kvotes māju — Aizpurvītes. Viņam bija reti lielas audzinātāja dāvanas, un vispār viņš bija ļoti apdāvināts, noteikts un omulīgs. Māte bija ļoti strādīga, jūtīga, diezgan patstāvīga, bet tomēr padevās tēva gribai. Apkārtne manai vecāku mājai visai skaista: rītu un dienvidu pusē divas prāvas birzes; vakaru pusē pļavas un purvs, aiz kuŗa paceļas kalnāji; ziemeļu pusē neliels pakalns ar skaistu birstalu, un aiz tā tāļš skats pār pļavām,

caur kuŗām ap $\frac{3}{4}$ verstis attālu tek Aiviekstes pieteka, tā sauktā Kuj-upe, kuŗa pavasaros stipri pārplūst, un tad zem ūdens atrodas visas pļavas ap 2 verstis plašā apgabalā; vasarā turpretim viņas ļoti sausas. Tēva, ar lielu apdomu un saprātu vadītā, audzināšana attīstīja mani mierīgu dabu un visas garīgās spējas jau ļoti agri. Reti kādam pirmā audzināšana būs bijusi tik lieliska kā man. Tamdēļ arī atmiņas par šo laiku man ir tās vispatīkamākās. Cik saulainas, rožainas izliekas toreizējās dienas!

Mājās no tēva dabūju ļoti labus mācības pamatus. Lasīt sāku jau 5 gadu vecumā un lasīju visu, ko tikai dabūju rokā. Cesvaines pagastskolas tā saukto trešo kursu pabeidzu pirmā ziemā. Pēc tam pa vasaru mācījos pie skolotāja Riteņa pagastskolā un tad atkal vienā gadā nobeidzu Lubānas 2-klasīgo ministrijas skolu. Tur jau sāku dažreiz mazliet vieglāki padzīvoties, sevišķi uz beigām. — Pēc 1½ gada iestājos Rīgas pilsētas reālskolā, IV. klasē. Tas bija 1898. gada janvārī. Skolā man gāja diezgan labi, tikai par nelaimi biju iekļuvis pansijā starp tādiem biedriem, kuŗi milēja diezgan vieglu un jautru dzīvi. Neskatoties uz to, es strādāju diezgan daudz, un tā kā no vecākiem gandrīz nekādu pabalstu nedabūju, tad biju spiests sagādāt nepieciešamos līdzekļus — stundas pasniedzot. Tādā kārtā beidzu reālskolu 1903. gada maijā. Tanī pašā rudenī iestājos Rīgas Politechnikā un līdz ar to Talavijā. Rīgas Politechnikā studēju inženieru zinātnes līdz 1913. gadam, ar dažiem ilgākiem un īsākiem pārtraukumiem.“

No 1908—1913. gadam Beitans strādāja „La-

tvijas“, „Latvijas Vēstneša“ un „Jaunāko Ziņu“ redakcijā kā dažādu nodaļu vadītājs un recenzents. Žurnālista darbs un ar to saistītie uzdevumi ārpus redakcijas aizņēma tam daudz laika, tā ka darbiem Augstskolā viņš varēja nodoties visai maz. Arī Talavijai viņš ir ziedojis krietni daudz laika, izpildot vairākus gadus dažādus amatus. Pasaules kaŗam izceļoties, Beitans iestājas kaŗa ceļu nodaļā un strādā pie ceļu un tiltu būvēm Kauņas, Kurzemes un Vidzemes guberņā. Vācu okupācijas laikā viņš paliek tāpat pie ceļu darbiem vācu būvdirekcijā Tērbatā un Vilandē, bet lielinieku laikā darbojas kā būvkolonnas vadītājs, atjaunojot nopostītos tiltus Jelgavas un Dobeles apkārtnē. Vāciem otrreiz ienākot, viņš paliek Jelgavā un 6 mēnešus atrodas kā savvaļnieks 2. Jelgavas brīvprātīgo rotā, izpildot, starp citu, sakaru virsnieka pienākumus pie vācu komandantūras Jelgavā. No vāciem 2 reizes apcietināts: pirmo reizi, kā lielinieku laika darbinieks, atrodas 1 mēnesi Jelgavas cietumā ļoti sliktos apstākļos, otrreiz, Bermontam uzbrūkot, tiek turēts apcietinājumā kā kaŗa gūsteknis ne mazāk sliktos apstākļos. 1919. gadā Beitans iestājas Ceļu un būves pārvaldes valdē un nodarbojas Cēsis kā vietējās Ceļu un būvju pārvaldes priekšnieka palīgs līdz 1920. gadam; pēc tam apstiprināts par Šoseju un zemesceļu valdes apriņķa ceļu inženiera vietas izpildītāju, kādu amatu ieņem līdz šim laikam Valkas un Madonas apriņķī un dzīvo pagaidām Smiltēnē. Patlaban iestāties Latvijas Universitātes inženieru zinību fakultātē.

Precējies ar Liliju Stakalder; meita Valda.

68. Kārlis Tormans.

R. P. I. inž. n. 1903—1906. Bernes universitātē oikonomiski-sabiedriskas zinātnes un matēm. 1906—1907. g. Karlsruhe tehniskā augstskolā, elektrotehniskā fakultātē. 1907—1911. Elektroinženieris.

V! K! 4. IX. 1903. Sp! K! 16. III. 1904.

1905. I. bibl. 1905. II. bibl. 1906. I. mag. lit. subst.

R.: 1. Verdzība un dzimtbūšana Baltijā līdz zviedru laikmetam.

2. Prostitūcija.

„Esmu dzimis 12/25. jūlijā 1882. gadā, Valmieras apriņķa Liel-Straupes pag. Šņores pusmūžā, kuŗu rentēja mans tēvs. Tur nodzīvoju līdz 1896. gadam, kad tēvs atstāja šo rentes vietu un norentēja Rīgas tuvumā (Lubānas ielā) no pilsētas zemes gabalu ar ēkām. Skolas gaitu sāku ar Straupes draudzes skolu, 1892. g. Šo skolu vadīja vecais D. Garklavs. 1893. g. pārgāju uz Rozbeķu-Ruckas ministrijas

skolu, kuŗu atstāju pēc 3 gadiem, pārnākdams dzīvot uz Rīgu. 1896. gadā ņēmu privārstundas pie tagadējā inž. V. Cipstes, sagatavodamies uz vidus skolu. 1897. gadā mani uzņēma Rīgas pilsētas reālskolas II. klasē. Šo skolu beidzu 1903. gadā un tūlīt iestājos Rīgas Politechn. Institūta inženieru nodaļā un līdz ar to T! 1906. gada sākumā aizbraucu uz Šveici un studēju Bernes universitātē oikonomiskās un sabiedriskās zinātnes, kā arī matēmatiku. 1907. gadā aizbraucu uz Karlsruhe, iestājos turienes Techniskā augstskolā, elektrotehniskā fakultātē, kuŗu beidzu 1911. gadā ar elektroinženieru gradu. Aizceļojot uz ārzemēm, 1907. gadā izstājos no Talavijas. Atpakaļ iestājos 1921. gadā.

Pēc augstskolas beigšanas strādāju kā inženieris. 1912. g. būvfirmā Kösslin Wyss, no 1912. g. līdz

1917. g. firmā Siemens-Schuckert kā elektro-mašīnu aplēses inženieris, elektrisko dzelzceļu un centrālu projektētājs un centrālu iekārtas konstruktors. 1917. g. 1. X. līdz 1920. g. 1. VII. firmā W. Lahmeyer un Co. Frankfurtē pie Mainas un Bavarijā kā elektrisko centrālu un vadu tikla projektētājs un būvbiroja tehniskās daļas vadītājs. 1920. g. 1. VII. līdz 1. IX. 1921. gadā Latvijā kā Daugavbūves elektrības nodaļas vadītājs. 1920. gada vasarā aptiprināts par Latv. Universitātes docentu. 1921. g. 1. sept. līdz 1922. g. 1. maijam biju arī Rūpn. departamenta elektrības uzņēmumu inspektors. Patlaban strādāju Universitātē kā docents elektrotehnikā pie mechaniskās fakultātes.“

K. Tormanis ir Latv. Universitātes mechaniskās fakultātes dekans 1925./26. māc. gadā un bijis sēkrētārs 1924./25. Latvijas inženieru savienības biedris no 1920. g. un padomes loceklis no 1922. gada. Elektrotehnikās biedrības līdzdibinātājs un līdzšinējais priekšsēdētājs. Latvijas inženieru un tehniķu kongresa biroja dibinātājs un no dibināšanas 1921. g. līdz 1924. g. biroja sēkrētārs, bet pēc tam līdz šai dienai — mantzinis. Ņēmis dalību daudzās tehniskās komisijās. Bez pastāvīgas zinātniskās darbības Universitātē, rakstījis daudz rakstus žurnālos „Economists“ un „Inžen. un techn. kongresa žurnāls“, kā arī vairākos dienas laikrakstos.

Precējies ar Sofiju Helterhof; dēls Jānis.

69. *Reinis Gundars (Stučka).*

R. P. I. inž. n. 1903—1910. kom. 1911—1913.

V! K! 4. IX. 1903. Sp! K! 26. IV. 1904.

1904. II. arķ. 1905. I. arķ., mag. lit. subst. 1906. I. mag. lit. subst. 1906. II. zin. lit. kom. loc. 1907. I. zin. lit. kom. loc. 1910. I. mag. cant., zin. lit. kom. loc. 1911. II. zin. lit. kom. loc. 1912. I. mag. cant. zin. lit. kom. loc. 1913. I. mag. cant.

- R. 1. Senču darbi pēc tautas dziesmām.
 2. Žūpība tautas mutē.
 3. Zāļu vakars (orig. skice).
 4. Pa ceļam.
 5. Dzejols prozā, Zuduse atmiņa, Dzīves malā (skices).
 6. Kodeļa.
 7. Skolotājs Gaismiņš (stāsts); dzejas.
 8. Māksliniece.
 9. Malda.

„Mans dzīves gājums ir raibs kā dzenis, un to visu aprakstīt man tagad nav ne vismazākās iespējamības. Varu dot acumirkli tikai visīsākos un vissausākos datus.

Esmu dzimis 1882. g. 6. jūnijā Stukmaņu pagasta Strenkuļu mājās. (Vidzemē, Rīgas apr.) no tēva Juŗa un mātes Mades. Pēc mājas mācības un pagasta skolas trīs ziemu un divu vasaru beigšanas iestājos Jēkabmiesta (Kurzemē) pilsētas (agrāk tā saucamā Kreičūlē) skolā, kur līdz tās kursa beigšanai sabiju piecus ar pus gadus. Visu šo laiku pa vasaras brīvlaiku vai nu gāju ganos tēva mājās, vai arī darīju visus citus darbus. Pēc tam divus gadus gan Rīgā, gan mājās, gatavojos uz iestāšanos kādā vidusskolā, kas tolaik bija visai grūta. Beidzot palaimējās iekļūt Rīgā Mironova komercskolā; — tolaik vēl bez kroņa tiesībām, kuŗas šī privātā skola dabūja pirmā pusgadā pēc manas iestāšanās, — un pēc trim gadiem

beidzu tās pilnu kursu ar pirmās šķiras kara klausības tiesībām, kā arī ar tiesību iestāties augstskolā; šo pēdējo tiesību arī izlietoju tūliņ 1903. g. rudenī un līdz ar to iestājos arī studentu korporācijā „Talavijā“. Te jāpiezīmē, ka arī pa visu šo laiku strādāju ar lielāko prieku savējo mājās visus lauksaimniecības darbus, un nav laucinieku darba, kuŗu nezinātu, vai nevarētu strādāt visai saimei par priekšzīmi. Tikai vienu vasaru šai laika sprīdī biju par repetitoru pie sava skolas biedra no komercskolas, fon Ditmara, Vitebskas guberņā, Michalovas muļžā, jaukā apvidū, kādas 15 verstis no Rīgas-Orlas dzelzceļa stacijas Staroje Selo. Tur man fon Ditmaru ģimenē bija izdevība labi iepazīties ar pilnīgi pārkrievojošos franču muļžnieku dzīvi Krievijā. — Jau pilsētas skolā ļoti interesējos par literātūru vispārīgi, bet latviešu it sevišķi, pie kam visvairāk mani saistīja lirika. Komercskolā būdams izrādījos par vienu no pirmajiem kāda „Rīgas Latviešu skolnieku pulciņa“ dibinātājiem. Pulciņā ieņēmu pa laikam dažādus amatus un vispāri ņēmu tanī visdzīvāko dalību. Pulciņš izdeva arī kādu rakstītu žurnālu „Pirmie stari“, kuŗa ziedu laikos biju tā redaktors. Pēc pulciņa dibinātāju aiziešanas un it sevišķi ar revolūcijas laiku uznākšanu tas izputēja; izputēja arī tā dibinātāju labi iekrātā bibliotēka, jo skolnieki vairs neinteresējās priekš latviešu literātūras, mākslas un izglītības kā tādas, bet metās kosmopolitiskā virpulī... Zīmējoties uz ģimeni es varu atzīmēt, ka esmu jaunākais tās loceklis no 3 brāļiem un 5 māsām. Tēvs man mira vasarā pēc tam, kad biju beidzis pilsētas skolu, dienā un stundā, kad pirmo reizi gāju pie tā saucamā Dievgalda, t. i. tiku iesvētīts.

Studēju Rīgas politehniskā institūtā būvinženeru, bet vēlāk komercfakultātē. Studiju laikā biju „Talavijas“ biedrs un nodarbojos kā žurnālists, publicists un rakstnieks, strādādams bijušo „Latvijas“, „Balss“, „Rīgas avīzes“ un „Dzimtenes Vēstneša“ redakcijās Rīgā, ja nemaldos, 1912. gada rudenī „Sadzīves“ (tā laikam saucās Eulenberga avīzes) redakcijā Jelgavā kā redaktors. Studēt sāku 1903. gada rudenī, bet tā kā žurnālista un sabiedriskā dzīve mani bija pilnīgi ierāvusi savā mutulī, tad studijas drīzi vien man bija palikušas atmatā un līdz pat lielajam pasaules karā, ar dažiem pārtraukumiem, kā 1905. gadā, kad institūts bija slēgts, un 1910.—1911. mācības gadā, kad kā savvaļnieks izpildīju karaklausību 16. lauku artilērijas brigādē Volkoviskā, Grodņas guberņā, — biju alma mater „mūžīgais“ dēls. Tad līdzcināju visu lielo pasaules karu pret vāciešiem, austriešiem un turkiem kā virsnieks-artilērists un no praporščika uzdienēju par palkavnieku, ieguvu Sv. Staņislava III. un II., Sv. Annas IV., III., II. un Sv. Vladimira IV. šķiras ordeņus. Kara un revolūcijas svaidītam tālās pasaules malās, man bija lēmta iespēja atgriezties Latvijā — dzimtenē tikai 1920. g. marta mēneša vidū. Tā paša gada aprīļa mēnesī tiku ieskaitīts Latvijas nacionālā armijā un apstiprināts par toreiz formējošās Zemgales artilērijas pulka XI. divizionā komandieri un līdz ar pulku pilnā sastāvā jūnija mēnesī izgāju uz austrumu fronti pret lieliniekiem, kur piedalījies Latvijas atbrīvošanas cī-

ņās līdz miera noslēgšanai. No 1921. gada 1. aprīļa līdz pat šim biju Zemgales artilērijas pulka komandieris un šai laikā arī beidzu Vecāko virsnieku kursus un Artilērijas virsnieku kursus. Pēdējā laikā, kamēr biju prom no pulka — Artilērijas virsnieku kursus, „labi ļaudis“ arī manā pulkā, kuŗš arvienu līdz tam bija pasargāts no visām nebūšanām, bija atraduši par izdevīgu atļauties sev neatļautības un kad es, pārbraucis no kursiem mājās — pulkā, sāku mēst manā prombūtnē radušos „Augija stalli“, man no augšienes pateica, — ne jel, avīzē to izlasīju, — ka lai es pats pārmainot gaisu un nodibinot savu šķīstības rezidenci Krustpilī. Un tā nu es esmu kļuvis par Latgales artilērijas pulka komandieri, kuŗā ierasties man ir dots priekšraksts 16. oktobrī.

Savu vecpuiša nevainību zaudēju un laimīgi iebraucu laulības ostā 1924. gada 24. janvārī kopā ar savu sieviņu Marissu Gundar, dzimušu Krastiņ, atraitni Indran. Man ir 14 gadus vecs padēls Ivars Indrans un laba sievas māte, kā arī dzīvs papagailis, kuŗu sauc par Klāru, bet tas ir vīrieša gājums un ar savu lielo inteliģenci ņem sirsniņu līdzdalību visās ģimenes bēdās un priekos. Bez visa tā man ir vēl viens brālis un piecas māsas, no kuŗiem trīs vēl saucās manā paša agrākā uzvārdā — Stučkas, no kuŗa uzvārda es pusotra gada atpakaļ atsvabinājos, jo man bija viens slavens brālēns tai pašā uzvārdā, bet es no slāvas bēgu, kā žīds no krusta.“

70. *Augusts Kešāns.*

R. P. I. ķīm. n. 1903—1913. Inženiers technologs.

V! K! 4. IX. 1903. Sp! K! 26. IV. 1904.

1907. I. rvd., zin. lit. kom. loc. 1907. II. zin. lit. kom. loc.

1908. II. T! I! T! kand. sekr. subst. 1909. I. T! I! T! kand.

1909. II. T! I! T! kand., zin. lit. kom. sekr. 1910. II. T! I! T!

priekšsēd. 1911. I. T! I! T! priekšsēd. 1911. II. seniors 1912.

I. T! I! T! priekšsēd.

R. 1. Kur laime! (skice).

2. Svētulis.

3. Sapnis (proza dzejā).

4. Uz cietas klints.

5. Bez rakstura.

„Esmu dzimis 1881. g. 27. oktobrī Mores pag. Peļņu mājās, kur mani vecāki — tēvs Dāvis Kešāns un māte Marija, dzim. Veitmane — rentēja pusmājas. No pieciem bērniem es biju visjaunākais. Kad man bija apm. 3 gadi, mani vecāki pārcēlās uz Mālpils pagastu, kur dzīvoja dažādās mājās un kur es pavadīju savu bērnību un apmeklēju pagasta skolu. 1896. g.

mani pieņēma audzināšanā mana mātes māsa Anna Delviga dzim. Veitmane, kas dzīvoja Rīgā un kuŗas pašas bērni bija miruši. Lai gan mana krustmāte pati dzīvoja ļoti trūcīgos apstākļos, tomēr mani tā sūtīja Pēterā I. reālskolā, un tā no pieciem manu vecāku bērniem es vienīgais dabūju vidusskolas un augstskolas izglītību. Cīņa dēļ izglītības bija grūta: jau no IV. reālskolas klases bija jāpelnās ar stundu pasniegšanu. Reālskolu pabeidzu 1902. g. pavasarī, bet tikai 1903. g. rudenī iestājos Rīgas Politehnikas ķīmijas nodaļā un reizē ar to arī Talavijā. Mani studiju gadi noritēja intensīvā darbā, galvenā kārtā ārpus augstskolas, lai sagādātu līdzekļus, darbojoties gan kā stundu pasniedzējs, gan kā mērnieks. Divus gadus biju arī par lekciju asistentu pie prof. Valdena. Šad tad pelnījos arī ar spalvu, ievietodams zinātniskus apcerējumus „Latvijā“, „Baltijas Vēstnesī“ un mēnešrakstā „Druvā“, kā arī vadīju Konversāci-

69. Reinis Gundars.

68. Kārlis Tormans.

70. Augusts Kešāns.

71. Miķels Zavickis.

72. Jānis Ozoliņš I.

75. Pēters Sauleskalns.

73. Jūlijs Krenklis.

jas Vārdnīcas ķīmijas un ķīm. tehnoloģijas nodaļu. Talavijas iekšējā dzīvē, laika trūkuma dēļ, dabūju piedalīties maz, tomēr savos garajos studiju gados no 1903.—1913. g. (izņemot 1905./6. m. g. kad biju kara dienestā) biju vairākas reizes gan par Internās Tiesas locekli, gan par priekšsēdētāju un vienu pusgadu par senioru. No Talavijas man palikuši atmiņā mana mūža visskaistākie brīži, kas mani kā ideālistu ievadīja dzīves vētrās. Augstskolu beidzu 1913. gadā kā inženieris-technologs ar I. šķiru. 1914. g. mani ievēlēja par asistentu Rīgas Politehnikas ķīmijas nodaļā. Karā izceļoties nokļuvi kā artilērijas leitnants Galicijas frontē, bet pēdējai sabrūkot 1918. g. iestājos par skolotāju Proskurovas reālskolā un mei-

teņu ģimnazijā, kur darbojos nepilnus divus gadus. Šai laikā apprecējos ar Heleni Babičevu, kas darbojās turpat kā matemātikas skolotāja. Tikai 1919. g. rudenī man izdevās pārbēgt Latvijā, caur Poliju un Lietuvu. Rīgā ierados divas dienas pirms Bermonta uzbrukuma un tūlī brīvprātīgi iestājos armijā un studentu bataljona sastāvā liktenīgās dienās piedalījos Daugavas tiltu aizstāvēšanā. Tomēr turpmākās atbrīvošanas cīņās piedalīties man vairs neizdevās, jo tiku aizkomandēts uz Somiju, no kurienes varēju atgriezties tikai 1920. g. pavasarī. No 1. marta 1920. g. sāku strādāt Latvijas Universitātē kā vecākais asistents amālītiskā ķīmijā.“

71. Augusts Miķels Zavickis.

R. P. I. kom. n. 1903—1910.

V! K! 8. IX. 1903 Sp! K! 26. IV. 1904.

1904. II. ekon. 1905. II. mag. pauc. subst. 1906. I. un II.

mag. pauc. 1909. II. kas pal.

R. Izglītība kā nesaticības cēlonis starp bērniem un vecākiem.

„Esmu dzimis 15. (27.) septembrī 1881. gadā Kurzemē, Saldus pagasta „Dēnes“ mājās. Pēc pirmmācībās vietējās skolās, iestājos Jelgavas reālskolā. Reālskolu beidzis iestājos Rīgas Polit. Institūta komercnodaļā 1903. gadā, un tanī pat rudenī arī Talavijā. Augstskolā sabiju līdz 1910. gadam, kad dažādu apstākļu dēļ studijas pārtraucu.

1914. gadā, pasaules karam sākoties dienēju Rīgā Kamerāl-valdē kā ierēdnis. Rīgā arī mani mobilizēja un nosūtīja uz Ziemeļ-Kaukazu, Georgievskas pilsetu, kur mani iedalīja, tā saucamā, „vietējā artilērijas parkā“. Parks formējās tur uz vietas apmēram mēnesi un ar saformēto daļu izbraucu uz Varšavu. Visu kara laiku pavadīju dienvid-vakara frontē — Galicijā, kā vietējā artilērijas parka jaunākais virsnieks un beigās komandieris.

Karā izbeidzoties un daļai izformējoties es atrosos Proskurovā.

Proskurovā sastapu fil. inženieri Kešānu, kurš tādā pat kārtā, daļai izformējoties bij palicis uz vietas.

Toreiz ap Proskurovu nemitīgi cīnijās lielieki ar ukraiņiešiem; vara mainījās ne pa mēnešiem, bet pa nedēļām un dzīvot tādus apstākļos nebij viegli, pat ļoti riskanti; tamdēļ abi ar fil. Kešānu nolēmām, ka nu vairs nav ko gaidīt, steidzoši sagatavojāmies un devāmies ceļā uz Latviju.

Pēc apmēram mēneša ilga ceļojuma (caur Poliju) mēs 6. oktobrī 1919. gadā laimīgi nonācām Rīgā, jau pa ceļam no Jelgavas uz Rīgu, kur braucām ar kuģīti, mēs redzējām, ka bermontieši iet uz Rīgu. Rīgā nonākuši tūlī devāmies uz Artilērijas pārvaldi un brīvprātīgi pieteicāmies dienestā. Pāris nedēļas pa Bermonta laiku biju studentu bataljonā; no studentu batalj. mani kā artilēristu atkomandēja uz Artilērijas rezervi un no turienes 1920. gadā februāra mēnesī uz Liepāju kur iedalīja jaunformējamā Zemgales artilērijas pulkā. Pēdējā dienu līdz šim laikam un ieņemu batarejas komandiera amatu.“

Z. precējies ar Annu Kirstein, dzim. Lapiņ; dēls Raimonds.

72. Jānis Rudolfs Ozoliņš I.

R. P. I. inž. n. 1903—1910. Būvzinieniers.

V! K! 18. IX. 1903. Sp! K! 16. III. 1904.

1904. II. bibl. 1906. 1. un II. rvd. 1907. I. old.

R. 1. Baltija XII. g. s. beigās un XIII. g. s. sākumā.

2. Kāpēc Baltija ir Krievijas, bet ne citas lielvalsts pašvalstniece.

„Vienā no tām jaukajām vasaras dienām, kad visi ar vainagiem un līgo dziesmām dodas Jāpus apsveikt, man bija tas prieks, tapt par šīs pasaules pilsoni. Tas notika 6. jūlijā (j. st.) 1882. gadā Kārļa muižas, Cēsu apriņķa Taipas mājās. Šais Taipas mājās, kurās mans tēvs nomāja no grāfa Zīversa, pa-

vadīju savu jaunību līdz 15 gadam, kuŗa man visdziļākā atmiņā palikusi pat tagad. Te es dabūju pirmo mājas mācību no mātes un māsas, kuŗa sniedzās pat tik tālu, kā mani 1892. gada oktobra mēnesī uzņēma Araišu draudzes skolā, iekams būtu apmēklējis pagasta skolu.

Jau manā mājas mācības laikā, vecāki bija nosprieduši, kā jaunākais dēls, Jānis, esot jāizskolojot un vecākajam, Kārlim, jāpaliekot par saimnieku Cēsu apr. Drabužu pag. Kurmu mājās, kuŗas mani vecāki jau toreiz bija iepirkuši. Un tas arī tā piepildījās. Toreiz mani gribēja izskolot līdz draudzes skolotāja jeb telegrafista gradam. Ar to nolūku, kad draudzes skolas eksāmenu bija nolīcis, brālis aizveda mani uz Cēsu pilsētas skolu. Dabūjis zināt, ka šīs skolas inspektors Ovčinnikovs vienmēr pieņemot vienu nodaļu zemāk, nekā vēloties iestāties, — liku eksāmenu uz piekto nodaļu un jau pēc pirmā eksāmena inspektors mani pierunāja iestāties ceturrtā nodaļā. Vislielāko iespaidu uz manu nākotni atstāja toreizējie skolotāji: latvietis Fr. Alberts un igauņi A. Rulis. Sabijis pilsētas skolā vienu gadu un sekunīgi pārgājis uz piekto nodaļu, domāju iestāties Gori-Gorku zemkopības skolā. Vasarā iepazīnos ar Sparu skolotāju K. Runģi un viņa brāli Pēteri. Nospriedām kopā ar manu brāli, kā mums abiem jaunajiem, t. i. Pēterim un man, jādodas uz minēto skolu; lai gan Runģu Pēteris jau bija nolēmis iestāties skolotāju seminārā. Visu vasaru dūšīgi strādājām, bet tuvu priekš iestāšanās dabūjām zināt, kā arī no luterticīgiem tiekot prasīta slāvu valodas zināšana. Saprotams, mums „zemniecīņiem“ ceļš aizsprostots, jo to iemācīties tik drīzā laikā vairs nebija iespējams. Palikām abi kā uz sēkļa izmesti. Pēteris sadusmojies aizbrauca uz Piebalgu pie vecākā brāļa, bet es uz veco Cēsu pilsētas skolu. Te tuvāki iepazīnos ar vienu no klases biedriem, skolotāju Ruļa brāli Hansi un ar minētiem skolotājiem. Te bija arī citi skolas biedri, kuŗi nebija apmierināti ar pilsētas skolas zinībām. Tie bija Krenkļu Jūlijs, vēlākais talavietis, un Driņķu Pēteris. It sevišķi skolotājs Rulis mūs iepazīstināja ar reālskolas programmu un viņas nozīmi. Mēs nolēmām pēc Ziemassvētkiem iestāties pie Müllera tēva, t. i. privātā četrklasīgā reālskolā, kur mani un Krenkli pieņēma bez sevišķas pāreksāminēšanas, lai tikai strādājot, bet Driņķu Pēteris dažādu mājas apstākļu dēļ bija spiests palikt vacajā pilsētas skolā. Nākošā vasarā satikos atkal ar Runģu Pēteri, kuŗu tagad pierunāju iestāties reālskolā. Rudenī devāmies abi pie Müllera, kur es biju viens no vecākās, t. i. piektās klases audzēkņiem. Pēteri uzņēma trešā klasē.

Pēc gada uzcītīgas strādāšanas, neskatoties uz lielo konkurenci, iestājos Rīgas pilsētas reālskolas piektā klasē, bet Runģu Pēteris — ceturrtā. No Müllera tēva laikiem it sevišķi man atmiņā ir palikusi viņa sirsnība. Nevaru aizmirst viņa beidzamo runu, ar kuŗu viņš mūs, augstākās klases audzēkņus, pavadīja uz tālāko izglītības gaitu. Savā runā viņš mums attēloja studenta dzīvi ar viņas labām un ļaunām pusēm un beidza ar vārdiem: „Dēli, ja Jums kādreiz žvingulis galvā ielīdis, ejta uz māju, izguļaties, bet neblandaties nekur apkārt...“ Viņa beidzamie vārdi man tamlīdzīgos gadījumos katreiz ir bijuši prātā un noderējuši par cēla rādītājiem un pavadoņiem.

Rīgas dzīve nekādu ātru pārmaiņu uz mani nevarēja darīt, jo nebiju viens svešinieku starpā, bet bijām vairāk cēsinieku, kuŗi turējāmies kopā. Bija gan dzirdami dažādi skolnieku pulciņi, kā: paukva-karnieki u. c., kuŗus vairāk reizes apmeklēju, bet šausmīgā žūpošana un paukošana bija priekš manis atbaidošā. Manas rūpes bija ātrāk beigt vidusskolu, jo no piektās klases biju spiests pelnīt līdzekļus stundas pasniedzot. No skolas direkcijas nebijām tā apspiesti, kā citu vidusskolu skolnieki. Te nebija skolotāji — „čīnovnieki“, bet gan audzinātāji. Pats direktors, Hellmaņa kungs, bija ļoti humāns un simpātisks cilvēks. Būdams vācietis, viņš skatījās uz mums, latviešiem, ļoti bezpartējiski, pat saudzoši. Kā piemēru pievedīšu sekošu faktu: no skolu kura-tora bija direktoram uzdots, lai uzrādot tos skolniekus, latviešus, no augstākām klasēm, kuŗi ņēmuši dalību kādā skolnieku izrikojumā Uļejā. Direktors caur ticības mācības skolotāju lika mums saprast, kā viss noritēšot kārtīgi, lai tikai paši viens otru neizdodot. Pēc trīs gadiem reālskolu pabeidzu ar tiesībām iestāties Rīgas Politehnikas Institutā bez konkursa eksāmena, kur arī rudenī iestājos inženieru zinību nodaļā. Jau reālskolā būdams sajutu sabiedrības trūkumu un viņas nozīmi it sevišķi pie mums latviešiem. Iestādamies augstskolā, kā tādu sabiedrību izvēlēju „Talaviju“.

Jānis Ozoliņš augstskolu beidza 1910. gadā ar pirmās šķiras inženiera gradu. Jau studenta laikos viņš nodarbojās ar stundu pasniegšanu un no 1905. gada ieņēma skolotāja vietu A. Ķēniņa tirdzniecības skolā, bet vēlāk — Skolotāju Sabiedrības tirdzniecības skolā — Martas ielā Nr. 5 un V. Olava komercskolā. 1911. gadā viņu ieceļ par guberņas valdes inženieri Tverā. Neapmierinādams ar dzīvi svešumā, Ozoliņš 1913. gadā iesniedz personīgi lūgumu Iekšlietu ministram pārvest viņu uz tādu pašu vakanto vietu Jelgavā. Uz šo lūgumu viņam atbild,

kā Ozoliņa tautības dēļ, lūgums atraidīts un pēc dažām nedēļām pa telegrafu paziņoja, ka viņš iecelts par Turgaiskas Apgabala vecāko inženieri. Šo vietu Ozoliņš nepieņēma un iesniedza atlūgumos no amata. Atstājis dienestu viņš atbrauc dzimtenē un nodibina Politehniskos kursus, ieņemdams no 1913.—1915. gadam kursu pārziņa vietu. 1915. gadā Ozoliņš atver Kultūrtechnisko skolu un līdz 1918. gadam ir šīs skolas direktors. No 1918.—1920. gadam ieņēma Rīgas

Technikuma direktora vietu, kādu amatu atstājis Technikumam pārvēršoties par Valsts Technikumu.

Sākot no 1920. gada J. Ozoliņš ieņem Valdes priekšsēdētāja un direktora-rikoģtāja vietu akc. sab. „Daugava“, kā arī Padomes locekļa vietu Latvijas Tirdzniec.-Rūpniecības bankā un diskonta komisijas locekļa vietu Latvijas bankā.

Precējies ar Emiliju Bertu Fride, dēls Andrējs Laimons.

73. *Julijs Krenklis.*

R. P. I. ķīm. no 1903—1906. Maskavas komercinstit. 1907—1914. Komercinženiers.

V! K! 8. IX. 1903. Sp! K! 14. III. 1905.

1906. I. un II. rvd. 1906. I. zin. lit. kom. loc.

R: Radijs.

„Esmu dzimis 6/18. okt. 1882. gadā Vecpiebalgas Vecvīģebos, kā savu vecāku ceturtais bērns, kuŗu mūsu vecākiem bijis pavisam 7 un no kuŗiem divi dēli miruši, viens agrā jaunībā ar šarlaku, otrs apmēram 20 gadu vecumā ar kaulu diloni. Palikām es un 4 māsas, no kuŗām viena par mani vecāka, divas jaunākās — dviņu bērni.

Savu agro jaunību pavadīju vecāku mājās. Pirmo izglītību ieguvu no mātes, pēc kam no 1891.—1894. gadam apmeklēju tuvējo Ogren-skolu, kur par skolotājiem bija brāļi Kaudziši.

No 1894.—1898. gadam apmeklēju Vecpiebalgas draudzes skolu, kuŗas vadītājs bija Jānis Sliede, Cimzes seminārists.

1898. g. rudenī iestājos Cēsu pilsētas skolas priekšpēdējā klasē, bet gribēdams izglītību turpināt, ņēmu privātstundas valodās un pēc pusgada iestājos K. Millera reālskolas III. klasē, Cēsis. Skolu beidzu nākošā gadā.

Vecais Millera tēvs palicis atmiņā kā palīdzīgs, sirsnīgs un reliģiozs cilvēks, kas savas īpašības centās iepotēt audzēkņiem.

1900. g. rudenī iestājos Mironova komercskolas V. klasē, Rīgā; drīz pēc tam saslimu ar vēdera tīfu un nokavēju visu rudens sēmostri. Komercskolā mani vairāk interesēja fizika un ķīmija, bet ne speciāli tirdzniecības priekšmeti. Piedalījos arī literāriskā „Skolnieku Pulciņā“. Mironova komercskolu beidzu 1903. g. pavasarī.

1903. g. rudenī iestājos Rīgas politehnikas ķīmijas nodaļā, kur skaitījos par studentu 5 sēmostrus, līdz 1. janvārim 1906. g.

1903. g. rudenī iestājos Talavijā reizā ar „Skolnieku Pulciņa“ biedriem, kāpēc iestāšanās motīviem nebij individuālas dabas nokrāsa.

1906. g. janvārī aizbraucu pie sava onkuļa uz Novgorodas guberņu, bet pēc kādiem pāris mēnešiem pārcēlos uz Maskavu, kur pieņēmu vietu kādā ārzemju tirdzniecības uzņēmumā, kur paliku divus gadus. Maskavā nācu sakarā ar 1905. g. ēmigrantiem, ņēmu dalību Izglītības biedrībā, kas nostājās pret pastāvošo dzīves kārtību. Kļuvu par revolūcionāru pēc revolūcijas. Tomēr par sociālistu mani pārliecināt nevar, bet šai lietai sāku piekrist zem dažu personu iespaida. Arī studentu dzīvē biedrojos ar kreisajiem elementiem. Pasaules kara izcelšanās liek daudz ko pārdomāt, uzskati sāk atkal pārveidoties un lielajā krievu revolūcijā neņēmu nekādu dalību.

Ar Maskavas komercinstitūta atklāšanos rodas iespēja pabeigt iesākto izglītību, institūts arī visvairāk liekas piemērots priekšizglītībai. Institūta iestājos 1907. g. rudenī, mācības plānu izpildu 1912. g. pavasarī, valsts eksāmenu noliku 15. decembrī 1914. gadā.

Ar studijām nodarbojos gadā 3—4 mēneši, jo laiks paiet ar citiem darbiem; bez tam studiju gaitu traucē streiki, laborātoriju neiekārtojums un arī institūta tiesiskā stāvokļa nenokārtošana, kāpēc karstākā vēlēšanās atgriezties dzimtenē un darboties Latvijā tik drīzi nepiepildās; iesākās pasaules karš un vēl ilgāk paildzina manu svešniecības laiku.

Latvijā pirmoreiz atgriezos 1908. g. vasarā, bet pa Maskavas studiju laiku katru gadu apciemoju arī Latviju. Vienu vasaru pavadīju kā mājskolotājs Saratovas guberņā, divas pie privātiem mērniecības darbiem Žiguļu kalnos uz Volgas krasta.

Maskavas studiju laikā nomirst mans tēvs 1910. gada rudenī.

1913./14. g. strādāju kā dabas un preču zinības skolotājs, Muravļeva tirdzniecības skolā, Varšavā.

1914. g. rudenī atgriezies uz Maskavu un decembrī noliku valsts eksāmenu ar pirmo šķiru un komercinženiera nosaukumu.

1915. g. sākumā pieņēmu vietu „Centrosojuzā“, Maskavā un palieku te līdz tā paša gada rudenim.

1915./16. gadā esmu dabas — un preču zinības skolotājs Vologdas tirdzniecības skolā.

1916. g. jūlijā iestājos Vtorova ieroču fabrikā Maskavā kā darbnīcu pārziņa palīgs un palieku šinī vietā līdz 9. (22.) februārim 1918. g.

1918. g. vasarā strādāju kā vienkāršs strādnieks ķīmiķu savienības fabrikā, Maskavā, kur sabojāja veselību.

Tā paša gada rudenī pieņēmu vietu Maskavas pilsētas saimnieciskā padomē. 1919. g. maijā ņēmu atvaļinājumu, lai apskatītos kādi apstākļi Rīgā pārnākšanai dzimtenē; nodzīvojis dažas dienas lauku mājās, 22. maijā ar Vecgulbenes vilcienu ieradās Rīgā.

Dažas stundas pēc manas ierašanās Rīgā lieliem bij Rīga jāatstāj. No bezdibeniem esmu uzņests ūdens virspusē.

Tomēr vēl reiz jānolaižas zem ūdens, jo Krievijā palikusi māsa. 1920. g. ņēmu dalību Latvijas-Krievijas miera delegācijā, kā eksperts kara-zaudējumu atlīdzības lietās.

Brīvā Latvijā.

1920. un 1921. g. esmu „Konsuma“ laboratorijas un kaulu pārstrādāšanas fabrikas vadītājs.

1922. g. darbojos kā sēkrētārs ārējās tirdzniecības biroja Rīgā.

1923. g. pavasara sēmeštrī esmu ķīmijas un tehnoloģijas skolotāja vietas izpildītājs Jelgavas II. valsts vidusskolā.

1923./24. mācības gadā esmu vispārējās ķīmijas pasniedzējs Valsts Technikumā, Rīgā, bez tam arī I. pusgadā fizikas pasniedzējs Rīgas pilsētas amatnieku vakarskolā.

Nervu noguruma dēļ nākas skolas darbu atmest. 1924. g. vasaru nodzīvoju uz laukiem un 1924./25. g. esmu saistījies ar kādu privātu uzņēmumu.

No 1925. g. 24. augusta strādāju Valsts statistiskā pārvaldē, kā vecākais statistiķis.

Esmu neprecējies.“

74. Kārlis Vējiņš.*

R. P. I. inž. n. 1903—06. Karlsruhe Techniskā augstsk. elektrot. n. 1906—1911. Elektroinženiers.

V! K! 22. IX. 1903. Sp! K! 26. IV. 1904.

1905. I. mag. cant. subst. 1905. II. kas., mag. cant. subst. 1906. I. kas.

R. Sieviešu stāvoklis senatnē.

Kārlis Vējiņš dzimis Rīgā 12. (24.) martā 1885. g. Rīgā beidzis arī reālskolu un iestājies R. P. I., kurā studē līdz 1906. gadam. 1906 gadā aizbrauca uz ārzemēm un studēja elektrotehniku Karlsruhes Techniskā Augstsskolā. Tagad strādā kā inženieris finansu ministrijā.

75. Pēters Sauleskalns.

R. P. I. lauks. n. 1903—1908. Agronoms.

V! K! 22. IX. 1903. Sp! K! 26. IV. 1904.

1905. I. rvd., zin. lit. kom. loc. 1905. II. T! I! T! priekšsēd. rvd., G! T!, old. subst., zin. lit. kom. sekr. 1906. I. un II. vicesen. G! T!, T! I! T! priekšsēd. 1907. I. G! T!

R. 1. Lauksaimniecības skolas.

2. Par zemes fizikālajām īpašībām, kuņas jāievēro zemes vērtētājiem.

„Dzimis 5. decembrī (v. st.) 1876. g. Mētrenes pagasta Aizjošnieku mājās, Madonas apriņķī. Savu darba mūžu iesāku ar ganu gaitām: papriekšu ganīju cūkas, vēlāk — govīs. Deviņus gadus vecs iestājos Mētrenes luterāņu pagasta skolā, kur mācījos 3 ziemas; pēc tam mācījos Laudonas luterāņu draudzes

skolā 2 ziemas. Ganos iedams arī gatavojos uz iestāšanās eksāmeniem vidusskolā; kad vien nelija lietus un bija labs laiks, tad aizvienam ņēmu grāmatas līdzīgi ganos. Iestājos Gorķu vidējā zemkopības skolā Mogiļevas guberņā 14 gadus vecs būdams. Šīs skolas sešgadīgo kursu nobeidzu 1897. gadā ar pirmās šķiras atestātu. Par sekmīgu praktisku darbību lauksaimniecībā pēc vidusskolas kursa beigšanas Gorķu vidējās zemkopības skolas pārdarboģiskā padomē piešķīra man 13. septembrī 1901. gadā mācīta pārvaldnieka gradu ar tiesību uz goda pilsonību. Vidusskolas apmeklēšanai vajadzīgos līdzekļus saņēmu no saviem vecākiem. Vidusskolas beidzamās klasēs ar

79. Julijs Ruškevics.

77. Indriķis Zubāns.

80. Kārlis Ņesners.

81. Kārlis Neimans.

83. Kārlis Knislis.

85. Jānis Ozoliņš II.

84. Bernhards Kalniņš.

stundu došanu nopelnīju drusciņ līdzekļus vidussko-
las internāta trūcīgās pārtikas papildināšanai.

Pēc Gorķu zemkopības skolas beigšanas nostrā-
dāju trīs gadus par saimniecības pārvaldnieku grāfa
D. N. Tolstoja K. muižā un trīs gadus par speciālo
priekšmetu pasniedzēju Mainovas lauksaimniecības
skolā Čerņigovas guberņā. Minētās vietās darbo-
damies nopelnīju līdzekļus augstskolas apmeklēša-
nai. Iestājos Rīgas Politehniskā Institutā lauksaim-
niecības fakultātē 1903. gada rudenī, un studijas bei-
dzu 1908. gada maijā mēnesī ar pirmās šķiras mā-
cīta agronoma gradu.

Talavijā iestājos 1903. g. rudenī un 1904. g. mani
uzņēma speciālā konventā.“

Par visu studiju laiku bez pārtraukuma S. bija
Talavijas biedris. Kopā ar citiem S. daudz strādāja
pie Talavijas internā komana pārstrādāšanas.

Studiju laikā darbojās arī biedrībās; visvairāk
Rīgas piensaimnieku sabiedrībā, kā valdes loceklis
un kā piensaimniecības kursu lektors. Izpildījis arī
dažus citus sabiedriskus neatalgotos darbus. Vienu
gadu bija dabas zinātņu priekšmetu pasniedzējs
O. Sērmūkš sieviešu ģimnazijā.

Pēc studiju beigšanas S. ieņēmis un izpildījis se-
košas vietas: 1) Lielo Mušņogu un Jeļņevkas muižu
pārvaldnieks Podolijas guberņā, 2) speciālo priekš-
metu pasniedzējs Voronecas lauksaimniecības skolā
Viļņas guberņā, 3) speciālo priekšmetu skolotājs
Priekuļu lauksaimniecības skolā, 4) Latvijas lauk-

saimniecības centrālbiedrības Priekuļu lauksaimnie-
cības ziemas kursu priekšnieks, 5) Cēsu apriņķa
valsts zemju inspektors un apriņķa zemes ierīcības
komitejas priekšsēdētājs, 6) Satversmes sapulces lo-
ceklis, 7) Latgales lauksaimniecības vidusskolas
Malnavā organizētājs un direktors.

Nacionālās armijas ienākšanas brīdī Cēsīs 1919. g.
jūnijā S. uzņemas vākt nacionālai armijai pārtiku un
citu apgādu no Cēsu apriņķa reizē ar to organizējot
no komunistiem pamesto muižu apsaimniekošanu un
agrārlietu nokārtošanu — organizējot Cēsu apriņķa
valsts zemju inspekciju, kurās darbus vadīja līdz ie-
vēlēšanai Satversmes sapulcē.

S. darbojies Latvijas Lauksaimniecības Centrāl-
biedrībā, Priekuļu bibliotēkas biedrībā, Latviešu
zemnieku savienībā, Tautas Padomē, Latgales lauk-
saimniecības biedrībā, Kārsavas latviešu biedrībā un
dažās citās organizācijās.

Zinātniskā laukā piegriezis galveno vērību agro-
nomiskās zinātnes paplašināšanai un tās sniegšanai
jaunatnei viegli saprotamā veidā. S. sarakstījis grā-
matu „Barības normas“, un vairākus rakstus „Lat-
vijas lauksaimniekam“ un „Brīvā Zemē“.

Janvārī 1919. gadā komunisti S. apcietināja un
ieslodzīja Cēsu cietumā, kur tas nosēdēja kādu mē-
nesi. Bija Cēsu revolūcionārā tribunāla priekšā,
kurš to galu galā attaisnoja.

Precējies ar Luciju Ērglis. Meita Laima.

76. *Julijs Lūss.*✱

R. P. I. Kom. n. 1903—12.

V! K! 22. IX. 03.

Lūsis dzimis 1. septembrī 1883. gadā. Beidzis
reālskolu Jelgavā.

77. *Indriķis Zubāns.*

R. P. I. mech. n. 1903—1904, inž. n. 1904—1915. Būv-
inženieris.

V! K! 22. IX. 03. Sp! K! 18. X. 04.

1905. I. rvd. 1905. II. rvd. 1906. I. un II. bibl. 1907. I.
bibl. 1908. II. arķ. 1909. II. rvd. 1910. I. kas. 1910. II. kas.
1011. I. kas. 1911. II. rvd. 1913. I. rvd.

R. Mūsu senču ticība.

„Esmu dzimis Rīgā 21. janvārī 1884. g. Bērniņu
pavadīju vecāku mājā Rīgā. Tēvs darbojās kā strād-
nieks. Skolu sāku apmeklēt no 1892. gada rudens.
1892./93. mācības gadā apmeklēju privātskolu;
1893./94. m. g. Jāņa draudzes skolu Rīgā; 1894./95.
un 1895./96. māc. g. — Rīgas pilsētas pirmmācības

skolu Suvorova (tagad Krišjāņa Barona) ielā Nr. 71;
pēdējo skolu nobeidzu un pārgāju uz Rīgas pilsētas
reālskolu. Tā kā vecākiem bija maz sakaru ar lau-
kiem, tad nodzīvoju visu bērniņu pilsētā, maz pazi-
dams lauku dzīvi. Rīgas pilsētas reālskolu beidzu
1903. gadā un tanī pat gadā iestājos R. P. I. mecha-
niskajā fakultātē, bet nākošā gadā pārgāju uz inže-
nieru fakultāti.“

Beidzis augstskolu Z. nododas paidagoģijai.

1915.—1918. gadam Z. strādā Rīgas vidējā kul-
tūrtechniskajā skolā kā speciālu priekšmetu pasnie-
dzējs.

1918.—1920. gadam — meliorācijas inženieris un nosusināšanas daļas vadītājs pie Tveras guberņas zemkopības komisijas. No 1919.—1920. g. arī plostošanas upju un kanāļu nodaļas vadītājs pie Tveras guberņas būvniecības pārvaldes. Tanī pat laikā skolotājs Tveras tehnikumā un kulturtehniskās skolās.

Atgriezies Latvijā, Z. ieņem vecākā inženiera vietu šoseju un zemes ceļu pārvaldē, bet drīz pāriet uz Valsts Rīgas Tehnikumu kā direktora palīgs, kādu vietu ieņem līdz 1925. g. augustam.

Šinī pat laikā, no 1922. gada, Z. ieņem vidus- un arodskolu vadītāja palīga vietu Skolu departamentā un sākot ar 1924. gadu arodskolu direktora vietu Skolu virsvaldē. Z. strādā kā skolotājs — speciālo priekšmetu pasniedzējs Rīgas Valsts Tehnikumā un Rīgas pilsētas amatnieku skolā.

Z. ziedojis arī daudz darba bēgļu lietām, ieņemot bēgļu komitejas priekšnieka vietu Tverā no 1915. līdz 1917. gada beigām.

78. Aleksandrs Dzelzskalns.*

R. P. I. kom. n. 1902—04.
V! K! 20. X. 1903.

R. Izsūtīšanas iespaids uz Sibīrijas kolonizāciju.

Dzelzskalns dzimis 11. oktobrī 1884. g., kā Tirzaš skolotāja dēls. Beidzis reālskolu Rīgā. Pārtraucis studijas Dz. aizbrauca studēt uz ārzemēm 1904. g.

79. Julijs Ruškevics.

R. P. I. ķīm. n. 1903—04. kom. n. 1906—1914. L. U. 1920—1921. Tirdzniecības zinību kandidāts.

V. K! 26. IV. 04. Sp! K! 15. X. 07.

1907. II. kas. subst. 1908. I. rvd. 1908. II. rvd. 1909. I. rvd. 1910. II. rvd.

R. Kāds vārds par Talavijas mantas stāvokli.

„Esmu dzimis Zemgalē 26. jūnijā 1873. g., kā Mežotnes pag. bezzemnieka Matīsa Ruškevica un viņa laulātās draudzenes Dārtas 5. bērns. Vecākiem bija pavisam 8 bērni, no kuriem divi miruši agrā jaunībā. No pārējiem sešiem bērniem visvecākais, māsa Kātrīna mirusi 1924. gadā, brālis Jānis ir Aizputes Latvijas Bankas nodaļas priekšnieks, māsa Aline dzīvo Mežotnes pagastā savā jaunsaimniecībā, brālis Augusts darbojas Krievijā kā pasta-telegrafa kantora pārzinis un jaunākais brālis Rudolfs, Latvijas armijas ģenerālis, ir bruņošanās pārvaldes priekšnieks. Par kārtīgu uzaudzināšanu jaunībā neviens negādāja. Pirmo skolas izglītību baudīju Jaun-Svirlaukas pagasta skolā, jo tai laikā vecāki turēja uz renti Cēlēja krogu pie Lielupes, iepretim Salgāles baznīcai. Pēc tam, kad vecāki uzņēma uz renti Mežotnes Rušku mājas, iestājos Bauskas apriņķa skolā, kuru nobeidzu 1887. g. Tai pašā gadā pārgāju uz Jelgavas reālskolu, kurās pilno kursu nobeidzu 1891. gadā, nepilnus 18 gadus vecs.

Tā kā vecāku rocība tāļāku nesniedza, jo bija vēl jāskolo divi jaunākie dēli, tad bija līdz ar skolas beigšanu jāstājas praktiskā dzīvē. Kādu laiku nodarbojos ar stundu došanu un arī kā mājskolotājs. 1893. gada pavasarī iestājos Bērz-Sīpeles mežnie-

cībā par rakstvedi un nodzīvoju tur līdz 1894. gada rudenim. Tā paša gada rudenī iestājos Viļņā kā brīvprātīgais 27. artilērijas brigādē un beidzu savu obligatorisko kara dienestu 1895. gadā kā rezerves prāporščiks. 1896. gada sākumā pārgāju dienestā uz Valsts kontroli Rīgā un nokalpoju viņā līdz 1900. g. jūnijam. Pēc tam kalpoju Lodiņu alus brūzī kā grāmatvedis līdz martam 1901. gadā, kad pārnācu atpakaļ uz Rīgu kā grāmatvedis jaunnodibinātajā II. Rīgas krāj-aizdevu sabiedrībā.

Šai sabiedrībā, kurā 1910. gadā pārvērtās par II. Vidzemes Savstarpējo Kredītbiedrību, nokalpoju līdz jūlijam 1919. g., kad Latvijas Pagaidu valdībai pārceļoties no Liepājas uz Rīgu, iestājos Valsts kases pārvaldē kā pārvaldnieka biedris. Šai amatā nodibināju Valsts kases centrālo grāmatvedību un vadīju viņu līdz aprīlim 1921. g., kad pārnācu uz Apdrošināšanas un Transporta Akciju Sabiedrību kā virsgrāmatvedis, kurā amatā atrodas arī šobrīd.

1904. gada augustā mani iesauca Krievu-Jaņu kara. Ņēmu dalību vairākās aktīvās kara operācijās, bet it sevišķi slavenajā Mukdenas kaujā.

Beidzamajā pasaules karā nokalpoju 7 mēneši krievu armijā, Pēterpilī un viņas apkārtnē. Februārī ārstu komisija atzina mani par nederīgu un atvaļināja galīgi no kara dienesta.

Studēt iesāku 1903. gadā iestādamies Rīgas Politehniskā Institūta ķīmijas nodaļā. 1904. gadā Jaņu kara pirmo reizi pārtrauca studēšanu līdz 1906. gadam, kad pārgāju uz tirdzniecības nodaļu. 1914 g.

1904. g. I. sēmeštra zēni.

K. Ķesners.

t/l old. A. Vitckopfs.

J. Ruškevics.

atkal karš pārtrauca studijas īsi pirms viņu nobeigšanas, tā ka tikai 1921. gadā oktobra mēnesī izdevās Latvijas Universitātē nolikt valsts eksāmenus un iegūt tirdzniecības zinību kandidāta I. šķiras diplomu.

Talavijā iestājos 1904. gada pavasarī. Lai gan neesmu viņā nekad aktīvu dalību ņēmis, tad taču viņas principi un mērķi man arvien ir mīļi un svēti bijuši un būs tikmēr, kamēr Talavija turēs augsti na-

cionālo karogu un sekmēs latvju tautas nacionālo at-tīstību.

Nejūtot sevī nekādu godkāribu nedz dziņu pēc augstiem amatiem, kā arī nebūdam apbalvots ar ru-nas dāvanām, arī sabiedriskā dzīvē neesmu nekādu sevišķu aktīvu dalību ņēmis. Vienīgā mana dzīves mēraukla ir bijusi un būs: Par taisnību un patie-sību."

Precējies ar Olgu Žagat, dzim. Ostenheim.

80. Kārlis Nikolajs Ūesners.

R. P. I. inž. n. 1903—1909.

V! K! 26. IV. 1904. Sp! K! 14. III. 1905.

1907. I. rvd., G! T! 1907. II. sekr. 1908. I. sekr. 1908. II. sekr. 1909. I. B! T!

R.: Par inflantiešiem.

„Esmu dzimis 21. martā 1883. g., Cēsu apriņķa Auļu muižas „Apšu krogū“. Uzaugu Latgalē, Ludzas apriņķa Domopoles pagastā, uz kuriem tēvs pārgāja dzīvot, kad man bija tikai 2 gadi. Apmeklēju tuvējo Stružānu pagasta skolu un, to nobeidzis, iestājos Dau-gavpils reālskolā. Pēdējo nobeidzu 1903. gadā un tānī pat gadā iestājos R. P. I. inženieru nodaļā.“

1912—1914. gadam Ū. strādā praktiski Smoļe-

skas guberņā, vadot šaursliežu dzelzceļa un finieru fabrikas būves darbus. 1914. g. iesaukts kā rezerves virsnieks krievu armijā, kur nokalpoja līdz tās sabrukšanai. Latvijas armijā kalpoja no 1919. g. līdz 1920. g. jūlijam kā sevišķu uzdevumu virsnieks Gal-venā artilerijas pārvaldē un vēlāk kā kancelejas priekšnieka v. i. turpat. No šejienes Ū. pārcēla uz Apgādības ministriju, un līdz 1920. g. beigām tas bija Alūksnes apgādības iecirkņa pārzinis. Atstājis die-nestu, Ū. nodarbojas ar tirdzniecību savā veikalā Alūksnē.

Precējies ar Klāru Brunze, dēli: Arturs un Vik-tors, meita Anita.

81. Kārlis Neimans.

R. P. I. ķīm. n. 1903—1909. Inženieris-technologs.

V! K! 6. IX. 1904. Uzņ. par fil. 8. III. 1910.

R.: 1. Teorētiskās idejas ķīmijā.

2. Par zinātni.

„Esmu dzimis Rīgā, 16. jūnijā 1884. g. Pēc Rīgas pilsētas reālskolas beigšanas iestājos Rīgas Poli-technikumā 1903. gadā, ķīmijas nodaļā, kuru nobeidzu 1909. gadā. Pēdējo studiju gadu strādāju kā privāt-asistents pie prof. Valdena; kā priekšlasījumu asi-stents pie Dr. Luca.

1909. gadā devos uz Samaru, kur atradu nodar-bošanos vietējās vidusskolās kā fizikas un matemā-tikas skolotājs. Šai laikā netālu no Samaras bija ie-sākta lielas sprāgstvielu fabrikas būve ar šāviņu un rokas granātu pildāmām darbnīcām. Te atradu blakus nodarbošanos brīvajā laikā: strādāju kā labo-rants pie sprāgstvielu analizēm un izdarīju laborāto-rijas pētījumus nostrādāto pēc trinitrotoluola fabri-kācijas skābju denitrēšanā.

1911. gadā pārgāju pilnīgi Sergijevas-Samaras sprāgstvielu fabrikas dienestā.

1912. g. izstrādāju laborātorijas metodi tetranitrometilānilīna pagatavošanai un uzņēmos uzstādīt šīs sprāgstvielas fabrikāciju.

1913. gadā nobeidzu tetranitrometilānilīna fabri-kācijas izbūvi.

1914. un 1915. gados nodarbojos ar tetrila ražo-šanas paplašināšanu.

1916. gadā mani iecēla par visas Sergijevas sprāgstvielu ķīmisko rūpniecību priekšnieku, uzdo-dot pārzināt trinitrotoluola, tetrila un slāpekļa skā-bes fabrikācijas.

Tanī pašā laikā strādāju pie dažādu tehnisku jautājumu atrisināšanas, sakarā ar artilerijas šāviņu un detonatoru pildīšanas darbu palielināšanas kara vajadzībām, un izdarīju mēģinājumus indīgu vielu pielietošanai rokas granātās. Šai gadā tiku koman-dēts uz Maskavas kara rūpniecības centru iepazīties ar franču militārās misijas jaunievedumiem granātu pildīšanā un galvenā kārtā iepazīties ar no frančiem uzstādīto kaujas gāzu rūpniecību.

1918. gadā Galvenā artilērijas pārvaldē mani iecēla par Sergijevas-Samaras sprāgstvielu fabrikas priekšnieka palīgu. Šai pašā gadā fabrika kopā ar čekiem piedalījās sacelšanās pet padomju Krieviju. Lieliniekiem Samaru ieņemot, devos uz Sibiriju.

1919. gadā strādāju kopā ar Tomskas tehnoloģiskā institūta profesoru Lebedevu Omskā Rūpniecības un tirdzniecības ministrijā, kā starpresoru komisijas sekretārs. Šai pašā gadā biju nozīmēts uz Altaju Bijskā par fabrikas inspektoru. Kopā ar Tomskas tehnoloģiskā institūta profesoru Minajevu izstrādāju projektu un maksas aprēķinu lielas trinitrotoluola fabrikas ierīkošanai Sibīrijā. Projektam vajadzēja tikt iespiestam Tomskas kara komisijas darbos. Šai pašā gadā mani iesauca aktīvā kara dienestā un nozīmēja uz Vladivostoku pie pulvera fabrikas būves kā mēchanisko darbnīcu priekšnieku.

1920. gadā ceļā uz Vladivostoku tiku sagūstīts no sarkanās armijas, ievietots kā mašīnists uz dzelzceļa un vēlāk kā montieris Nižņe-Udjinskas depo. Drīzumā pārcēlos uz Uralu, kur Jekaterinburgā darbojos kā ķīmiķis un kā sprāgstvielu docents Uralu kalna institūtā.

1920. gada septembrī pārbraucu Latvijā un iestājos Artilērijas pārvaldē, kā inspektors-ķīmiķis, municijas un sprāgstvielu kontrolēšanai. Vēlēdamies līdztekus teorētiski strādāt un nevarēdams atrast savā speciālitātē, viņas šauruma dēļ, pie Latvijas Universitātes attiecīgu nodarbošanos, 1921. gada sākumā iestājos par asistentu Kvalitatīvā laborātorijā.

Šai gadā kā komisijas loceklis ņēmu dalību pie Galvenās artilērijas noliktavas izbūves. Līdz ar to sāku organizēt sprāgstvielu laborātoriju kara resorā.

1922. gadā biju nodarbināts ar bij. Staru naglu fabrikas pārbūvi par arsenālu. Šai pašā gadā mani uzaicināja armijas, artilērijas un vecāko virsnieku kursu priekšnieki nolasīt lekcijas par kaujas gāzēm.

Tai pašā gadā mani iecēla par Bruņošanās pārvaldes tehniskās daļas priekšnieku.

1923/24. g. lasīju kaujas gāžu lekcijas bez jau minētiem kursiem arī aviācijas virsnieku kursos un kara skolā.

Patlaban strādāju Bruņošanās pārvaldē kā pārvaldes priekšnieka palīgs.

82. Jānis Ģēliņš.*

R. P. I. kom. n. 1904—1909.
V! K! 18. X. 1904.

J. Ģēliņš dzimis 10. maijā 1881. gadā, Kurzemē. Beidzis reālskolu Liepājā.

83. Kārlis Knislis.

R. P. I. arch. n. 1904—1913.
V! K! 15. XI. 1904. Sp! K! 10. XI. 1905.
1906. I. rvd., 1906. II. kas. 1907. I. kas. 1907. II. rvd.
R.: Māksla dzīvē.

Kārlis Knislis dzimis Vidzemē, 7. (19.) novembrī 1883. gadā. Beidzis Rīgas pilsētas reālskolu. Studēja architektūru Rīgas Politehniskā Institutā. Miris traģiskā nāvē 1913. gada 22. novembrī.

84. Bernhards Kalniņš.

R. P. I. kom. n. 1904—1909. Tirdzniecības zinību kandidāts.
V! K! 13. I. 1905. Sp! K! 19. III. 1907.
1907. II. rvd. 1908. I. rvd. 1908. II. rvd. 1909. I. rvd.
R.: Jaunās morāles sludinātāji.

Dzimis 1884. gada 22. decembrī (v. st.), Cēsu apriņķa Ķempu pagasta Bigās. 1904. gadā beidzis Rīgas pilsētas reālskolu, pēc kam iestājies Rīgas Politehniskā Institutā komercnodalā, kur beidzis 1909. gadā.

No 1910.—1911. g. strādājis Jaunjelgavā, V. Ozoliņa tirdzniecības skolā kā skolotājs. 1911 g. rudeni pārgājis uz Bauskas tirdzniecības skolu par inspektoru. 1914. g. līdz ar skolu pārcēlies uz Maskavu, kur nodzīvoja līdz 1918. g., pēc kam pārbrāuca Latvijā. 1919. g. 1. februārī miris Ķempu pag. Bigās un apglabāts vietējos kapos.

Precējies ar Matildi Lüss. Dēls Daumants.

85. Jānis Ozoliņš II.

R. P. I. inž. n. 1905—1913.

V! K! 14. IX 1905. Sp! K! 19. II. 1907.

1907. II. bibl., zin. lit. kom. loc. 1908. I. rvd. 1908. II. rvd. 1909. I. arķ., 1909. II. arķ., T! I! T! 1910. I. arķ., T! I! T! kand. 1910. II. arķ., T! I! T! kand. 1911. I. T! I! T! kand. 1911. II. T! I! T!

R. 1. Piezīmes pie jautājuma par gribas brīvību.

2. Mežā (skice).

„Manas bērnības atmiņas saistītas pie nelielās Paegļu mājas, Valmieras apriņķī, Burtnieku draudzē. Esmu dzimis jaukākā vasaras mēneša jūnija pirmā dienā 1884. g. (v. st.), kā Paegļu mājas saimnieka dēls. Nav sevišķa skaistuma manas tēva mājas mežos, ne pļavās, kā arī visā apkārtējā Vidzemes novadā: nelielie, līdznie, labi apstrādātie lauki, staignās, pa lielākam daļai ar ciesu un purva zāli apaugušās pļavas, tad dažreiz diezgan plašie purvi — lūk, kas bija redzams manas dzīves pirmos gados. Bet lai ar man nav bijusi laime sevī pirmos dzimtenes dabas skatu iespaidus uzņemt tādā vietā, kā Vidzemes Šveicē — Siguldā, tomēr esmu priecīgs un mīlu savu mazo dzimtenes daļiņu, jo tur pirmo reizi raudzījies dzīvē un runāju mātes valodā.

Jau no pašas mazotnes sevišķi mīlēju ganos iet: papriekšu valdīju pār cūkām, tad pār govīm. Tā nogāju gadus 5. Vēlāk pat draudzes skolā ejot un arī Valmierā privātskolu apmeklējot brīvdienās tīri labprāt paganīju govīs un cūkas. Tur es varēju pēc patikas brīvās dabas tuvumā nolūkoties, kā saule lēnām pazuda un atkal iznīra iz mākoņiem, klausīties un priecāties kā putni dzied un vāveres pa zariem lēkā. Mīlēju arī dziedāt: laidu vaļā, ka mežs trīcēja; drīz vien, saprotams, citi gani atsaucās uz manām dziesmām no dažādām pusēm, — un tā skanēja meži un ligsmojās dabas bērni savā nevainībā. Toties ziemā lāga nepatika: bija jāsēž pie ābeces, ar kuŗu visai liels draugs nebiju, īpaši pēc tam, kad dažu labu reizi viņas dēļ nācās baudīt „bērza kāpostus“. Vēlāk gan ar to ābeci iedraudzējies; viss gāja labi: biju jau ticis pat līdz bībeles stāstiem, kur lasot pasaku par Jāzepu un Potivara sievu, neiztiku bez asarām. Iemācījos pat vienreizvienu no galvas un bez tam arī pātarus. Mani gribēja nodot tuvējā ziemas skolā, jo biju jau vairāk kā 10 gadus vecs. Te piepēži nomira tēvs, — un šo lietu atlika līdz nākamam rudenim. Tēva nāve man sirdi sāpināja, jo viņš mani ļoti mīlēja kā jaunāko dēlu.

Nākošā rudenī, kā jau minēju, mani nodeva Lisdēnes pagasta skolā. Mājā jau biju diezgan labi sagatavojies, tā kā mani tūlīt ieskaitīja pie otrziemniekiem. Ar mācībām veicās labi un jau pēc divām zie-

mām nobeidzu pagasta skolu un mani nodeva Ēveles draudzes skolā, kuŗa toreiz bija labāki nostādīta, kā mana paša draudzes — Burtnieku skola. Tāpat kā no pagasta, tā ar' no draudzes skolas laikiem maz ko atceros; bija jāmacās diezgan daudz.

Draudzes skolā ļoti labi mācīja latviešu, krievu un vācu valodas.

Kad draudzes skolas gala eksāmenu biju izturējis Valkā, pie pilsētas skolas, tad rudenī pārgāju uz Valmieru, kur mani uzņēma privātskolas III. klasē. Šajā skolā toreiz mācījāties pēc ģimnaziju un reālskolu 4-klasu programmas. Skolas priekšnieks bija kāds Orlovskij kgs, kuŗš pats ļoti labi pasniedza krievu valodu.

Valmierā mācījos diezgan dūšīgi, un citiem nolūkiem maz atlika laika. Pa svētdienām, jeb citos vaļas brīžos devos kopā ar pāris dažiem biedriem uz tuvējo Gauju, kur makšķerējām zivis.

Otrā gadā pēc iestāšanās privātskolā, kad jau taisījos beigt skolas 4. klasi, nācu uz domām iestāties reālskolā. Nu bija jāņem privātstundas franču valodā un jāpapildinājas citos priekšmetos, tāpēc paliku vēl pus gadu Valmierā. Pēc Ziemas svētkiem 1901. gadā aizbraucu uz Pleskavu, lai iepazītos tuvāki ar priekšmetu pasniegšanu vietējā reālskolā. Līdz pavasarim ņēmu stundas pie kāda turienes 7. kl. reālista un pavasarī arī noliku eksāmenu uz reālskolas V. klasi. Tā kā tur vakances nevienas neatradās, tad samaksāju par eksāmena izturēšanas apliecību 15 rbļ. un uz reālskolas direktora ieteikšanu, aizbraucu skolā uz Somiju. Mani uzņēma Viborgas reālskolas V. klasē bez eksāmena. Lai gan biju tāļu prom no dzimtenes, kur nedzirdēju pat neviena latviešu vārda, atrazdamies pilnīgi starp sveštautiešiem — somiem, zviedriem un krieviem, tomēr jutots apmierināts, jo apkārtējā savādā dzīve bija taisni kontrasts istai krievu pilsētai Pleskavai, — netīrai, trokšņainai, kur uz katra soļa sastapa piedzērušos ļaudis, kuŗus jau pa gabalu pazīst pēc viņu skaņi lietotiem un visiem pazīstamiem krievu tautas mīļiem epitētiem, kādos runā viņu jūtas un sirds. Viborgā turpretim dzīve rit mierīgi, nosvērti, cilvēki vairāk padoti prātam, nekā jūtām, kā jau ziemeļnieku tautas...

... Visus 3 gadus Somijā pavadījis, tomēr ne ar vienu somu jeb zviedru tuvāki neiepazīnos un sirsniģākas attiecības nenodibināju. Tas izskaidrojams ar to, ka es jau gāju krievu reālskolā, nēsāju krievu formu, bet pret krieviem, vismaz toreiz, vietējo ie-

dzīvotāju simpatijas nebija sevišķi lielas; iznāca vairāk reizes pat nopietnas sadursmes. Visu laiku nodzīvoju pie kāda krievu mācītāja pansijā, pašas Somijas garīgās krievu konsistorijas namā un tā iepazīnos diezgan tuvu ar krievu garīdzniecību. Dažu labu reizi gan bija jāiekož mēle zobos, lai nepaspruktu kāds vārds, dzirdot, kā uzbrūk cittautiešiem un citticībniekiem. Viens, kas man šē tomēr bija derīgs — iemācījies diezgan labi krievu valodu.

... Reālskolu nobeidzu 1905. g. pavasarī un tūlī rudenī piedalījos konkursa eksāmenā Pēterburgas Ceļu Inženieru Institutā. Viss gāja labi un es būtu varbūt atkal nodzīvojis dažus gadus svešumā, neredzējis ne Rīgas, ne rīdzinieku un viņu dzīvi. Te uz manu pieprasījumu dabūju no Rīgas Politehniskā Institutā atbildi, ka esmu uzņemts inženieru nodaļā

bez eksāmena un ka nauda jāiesūta 26. aug. Negribēdams riskēt pazaudēt Rīgu un Pēterburgu, ja pēdējā neizturētu konkursa pārbaudījumus, īpaši tāpēc, ka to pašu rudeni bija Japaņu karš ar Krieviju pašā spēkā, un man nāktos iet pie lozēm, es apmierinājos „ar zili rokā“, un drīz atbraucu uz Rīgu, kur iestājos R. P. I. inženieru nodaļā.

... Par Talaviju biju dzirdējis tik pāris nenozīmīgus vārdus. Bet nejauši, Rīgā atbraucis, iepazīnos ar viņas virzienu, pēc kam viņā iestājos, lai darītu savu un viņas ideālu realizēšanas labā, kas iespējams.“

1914. gadā O. iestājies kara dienestā, ņēmis daļu cīņās pret austriešiem un kritis kaujā pie Zamboras 8. oktobrī 1914. gadā. Paglabāts turpat Čukievās sādžā.

86. Aleksandrs Šulmans.

R. P. I. Mech. n. 1905—1907. Ķīm. n. 1907—1914. B. T. A. ķīm. n. 1918—1919. L. U. ties. zin. nod. 1920—1925. Tiesību zinību kandidāts.

V K! 14. IX. 1905. Sp! K! 25. IX. 1906.

1907. I. arķ., zin. lit. kom. loc., G! T! 1907. II. arķ., G! T!, B! T!, A! U! C! del., zin. lit. kom. sekr. 1908. I. vicesen., T! I! T! kand., B! T!, zin. lit. kom. loc. 1908. II. vicesen., T! I! T!, B! T!, zin. lit. kom. loc. 1909. I. vicesen., zin. lit. kom. loc., B! T!, T! I! T! 1909. II. zin. lit. kom. loc., B! T!, T! I! T! kand., seniors. 1910. I. seniors, G! T!, T! I! T!, zin. lit. kom. loc. 1910. II. zin. lit. kom. loc., T! I! T!, B! T! 1911. I. mag. lit., T! I! T!, B! T! 1911. II. zin. lit. kom. loc., G! T! 1912. I. old., G! T!, T! I! T! priekšsēd. 1913. I. B! T! 1913. II. mag. lit. 1914. I. A! U! C! del., G! T! 1918. II. seniors, G! T! 1919. I. seniors, G! T! 1920. II. mag. lit. 1921. I. I pārst. A! K! K! izstr. komis. G! T!, P! K! T! 1921. II. P! K! T! G! T! 1923. I. P! K! T! 1923. II. P! K! T 1924. I. P! K! T!

- R. 1. Baznīcas iespaids uz cilvēces garīgo attīstību.
2. Par reliģiju un optimismu dabas zinātnē.
3. Piezīmes pie jautājuma par sociālo kārtību.
4. Salīdzinājums: Poruka „Heraklesa iesvētīšana Eleuzisa misterijās“ un Juliusa Hardta „Līdzība par Horicontu“.
5. Reliģiskās idejas senajā Ēģiptē, Indijā, Persijā.
6. Anarķisms.
7. Par Fr. Bārdū.
8. Sajūtas un prāta cīņas cilvēkā.
9. Piezīmes pie etiskā problema.
10. Cīņa ap bioloģisko problemu.
11. Realā un klasiskā izglītība.

„Esmu dzimis 1886. g. 23. jūlijā (v. st.) Kurzemē, Dobeles apriņķī, Platones pagastā, Jaun-Ērgļu mājās kā otrs vecākais dēls. Esam pavisam bijuši pieci brāļi un viena māsa. Vecākais brālis, viens no jaunākajiem brāļiem (gadu jaunāks par mani) un māsa ir miruši. Mani jaunības gadi noritējuši tik vienmuļīgi līdz šim, ka par tiem nav daudz ko vēstīt. Mācī-

ties sāku mājās, apmēram seši gadi vecs; priekšmeti bez rakstīšanas un lasīšanas bija aritmētika, vācu un krievu valodas — pamācība vecāki paši. Astoņus gadus vecu mani nodeva Rīgas pilsētas elementārskolā, kurū beidzu četros gados. Pēc tam iestājos Rīgas pilsētas reālskolas pirmajā klasē un skolu beidzu septiņu gadu laikā. Tā kā man bija zināma interese par dabas zinībām, tad biju nodomājis iestāties ķīmijas nodaļā. Bet taisni ap manu iestāšanās laiku runāja par jaunas nodaļas — kuģu būves — atvēršanu, tad iestājos mehaniskā nodaļā. Tomēr projektēto nodaļu neatvēra un tamdēļ pēc diviem gadiem, 1907. gadā, pārgāju uz ķīmijas nodaļu, kurā sabiju līdz 1915. gada pavasarim, kad kara apstākļu dēļ biju spiests studijas pārtraukt. Rudenī 1915. g. iestājos uz brīva līguma pamata Krievijas XII. armijas štābā, kontrizlūkošanas nodaļā, kā vietējo apstākļu pazinējs un speciālists ķīmijā, kādā vietā sabiju līdz lielnieku apvērsumam. Blakus tam 1916./17. gadā biju arī kā dabas zinību skolotājs Richarda Gegera komercskolā, Rīgā.“

Pēc Rīgas ieņemšanas 1917. gada rudenī no vāciešiem Š. pārgāja dzīvot uz Valku, kur sākot ar 1. oktobrī bijis par statistiskās nodaļas vadītāju Vidzemes guberņas pārtikas valdē. Kad vācieši šo iestādi bija likvidējuši un viņas vietā nodibinājuši savu „Verpflegungszentrale für Südlivland“, tad apmēram vienu mēnesi sastāvējis tanī par sēkrētāru, kamēr „nepiemērota“ politiska virziena dēļ ticis atlaists. 1918. gada rudenī Š. sācis Rīgā par jaunu studēt ķīmiju, bet lielniekiem uzmācoties, iestājies „studentu rotā“ un līdz ar to 2. janvārī 1919.

A. Šulmans.

K. Cers.
J. Ozoliņš II.

L. Grīnbergs.
t/l old. A. Ūze.

K. Knisliis.

J. Ģēliņš.
L. Piebalgs.

B. Kalniņš.

gadā atstājis Rīgu. Ņēmis dalību visās minētās rotas kaujās Kurzemē līdz Rīgas ieņemšanai; par kaujas nopelniem paaugstināts par leitnantu un apbalvots ar Lāčplēša ordeņa III. šķiru.

No Lieldienām 1919. g. piekomandēts no Baloža brigādes par sakaru virsnieku pie „Landesvēra virsštāba“, kuŗu posteni izpildījis līdz vācieši bija spiesti atstāt Rīgu.

Pagaidu valdībai ierodoties Rīgā, uzaicināts va-

dit Ārlietu ministrijā politisko ziņu nodaļu, kur sastrādājis līdz oktobrim 1920. gadā, kad šo nodaļu likvidēja.

Iestājies 1920. gada rudenī Latvijas Universitātes juridiskā fakultātē, kuŗu pēc 4 gadiem beidzis ar tieslietu zinību kandidāta gradu. 1924. gada oktobrī iestājies par kandidātu Rīgas apgabaltiesā.

Precējies ar Annu Cīrul.

87. Kārlis Cers.

R. P. I. inž. n. 1905—1910.

V! K! 28. IX. 1905. Sp! K! 11. XII. 1906.

1907. I. ekon. 1908. I. bibl.; zin. lit. kom. loc. 1908. II. bibl.; mag. lit. subst. 1909. I. mag. lit. subst. 1909. II. mag. lit. 1910. I. mag. lit. 1911. I. T! I! T!, zin. lit. kom. loc.

R.: 1. Dvēseles dietika.

2. Latviešu jaunākās liriskās dzejas veidi.

3. Poruks — cilvēks un Poruks — dzejnieks savā lirikā.

4. Latviešu garīgas attīstības kavēkļi.

5. Ideālais jauneklis latviešu rakstniecībā.

6. Valts Uitmans un viņa dzeja.

7. Raksturs jaunākā latviešu literātūrā.

8. Veidenbauma dzeja.

C. dzimis 1885. gadā, 24. janvārī, Jaun-Kārķu Līgos, kā Jaun-Kārķu pagasta skolotāja dēls.

Pirmizglītību bauda mājās, pēc tēva nāves pārceļas ar māti 1897. g. uz pastāvīgu dzīvi Valkā un iestājas Valkas pilsētas skolā. 1898. g. zaudē arī māti un pārbrauc uz Rīgu pie savējiem. 1899. gadā iestājas Rīgas pilsētas reālskolā, kuŗu beidz 1905. g. un tai pašā gadā iestājas Rīgas Politehniskā Insti-

tūta inženieru nodaļā. Studējot saņem pabalstu pa daļai no savējiem un pelna arī pats ar stundu pasniegšanu, vasarās brīvlaikos strādā pie praktiskiem darbiem Krievijā, kā arī nodarbojas presē. Daudz laika ziedo sabiedrībai un mūzikai. 1910./11. gados dien kā brīvprātīgais Daugavpilī Vidzemes kājnieku pulkā. Pasaules karā sākoties, C. iesauca pirmā mobilizācijā un ieskaitīja 115. Vjazmas kājnieku pulkā. Pie otrreizējās atkāpšanās no Rītprūsijas 1915. gada februārī un 20. korpusa sakaušanas no vāciešiem, krit ar savas rotas atlikumu gūstā un tiek nosūtīts uz Dönhofu pie Stralzundes, no kurienes tad to pārveda uz Hanover-Mindenas gūstekņu nometni; sakarā ar gūsta smagiem apstākļiem, saslimst ar rīkles gala iekaisumu; slimībai strauji attīstoties, tiek pārvests no Hanover-Mindenas uz cietokšņa nometni Torgau'u pie Elbas, kur 1. maijā 1918. gadā mirst un tiek apglabāts Torgau'as savienoto valšķu karagūstekņu kapu rindās.

88. Leo Piebalgs.*

R. P. I. kom. n. 1904—1910.

V! K! 28. IX. 1905. Sp! K! 14. XII. 1906.

1909. I. mag. pauc.

R.: 1. Dzejas (oriģ.).

2. Par sievieti (šopenh. tulk.).

Piebalgs dzimis 12. oktobrī 1886. gadā.

Apmeklējis reālskolu Rīgā.

89. Ludvigs Grinbergs.*

R. P. I. inž. n. 1905—1910.

V! K! 28. IX. 1905.

Grinbergs dzimis 23. augustā 1884. g., Vidzemē, apmeklējis reālskolu Rīgā.

90. Augusts Liepiņš II.*

R. P. I. mēch. n. 1905—1907., inž. n. 1907.

V! K! 4. IX. 1906.

Liepiņš dzimis 7. novembrī 1882. gadā. Beidzis Orlas kadetu korpusu.

91. Jānis Aleksandrs Silenieks.

R. P. I. inž. n. 1906—1913. Būvzinženieris.

V! K! 11. IX. 1906. Sp! K! 10. III. 1908.

1909. II. rvd. 1910. I. rvd. 1910. II. rvd. 1911. II. kas.

1912. I. T! I! T!, mag. lit. subst. 1912. II. T! I! T! zin. lit.

kom. loc. 1913. I. T! I! T!, zin. lit. kom. loc. 1913. II. T! I! T!

1914. I. T! I! T! 1914. II. T! I! T!

R.: Reliģisko uzskatu attīstība.

„Mana bērība noritēja Blomes pagasta Ceriešu mājās, kurās piederēja manas mātes radniekiem. Šeit ieraudzīju pasauli 6. septembrī 1886. gadā. Mīnētie radi savā laikā bija pieņēmuši manu māti kā audžu meitu, un tā kā viņiem ģimenes nebija, tad arī es ar jaunākām māsām un brāļi uzaugu pie šiem radiem. Mans tēvs, Blomu pagasta skrīveris, ar māti arī dzīvoja turpat. Vēlāk tēvs ar māti aizgāja uz tuvējo Brantu pagastu, es turpretim paliku dzīvot Ceriešos, pie mātes audžu vecākiem. Jau agrā bērībā, 5 gadus vecam, lai „neklejotu apkārt bez darba“ un „nemācītos nerātības no kaimiņu zēniem“ — manā rīcībā nodeva paprāvu cūku baru. No sākuma patikami tas nebija, sevišķi rītos miegs koda acīs; bet tā kā arī citiem mājas ļaudīm no rīta līdz vakaram katram bija savs darbs, tad es ar laiku samierinājos ar saviem uzdevumiem. Pēc 4 vasarām es dabūju paaugstinājumu. Saraino vietā man uzticēja ragaino pulku. Lasīt iemācīja 5 gadus vecam māte. Lasīšana atvēra jaunu pasauli — pasaku un teiku valsti. Lasīšanas kāre bija tik liela, ka pēc pasaku grāmatām un veciem kalendāriem ķeros pie bībeles un izlasīju to no viena vāka līdz otram. Vismīļāka man toreiz bija vecā „Skolas maize“, no kuras daudzus gabalus, sevišķi iz grieķu un romiešu vēstures, iemācījos pilnīgi no galvas. Rakstīt mani sāka mācīt līdz ar lasīšanu, kaut gan šī zinātnes nozare mani ne sevišķi interesēja, un, tikai pateicoties tēva neatlaidīgai uzstāšanai, es līdz skolas laikam tiku tiktāl, ka rakstīju latviešu diktātu ar maz kļūdām, nelaimīgo „h“ neizņemot. Biju arī jau pazīstams ar krievu ābeci un druku, galvenā kārtā pastāvīgi šķirstot „Nivas“ numurus, kuŗi mani pievilka daudzo bilžu dēļ.

1895. gada oktobrī, 9. gadus vecu mani nodeva Blomu pagasta skolā. Ticības mācības un latviešu valodas stundas, kuŗās skolotājs Ābels, Cimzes seminārists, aizkāra arī plašākus dzīves un ār pasaules tematus, man ļoti patika. Ar rēķināšanu un ģeogrāfiju turpretim, kuŗas toreiz, pārkrievošanas tumšajā laikmetā, jau no pirmās ziemas pasniedza tikai krieviski, gāja vāji. Vienkārši — nekā nesapratu. Kad par palīga skolotāju ieradās tagadējais Jaunpiebalgas

mācītājs Jānis Ozols, kuŗš pie minēto priekšmetu pasniegšanas ņēma palīgā arī latviešu valodu, novēlās kā slogs, un sāku mācīties ar patikšanu. Pagasta skolu beidzu 1899. gada maijā un tā paša gada augustā iestājos K. Millera privātreālskolas II. klasē — Cēsīs. Cik atminos, tad lielas starpības starp mūsu lauku skolu un Cēsu skolas dzīvi nebija. Svabadības bija daudz vairāk.

Pats vecais Millera tēvs, cilvēks ar zelta sirdi, atļāva skolniekiem ļoti daudz brīvības, kuŗu mēs, skolnieki, izlietojām ne katrreiz teicamā nolūkā.

Daža laba saulaina septembra vai maija diena pagāja, klejojot pa Gaujas līčiem, meklējot riekstus vai peldoties, pie kam mūs nebūt netraucēja apziņa, ka nekārtīgi pildām savu pienākumu.

Bija šai dzīvei arī savas labās puses. Mūsu starpā valdīja daudz sirsnības un liela vienprātība. Skaitījāmies par lieliem patriotiem un sīvi jo sīvi uzbrūkām mūsu kārkļu vāciešiem un vietējo birģeļu dēļiem, kuŗu bija diezgan daudz.

Nodibinājām kaut ko līdzīgu pulciņam, kuŗa mērķi bija pašizglītība un cīņa pret „kārkļiešiem“. Galvenais ierosinātais šē bija vēlāk populārais Apsedēls-Apsīts. 1902. g. beidzu 4. un pēdējo klasi un augustā pārnācu uz Rīgu, kur man palaimējās iekļūt Pēterļa I. reālskolā. Pārmaiņa bija radikāla. Viscaur valdīja tīri kazarmveidīga disciplīna. Trūka iekšējas saites starp skolotājiem un skolniekiem, kā arī pašu skolnieku starpā. 1906. gadā ieguvu gatavības apliecību un tanī pat rudenī iestājos R. P. I. inženieru nodaļā.

— Jau studiju laikā S. strādā mērmniecības praksē un pasniedz arī stundas, lai gūtu līdzekļus studijām.

Pēc studiju beigšanas 1914. g. iestājas Baltijas domeņu valdes hidrotehniskā nodaļā. Karaam iesākoties, darbība sašaurinājas, un 1915. g. pirmā pusgadā S. strādā kā matemātikas skolotājs R. Geģera komercskolā Rīgā, pēc tam Rīgas lauksaimniecības centrālbiedrības zemes kultūras birojā un vēlāk Kara ceļu nodaļā pie XII. armijas, kur viņš sabija līdz 1918. gada augustam. 1919. gada ziemā nodarbojās Būvkomisāriāta dienestā. No 1. augusta 1919. g. strādā Satiksmes ministrijas šoseju un zemesceļu valdē kā tehniskās daļas vadītājs (vecākais inženieris).

No 1919. g. maija līdz augustam S. kalpo Latvijas armijā.

Precējies ar Irmu Rozenberg; dēli: Imants, Jānis un Juris.

87. Kārlis Cers.

86. Aleksandrs Šulmans.

91. Jānis Silenieks.

92. Roberts Kence.

93. Alberts Zolts.

95. Francis Marovskis.

94. Didrichs Birkenfelds.

92. Roberts Kence.

R. P. I. mech. n. 1906—1911. Inženieris technoloģs.

V! K! 14. IX. 1906. Sp! K! 3. XII. 1907.

1908. I. bibl. subst.

R. Ko tehnika devuse cilvēcei.

Roberts Gusta d. Kencis dzimis 1884. g. 4. dec. (v. st.), Valmieras muižā, kur viņa tēvs bija par muižas kučieri. 1887. g. vecāki pārnāca uz Valmieru dzīvot. K. pirmizglītību baudījis Valmieras pilsētas un privātskolā, pēc tam iestājies Pēterpilī Ohtas mehāniski-tehniskā skolā, kur sabijis 3 gadus. Izglītību turpinājis Ponevežas reālskolā (Vitebskas gub.), kuru beidzis 2 gadus, un pēc tam iestājies Rīgas Politehnikā.

Beidzis institūtu pieņēma vietu Latvijas Lauksaimniecības Centrālbiedrībā, tehniskā nodaļā, un dzīvi piedalās sabiedrisku tehnisku uzņēmumu organizēšanā. Viņa projektētas un viņa vadībā uzbūvētas un iekārtotas daudz no pirmām koptienotām Latvijā, starp citu arī lauksaimniecības mašīnu izmēģināšanas stacija Priekuļos (pie Cēsīm). Sarakstījis grāmatas: „Spēka mašīnas“, „Artēzisko aku būve“.

Pasaules karam izceloties pārgājis uz Krieviju dzīvot, kur vadīja starp citu kara sanatorijas būvi Sakos (Krimā).

Miris 1920. g. janvārī Kerčā no tifa.

93. Alberts Zolts.

R. P. I. mech. n. 1906—1915. Inženieris technoloģs.

V! K! 14. IX. 1906. Sp! K! 9. IV. 1907.

1907. II. ekon. 1911. I. mag. pauc., old.

R. Vācieši kā kulturas nesēji Latvijā.

„Esmu dzimis 30. jūnijā 1885. g. Valmieras apriņķa Dikļu draudzes Kelderu mājās. 7 gadus vecu mani sūtīja Budenbrokas pagasta skolā. Nobeidzot šo pirmskolu apmeklēju Dikļu draudzes skolu. Sasniedzis četrpadsmito dzīvības gadu iestājos Valmieras privātā progimnazijā, Valmierā. Savu izglītību turpinot pārgāju uz Pēterpils I. reālskolu, kuru beidzu

1906. gadā pateicoties brāļa pabalstiem un no skolas izsniegtām stipendijām.“

1906. gadā Z. iestājās augstskolas mehāniskā nodaļā. Studējot viņš saņēma pabalstus no māsas, kā arī pārticis no paša darba un stipendijām. Reizē ar iestāšanos augstskolā viņš arī iestājās Talavijā. 1915. gadā Z. beidza augstskolu ar inženiera mehanikas grādu. Studijas beidzot nodarbojies kā vecākais mehāniķis Somijas telegrafā, Latvijas telegrafā un Valsts Zemes Bankā kā rūpniecības aizdevumu nodaļas vadītājs un inženieris-taksators. Pēdējo vietu viņš ieņēma vēl tagad.

94. Ditrihšs Birkenfelds.

R. P. I. kom. n. 1905—1906, inž. 1906—1919. Būvinženieris.

V! K! 25. IX. 1906. Sp! K! 10. III. 1908.

R. Laulības vēsture.

„Esmu dzimis 10. septembrī 1883. gadā Valmieras apriņķa Pāles dzirnavās kā meldeņa dēls.

Pirmizglītību baudīju mājā un elementārskolā — Limbažos. No Limbažiem devos uz Rīgu un iestājos Rīgas pilsētas reālskolā, kuru apmeklēju no 1897. g. līdz 1905. gadam.

Beidzis reālskolu 1905. gadā iestājos Rīgas Politehnikā Institūta komercnodaļā, bet nākošā, 1906. gadā, pārgāju uz inženieru nodaļu.“

Vasaras brīvlaikos B. strādāja kā students praktikants dažādās vietās un nozarēs: uz Sibīrijas dzelzceļa, Permas guberņas zemstē, pie šoseju ceļiem Kaukazā, uz Rīgas būvēm un citur.

Beidzis augstskolu nodarbojas kā inženieris. Latvijā nodarbojies kā šoseju un zemes ceļu valdes inspektors un vēlāk kā apriņķa ceļu inženieris Liepājā.

1923. gadā pēc tēva un brāļa nāves B. izstājas no valsts dienesta un vada savus īpašumus-uzņēmumus Pālē.

95. Francis Marovskis.

R. P. I. mech. n. 1906—1908. Kom. n. 1908—1912. 1915. g. Tirdzniecības zinību kandidāts.

V! K! 9. X. 1906. Sp! K! 8. X. 1907.

1908. II. zin. lit. kom. loc. 1909. II. mag. pauc. 1910. I. mag. pauc.

R. Manas reliģijas pamati.

„Esmu dzimis 2. septembrī 1888. g. Kokmuižas dzirnavās kā meldeņa dēls. Lasīt un rakstīt iemācījos noskatoties kā māca vecāko māsu. No sestā dzīvības gada sākot baudīju izglītību pie mājskolotājas. Tad trīs gadus apmeklēju Valmieras progimnaziju. Brīvo laiku vasarā pavadīju makšķerēdams un ziemā slidodams pa dzirnavu dīķi. Pastāvīgs gans neesmu bijis, bet tikai vietas izpildītājs, kad ganam bija jāiet pie siena novākšanas. Viens ļoti nepatīkams darbs jaunībā bija bišu vaktēšana. Ar 1901. gadu sāku apmeklēt Rīgas pilsētas reālskolu un biju gandrīz vienmēr pirmais skolnieks savā klasē. Reālskolu beidzu 1906. gadā un tā paša gada rudenī iestājos R. P. I. mehānikas nodaļā.“

1908. gadā M. pārgāja uz komercnodaļu, kuru beidza, ar 1½ gada lielu pārtraukumu, 1915. gadā. Studijas beidzis strādāja kā grāmatvedis

„Provodņikā“. Iesaukts kara dienestā ieņēmis dažādas vietas krievu armijā līdz batarejas vecākā virsnieka vietai ieskaitot.

1917. gada februārī no lieliniekiem aizvests kā ķilnieks uz Jekaterinburgu. Nodibinoties Latvijas valdībai iecelts par Kurzemes pārtikas pārzini, apgādības nozares pārņemšanai no okupācijas varas. 1918. gada decembrī iestājies studentu rotā. 1919. g. martā iecelts par Baloža brigādes kontrolieri, jūlijā par armijas budžeta un naudas nodaļas priekšnieku. 1920. gadā iecelts par artilērijas divīziona komandieri. 1921. gadā M. pāriet finansu ministrijas dienestā, kur to nozīmē par finansu ministrijas pārstāvi reēvakuācijas komisijā Maskavā. 1922. gadā izstājies no valsts dienesta, aiziet uz Valmieru, kur vada pats savas dzirnavas, zāģētavu un koktirdzniecību.

Ārpus praktiskā darba M. rosīgi darbojas Valmieras sabiedriskā dzīvē un presē, kā „Valmieras Ziņu“ atbildīgais redaktors, Valmieras politehnisko vakara kursu biedrības priekšnieks un kursu vadītājs, Valmieras latviešu biedrības un citu organizāciju valdēs kā valdes loceklis.

96. Kārlis Briedis.

R. P. I. kom. n. 1906—1907.

V! K! 9. X. 1906. Sp! K! 10. IX. 1907.

R. Patmīlība.

Kārlis Briedis dzimis Rīgā 26. janvārī 1886. gadā. Pirmnācības un vidusskolas izglītību baudī-

jis Rīgā. Iestājies R. P. I. 1906. gadā tirdzniecības nodaļā, kurā sabija līdz 1907. gadam, kad klusais, milais biedris šķiras uz mūžu, pārvārets no diloņa.

97. Alberts Ģēliņš.

Berlīnes Universitātes dab. zin. fak. 1901—1903. R. P. I. lauks. n. 1906—1908, 1909—1910, 1912.

V! K! 9. X. 1906. Sp! K! 9. IV. 1907.

1907. II. old. 1909. II. G! T!

R. Reliģijas un zinātnes beidzamās konzekvences.

Alberts Ģēliņš dzimis 17. februārī 1879. g. Liel-Ezeres Pauņu mājās, Kurzemē. Mājmācībā sagatavots, iestājies Liepājas reālskolā, kurās septīto klasi nobeidza 1900. gadā. Tā paša gada rudenī kā savvaļnieks ieskaitīts Liepājas cietokšņa kājnieku bataljonā, kur nodienēja vienu gadu. Pēc tam devās uz Vācijas studēt dabas zinības Berlīnes universitātē, kur jau divus gadus iepriekš bija iestājies Ģēliņa tuvākais skolas biedris no Liepājas reālskolas —

Egons Kiršteins. Būdams jau skolas gados sajūsmīnāts dabas zinību, sevišķi ģeoloģijas pētnieks, Kiršteins bija arī savā draugā Ģēliņā modinājis interesi uz šīm zinībām. Tādēļ arī Berlīnes universitātes dabas zinību fakultāte, kurā Kiršteins jau bija uzstrādājis par asistentu, vislielākā mērā vilināja Ģēliņu. Šeit tas studēja no 1901. līdz 1903. gadam, būdams līdz ar Kiršteinu korporācijas „Allemannia“ biedris. Tomēr šo divu gadu laikā apsiķa Ģēliņa materiālie un garīgie spēki. Alberts Ģēliņš atgriezās no Berlīnes augstskolas savās tēva mājās.

Tanī laikā, kad Egons Kiršteins, nākošais visā Vācijā pazīstamais Afrikas pētnieks, jau stāvēja ļoti tuvu savas zinātniskās karjeras augstumiem, viņa iz-

P. Kreiřmans.	K. Burgmeisters.	K. Vanags.	A. Zolts.	J. Silenieks.	Kr. Źagars.
O. Nonācs.	D. Birkenfelds.	F. Marovskis.	t/l oldermans N. Ŷeksis.	K. Briedis.	A. Ģēliņš.
		R. Ŷencis.	A. Pētersons.		

mirušais draugs Alberts pavadīja Pauņu saspilētā atmosfērā visdrūmākās dienas. Māte bija jau vairākus gadus nedziedināmi slima un pamazām viņa savējo priekšā; tēvs, apkrauts raizēm par savu jaunāko bērnu izglītību, kurai tas bija gatavs ziedot visus spēkus, ļoti jūtami un ne bez iemesla izrādīja savu sapikumu par dēla Alberta studiju neveiksmēm. Te piepēži, itkā palīgs istā laikā, Pauņos ienāca mobilizācijas paziņojums, kurš aicināja rezerves virsnieku Albertu Gēliņu krievu-japāņu karā. Steigā dēls atvadījās no vecākiem, tad vēl no saviem draugiem Rīgā, lai tad, no pēdējiem izvadīts, dotos uz tāļajiem austrumiem, pretim nezināmam liktenim, varbūt pat nāvei. Šeit Gēliņš ņēmis dalību vairākās kaujās, to starpā arī lielā kaujā pie Mukdenas, un atgriezās dzimtenē 1906. gada pavasarī, apbalvots vairākiem ordeņiem un paaugstināts par dažām virsnieka pakāpēm. Pret tēviņu pienākums bija izpildīts, bet līdz ar to bija jāatzīstas, ka sava paša dzīves izveidošana vēl stāvēja tikai priekšā. Vecie skolas biedri no Liepājas reālskolas laikiem bija izklīduši uz dažādām augstskolām, it sevišķi uz Rīgas Politehniku. Šeit studēja viens no tuvākiem draugiem — A. Vitckopfs, kādēļ arī Gēliņš izšķīrās iestāties Rīgas Politehnikas lauksaimniecības fakultātē. Bet tā kā no vidusskolas beigšanas bija pagājuši jau 6 gadi, tad, iestājoties Augstskolā, bija jāiztur pārbaudījums, uz kuŗu vajadzēja nopietni sagatavoties. Abi draugi norunāja veikt šo sagatavošanās darbu pa vasaras brīvdienām — Pauņos, kur strādāja ar lielu sajūsmu: Gēliņš sagatavojās uz iestāšanās pārbaudījumiem, bet Vitckopfs uz priekšā stāvošo diploma darbu.

1906. gada rudenī Gēliņš, izturējis konkursa pārbaudījumus, iestājās Rīgas Politehnikas lauksaimniecības fakultātē. Tad pat viņš iestājās arī Talavijā.

Līdzekļus savām studijām Gēliņš saņēma no mājām tikai pa daļai, jo jaunāko brāļu un māsas izglītošana prasīja prāvus izdevumus no tēva puses. Tādēļ vajadzēja meklēt darbu, ar kuŗu gūt iztrūkstošos līdzekļus, kādā nolūkā redzam Gēliņu gan pasniedzam privātstundas, gan korrigējot žurnālu „Latvijas Lauksaimnieks“, gan pavadām vasaras brīvdienas mērniecības darbos Sāmu salā. Arī studiju darbs un Talavija uzlika savus pienākumus.

Šādām intensīvām un daudzpusīgām dzīves prasībām Gēliņa organisms izrādījās par trauslu, jo kara apstākļos pavadītie gadi bija atstājuši manāmas pēdas uz viņa savā laikā tik stipro veselību. Pamazām iezagās neizdziedējams vārgums, kuŗam par upuri tas krita, aizdarīdams acis uz mūžīgo dusu savās paša tēva mājās — Pauņos. Beidzās raksturīgās latviešu jaunekļa traģēdijas beigu cēliens, pie kuŗa tam bija jānāk pēc grūtām, nepārvaramiem šķēršļiem pildītām, jaunības darba gaitām.

Alberts Gēliņš atdusas līdzās savam tēvam, kapstētā uz Ventas labā krasta, iepretim Nīgrandas muižai.

— 91 —

98. Kārlis Vanags.

R. P. . kom. n. 1904—1916. Tirdzniecības zinību kandidāts. V! K! 11. X. 1906. Sp! K! 9. IV. 1907.

1907. II. kas. 1908. I. kas. 1910. I. rvd. 1911. I. rvd. 1912. I. T! I! T! priekšsēd. 1912. II. T! I! T! priekšsēd. 1916. I. T! I! T! priekšsēd.

R.: Senās Livonijas krišanas iemesli.

„Esmu piedzimis kā lauksaimnieka dēls 29. martā 1883. gadā, Valkas apriņķa Smiltenes Bultiņos. Pēc pirmās mājas izglītības apmeklēju vietējo Smiltenes Bērzeniešu pagasta skolu; tad Smiltenes draudzes skolu un Blomes skolu. Pēc draudzes skolas kursa pabeigšanas iestājos Valmierā V. Orlovska proreālskolā. Vēlāk, pārnākdams uz Rīgu, izglītību turpināju ar privātām stundām un pusgadu sabiju Millera privātā reālskolā. 1901. gadā iestājos Rīgas pilsētas reālskolā, kuŗu beidzu 1904. gada pavasarī; pēc kam mani uzņēma Rīgas Politehnikas tirdzniecības nodaļā.

Studējot ar garākiem pārtraukumiem, šo nodaļu nobeidza 1916. gada jūnija mēnesī ar tirdzniecības zinību kandidāta diplomu.“

Kārlis Vanags pazīstams kā latviešu naudas iestāžu darbinieks. Izpildot no 1907. gada maija mēneša grāmatveža pienākumus II. Rīgas krāj-aizdevu sabiedrībā (vēlākajā II. Vidzemes savstarpējā kredītbiedrībā) un no 1. novembra 1914. g. virsgrāmatveža pienākumus IV. Rīgas savstarpējā kredītbiedrībā, viņam jau kā studentam izdevība jo sīki iepazīties ar latviešu kredītiestāžu darbību pirms kara. Pēc tam, kad viņš vairākus gadus sabija par Latvijas lauksaimnieku savstarpējās kredītbiedrības revīzijas komisijas locekli, viņu ievēl par šīs kredītbiedrības padomes locekli, kuŗa pienākumus Vanags izpilda ilgāku laiku. Atstājot Rīgu kopā ar Latvijas Pagaidu valdību, V. Liepājā pāriet 1919. gada 3. februārī Finanču ministrijas dienestā kā

kancelejas pārvaldnieks. Sākot ar tā paša gada 1. martu, viņam Pagaidu valdība uzdod noorganizēt Valsts kasi, ieceļot viņu par tās pārvaldnieku, bet novembrī, nodibinot Valsts kases departamentu, uz ministru kabineta lēmuma, viņu ieceļ par šī departamenta direktoru. Likvidējot Valsts kases departamentu, ministru kabinets ieceļ Vanagu 1922. gada sākumā par Valsts krāj- un kreditbankas direktoru, bet pārveidojot pēdējo Latvijas bankā — par tās direktoru. No 1923. gada janvāra mēneša izpilda Latvijas bankas galvenā direktora vietnieka pienāku-

mus. Bez tam viņš ir ilggadīgs tirdzniecības un rūpniecības akc. sab. „Daugavas“ padomes priekšsēdētājs un Valtera un Rapas akc. sab. revīzijas komisijas loceklis. Latvijas valstij topot, viņu Zemnieku savienības pārstāvju kongresā 1918. gada novembrī Valkā ievēl par nākamās Tautas Padomes locekli, kuŗa pienākumus no Latvijas proklamēšanas viņš izpilda līdz Satversmes sapulces sanākšanai.

Precējies ar Ceciliju Eglit. Meitas: Austra un Ilga.

99. *Arvēds Pētersons.*

R. P. I. mēch. n. 1906—1912. 1915. Inženieris-technologs. V! K! 11. X. 1906. Sp! K! 3. XII. 1907. 1908. I. ekon.

R.: Vāciešu nomešanās Vidzemē, un viņu cīņas ar Vidzemes iedzīvotājiem.

„Esmu dzimis 12. janvārī 1882. gadā, Valmieras apriņķī, Dūķeru pagasta Tožas mājās. Še uz laukiem es nodzīvoju savus pirmos, visjaukākos gadus. Lasīt un rakstīt sāka mani mācīt agrā bērnībā. 6 gadus vecu mani nodeva jau „gubernantes“ uzraudzībā, kuŗa turpināja mani izglītot 3 gadus. Pēc tam mani nosūtīja Valmieras Heines privātā skolā, kuŗu apmeklēju līdz 1894. gada maijam.

Minētā gadu rudenī nobraucu uz Tērbatu un iestājos Tērbatas reālskolā. Pēc diviem gadiem pārnācu uz Rīgas pilsētas reālskolu un vēl 3 gadus vē-

lāk, 1899. gadā, iestājos jaunatvērtā Mironova komercskolā, kuŗu beidzu 1903. gadā. Beidzis vidusskolu, studēt nedomāju. Nodzīvoju vienu gadu uz laukiem pie vecākiem un tad iestājos kaŗaklausībā. Nobeidzis kaŗadienestu, iestājos kādā kantorī Pēterpilī. Kantorā darbs tomēr mani ļoti nospieda, un atgriezos atkal pie vecākiem. 1906. gadā iestājos R. P. I.“

Beidzis studijas, 1915. g. P. strādā pie dzelzceļiem; sākumā uz Rīgas-Orlas dzelzceļa, vēlāk pie jaunu dzelzceļu būvēm Pleskavā, Besarabijā un Rumanijā. Latvijā ieņēmis Ventspils un Kuldīgas apriņķa ceļu un būvju priekšnieka vietu. Tagad strādā Satiksmes ministrijā.

Precējies ar Mīci Budanskij, dēls Armands.

100. *Kārlis Burgmeisters.*

R. P. I. tirdzn. n. 1906—1908. V! K! 23. X. 1906. Sp! K! 28. IV. 1908.

R.: Baltijas zemniecība.

Kārlis Indriķis, Indriķa d., Burgmeisters dzimis 28. martā 1887. g., Zemgalē, Jelgavas apriņķī, Vecsvirlaukas pagasta Bluķu mājās. Pirmizglītību bau-

dījis Tetelmindes pagasta skolā. Pēc tam iestājies Jelgavas reālskolā un beidzis 1906. gadā. Iestājies tā paša gada rudenī Rīgas Politehniskā Institūta komercnodaļā. Talavijā iestājies 1907. gada payasari. Miris traģiskā nāvē 4. septembrī 1909. gadā, Apbedīts Zemgalē, Bērzkrogus kaŗos.

101. *Pāvuls Kreišmans.* *

R. P. I. lauks. n. 1906—1908., vēlāk beidzis Petrovsko-Razumovskas lauksaimn. akadēmiju. V! K! 23. X. 1906.

Pāvuls Kreišmans dzimis Vidzemē, 15. novembrī 1885. gadā. Izturējies vidusskolas pārbaudījumu Pē-

terpils kadetu korpusā. Pēc augstskolas beigšanas iesaukts kaŗa dienestā Krievijas armijā.

Tagad Lauksaimniecības skolas direktors Priekuljos.

96. Kārlis Briedis.

98. Kārlis Vanags.

99. Arveds Pētersons.

103. Otto Nonācs.

97. Alberts Ģēliņš.

100. Kārlis Burgmeisters.

104. Pauls Krieviņš.

102. Krišjānis Žagars. *

R. P. I. mech. 1906—1911. Inženieris technoloģs.
V! K! 23. X. 1906.

Žagars dzimis 4. decembrī 1886. gadā Vidzemē.
Vidusskolas abituriju nolīcis Pēterpils kadetu kor-

pusā. Pēc augstskolas beigšanas iestājies kara dienestā kā marines junkurs flotē. Izturējies pārbaudījumus Kronštates jūras inženieru skolā, ieguvis flotes inženiera-mehaniķa gradu un kā kuģu gardemarins pieskaitīts flotes inženieru mehaniķu korpusam.

103. Oto Nonācs.

R. P. I. kom. n. 1905—1911. Tirdzniecības zinību kandidāts.
V! K! 20. XI. 1906. Sp! K! 9. IV. 1907.
1907. II. T! I! T! kand., B! T! 1908. I. T! I! T! 1909. I. G! T! 1909. II. old. 1910. II. seniors (att.), T! I! T! kand. 1911. I. T! I! T! kand.

R. Ideālu trūkums pie latviešiem.

„Esmu dzimis 29. februārī 1880. gadā Cēsu apriņķa Bērzones „Brencēnos“, kur mans tēvs bija saimnieks. Apmeklēju vietējo pagasta, tad draudzes skolu. 1897. g. iestājos Valkas skolotāju seminārā, kā kroņa stipendiāts. Semināra kursu beidzu 1900. gadā. Strādāju kā skolotājs vispirms Vec-Milgrāvī. No 1901. g. kā skolotāja palīgs, un vēlāk, kā skolotājs Liepājā. Līdz ar tiešiem skolas darbiem turpināju papildināt arī savas zināšanas pašizglītības ceļā. 1905. g. pavasarī izturēju kā eksterns abiturienta eksāmenu pie Liepājas reālskolas. Tā paša gada rudenī iestājos Rīgas Politehniskā Institutā studēt tirdzniecības zinības. Kad vispārējo nemieru dēļ augstskolu uz nenoteiktu laiku slēdza, ar 1906. g. janvāri sāku darboties Janševska vadītās „Dzimtenes“ redakcijā. Nodibinoties „Latvijai“ pārgāju pie pēdējās par pastāvīgu līdzstrādnieku un turpināju reizē ar to savas studijas vietējā politechnikā.“

O. Nonācs studijas nobeidzis 1911. g. ar I. šķiras tirdzniecības zinības kandidāta gradu, pēc kam pārgājis par „Latvijas Atbalss“ faktisko vadītāju. No 1913. g. darbojies atkal Rīgā kā „Latvijas“ atbildīgais redaktors. 1915. g. uzņēmies dienas laikraksta

„Līdums“ rediģēšanu, sākumā kopā ar J. Stumbergu, pēc tam kā vienīgais atbildīgais redaktors. Kad 1917. g. lielnieku vara „Līduma“ iznākšanu pārtrauca, Nonācs mēģināja izdot laikrakstu neatkarīgās latviešu nacionālās domas sargāšanai zem cita nosaukuma Maskavā („Gaisma“ iznāk 2 numuri 1917. un 1918. g. maiņā) un Pēterpilī („Tauta“ 1918. gada janvārī iznāk 3 numuri).

Latvijas valstij nodibinoties un valdībai atgriežoties no Liepājas Rīgā, Nonāci nozīmēja par „Valdības Vēstneša“ atbildīgo redaktoru, kur nodarbojās līdz 1920. g. vasarai, kad sasauca Satversmes Sapulci, kurā arī viņu ievēlēja. Par tekošiem politiskiem jautājumiem viņš rakstījis „Jaunākās Ziņās“. Kopš 1925. g. 9. janvāra viņš nodarbojies „Latvijas Vēstnesī“ kā politiskās daļas vadītājs. Sākot ar 1925. g. martu atkal izdod nedēļas laikrakstu „Līdums“.

Nonācs atradies visās mūsu līdzšinējās tautas priekšstāvēniecībās. Tā I. Latviešu zemes sapulcē Valmierā 1917. g. to ievēl kā delegātu Vidzemes Pagaidu zemes padomē. Tā paša gada 20. augustā vispārējās vēlēšanās ievēlēts Vidzemes zemes padomē no Valkas apriņķa. Nonācs bija Latvijas Pagaidu Nacionālās Padomes līdzdibinātājs un darbinieks Valkā, Tautas Padomes, Satversmes Sapulces un I. un II. Saeimas deputāts.

Precējies ar Almu Romans. Meita Ieva, dēls Jānis.

104. Pauls Krieviņš.

R. P. I. kom. n. 1906—1909.

V! K! 22. I. 1907. Sp! K! 3. XII. 1907.

R. 1. Richarda Vagnera reģenerācijas mācība.

Dzimis 1885. g. 20. decembrī Ilūkstes apriņķī. Savu bērnību līdz 10. dzīvības gadam pavadījis tēva mājās, Sēces pagastā, Staburaga Bīķerniekos. Apmeklējis Sērpils draudzes skolu, tad, 1895. g. iestājies Pēterī I. reālskolā, kuru nobeidzis 1904. g. Tani pašā gadā iestājies Rīgas Keizariskā mūzikas skolā, klavieru klasē un turpinādams te izglītību, 1906. g. septembrī sācis studēt Rīgas Politehniskā Institūta

komerczinību nodaļā, reizē ar to iestājoties Talavijā. Mūzikas skolā, kā arī augstskolā izticis pa daļai ar tēva, pa daļai ar saviem līdzekļiem, pasniedzot stundas un uzstājoties izrikojumos. 1909. g. nobeigdams mūzikas skolu izstājies no augstskolas, to nobeidzis. Kara laikā bijis Sibīrijā, no kurienes 1920. g. atgriezies Latvijā caur Vladivostoku, kā Imantas pulka virsleitnants. Pēdējā laikā Krieviņš nodarbojās Rūjienē, Valsts vidusskolā.

Precējies ar Olgu Suiņiņ, dēls Jāzeps, meitas Laima un Aina.

105. *Otto Jānis Ābers.*

R. P. I. ķīm. nod. 1906—1912.

V! K! 5. II. 1907. Sp! K! 28. IV. 1908.

R. Mūzika XIX. gadu simtenī.

„Esmu dzimis 1885. g. 25. maijā Rīgā. Mans tēvs nodarbojās kā krāsotāju meistars. Līdz 7. gadam dzīvoju mājās, tad iestājos privātskolā. 10 g. vecumā iestājos Pētera I. reālskolā, bet 1903. g. biju spiests izstāties no V. klases. Izstāšanās iemesls — vājās sekmes krievu valodā un pa daļai arī matemātikā. Pēc izstāšanās vienu gadu ņēmu privātas stundas un gatavojos kā eksterns uz ģimnazijas abzolvēšanu bez vecām valodām. Tā kā tajā gadā iz-

nāca likums, kas aizliedza tādiem absolventiem iestāties augstskolās, tad bija no šām domām jāatsakās. 1904. g. rudenī gribēju iestāties Rīgas pilsētas reālskolas komercnodaļā, bet tā kā biju par vecu, tad iestājos Mironova komercskolā VI. klasē. 1906. g. nobeidzu skolu un iestājos Rīgas Politehniskā Institutā ķīmijas nodaļā.“

Latvijas atbrīvošanas kara laikā Ābers darbojās kara satiksmes būvniecības nodaļā, Augškurzemes rajona komendantūrā un intendantūrā. No 1925. g. 21. aprīļa darbojas kā eksperts Rīgas muitas valdē.

Precējies ar Loniju Kaupiņu, meita Edīte.

106. *Aleksandrs Frankmans.*

R. P. I. ķīm. n. 1905—1906.; kom. n. 1906—1910. tirdzniecības zinību kandidāts.

V! K! 9. IV. 1907. Sp! K! 10. III. 1908.

R. Ibsena psihopatoloģiskie tipi.

„Esmu galdnieka dēls, dzimis Rīgā 24. janvārī 1886. g. Beidzis Mironova komercskolu un Rīgas Politehniskā Institutā komercnodaļu 1910. g. Jau kā V. klases skolēns sāku pats sev pelnīt skolas naudu ar stundām un rakstu darbiem. Studiju laikā un pēc augstskolas beigšanas darbojos vietējās un

ārzemju firmās (Berlīnē un Hamburgā) kā grāmatvedis. Iegūdamis Pēterpili no valsts pārbaudīšanas komisijas pie tirdzniecības un rūpniecības ministrijas tiesības pasniegt politisko ekonomiju un tirdzniecības speciālpriekšmetus, darbojos Krievijā 6 gadus kā skolotājs vidusskolās līdz 1917. g. Pārtraucot valsts dienestu, juku gadus pārdzīvoju Pēterpilī, apmeklēdamis paidaģoģisko akadēmiju un pasniegdamis privātsundas. 1923. g. rudenī pārbraucis uz Latviju iestājos par ierēdni finansu ministrijā.“

107. *Andrejs Voldemārs Kļaviņš.*

R. P. I. inž. n. 1907—1915. Būvinženieris.

V! K! 4. IX. 1907. Sp! K! 28. IV. 1908.

1909. I. ekon. 1909. II. ekon. 1910. I. T! I! T! kand. 1910. II. rvd. 1911. II. T! I! T! kand.

R. Par Inflantijas latviešu izloksnes apvienošanu ar Baltijas latviešu literārisko valodu.

„Esmu dzimis 9. jūnijā 1889. g. Vidzemē, Vestienas Kalnētās. Turpat augu līdz 7. gadam, kad kopā ar vecākiem aizceļoju uz Tulas guberņu. Pēc pāris gadiem, atgriežoties no Krievijas, pirmmācību baidīju vienā no Inflantijas (Latgales) tautskolām, pēc kam iestājos Daugavpils reālskolas I. klasē un šo skolu nobeidzu 7 gados. Rīgas Politehniskā Institutā inženieru nodaļā iestājos 1907. g. Tai pašā rudenī iestājos Talavijā.“

A. Kļaviņš studijas beidzis 1915. g. maijā, iegūdamis būvinženiera gradu. Aizceļodams uz Krieviju

viņš tā paša gada jūnija mēnesī ieņēma ceļu iecirkņa priekšnieka palīga vietu Permas dzelzceļu IV. iecirknī ar dzīves vietu Vozņesenskājas (vēlāk Vereščagino) stacijā. No 1. jūlija 1917. g. tajā pašā amatā uz Dienvidus dzelzceļiem Taganašas stacijā, bet no 1918. g. līdz 1919. g. uz tiem pašiem dzelzceļiem kā tiltu remonta vilciena vadītājs. No 1919. g. līdz 1921. g. kā XII. ceļu iecirkņa priekšnieks Feodosijā (Krimā). No 1921. g. jūnija līdz oktobrim kā Moskvotopa Sofrinas rajona galvenā inženiera palīgs mežu ekspluatēšanā.

Pārceļojis Latvijā, Kļaviņš ieņēmis uz Latvijas dzelzceļiem no 1. novembra 1921. g. VII. ceļu iecirkņa priekšnieka amatu Zilānos, no 1. aprīļa 1922. gada V. ceļu iecirkņa priekšnieka amatu Krustpilī, bet no 20. februāra 1923. g. ieņem tādu pašu amatu II. iecirknī ar dzīves vietu Krūzesmuižā.

Precējies ar Mirdzu Bušu.

O. Nonācs. P. Kreiřmans. K. Burgmeisters. K. Vanags. A. Zolts. J. Silenieks. Kr. Ņagars.
D. Birkenfelds. F. Marovskis. t/l oldermans N. Ņeksis. K. Briedis. A. Ģeliņš.
R. Ņencis. A. Pētersons.

108. Indriķis Blumentāls.

R. P. I. kom. n. 1907—1916. Tirdzniecības zinību kandidāts.

V! K! 4. IX. 1907. Sp! K! 26. IV. 1908.

1908. II. kas., ekon. 1909. II. ekon. subst. 1911. II. rvd. 1912. I. rvd.; T! I! T! 1912. II. T! I! T! 1913. I. T! I! T! 1913. II. vicesen. 1914. I. vicesen. 1914. II. G! T!

R. 1. Apcerējums par mūzikas sākumiem un dažu instrumentu izcelšanos.

2. Kritisks apcerējums par universālām magazinām.

„Esmu dzimis 12. jūlijā 1886. g. Vidzemē, Jaun-Bilskas pagasta Ošupu mājās, kurās mans tēvs bija par saimnieku. Podnieks būdams, viņš blakus lauksaimniecībai nodarbojās arī ar šo amatu, kas viņam atmeta labu grasi. Tāpēc bija iespēja ērtāki dzīvot un pieņemt bērniem mājskolotāju, tā ka es, kā arī mana māsa un brālis, nedabūjām baudīt pagasta skolas labumus. Pēc mājas mācības mans ceļš gāja uz Valmieru. Tur Heines privātā skolā sabiju kādus gadus. Valmiera man palikusi mīļa savu apkārtnes dabas jaukumu dēļ. Cik dažu labu reizi klejoju gar Gaujas krastiem, kurus tai dabas māte bagātīgi apveltījusi. 1900. g. iestājos Tērbatas reālskolā, kur pabeidzu 1907. g. pavasarī. Par reālskolas pelēko darbības dzīvi nekā nevaru teikt. Daži no skolotājiem bija nesimpatiski, par daudziem nesaku ne labu ne ļaunu. Tomēr lielāku iesaisti nekā šie audzinātāji, ar kuriem stāvēju visu laiku sakarā, darīja uz mani inteliģentā pilsēta, kuŗa, vārda pilnā no-

zīmē, par tādu jāatzīst, ievērojot daudzās vidējās skolas, kā arī augstāko. Pabeidzis reālskolu 1907. gadā, tā paša gada rudenī iestājos Rīgas Politehniskā Institūta komercnodaļā un Talavijā.“

Bez studijām Blumentāls nodarbojies Rīgas Daļkrāsotāju krāj-aizdevu kasē kā grāmatvedis, tādā veidā sagādādams daļu līdzekļu izglītībai. Politehnikā studijas nobeidzis 1915. g. ar tirdzniecības zinību kandidāta gradu. 1916. g. viņš iestājies kara dienestā Krievijas armijā, kur ieņēmis XII. armijas kara ceļu pārvaldes grāmatveža vietu. 1919. g. atgriezies Latvijā, iestājies brīvprātīgi ģenerāļa Baloža armijā. Vēlāk pārcelts uz Priekules komandantūru par adjutantu, piedalījies cīņās pret Bermentu Liepājas frontē, pēc tam iecelts par Grobiņas komandantu un pēdīgi kalpojis III. robežsargu pulkā Jelgavā. 1920. g. augustā demobilizējies un iestājies finansu ministrijā, kur iecelts par Valsts kases Jelgavas nodaļas priekšnieku. 1922. g. 1. novembrī nodibinoties Latvijas bankai, Blumentāls paliek par tās Jelgavas nodaļas pārvaldnieka palīgu, kādu amatu ieņem līdz šim.

Bez jau minētā Blumentāls darbojās Jelgavas latviešu biedrībā kā runas vīrs, 1922. g. ievēlēts par pilsētas domnieku, „Zemgales klubā“ par sēkrētāru, kā biedris „Tēvijas Sargā“, Nacionālā kluba Jelgavas nodaļā un Latvijas Sarkanā Krusta Jelgavas nodaļā kā revīzijas komisijas loceklis.

109. Kārlis Brandts.

R. P. I. inž. n. 1907—1914. Būvzinženieris.

V! K! 4. IX. 1907. Sp! K! 5. XII. 1916.

Dzimis 16. martā 1889. g. Smiltenes pagasta Vec-Drandes mājās. Pirmizglītību baudījis Nīgales pagasta un Blomu „Silkītes“ draudzes skolā. Vēlāk apmeklēja 4-klasīgo E. Liepiņa privāto reālskolu Valmierā un Rīgas pilsētas reālskolu, kur pabeidzis 1907. g. pavasarī. Tai pašā gadā iestājies Rīgas Po-

litehniskā Institūta būvzinženieru nodaļā. Studijas beidzis 1914. g. ar I. šķiras būvzinženiera gradu. Pēc tam nodarbojies kā inženieris Sibīrijā Omskas kara būvju komisijā, vēlāk, kā Akmoļinskas apgabala arhitekts. Lielinieku laikā strādājis Omskas dzelzceļu valdē.

Pārceļoties Latvijā Brandts iestājies Valsts kontroles dienestā, darbojoties tās būvniecības sekcijā.

110. Zigfrīds Meierovics.

R. P. I. kom. n. 1907—1911. Tirdzniecības zinību kandidāts.

V! K! 4. IX. 1907. Sp! K! 29. III. 1908.

1908. II. mag. pauc., old. subst.; B! T! 1909. I. sekr.; G! T! 1909. II. sekr.; B! T!; vicesen. 1910. I. vicesen., B! T! 1910. II. vicesen.; seniors 1911. I. seniors.

R. 1. Tukuma revolūcija.

2. Ekonomiskie problēmi klasiskā senatnē.

3. Zemstes saimniecība un Zemstes reforma Baltijā.

„Es, Zigfrīds Anna Meierovics, dzimis 24. janvārī 1887. g. (v. st.), Kurzemē, Durbes miestā, Grobiņas apriņķī. Mans tēvs pēc amata ārsts, pēc kārtas kri-

stīts ebrējs apprecēia latvieti, Annu Filhold. Pie pirmās (manas) dzemdēšanas māte nomira. Pie mīlās mātes zārka tiku kristīts arī viņas vārdā „Anna“. Tēvs ļoti mīlodams savu dzīves biedreni, nevarēja pārciest viņas nāvi un kļuva grūtsirdīgs, tā kā manā 3. dzīvības gadā viņu ievietoja pašos spēka gados vājprātīgo iestādē, kurā viņš smok jau 18 gadus līdz šo baltu dien’.

Pēc tam mani pieņēma audzināšanā mans tēvocis (mātes brālis) tautskolotājs Kabilē. Grūti bija man iedzīvoties jaunos apstākļos. Nemaz nevarēju pierast pēc izlūtinātās dzīves tēva mājās pie vienkāršiem, bet veselīgiem zemnieku apstākļiem. Bet daudz grūtāki bija redzēt tēvoča bērnus augot, jo man, kā kāds spēka vecītis sacīja „jāaug bija bez mātes mīlestības.“ Daudzreiz dārzā „pie ābeles pieslējosi, kā pie savas māmuļiņas, birst ābelei balti ziedi, birst man gaužas asaras.“ Daudzreiz ganos iedams, saulei noejojot, dziedāju: „Aiznes’ manai māmuļiņai simtu labu vakariņ’!“

Gadi gāja. Pienāca laiks mācīties. Un nu iestājos Kabiles pagasta skolā „ābecniekos“. Izgāju pamatīgi visas 3 ziemas cauri un pēc tam paliku vēl kādus gadus „augstākajā nodaļā“. 1900. g. augustā iestājos Tukuma pilsētas skolā, kurū 1905. g. pabeidzu. Lai gan apstākļi bija grūtāki kā jebkad, tomēr gribēju vēl tālāki tikt. Cauru vasaru mācījos un rudenī iestājos Mironova komercskolas VI. klasē. 1907. g. jūnijā pabeidzu visai sekmīgi komercskolu un tā paša gada rudenī iestājos Rīgas Politehniskā Institutā, līdz ar to arī Talavijā. Tie bija jauki laiki! Strādāju pa dienām studēdams un ar stundām uz turu pelnīdams, bet pa vakariem nācu uz mīļo Talaviju, kur nereti biedru starpā nokavējos līdz agrai gaismiņai. 29. martā 1908. g. Talavijas seniors man uzlika krāsu cepurīti galvā, un oldermans pārsēja lenti pār krūtīm. Tā mani uzņēma Talavijas krāsnešu skaitā un ar dziļu pārliecību zvērēju balt-zaļzelta karogam.“

Meierovics nobeidza studijas 1911. g. pavasarī, iegūdam par disertāciju „Naudas reforma Krievijā un Austrijā“ I. šķiras tirdzniecības zinību kandidāta gradu. Izglītībai vajadzīgos līdzekļus viņš kā skolnieks un students galvenā kārtā pats pelnīja, pasniegdams privātstundas, 1909. g. rudenī, vēl students būdams, sāka darboties kā skolotājs V. Olava tirdzniecības un komercskolās, kurās pasniedza tirdzniecības aritmētikas un komercģeografijas stundas līdz 1915. g. pavasarim. Bez tam 1910. g. maijā viņš ieņēma organizācijas inspektora vietu Apdrošināšanas Biedrības „Jakor“ Baltijas aģentūrā. Te

viņa uzdevums bija pārraudzīt un vadīt vietējās pārstāvības toreizējās Baltijas gubernās. Šinī vietā viņš šabija nepilnu gadu un 1911. g. janvārī kā līdzdibinātājs sāka aktīvi darboties Rīgas Lauksaimniecības Centrālbiedrības Savstarpējā Kreditbiedrībā, vispirms kā grāmatvedis, tad kā darbvedis un vēlāk kā valdes loceklis un direktors-rikotājs. Tai pašā laikā viņš uzņēmas arī organizēt un vadīt jaunnodibinātos E. Paegļa grāmatvešanas kursus. Brīvo laiku Meierovics ziedoja sabiedriskam darbam dažādās Rīgas latviešu biedrībās, galvenā kārtā, Latviešu Izglītības biedrībā, kurā darbojās kā valdes loceklis un kā dažādu komisiju priekšnieks, Rīgas Latviešu biedrībā, Rīgas Lauksaimnieku centrālbiedrībā un dažādos kooperatīvos. Ar Rīgas ēvakuāciju kara laikā, 1915. gadā, dabiski noslēdzās viņa pirmais praktiskā darba laikmets. Strādājot visu šo laiku mūsu galvas pilsētā Rīgā, Meierovics darbojās trīs virzienos: izglītības laukā, kooperācijā un dažādās kultūrēli-politiskās biedrībās.

Laiku no Rīgas ēvakuācijas līdz Latvijas valsts nodibināšanai, no 1915. g. līdz 1918. gadam, viņš pavadīja pa lielākai daļai ārpus dzimtenes.

Kad 1915. gada vasarā Rīgu ēvakuēja, Meierovics devās uz Maskavu. Lai iepazītos ar Krievijas lielāko kreditkooperatīvu, viņš iestājās Maskavas Tautas bankā, kur strādāja no 1915. gada augusta līdz 1916. gada maijam dažādos atbildīgos amatos. Maskavā viņš nepameta arī paidagoģiju, bet lasīja vairākus lekciju ciklus Šaņavska Tautas Universitātē par kredit-kooperāciju. Par šo tematu viņš sāka rakstīt zinisku darbu, kurū nepaguva beigt, jo 1916. gada pavasarī iestājās Viskrievijas Pilsētu savienībā, kādēļ atstāja Maskavu un pārcēlās uz Rēzekni. Arī Maskavā visu savu brīvo laiku Meierovics ziedoja latviešu kultūrēlam un politiskam darbam. Maskavā būdams organizēja un vadīja Latviešu bēgļu centrālkomitejas kultūras biroju, kurā galvenais uzdevums bija glābt un kopot mūsu kulturēlās vērtības un organizēt pašpalīdzību latviešu intelektuēliem spēkiem grūtā bēgļu laikmetā. Kā latviešu strēlnieku bataljonu organizācijas komitejas loceklis, viņu iecēla par šīs komitejas galveno pilnvarnieku Centrālāi un Dienvidus-Krievijai ar sēdekli Maskavā. Viņa uzdevums šinī laikā bija galvenā kārtā rūpēties par strēlnieku pulka apgādāšanu, pēc iespējas, ar pilnīgiem tehniskiem apbruņošanas līdzekļiem.

No 1916. g. maija līdz 1917. g. februārim Meierovics noorganizēja un vadīja Viskrievijas pilsētu savienības pārtikas nodaļu toreizējā Krievijas ziemeļrietuma frontē, resp. no Vācijas vēl neieņemtās Bal-

tijas guberņās un Latgalē. Viņa nolūks bija ar Viskrievijas Pilsētu Savienības līdzekļiem apgādāt šo no latviešiem apdzīvoto apgabalu ar pārtikas līdzekļiem, atbalstoties uz vietējām patērētāju kooperatīvām organizācijām. Bez šī tiešā uzdevuma Meierovics izpildīja — sakarā ar Latviešu bēgļu centrālkomitejā notikušo vienošanos ar Latgales sabiedriskiem darbiniekiem par Latgales pievienošanu Vidzemei un Kurzemei — arī svarīgu nacionāli-politisku darbu — Latgales tuvināšanu latviešiem; tādēļ arī par savas darbības centru viņš izvēlējās Rēzekni. Pēc Krievijas februāra revolūcijas Meierovics pārnāk uz Rīgu un aktīvi piedalās politiski-sabiedriskā dzīvē. Vidzemes zemes padomē Meierovicu ievēl kā locekli no kooperācijas un kā šīs zemes padomes valdes loceklis viņš vada finansu nodaļu, ir Vidzemes guberņas zemes komitejas priekšnieks un piedalās kā Vidzemes priekšstāvis visās svarīgās apspriedēs Pēterpilī. Nesaudzīgi kaņodams ar Krievijas pagaidu valdību par visu latviešu apvienošanu un latviešu politiskām tiesībām, Meierovics ir viens no Latviešu zemnieku savienības līdzdibinātājiem.

Pēc Rīgas okupācijas, 1917. g. augustā, Meierovics darbojās vēl neieņemtā Vidzemes daļā kā Vidzemes zemes padomes valdes loceklis līdz lielnieku revolūcijai. Pēc tam piedalās kā līdzdibinātājs Latviešu nacionālā padomē, sevišķi tās ārlietu nodaļā Pēterpilī, uzturēdams sakarus ar ārvalstu priekšstāvjiem un populārizēdams viņu starpā Latvijas neatkarības ideju. 1918. g. vasarā Meierovicu deleģē kā Nacionālās Padomes priekšstāvi uz sabiedrotām valstīm. 1918. g. otro pusī Meierovics pavada Londonā, aizstāvēdams pie Lielbritānijas valdības un propagandēdams Anglijas sabiedrībā Latvijas suverenās valsts ideju. 11. novembrī 1918. g. Meierovics panāca Latvijas de facto atzīšanu no Lielbritānijas. 19. novembrī 1918. g. Meierovicu iecel par pirmo Latvijas ārlietu ministri, kurā amatā viņš sabija līdz 25. janvārim 1924. g. 1919. g. pirmo pusgadu Meierovics pavada Parīzē, kā Latvijas delegācijas priekšsēdētāja biedris, un, pēc Tautas padomes prezidenta Čakstes aizbraukšanas uz Latviju, — kā mūsu delegācijas priekšsēdētājs pie miera konferences. Viņa darbība Parīzē saistījās ar Latvijas valsts idejas aizstāvēšanu, materiālās palīdzības gādāšanu Latvijas pagaidu valdībai cīņā pret lielniecismu un vācu okupāciju un, pēc 16. aprīļa apvērsuma, — diplomātiskos soļos pie sabiedroto valstu valdībām, lai pagaidu val-

dību restaurētu savās tiesībās, ko arī beidzot panāca. Pēc miera konferences izbeigšanās Meierovics ieradās Rīgā un uzņēmās sava resora organizēšanu un vadīšanu.

Meierovica vadībā ārlietu ministrija noslēgusi miera līgumus ar Vāciju (1920. gada 15. jūlijā) un ar Krieviju (1920. gada 11. augustā), panākusi Latvijas atzīšanu de jure (1921. gada 26. janvārī), Latvijas iestāšanos Tautu savienībā (1922. gada 22. septembrī), noslēgusi Latvijas pirmos tirdzniecības līgumus, no kuriem sevišķi minami tirdzniecības līgums ar Lielbritāniju, ar kuŗu no sabiedroto lielvalstīm Latviju saista visvairāk saimnieciskās intereses, un ar Čekoslovākiju, svarīgāko no Mazās antantes valstīm; likusi pamatus Baltijas valstu savienībai, noslēdzot attiecīgu līgumu ar Igauniju (1923. g. 1. novembrī), noslēgusi konkordātu un citus starptautiskus līgumus un konvencijas.

No 1921. g. 26. jūnija līdz 1923. g. 26. janvārim un no 1923. g. 27. jūnija līdz 1924. g. 25. janvārim Meierovics ir bijis arī ministru prezidents, vadīdams valdību, kuŗu viņš sastādīja uz nacionāliem koalīcijas principiem no Zemnieku savienības, Dēmokratiskā centra un sociāldēmokratiem-maziniekiem. Meierovica valdības laikā panākta valsts saimnieciskā stabilizācija, ražīga kopdarbība dažādu pilsoņu grupu starpā un sociāls miers, kas izskaidrojams ar Meierovica valdības atbalstu uz stiprāko labā spārna partiju — Zemnieku savienību, visām centra grupām un mēreniem sociāldēmokratiem.

Meierovics skaitījās arī kā studentu bataljona leitnants, kā tāds ir piedalījies atsevišķos gadījumos cīņā pret bermontiešiem 1919. g. un apbalvots ar Lāčplēša kara ordeni.

Meierovics apprecēja savu māšicu Annu Filhold un tam ir 3 bērni: Gunars, Rute un Helmutš. Šķiroties no pirmās sievas viņš apprecēja Kristīni Bakman.

Šī lielā valsts vīra un latviešu patriota mūžs noslēdzās it kā likteņa ironijas dēļ nelaimīgā automobiļa katastrofā 1925. g. 22. augustā uz Tukuma-Brižules ceļa, pa kuŗu nelaiķis devās apmeklēt savu ģimeni Sēmes pagasta Druku mājās.

Meierovics savu vārdu ar nopelniem ir cienīgi ierakstījis Latvijas valsts vēstures pirmā lapas pusē, bet ar sirsnību un mīlestību — to katra talavieša sirdī. Viņš sevī ir personificējis mūsu devīzes „Roku rokā“ un „Darbs ceļ vīru“.

111. Indriķis Teodors Blankenburgs.

R. P. I. inž. n. 1905—1906. arch. n. 1906—1913. Inženieris-architekts.

V! K! 4. IX. 1907. Sp! K! 24. XI. 1908.

1909. II. B! T!; T! I! T! kand.; A! U! C! del.; sekr. 1910. I. sekr., old.; B! T! 1910. II. old.; B! T! 1911. I. vicesen.; B! T! 1911. II. G! T!; T! I! T! 1912. II. seniors; (att.) G! T! 1913. I. T! I! T! priekšsēd.

R. Renesanse Itālijā.

„Dzimis 26. martā 1887. gadā. Mans tēvs Jānis kā zēns atstājis savu dzimteni Kurzemi un atbraucis uz Rīgu. Še viņš strādājis sākumā kā amatnieks (dzelzgriezējs) Baltijas vagonu fabrikā, vēlāk kā meistars „Feniksa“ vagonu fabrikā. Mana māte Katrīna dzim. Miķelson. Brāļi Ferdinands un Artūrs vecāki par mani, māsa Emmeline — jaunākā. Mani vecāki abi latvieši. Tomēr mūsu ģimenē lielā mērā kā sarunas valodu piekopa vācu valodu. Izskaidrojams tas caur to, ka 70. gados, kad mans tēvs sāka pilsētā strādāt Rīgā tik lielā mērā valdīja vācu gars un vācu kapitāls, ka tik ar savas tautības noliegšanu un piesliešanos pie vāciešiem bija iespējams iegūt sev eksistenci. Var iedomāties, kā pie tādiem apstākļiem tēvs, kurš materiālā ziņā bija no tiem stipri atkarīgs, arī saviem bērniem uzstādīja šo „vācietību“ par ideālu, lai gan savā iekšējā pārliecībā nenieka nebija zaudējis no savas tautības sajūtas. Skolu sāku apmeklēt 7. dzīvības gadā. Mans pirmais skolotājs bija kāda kundze, kuŗas vārdu es vairs neatceros. Šīs kundzes dzīvokļa ķēķī bija ierīkota zēnu klase un vienīgā istabā — meiteņu klase. Šo skolu apmeklēju apmēram pusgadu. 1895. g. iestājos E. Boša 2-klasīgā privātskolā I. klasē. Šinī skolā zēni un meitenes sēdēja vienā klases telpā uz atsevišķiem soliem. Vecāku dzīvokļa maiņas dēļ 1896. g. rudenī pārgāju uz Zemīša 3-klasīgo privātskolu, kuŗā mani uzņēma I. klasē. Ticības mācību šinī skolā mācījos latviešu valodā, jo skolotājiem bija „ērtāki“ pasniegt to latviešu, nekā vācu valodā, lai gan es divās pirmajās skolās ņēmu ticības mācību vācu valodā. Vispār ticības mācības valoda pie manis gan-

drīz nemaz neatkarājās no maniem vecākiem; tās likteni pateica vienīgi tas, kas skolotājam bija „ērtāki“. Tāpēc nākošā rudenī, kad iestājos R. Mühlmann'a 3-klasīgas privātskolas III. klasē, lai vieglāki iekļūtu Pilsētas reālskolā, ņēmu ticības mācību atkal vācu valodā, jo skolā visi bērni, izņemot žīdus to mācījās vācu valodā (krievu laikam nebija). Vēlāk es neesmu vairs mainījis ticības mācības valodu. Šos faktus es pievedu tāpēc, ka viņiem tik liela nozīme latviešu tautas pārvācošanas vēsturē.

Pilsētas reālskolā iestājos 1898. g. un beidzu VII. klasi 1905. g. Mani iesvētīja Pāvila baznīcā 7. martā 1904. g.

Politechnikā, inženieru nodaļā, iestājos 1905. g. rudenī, bet studijas drīz vien bija jāpārtrauc, jo politechniku nemieru dēļ jau oktobra mēnesī slēdza. 1906. g. pavasarī aizbraucu studēšanas nolūkā uz Dancīgas tehnisko augstskolu, kur mani uzņēma inženieru nodaļā kā brīvklausītāju. Dancīgā sabiju tikai vienu (vasaras) sēmestri un turpināju studijas 1906. g. rudenī Rīgas politechnikā, architektu nodaļā.

Tā paša gada rudenī mēģināju iestāties kara dienestā, bet tas neizdevās, jo nebija vairs iespējams dabūt vakanci.

Talavijā iestājos 4. septembrī 1907. gadā.“

Studiju laikā Blankenburgs strādājis arī kā praktikants architektu Vanaga, Laubes un Nukšas birojās. Augstskolu beidzis 1913. g. kā inženieris-architekts. Pēc beigšanas kādu pusgadu darbojies, kā taksators apdrošināšanas biedrībā „Rossija“.

No 1915. g. janvāra līdz 1920. g. ieņēmis inženiera vietu Tulas kara inženieru distancē (pie kara ēku būvju un remonta darbiem). No 1922. g. jūlija līdz 1924. g. augustam nodarbojies Latvijas Lauksaimniecības Centrālbiedrībā kā architekts.

No 1924. g. augusta Blankenburgs ieņem Izglītības ministrijā Būvtechniskā biroja vadītāja vietu.

112. Jānis Līcis.

R. P. I. inž. n. 1905—1915. L. U. 1920—1922. g. Būv-inženiers.

V! K! 24. IX. 1907. Sp! K! 4. II. 1908.

1908. I. ekon. subst., kas. subst. 1908. II. ekon.; kas.; T! I! T! kand. 1909. I. kas.; G! T!; T! I! T! kand. 1909. II. kas.; G! T!; T! I! T! 1910. I. T! I! T!; rvd.; sekr. 1910. II. sekr. T! I! T!; vicesen. 1911. I. T! I! T!; rvd. 1911. II. rvd. 1912. I. seniors. 1912. II. rvd.; T! I! T! priekšsēd. 1913. II. T!

I! T! priekšsēd. 1914. I. T! I! T! priekšsēd. 1914. II. G! T!; T! I! T! priekšsēd. 1915. I. T! I! T! priekšsēd.

R: Nomaldījies.

„Esmu dzimis 1883. g. 26. oktobrī Jaun-Milgrāvī pie Rīgas. Mani vecāki jaunībā dzīvoja, kā zemkopji Vidzemē, Krimuldas draudzē. Dažādu apstākļu dēļ,

gadus 10 pirms manas dzimšanas tie pārnāca uz Rīgu un pirmā laikā dzīvoja Brosu mājās pie Ķīšezera. Ap to pašu laiku, sakarā ar saimnieciskām pārgrozībām, sākās plaši Rīgas pilsētas izbūves darbi, arī Ķīšezera tuvākā rajonā — Jaun-Milgrāvī; še mans tēvs atrada darbu, kā namdaris pie Jaun-Milgrāvja ostas izbūves. Būdami ļoti strādīgi un taupīgi cilvēki, mani vecāki 1880. gadā nopirka pirmo gruntsgabalu un pāris gadus vēlāk uzbūvēja vienu no pirmām mājām šai ostas rajonā. Še es arī piedzimu. Mani vecāki nevarēja piegriezt lielu vēribu manai audzināšanai un izglītošanai, jo paši nebija baudījuši skolas izglītību un bija ļoti aizņemti darbā. Iemācījies mājā lasīt, skolu sāku apmeklēt tikai 9 gadus vecs. Pirmā laikā iestājos Trīsvienības baznīcas skolā Sarkandaugavā, t. i. 3 klm. no Jaun-Milgrāvja, bet pāris gadus vēlāk pārgāju uz Rīgas pilsētas elementārskolu turpat Sarkandaugavā; šo skolu beidzu 1897. gadā. Pēc elementārskolas beigšanas iestājos Rīgas Pēterī I. reālskolā, kurā beidzu 1905. g. Tā paša gada rudenī iestājos Rīgas Politehniskā Institutā, inženieru zinību nodaļā. Pirmos gadus maz varēju strādāt Institutā, jo sākumā mācību traucēja

nemieri un vēlāk apmēram gadus četrus biju ļoti nodarbināts pie tēva būvēm un viņa koku transporta uzņēmumā; bez tam arī dzīve Talavijā, kurā iestājos 1907. g., prasīja daudz laika, jo mani ievēlēja vairākos amatos. Kara apstākļu dēļ 1915. g. pārtraucu studijas un iestājos kā tehniķis pie kara ceļu un tiltu būves darbiem. Šai nozarē nostrādāju kā darbu vadītājs un nodaļas priekšnieks līdz 1920. g. rudenim, kad dabūju atļauju atstāt šos darbus. Atgriežoties 1920. g. dzimtenē, pirmā laikā iestājos Šoseju un zemes ceļu valdes dienestā pie Rīgas Daugavas vecā dzelztilta atjaunošanas darbiem. Šiem darbiem izbeidzoties, 1921. g. 1. jūnijā iestājos Rīgas ostas būvvaldes dienestā kā distances darbu vadītājs. 1922. gadā noliku arī gala eksāmenus pie Latvijas Universitātes pēc bij. Politehniskā Institūta inženieru zinību nodaļas programmas. Pievienojot Rīgas ostas būvvaldi Jūrniecības departamentam, no 1923. g. izpildu minētā departamentā Rīgas ostas vecākā inženiera amatu."

J. Līcis apprecējies 1915. g. ar Mariju Pagast. Meita Rīta un dēls Andrējs.

113. Jānis Rapa.

R. P. I. mēch. n. 1905—1906.; kom. n. 1906—1911. Tirdzniecības zinību kandidāts.

V! K! 24. IX. 1907. Sp! K! 10. III. 1908.

1908. II. bibl. subst.; zin. lit. kom. loc. 1909. I. bibl.; zin. lit. kom. loc. 1909. II. bibl.; T! I! T!; mag. lit. subst. 1910. I. bibl.; T! I! T! kand.; mag. lit. subst.; mag. lit. 1910. II. mag. lit.

R. 1. Mūsu zemnieku izglītība.

2. Par mūsu skatuves mākslas veicināšanu.

„Pasauli ieraudzīju 17. aprīlī 1885. g. sava tēva mājās, Kalnamuižas (Tērvetes) pag. Ķipos. Deviņu gadu vecumā āvu pirmo reizi kājas uz Kalnamuižas pag. skolu (1884.—99.). Uz Tērvetes krasta, baltajā skolas namā, ar sarkano kārniņu jumtu, dzīvoja un mācīja staltais, vecajam krīvu-krīvam līdzīgais Forstmaņa tēvs. Ar mācīšanos man gāja ļoti labi, un tāpēc baudīju vecā skolotāja tēvišķīgu labvēlību.

Nobeidzis pagastskolu ar sacensības eksāmenu Vec-Aucē, dabūju tēva atļauju paskoloties vēl pāris gadus Jelgavas reālskolā. Uz lielām skolām bija maza izredze, jo tēvam piederēja divas prāvas mājas un es biju vienīgais dēls, kuram drīzumā vajadzēja stāties tēva pēdās.

Jelgavas krieviskajā reālskolā es drīz izvīrījos par pirmo skolēnu, un tēvs atlika gadu no gada atgādinājumu par atgriešanos mājās. Reālskolas laikā

dzīvoju noslēgti, jo klases biedru vairākums bij sociālistiski noskaņots, — ar tiem bij grūti saprasties. Totiesu vientulībā man atlikās daudz laika lasīšanai, kurai nodevos ar aizrautību. Bez tam pasniedzu arī daudz privātstundu, lai pierādītu tēvam savu patstāvību.

Beidzis 1905. gadā reālskolu ar zelta medaļu, es jau ar zināmām tiesībām, atsaukdamiem uz panākumiem, runāju par nepieciešamību papildināties Augstskolā. Tēvs, lai gan ne ar vieglu sirdi, beidzot atļāva man iestāties Rīgas Politehniskā Institutā. Tā kā no bērna kājām fiziskais darbs man bij ļoti pazīstams un tīkams, tad nolēmu iestāties mēchaniskā nodaļā. Tomēr vidusskolas pēdējās klasēs mantotā tuvredzība spieda mani 1905./6. g., kad Augstskola laiku bij slēgta, pārdomāt, vai varēšu ar vājām acīm būt krietns inženieris. Nākošā rudenī pārgāju uz komercnodaļu.

Rīgā nokļuvu savu radnieku Brigaderu ģimenē, kurai esmu daudz pateicības parādā par savu garīgo attīstību un sabiedriski-kultūrēlu mērķu izveidošanu. Pirmā gadā paliku „mežonis“, jo no progresīvajām studentu sabiedrībām mani atbaidīja viņu noliedzošais nauda gars, bet pie daļas korporantu dū-

rās acīs to liekā bramanība un paseklie dzīves uzskati. Vēlāk, sastapdams dažus nopietnus Talavijas biedrus, ieinteresējos par Talavijas principiem un lozungiem. Arī pāris literārisko vakaru atstāja uz mani pozitīvu iespaidu. Redzēju, ka Talavija ir spējīga pacelt savus biedrus pārī vidusmēra studentiem, ja vien biedri paši to vēlas. Un tā es kļuvi talavietis. Gan vispārējie Konventi sākumā likās mazko sniedzam, bet viņi jau arī bija tikai pakāpe uz pilntiesīgajām sapulcēm — speciāliem Konventiem. Pēdējie jau deva iespēju intensīvi strādāt pie sava garīgā cilvēka izveidošanas, gara attīstības, disciplīnas ieaudzēšanas un sabiedriskas darbības. Pie dažiem konfukšiem, piem. Zigfrida Meierovica, panākumi bija skaidri redzami.

Mani sevišķi saistīja literāriskās sapulces. Drīz vien ietiku literāriskā komisijā un vēlāk par magister literarum. Šajā amatā būdams, aizstāvēju domas, ka Talavijas literāriskām sapulcēm, kaut arī viņas nolasītie referāti bieži vien neiztur stingras kritikas, ir tomēr liela pozitīva nozīme. Pirmkārt, tās dod studentiem iespēju vingrināties savu domu izteikšanā un palīdz sistematizēt savus zinātniskos uzskatus attiecīgā jautājumā. Otrkārt, tās atgādina Talavijas tautiešiem izglītības lozunga nopietnību, kā pretstatu vieglas dzīves tieksmēm. Treškārt, ļoti augstu vērtējama tā tuvināšanās, kas literāriskās sapulcēs notiek starp referentiem un auditoriju. Tāpēc savā laikā ierosināju un panācu komana papildinājumus, ka nevien zēniem, bet arī katram speciāla Konventa loceklim jāizstrādā vismaz pa 2 gadiem viens literārisks darbs. Agrāk pāris sēmeštru biju strādājis kā bibliotēkars, un izvedu bibliotēkas kases nodalīšanu no vispārējās. Talavijā bieži esmu karojis pret iekšējo ienaidnieku — alkoholu.

Mana darbība aktīvā Konventā izbeidzās 1911. g. janvārī, kad ieguvi tirdzniecības ziņātņu kandidāta gradu, nolasidams disertāciju „Anglijas un Vācijas tirdzniecības un rūpniecības banku organizācija un darbība.“

Kā filistrs R. piedalījies Talavijas filistru biedrības dibināšanā un kopš 1914. g. līdz šai dienai darbojas kā tās priekšnieks. R. ziedojis daudz laika Filistru biedrībai un personīgi uzturējis kontaktu starp aktīvo Konventu un Filistru biedrību.

Pēc Augstskolas beigšanas R. kopā ar A. Valteri nodibināja 1912. gadā grāmatniecības firmu „A. Valters, J. Rapa un biedri“, kuŗa 1920. g. pārvērtās par akciju sabiedrību un tagad izveidojusies par lielāko Latvijas grāmatnirdzniecības un rūpniecības uzņēmumu.

Nodibinoties Latvijas valstij, R., saskaņā ar Talavijas filistru biedrības lēmumu, 1919. gada vasarā iestājās valsts dienestā un darbojās vienu gadu kā pirmais Kredīta departamenta direktors.

No R. sabiedriskās darbības atzīmējams: pirms kara R. ņēma dalību Latviešu izglītības biedrības padomē. Kara laikā R. darbojās kā Latv. bēgļu centrālkomitejas pilnvarotais Krievijā, organizēdams un revidēdams bēgļu komitejas. 1917. gadā R. ievēlēja par Ceturtās Rīgas savstarp. kredītbiedrības valdes locekli, un līdz šai dienai viņš darbojas tās pēctecēs — Latvijas tirdzniecības un rūpniecības bankas — valdē.

1918.—21. g. R. bija Latv. tirgotāju savienības valdes loceklis.

R. piedalījies V. Olava fonda nodibināšanā un darbojies visu laiku kā fonda valdes loceklis. R. pēdējos gados ieņem Grāmatnirdzniecības un izdevēju biedrības priekšnieka vietu.

114. Kārlis Ozoliņš I. *

R. P. I. kom. n. 1905—1909. V! K! 14. I. 1918.

Kārlis Ozoliņš dzimis 12. martā 1886. gadā Rīgā. Beidzis reālskolu Rīgā.

115. Roberts Pūrs.

R. P. I. ķīm. n. 1907—1914. Inženieris-technologs.

V! K! 5. V. 1908. Sp! K! 2. III. 1919.

1909. II. T! I! T! kand.; bibl. subst., zin. lit. kom. loc.

1911. II. T! I! T!

R. Krievu iespaids uz latviešiem.

„Dzimis 1886. g. 11. decembrī, Gaujienas pagasta Drīzuļu mājās, Gaujas malā. 9 g. vecumā sāku ap-

meklēt vietējo „Silkšņu“ pagasta skolu. Tad pēc pāris gadiem iestājos Gaujienas draudzes skolā, kuŗu beidzu 1901. g. Cēsīs no 1901. g. līdz 1904. g. apmeklēju K. Millera privātu reālskolu un pēc tam 1 gadu Ed. Liepiņa privātu reālskolu Valmierā. Tālāko izglītību turpināju, ņemdams 1906. g. Rīgā pri-vārstundas. No 1906. līdz 1907. g. apmeklēju Černi-

ševa vidusskolas kursus Pētrogradā, kur 1907. g. pavasarī noliku vidus skolas gala eksāmenu kā eksterns Aleksandra kadetu korpusā. Līdzekļus izglītībai saņēmu pa daļai no tēva mājām, pa daļai no brāļa Arvida, kurš tajā laikā strādāja kā grāmatvedis kādā Pēterpils firmā. 1907. g. rudenī pārnācu uz Rīgu un iestājos vietējā R. P. I. ķīmijas nodaļā. Studijas beidzu 1914. g. jūnijā, iegūdam inženieratehnologa gradu. Tajā pašā gadā iestājos Krievijas kara dienestā Sveaborgā, kur 1915. g. paaugstināts par cietokšņa artilērijas leitnantu (praporščiku). Pēc tam strādāju kā inženiers-ķīmiķis smacējošo gāzu un dūmu aizsargu patronu fabrikā Ustj-Ižorā pie Pēterpils līdz 1917. g. augusta mēnesim. Vēlāk tiku aiskomandēts uz Šlisselburgas pulvera fabriku, kur ieņēmu bezdūma pulvera nodaļas priekšnieka palīga vietu līdz 1918. g. martam.

Pārceļojis Latvijā, Purs 1918. g. iestājies Latvijas Nacionālā armijā un piedalījies Kalpaka bataljona cīņās 1919. g. pavasarī. 6. maijā iecelts par Jelgavas jaunformējamā karaspēka priekšnieku un valdības militāro priekšstāvi Jelgavā, vēlāk — par Jelgavas apriņķa komendantu. No Jelgavas ieradies 4. oktobrī Rīgā un piedalījies kaujās pret Bermontu. Vēlāk ieņēmis Tanku divizona I. tanku nodaļas komandiera, pēc tam Tanku divizona komandiera vietas izpildītāja amatu. No 1921. g. 1. aprīļa līdz tā paša gada 1. novembrim strādājis kā Techniskās pārvaldes apgādības daļas priekšnieks. P. pēc tam demobilizējies un iestājies Valsts kontroles dienestā, kur izpilda no 1924. g. marta mēneša I. departamenta kolēģijas locekļa pienākumus, pārzinot Iepriekšējās revīzijas būvniecības sekciju.

116. Kārlis Bokše.

R. P. I. ķīm. n. 1908—1912.

V! K! 8. IX. 1908. Sp! K! 7. II. 1911.

1911. I. rvd.; 1911. II. sekr.; T! I! T! kand.

R. Klasiskā literatūra un filozofija.

Kārlis Teņa un Trīnes dēls Bokše dzimis 1888. gada 30. septembrī Mālpils pagasta B. mājās, kur tā vecāki dzīvojuši kā valēnieki. 1892. gadā, apstākļu spiesta, ģimene pāriet uz Latgali (toreizējo Infantiju) un nodarbojās ar piensaimniecību. Kā bērns K. B. bijis ļoti kluss un paklausīgs vecākiem. Tā kā vecāki bija reliģiozi, tad svētdienas rītā dievkalpojumos arvienu mazais puisītis sēdējis klāt un klausījies dievvārdus tik klusu un mierīgi, itkā saprastu ko lasa.

Mātes valodu lasīt un rakstīt iemācījies mājā un 6 gadu vecs jau lasījis labi. Dažu labu reizi varēja viņu atrast kaut kur ar bībeli nomaļu nosēdušos lasot. Lasot stāstus par Jēzus ciešanām, mazais puisēns raudājis. Kad jautāts, kas par iemeslu viņa asarām, atbildējis: „Man Jēzus ir ļoti žēl.“ —

Kad bijis taisni 8 gadus vecs, vecāki apņēmušies sūtīt to skolā. Infantijā tolaiku pirmmācības skolas bija liels retums, un kurš tādu beidza, prata nedaudz vairāk kā krieviski lasīt un savu vārdu parakstīt. Tamdēļ vecāki nodeva to pie Salaspils pagasta skolotāja Bokšes (Kārļa tēva brāļa un krusttēva), kurš to audzināja un sagatavoja uz Rīgas Pilsētas ģimnaziju. Pēdējā Bokše iestājās 1900. gadā un beidza 1908. gadā. Ģimnazijā bijis viens no uzcītīgākiem un apdāvinātākiem skolniekiem. Labo sekmju un

trūcīgo apstākļu dēļ viņu atsvabināja no skolasnudas. Sākot ar 4 klasi viņš pelnījās ar privātstundu pasniegšanu un līdzskolnieku repetēšanu. Beidzis ģimnaziju B. tanī pat 1908. gadā iestājās R. P. I. ķīmijas nodaļā un arī Talavijā, kurā ņēma dzīvu daļību, cik tālu to atļāva viņa nelabvēlīgie materiālie apstākļi. Vasaras brīvlaikā strādāja kā mērnieks Latvijā.

1911. gadā nomirst tēvs, ģimenes apstākļi kļūst nelabvēlīgi un B. spiests uz laiku atstāt R. P. I.

1916. gadā iestājās Pēterpils Pavila karaskolā, kuru beidz 1916. gada vasarā; pēc skolas beigšanas to nosūta uz Caricinu bet tā paša gada rudenī tas pāriet uz bij. Latviešu Strēlnieku 4. Vidzemes pulku.

1916. gada lielajās kaujās pie Rīgas viņu smagi ievaino un kontuzē. Ievainojumi bijuši tik smagi, ka sanitāri atstājuši jau aprakšanai, jo gulējis bez samaņas un asinīm noplūdis. Starp saviem strēlniekiem tas bija ļoti cienīts un ieredzēts. Minētā nelaimīgā dienā 4 strēlnieki to bija uzgājuši un pazinuši. Lai gan dzīvības zīmes nebijis, tomēr nolēmuši iznest no uguns joslas, ko citādi nevarējuši, kā uzlikt uz mēteļa. Nesot ievainotais B. atdzīvoies un nācis pie samaņas, bet tie, kas viņu glābuši, paši krituši no vācu lodēm. Ar neizsakāmām grūtībām ievainotais nokļuvis līdz pārsienamam punktam un tālāk līdz Rīgas slimnīcai. Rīgas slimnīcā sabijis vairākas nedēļas, pēc tam pārvests uz Pēterpili. Pēc izveseļošanās, kurā vilkāms ilgāku laiku, B. atgriezās atkal pulkā, bet tā kā nebija vēl pietiekoši stiprs

veselībā, tad tika viņam dots atvaļinājums, kuŗu viņš pavadīja Varkļānos. 1916. gadā B. saderinājās ar stud. biol. Albertini Poriet, kuŗu pazina jau no ģimnazijas laikiem. Abu vecāki vēlējās lai kāzas atliktu pēc kara, cerēdami, ka tas ātri beigsies. Bet tā kā tas ieilga, tad laulības notika 28. janvārī 1918. gadā. Šinī pat gadā vācieši ieņēma Baltiju, arī Varkļānus. Kā vācu tā lielnieku laikus B. nodzīvoja Varkļānos pie sievas un saviem vecākiem, nepagūdam tomēr pilnīgi atspirgt no Ziemassvētku kauju smagajām sekām. 1920. gadā tas saslima ar tifu un 29. februārī, īsi pēc Varkļānu atbrīvošanas no lielniekiem, Latvijas cīnītājs Kārlis Bokše slēdza savas acis uz mūžu brīvajā Latvijā, atstādams dziļās sērās dzīves biedreni, māti un māsas. Pēdējos svei-

cienus, vainagus un ziedus sūtīja Talavijas konvents un bijušie cīņas biedri, Latviešu Strēlnieku 4. Vidzemes pulka virsnieki.

Kaut gan Varkļānos ir luterāņu baznīca, tomēr pēc lielnieku izdzīšanas, Varkļānos nebija neviena luterāņu garīga darbinieka, ne mācītāja, ne ērgelnieka. Katoļu ērgelniekam vietējais ksendzs noliedza spēlēt luterāņu baznīcā. Liktenim labpatikās, ka cīņas biedris virsleitn. X. izpilda izvadītāja un korporācijas priekšstāvis J. Celms ērgelnieka lomu, izvadot B. mirstīgās atliekas iz Varkļānu baznīcas. Agrās saules apspīdēts liels pavadītāju pulks guldīja nelaiķi Varkļānu draudzes kapu vieglajās smiltīs 7. martā 1920. gadā.

117. *Ernests Jirgensons I.*

R. P. I. mech. n. 1908—1918. Inženiers-technologs.

V! K! 8. XII. 1908. Sp! K! 3. V. 1910.

R. Par gaiskuģniecību.

„Piedzimu 1. maijā 1890. g. Rīgā, kur tēvam ār-pilsētā bija 2 koka mājas uz privātas zemes. Lasīt un rakstīt iemācīja tēvs. No 1898. līdz 1902. g. apmeklēju Rīgas pamatskolu, kuŗu nobeidzis iestājos Rīgas Pilsētas reālskolā. Līdz šim laikam trūkumu necietu, jo tēva materiālie apstākļi toreiz kaut arī nebija spīdoši, tomēr pārtikuši bijām labi. Skolā manas sekmes bija labas un pamatskolu beidzu kā viens no pirmajiem. Ģimenē bijām 3 bērni: es un 2 par mani jaunākas māsas. Mani mājā turēja diezgan stingri; tēvs neatļāva pārgalvības un par pārkāpumiem sodīja diezgan „sāpīgi“. Pamatskolā bija krietni skolotāji, kuŗiem esmu pateicību parādā, jo pie toreizējiem apstākļiem un šaurās skolas programmas varēju bez papildu sagatavošanās iestāties Rīgas Pilsētas reālskolas I. klasē. 1904. g. nāca likteņa sitiens: tēva mājas pārdeva, un mēs visi palikām bez līdzekļiem. No šī laika bija jāsāk patstāvīgi domāt par līdzekļu iegūšanu izglītībai. Pateicoties labvēļu pabalstiem un pasniedzot privātas stundas, va-

rēju turpināt izglītību. Reālskolas kursu nobeidzu 1908. g. un tai pašā gadā iestājos Rīgas Politehniskā Institutā mechaniskā nodaļā. Studiju laikā turpināju pasniegt privātsiņas. 1913. g. maijā pieņemu vietu kādā Rīgas privātā firmā, kuŗai nodaļa bija arī Pēterpilī. Uz pēdējo mani aizkomandēja 1914. g. Kara laikā, 1915. g. septembrī pārgāju kā inženiera palīgs uz Vladimīras pulvera fabriku, bet 1916. g. mani pārcēla, kā mehanika palīgu uz Bogorodskas bumbu pildīšanas fabriku. Augstskolu beidzu 1918. gada 25. aprīlī, iegūdam inženiera-technologa gradu.“

E. Jirgensons pēc atgriešanās Latvijā, sākot ar 1920. g. 23. augustu ieņēmis Armijas ieroču darbnīcas inspektora-mechanika amatu. No 1921. g. 20. aprīļa, kā mechaniskās nodaļas priekšnieks Armijas tehniskā pārvaldē un no 1922. g. 1. februāra līdz 1925. g. 23. augustam kā Bruņošanas pārvaldes auto-inženieris. 1925. g. 23. augustā Jirgensons demobilizējies. No šī laika viņš nodarbojās kā skolotājs Rīgas pilsētas amatnieku skolā un Valsts Rīgas teknikumā. Bez tam Jirgensons ieņem Latvijas tehnisko skolu skolotāju biedrībā priekšsēdētāja biedra amatu.

1918. gadā apprecējies ar Elizabeti Ribinskis.

118. *Roberts Zubāns.*

R. P. I. kom. n. 1907—1911. Tirdzniecības zinību kandidāts.

V! K! 16. I. 1909. Sp! K! 2. XI. 1909.

1910. I. ekon.; grāmatv.; 1910. II. ekon.; 1911. I. ekon.

R. Latviešu studentu stāvoklis sabiedrībā.

Dzimis 31. oktobrī 1889. g. Rīgā strādnieku ģimenē, kur arī pavadījis savu bērnību. 1898. g. iestājies Jāņa draudzes skolā Rīgā, vēlāk pārgājis uz Rīgas pilsētas pirmmācības skolu (Kr. Barona ielā

K. Kurle.
R. Zubāns.

K. Bokše.

A. Freimans.
t/l old. A. Sietiņšons.

A. Pāvuls.

E. Jirgensons I.

1909. g. II. sēmeštra zēni.

V. Gulbis.
V. Vagars.

A. Raisters.

E. Nagobads.

t/l old. O. Nonācs.

K. Lāže.

L. Bernsteins.

A. Zandmans.

J. Stalbovs.

A. Vaits.

Nr. 71) pēc kuŗas kursa nobeigšanas 1902. g. iestāties Rīgas pilsētas reālskolā II. klasē. Pēdējās 6-klasīgo komercdaļu nobeidzis, Zubāns 1907. g. iestājas Rīgas Politehnikas komercnodaļā. Līdzekļus izglītībai viņš pa daļai guva no tēva, pa daļai — pelnīdamies pats fiziskā darbā un stundu pasniegšanā. Studijas nobeidzis 1911. g. ar komerczinību kandidāta gradu un tai pašā gadā iestāties kara dienestā, kā savvaļnieks Daugavgrīvas cietoksnī, kur pēc 1 gada izvests par artilērijas rezerves praporščiku. No 1912. g. līdz 1914. g. nodarbojies Jekaterinosla-

vas guberņas Novomoskovskas ģimnazijā kā vācu valodas virsskolotājs. Pasaules kara laikā Zubāns kalpojis kā artilērijas virsnieks Sevastopoles un Trapezunda cietokšņos, pēc kam no 1917. g. līdz 1919. g. ieņēmis bijušo vietu Novomoskovskas vīriešu ģimnazijā. 1919. g. aprīļa mēnesī Z. mobilizēja Deņikina armijā kā virsnieku. Pēc pēdējām ziņām Zubāns redzēts 1919. g. novembra mēnesī pie „Starij Oskol” ar savu batareju atkāpjoties no lieliniekiem uz Kubanas apgabalu, pēc kam bez vēsts pazudis. Kā domājams, viņš kritis kaujās pret lieliniekiem.

119. *Augusts Kristaps Tone.*

R. P. I. mech. nod. 1908—1911., lauks. n. 1912—1914. V! K! 4. II. 1909. Sp! K! 25. XI. 1909.

1910. I. bibl. subst.; mag. pauc. subst.; 1910. II. mag. pauc.

R. Dziedāšana un viņas nozīme.

Dzimis 1887. g. 25. decembrī Jaunpils pagastā, Tukuma apriņķī. 1908. g. beidzis Rīgas Aleksandra ģimnaziju un tai pašā gadā iestāties Rīgas Politehnikā nodaļā, kur studejis līdz 1911. g. rudenim. Studijas pārtraucis, Tone 1911. g. beigās brīvprātīgi iestāties kara dienestā kā I. šķiras brīvprātīgais 160. Abchazijas kājnieku pulkā, kuŗš stāvēja Gomeļā. Pēc gada nolīcis rezerves praporščika eksāmenu un atgriezies Rīgā turpināja studijas, pāriedams uz lauksaimniecības nodaļu. 1914. g. Pasaules kara sākumā Toni pēc mobilizācijas iedalīja 257. Evpatorijas kājnieku pulkā, kuŗā viņš piedalījās līdz ar

ģenerāļa Brusilova komandēto 8. armiju kaujās Galīcijas frontē. 1917. g. maijā uz paša vēlēšanos viņu aizkomandēja uz Pēterpils lidotāju-novērotāju skolu, kuŗas kursu nobeidza tā paša gada rudenī. Turpmāk Toni iedalīja 12. novērotāju divizionā, kas stāvēja Cēsīs. Kad vācieši okupēja Vidzemi, viņš palika Cēsīs, negribēdams nokļūt lielinieku dienestā. Sekas bija — gūstniecība Vācijā līdz 1918. g. oktobra mēnesim, kad viņš atgriezās Rīgā.

1919. g. janvārī Tone iestāties Studentu rotā un piedalījās Latvijas atbrīvošanas cīņās, kā operatīvais adjutants pie pulkveža Kalpaka un, pēc pēdējā nāves, pie ģenerāļa Baloža. 1919. g. oktobrī Toni iecēla par Kurzemes divīzijas štāba priekšnieku, kādu amatu pulkveža pakāpē viņš ieņem līdz šim.

Tone apbalvots ar Lāčplēša kara ordeņa III. šķiru un Polijas ordeni „Virtuti militari”.

Precējies ar Elzu Ozols. Dēls Bruno, meita Jolanda.

120. *Vilis Lautenbachs.* *

R. P. I. tirdzn. n. 1907—. V! K! 4. II. 1909.

Lautenbachs dzimis Kurzemē 2. jūnijā 1887. g. Beidzis Komercskolu Rīgā.

121. *Kārlis Kurle-Kurlis.*

R. P. I. kom. n. 1907—1912.

V! K! 19. III. 1909. Sp! K! 3. V. 1910.

1910. II. B! T! 1911. I. B! T! 1911. II. old. subst. 1912. II. G! T!; majord.

R. Baltijas vāciešu sarunas valoda.

„1888. g. Jurgos es ierados šajā saulē un apmetos uz dzīvi Rīgā pie saviem vecākiem cumftīgā amatnieka ģimenē. Mani nokristīja, tēvam par godu —

par Kārli. Lai gan biju vienīgais dēls, tomēr mani lutināt nelutināja, jo nebija — ar ko, bet arī nekā neaizliedza. Tāpēc jo agri iemācījās laiku lietderīgi pavadīt (lietderīgi — pēc savas toreizējās ideoloģijas). Atmiņa nekad man nav bijusi laba — es pat neatceros, kā iemācījās grāmatu, bet grūti tas, laikam, nebija, jo ar sesto gadu mani nodeva skolā „Lielajā Pīpē”, (sic! nevis Aukstajā Pīpē), ko vadīja kāda

Fräulein Schultz un kuŗai blakus ienākumus deva kādas 10 slaucamas govīs. Mācīšanās skolā bija jau grūtāka, jo kad nelīda galvā, sīta pa pirkstiem, muguru un vēl drusku zemāk. Saprotams, ka tādi audzināšanas paņēmiēni pārgāja arī uz skolniekiem, un mazais „Kaŗus“ jau pirmā dienā atnāca mājās ar zīlu aci. Pēc divgadīga kursa, t. i. kad es no beidzamā sola biju pakāpeniski pārgājis uz pirmo, iekļuvu Rīgas Pilsētas ģimnazijā. Un atkal pēc divi gadiem biju spiests pāriet Rīgas Pilsētas reālskolā. Tur nu es „nogruntējos“ pamatīgi, pat pārāk pamatīgi, jo nodevos vairāk tam, kas skolas programā nebija paredzēts. 1907. g. pāvedināts iestāties Politechnikā studēt augstās tirdzniecības zinības, es pilnīgi nodevos studentu dzīvei; divus pirmos gadus ziedoju studijām, bet nākamās — sabiedrībai un jautrai buršu dzīvei.

Sevišķi dzīvu dalību Talavijā ņēmu „Runča“ izdošanā un ilustrēšanā. „Runcis“! Kā viņu gaidīja gada svētkos! Tie nebija gada svētki, kad nenolāsija „Runci“. Smējās visi: smējās „dzērāji“ un to-

reizējie „benšonisti“. „Runcis“ neapgāja neviena komiltoņa, neviena filistra — visus viņš ar savu aso mēli aplaizīja, visiem viņam bija ko teikt. Pat miermīlīgam Palagu Jānim, jau toreiz pārliecinātam tautietim un vēl pārliecinātākam vecpuišim, viņš tālredzīgi novēlēja dēlu ar tautisku vārdu Svidragaili Pramšanu. Bija arī tautieši, it sevišķi daži „vecie biedri“, kuŗi dusmojās un jutās aizvainoti par „Runča“ aso mēli, bet Vulfa, Sietiņa, Lušmaņa, Jocha, Strenkuļa Reiņa un Nonāča humors izlīdzināja visu.“

Pasaules kaŗam sākoties, Kurle pārtrauca, kā lielākā daļa tautiešu, savas studijas un devās svešumā. Kopā ar fil. Gailīti, Sandmani, Epiņu un P. Kurmi kalpoja Latvju tautai un Krievu ķeizaram Latviešu strēlnieku rezerves pulkā. Pēc tam — Krievijas virsnieku dzīve dažādās pilsētās — ar neizbēgamām sekām — lielnieku armijas dienestu, no kuŗa Kurle dezertēja 1919. g. uz Latviju, kur nodevās nopietnām glezniecības studijām.

Precējies ar Aldu Freiman, dzim. Blumberg.

122. Jūlijs Arajs.

R. P. I. ķīm. n. 1906—1909. Varšavas Universitātes Juridiskā fakultate 1913—1917. Tiesību zinību kandidāts.
V! K! 19. III. 1909. Sp! K! 28. X. 1918.

„Esmu dzimis 1. jūnijā 1884. g., Cēsu apriņķa Mārcienas pagasta Muktu dzirnavās. Savu bērnību līdz 8. dzīvības gadam nodzīvoju uz laukiem pie vecākiem sava brāļa un 2 māsu sabiedrībā. Pārnākdams Rīgā apmeklēju Rīgas Debesbraukšanas draudzes skolu, pēc kuŗas beigšanas iestājos Rīgas Garīgā skolā un pēc tam Pareizticīgo Garīgā seminarā. Pēdējā kursu nobeidzu 1905. gadā, kad arī iestājos kaŗa dienestā, kā brīvprātīgais 177. Izborskas kājnieku pulkā. 1906. g. sāku studēt ķīmiju Rīgas Politechnikumā, bet vājās veselības dēļ biju spiests pāriet uz Varšavas Universitātes juridisko nodaļu. Studiju laikā pārtiku pa daļai no saviem, pa daļai no tuvinieku līdzekļiem. No 1902. g. nodarbojos kā skolotājs Rīgas III. augstākā pirmmācības skolā. Pasaules kaŗā ņēmu dalību kā virsnieks I. Dzelzceļu eksploatācijas bataljonā. 1917. g. studijas beidzot ieguvu cand. juris gradu, pēc kam 1918. g. mani uzņēma Talavijas filistru biedrībā. Sākot ar 1918. g. nodarbojos kā inspektors un skolotājs Latviešu Izglītības biedrības

vidusskolā Rīgā un 1919. g. — kā Izglītības ministrijas Vidusskolu nodaļas vadītājs. Pāriedams strādāt tiesu resorā ieņēmu sekošus amatus: no 1. novembra 1919. g. Senāta virssekretārs, no 28. aprīļa 1923. g. Tiesu palātas prokurora biedra un Senāta virsprokurora biedra vietas izpildītājs, no 3. aprīļa 1924. g. Tieslietu ministrs un no 23. aprīļa 1924. g. arī kaŗa ministra vietas izpildītājs.“

Tagad ieņem juriskonsulta vietas Latvijas Zemes bankā un Centrālā Zemes ierīcības komitejā. Sabiedriskā dzīvē ir nodarbojies, kā valdes loceklis Latviešu Izglītības biedrībā un Latviešu Skolotāju savienības valdē, no 1919.—1922. g. kā Valsts ierēdņu kooperatīva priekšsēdētājs, Tautas bankas valdē no 1921. g., Centrālās savienības „Konsums“ padomē no 1920. g., II. Rīgas namu īpašnieku biedrības padomē no 1924., I. Latvijas kredītbiedrības padomē no 1925. gada un Talavijas filistru biedrības valdē no 1919. g. līdz šim laikam. Bez tam 1908. g. strādājis pie laikraksta „Прибалтийский Край“ kā latviešu nodaļas vadītājs.

Precējies 1909. g. ar Lidiju Berchtal.

123. *Adolfs Freimans.*

R. P. I. ķīm. n. 1906—1913.

V! K! 19. III. 1909. Sp! K! 25. IX. 1909.

1910. I. zin. lit. kom. sekr. 1910. II. zin. lit. kom. loc.

- R. 1. Īss kritisks pārskats par Johannes Jensena darbiem.
2. Dekadence latviešu literatūrā.

Dzimis 28. decembrī 1885. g. Rīgā. Beidzis Rīgas Biržas komercskolu 1906. g. un tai pašā gadā iestā-

jies Rīgas Politehniskā institūta ķīmijas nodaļā, kur studējis ar pārtraukumiem līdz 1913. g. Jau studiju laikā ierīkojis nelielu ķīmisku laboratoriju, kuŗu vada līdz šim laikam.

Precējies ar Editi Beitan.

124. *Augusts Pāvuls.*

R. P. I. ķīm. n. 1906—1913. Inženiers-technologs.

V! K! 18. IV. 1909. Sp! K! 5. V. 1910.

- R. Alkohols un viņa ļaunās sekas.

„Esmu dzimis 27. jūlijā 1885. gadā Slokas pagasta Kliņķu mājās.

Pēc Rīgas Pilsētas reālskolas beigšanas, 1907. gadā iestājos Rīgas Politehnikas ķīmijas nodaļā, kuŗu nobeidzu 1913. gadā. Šai gadā mani iesauca aktīvā kara dienestā. Eiropas kara sākumā piedalījās Rīt-Prūsijas, Varšavas, Lodzes un daudzās citās kaujās Polijā.

1916. gadā mani aizkomandēja uz Galvenās artilērijas pārvaldes ķīmisko komiteju Petrogradā, kur nodarbojos aizdedzinošu šāvienu un ugunsmetēju aparātu nodaļā. Gada beigās no Petrogradas aizbraucu uz Vidus-Āzijas naftas rūpniecības sabiedrības bencola un toluola fabriku „Santo“ Turkestanā par artilērijas pieņēmēju. Te atradu vēl blakus no-

darbošanos brīvajā laikā: strādāju kā ķīmiķis fabrikā un izdariju Turkestanas naftas laboratoriskus pētījumus, 1918. gada sākumā pēc fabrikas slēgšanas pārgāju dienestā uz Vidus-Āzijas dzelzceļu.

Tā kā Turkestanas dzelzceļiem trūka naftas, jo naftas rūpniecība Turkestanā vēl nebija pietiekoši attīstīta un no ārienes ievest naftu bija apgrūtināts, tad dzelzceļš nolēma atvērt netāli no Kaspijas jūras jaunu naftas rūpniecības centru, kur mani iecēla par priekšnieku.

1919. gada beigās kopā ar Balto armiju izbraucu no Turkestanas uz Kaukazu, kur iestājos Kaspijas Sabiedrības naftas destilācijas fabrikā Bakū par laboratorijas priekšnieku.

1920. gada augustā biju arestēts no padomju valdības, 1921. gada februārī uz mūsu valdības pieprasījumu iebraucu Latvijā.

Patlaban strādāju Bruņošanas pārvaldē kā inženieris-ķīmiķis.“

125. *Kārlis Adrians Lāše.**

R. P. I. tirdzn. n. 1909—1914.

V! K! 3. IX. 1909. V! K! 29. XI. 1910.

1911. I. B! T!, zin. lit. kom. sekr. 1911. II. B! T!

L. dzimis 1889. g. 15. jūlijā, Veckalsnavas muižā Cēsu apr.; beidzis Kēniņa reālskolu Rīgā.

126. *Ernestis Nagobads.*

R. P. I. kom. n. 1909—1915. Tirdzniecības zinību kandidāts.

V! K! 3. IX. 1909. Sp! K! 8. III. 1910.

1911. I. grāmatv.

- R. 1. Apcerējums par teātri.
2. Apskats par Raini.

„Esmu dzimis 1883. gada 7. jūnijā Valkas apriņķa Litenes pagasta Skujenieku mājās.

Mani vecāki — rokpelņi, bet ar centību un taupiņu vēlāk sasnieguši latviešu zemnieka ideālu — ieguvuši par īpašumu augšminētās Skujenieku mājas.

Pabeidzis pagastskolu, nodarbojos kā laukstrādnieks tēva mājās līdz 1905. gadam.

Neapmierināts ar sasniegto, iesāku privātā ceļā turpināt savu izglītību un 1909. g. pavasarī izturēju kā eksterns pārbaudījumu pie reālskolas. Tā paša, 1909. g. rudenī iestājos Rīgas Politehniskā institūta tirdzniecības nodaļā, kuŗu beidzu 1914. gadā.

Pasaules kara laikā pārgāju dzīvot uz Pēterpili, kur iestājos Psihoneirolōģiskā institūta juridiskā fakultātē. Mans nolūks nebija palikt par juristu; universitātē iestājos tamdēļ, lai nodotos zinātnei, bet pirms pasaules kara ceļš uz zinātņi gāja caur universitāti.

Karš un Krievijas revolūcija stājās maniem nodomiem ceļā — universitāti es nepabeidzu.

1917. gadā atgriezos Latvijā, Valkā, kur paliku līdz 1919. gadam. Valkā darbojos pilsētas valdē, gubernas zemes padomē un kā skolotājs komercskolā.

Kad 1919. gada janvārī igauņu-somu partizāņu pulki izdzina no Valkas lieliniekus, un reizē ar Valkas pilsētu atbrīvoja no tiem vēl 13 Valkas apriņķa pagastus, tad jaunās varas nesēji un Valkas latviešu organizācijas mani izraudzīja par atbrīvotā Ziemeļlatvijas apgabala valdes priekšsēdētāju. Tūdaļ pēc tam izsludināju mobilizāciju un apliku iedzīvotājus ar nodokļiem. Mobilizēja ap 900 pilsoņu un savāca ap 64.000 cara rubļu, kuŗus nodevu armijas organizēšanas vajadzībām jauniesauktiem līdz uz Tērbatu. Tā radās Latvijas Ziemeļarmijas pirmais kodols, kuŗu vēlāk, 20. februārī, kad no Liepājas Valkā ieradās mūsu valdības sūtītais armijas komandieris, pulkv. Zemītāns, -- nokristījām par I. Valmieras pulku.

Kad Ziemeļarmija atbrīvoja Latvijas tālāko teritoriju, tur tūdaļ noorganizēju pagasta pašvaldības.

1919. gada augustā Iekšlietu ministrs Dr. M. Valters mani aicināja uz Rīgu par pašvaldības departamenta direktoru un uzdeva man noorganizēt pagastu un apriņķu pašvaldības visā Latvijā, ko arī es izpildīju. Ministra A. Berga laikā izstājos no valsts dienesta, pa daļai tamdēļ, ka ierēdniecība mani neapmierināja un arī tamdēļ, ka mums ar ministri nebija labas attiecības."

No 1920. gada Nagobads darbojas kā skolotājs Rīgas pils. II. Vidusskolā un Tautas universitātē.

Blakus paidagoģijai, Nagobads visu laiku ir ņēmis dzīvu daļību arī sabiedriskā dzīvē: 1920. gadā viņš nodibināja Latvijas vidusskolu skolotāju biedrību, 1923. gadā — II. skolotāju krāj-aizdevu kasi, 1924. gadā — akciju sab. „Izglītība“. Bez tam Nagobads darbojas arī kā līdzstrādnieks dažādos preses organos.

127. Vilis Vagars.

R. P. I. kom. n. 1909—1914. Tirdzniecības zinību kandidāts. V! K! 3. IX. 1909. Sp! K! 3. V. 1910.

1910. II. mag. pauc. subst. 1911. II. B! T!

R. Īss vēsturisks pārskats par vācu studentu dzīvi.

„Esmu dzimis 18. aprīlī 1888. g. Rīgā, kā jaunākais dzimtas loceklis starp četrām māsām. Vecāki, būdami ļoti dievbijīgi un arī pārtikuši, audzināja mani ļoti stingri un rūpējās par nepieciešamo izglītību. Jau no 7. dzīvības gada mācījos pie kādas skolotājas, lai varētu sagatavoties uz skolas apmeklēšanu. Drīzi mani nodeva Rīgā „Pēterā-Pauļā“ privātā pirmmācības skolā, kur sabiju līdz 1899. g., kad pārgāju uz Rīgas Pēterā I. reālskolu, izturēdams konkursa eksāmenus uz vecāko sagatavošanas klasi. Reālskolu beidzu 1906. g. Skolas laikā iztiku gan no vecāku pabalsta, gan arī pasniegdams privātstundas. 1906. g. oktobrī aizbraucu uz Leipcigu, kur iestājos tirdzniecības zinību augstskolā, pēdējo beigdams 1908. gadā, pēc kam vienu gadu strādāju praksē kādā vācu rūpniecības uzņēmumā „Stargard in Pommern“ 1909. g. augustā atgriezos Rīgā un iestājos politehnikas komercnodaļā, kuŗu beidzu 1914. gadā 28. janvārī ar cand. rer. merc. gradu. Studiju laikā pelnīdamies, strādāju dažādos uzņēmumos: kā nodaļas vadītājs „Vispārējā elektrības sabiedrībā“ no 1911. g. līdz 1913. g. jūnijam, kad pārgāju par

II. materiālu nodaļas vadītāja palīgu pie akc. sab. „Provodņiks“, kādā amatā sabiju līdz studiju beigšanai.

1915. g. septembrī aizgāju kā savvaļnieks smagā artilērijas pulkā, mani kaujās vienreiz ievainoja un 1918. g. demobilizējos kā artilērijas poručīks.

No 22. maija 1919. g. skaitijos Latvijas armijā kā I. artilērijas batarejas komandieris virsleitnanta pakāpē. Batareju saformēju uz ģen. Baloža pavēli. 1919. g. 26. augustā Latgalē mani kaujā ievainoja. Bermondta laikā biju Studentu bataljona štāba loceklis no 8. oktobra līdz 26. decembrim 1919. g.

1920. g. 18. janvārī salaulājos vecā Ģertrudes baznīcā Rīgā ar Melaniju Liepa."

Pēc studiju beigšanas Vagars ir ieņēmis sekošas vietas:

1) nodaļas vadītājs akc. sab. „Provodņiks“ līdz 1915. g. septembrim;

2) no 1920. g. līdz 1923. g. līdzīpašnieks firmā „V. Vagars un V. Neimans“ ādu dzensīksnu fabrikā un

3) no 1921. g. uzņēmuma „Ādu fabrika Vil. Vagars“ īpašnieks.

Par kaujas nopelniem apbalvots ar Lāčplēša kara ordeni.

128. *Adolfs Zandmans.*

R. P. I. lauks. n. 1909—1916.

V! K! 3. IX. 1909. Sp! K! 3. V. 1910

1910. II. bibl.; zin. lit. kom. loc. 1911. I. bibl.; zin. lit. kom. loc.; T! I! T! 1911. II, T! I! T!; zin.- lit. kom. sekr. 1912. I. T! I! T! 1912. II. rvd. 1913. I. T! I! T! 1913. II. mag. lit. subst.

1. Latviešu izceļošana iz Baltijas.
2. Kāds vārds par R. L. B-bas zin. komisijas vasaras sapulcēm.
3. Latviešu lauksaimnieku kooperatīvi.

„Esmu dzimis 17. janvārī 1888. gadā Pienavas Kēpuros, Jelgavas apriņķī. Pirmo izglītību baudīju Džūkstes-Pienavas pagasta skolā, pēc tam beidzu Tukuma 6-klasīgo pilsētas skolu un N. N. Mironova komercskolu Rīgā. Beidzis N. N. Mironova komercskolu, iestājos Rīgas Politehniskā Institutā, kur studēju agronomiju, būdams tai pašā laikā par biedri „Talavijā“.

Sākot no 1909. g. Zandmanis darbojas „Latvijas Lauksaimnieks“ redakcijā un Latvijas Lauksaimnie-

cības Centrālbiedrībā. 1915. gada jūnijā, lielajam bēgļu vilnim veļoties pāri Latvijai, no L. L. C. Zandmani piekomandē Baltijas bēgļu apgādāšanas komitejai, kur viņu ieceļ par sekretāru, un viņš darbojas, noorganizējot bēgļu ēdināšanas punktus, patversmes, skolas, slimnīcas un citas iestādes. 1916. g. Zandmanis brīvprātīgi iestājas vecajos strēlnieku pulkos. Drīzi pēc tam iestājas un beidz Maskavas Aleksandra kara skolu. Revolūcijai sākoties turpina kara dienestu Sibīrijā — Irkutskas artilērijas divizionā. Pēc lielinieku apvērsuma kara dienestu atstāj un strādā kā korektors kādā Irkutskas tipografijā. 1917. gadā, lielinieku varai Sibīrijā sabrūkot, viņu atkal iesauc Sibīrijas armijā, kur kā virsnieks piedalās kara gājienos pret lieliniekiem Aizbaikalā un vēlāk Uralos. 1918. gadā „Imantas“ pulkam noorganizējoties, Zandmanis iestājas pēdējā, ar kuŗu 1920. g. arī ierodas Latvijā. Pēc demobilizēšanas Zandmanis pārgāja uz Latv. Lauks. Centrālbiedrību, kur nodarbojas kā minētās organizācijas sekretārs.

129. *Vilis Gustavs Gulbis.*

R. P. I. lauks. n. 1909—1914. Agronoms.

V! K! 3. IX. 1909. Sp! K! 3. V. 1910.

1911. I. arķiv.

- R. Kas ir izglītība.

„Esmu dzimis 24. septembrī 1890. g. Jaun-Sātu muižā, Tukuma apriņķī. Mans tēvs, Miķelis Gulbe, bija minētās muižas kalējs. Savu bērnību pavadīju Tukuma apkārtnē. 1900. gadā iestājos Tukuma pareizticīgo draudzes skolā, un 1903. g. — Tukuma pilsētas skolā, kuŗu pabeidzu 1906. gadā. Liels iespaids uz manu audzināšanu un izglītības gaitu bija manam brālim — Pūres pagasta skolotājam, pie kuŗa pavadīju vasaras brīvlaikus. Neskatoties uz to, ka skolā toreiz valdīja stingrs pārkrievošanas gars, mēs tuvāku draugu pulciņā interesējamies par latviešu literātūru, lasījām mums pieietamus rakstniekus un sākām pat izdot savu ilegālo žurnālu „Pirmie stari“. 1905. gadā biju aculiecinieks revolūcionāram apvērsumam Tukumā. 1906. gadā pabeidzu pilsētas skolu un 1907. g. iestājos VI. klasē Mironova komercskolā Rīgā. Līdzekļus tālākai izglītībai saņēmu no sava otrā brāļa, kuŗš tai laikā bija aizceļojis uz Ameriku. Arī komercskolā mēs, daži latviešu skolnieki, nodibinājām savu literārisku pulciņu, kur sarīkojām deklamāciju vakarus un lasījām mūsu rakstnieku jaunākos darbus. Tanī laikā mūsu lauksaimniecība

pārdzīvoja savu atmodas laikmetu — dibinājās lielas lauksaimnieku organizācijas, notika plaši lauksaimnieku kongresi, uz laukiem sarīkoja kursus un priekšlasījumus. Sabiedriskā doma presē arvienu vairāk sāka piegriezties lauksaimniecības pacelšanai un izveidošanai. Tas pamudināja arī mani, pēc komercskolas beigšanas, 1909. g. iestāties Rīgas Politehniskā Institutā lauksaimniecības nodaļā. Tanī pašā gadā iestājos arī Talavijā. Vēl kā students iepazīnos ar Rīgas Lauksaimniecības Centrālbiedrības darbiniekiem un 1912. g. uzsāku savas pirmās agronomiska darbinieka gaitas, iestājoties pie minētās biedrības, kā praktikants. 1914. g. beidzu Augstskolu, pēc kam pieņēmu rajona agronoma vietu pie Jaun-Gulbenes lauksaimniecības biedrības. Kara un bēgļu laikus pavadīju Latvijā strādādams Rīgā un Vidzemē, kur liktenis man bij lēmis nodoties pārtikas un apgādības lietai. 1918. g., kā Tautas Padomes loceklis un Latviešu zemnieku savienības biedris, ņēmu daļību Latvijas valsts proklamēšanā. 1919. g. darbojos kā Apgādības ministrijas pilnvarots Ziemeļ Latvijā un pēc tam kā Iekšējās apgādības departamenta direktors. Iestājoties normalai saimnieciskai dzīvei man atkal radās iespēja piegriezties savam agrākam darba laukam — lauksaimniecībai, kaut arī tikai kā Zemkopības ministrijas ierēdnim.“

130. Jānis Stalbovs.

R. P. I. kom. n. 1909—1915. Tirdzniecības zinību kandidāts.

V! K! 7. IX. 1909. Sp! K! 8. III. 1910.

1910. II. grāmatv.; sekr. 1911. I. sekr. 1911. II. vicesen. 1912. I. vicesen. 1912. II. A! U! C! del. 1913. I. A! U! C! del. 1913. II. seniors; G! T! 1914. I. seniors; A! U! C! del. 1914. II. A! U! C! del.

R. Augļu vīnrūpniecība un viņas stāvoklis Baltijā.

„Esmu dzimis Vidzemē, Cesvaines draudzē, Kraukļu Piekalņu-Spāriņos 1886. g. 24. janvārī. Pirmās zināšanas ieguvu tēva mājās, kur mani audzināja stingri reliģiskā garā. Vietējo pagasta skolu apmeklēju 3 gadus, pēc tam iestājos Jaungulbenes ministrijas skolā, kuru pabeidzu 1902. g. pavasarī. Pēc skolas nobeigšanas par savu turpmāko likteni biju pilnīgi neziņā. Līdzekļu trūkums, daži vecāku aizspriedumi, diezgan lielais vecums un puslīdz pasīvā izturēšanās no manas puses bija tie iemesli, kas manu tālākizglītību nobidija gluži pie malas. Mani nodeva uz 1 gadu vācu ģimenē kādā vietējā muižā, lai iemācītos vācu valodu un grāmatvedību un tā sagatavotos vietas ieņemšanai kādā veikalā. Vieta drīz vien gadījās, kurā nodarbojos līdz 1906. g. rudenim. Domas par tālāku izglītību mani nekad nebija atstājušas, lai gan necerēju uz tās realizēšanu. Varbūt, beidzot apmierinātos ar kādu komija vai saimnieka stāvokli, ja nebūtu uznācis 1905. g. ar savām dziļu iespaidu atstājošām parādībām. Jauno ideju plūdi mani iznesa gluži uz sēkļa. Manu jau gandrīz pilnīgi nodibinājušos patriarchalo, reliģiskotikumisko dzīves uzskatu satricināja pašos pamatos. Radās daudz jautājumu, uz kuriem es nevarēju atbildēt. Līdz ar to ieguvu stipru pārliecību, ka zinība man dos visur īsto atbildi, un tāpēc, gluži negaidot,

pret vecāku gribu 1906. g. rudenī ierados Rīgā un 1907. g. pavasarī iestājos Mironova komercskolas VI. klasē. Šo skolu nobeidzot, 1909. g. rudenī iestājos Rīgas Politehnikumā un 7. septembrī tai pašā gadā Talavijā. Sākumā ārējās formas ziņā nenoiteiktie un plašie centieni pēc izglītības ir pamazām sašaurinājušies un aprobežājušies vienīgi ar manu izvēlēto speciālitāti-komerczinībām.“

Jānis Stalbovs studiju laikā nodarbojies kā grāmatvedis Daiļkrāsotāju Krāj-aizdevu kasē, V. Rīgas Savstarpējā kredītbiedrībā un II. Vidzemes Savstarpējā kredītbiedrībā. Talavijā bijis aktīvs visā studiju laikā, ieņemdams vairākus atbildīgus amatus. 1915. gadā beidzis augstskolu ar I. šķ. komerckandidāta gradu. Pēc studiju beigšanas nodarbojies kā grāmatvedis II. Vidzemes Savstarpējā kredītbiedrībā, 1915. g. — Šamsi-Asadullajeva naftas firmā Maskavā, 1916. g. kā darbvedis Samas dzelzceļu būvē Bogoslavas kalnu apgabalā Nadeždinas fabrikās Uralos, 1917.—1918. g. kā Čerkasu Zemstes sikkredīta kases grāmatvedis un pārvaldnieks, 1918.—1919. g. kā Čerkasu aprīņa pārtikas komitejas grāmatvedis, 1920. gadā grāmatvedis un finansu daļas vadītājs Jekaterinoslavas guberņas lauksaimnieciskā kooperatīvā. Stalbovs pēc atgriešanās Latvijā no 1920. g. strādājis valsts budžeta nodaļā, pēc tam ieņēmis legācijas padomnieka un Latvijas konsula amatu Rēvelē. Tālāk viņš nodarbojies Valsts ierēdņu kooperatīvā kā direktors-rikoitājs un Latvijas bankas Daugavpils nodaļas pārvaldnieks. Tagad ieņem Rīgā Latvijas bankas centrālē vecākā prokurista vietu.

Precējies 1919. g. ar Helenu Solčinskis. Dēli: Jānis un Tālvālds.

131. Leopolds Bernsteins.

R. P. I. ķīm. n. 1909—1911. kom. n. 1911—1915. Tirdzniecības zinību kandidāts.

V! K! 7. IX. 1909. Sp! K! 3. V. 1910.

1910. I. bibl. subst. 1915. I. rvd.

R. Ķīmija — cilvēces kalpone.

„Piedzimu 1889. g. 4. februārī, Zemgalē, Jēkabpils apr. Ērbērges pagasta „Vanagos“. Lasīt iemācīja māte. Kad jau biju šo mākslu piesavinājies, mani nodeva pie mātes radniekiem, kur sāku krievu un vācu valodās „lauzīties“ un arī klavieres spēlēt. 9 gadu vecumā iestājos Ērbērges pagasta skolā un beidzu tās četras klases, izturēdam 1902. gadā gala pārbau-dījumus. Tā pašā gada rudenī, pēc konkursa eksā-

mena, mani uzņēma Jaunjelgavas pilsētas skolas otrā klasē. Šo skolu beidzu kā pirmais skolnieks 1906. gadā. Visu vasaru pēc tam centīgi gatavojos uz iestāšanos vidusskolā, Biju gan nodomājis izglītību turpināt kādā no Rīgas reālskolām, bet tā kā visas reālskolas bij pārpildītas, tad no šī nodoma nācās atteikties, un tāpēc arī iestājos Mironova komercskolā. 1909. g. pavasarī to beidzu un jau tūlīt rudenī mani ieskaitīja kā studentu Rīgas Politehnikiskā Institūta ķīmijas nodaļā, kurā mani visvairāk interesēja. Ilgi šai nodaļā palikt tomēr neizdevās. Jau 1909. g. decembra mēnesī saslimu ar plaušām,

kādēļ no ķīmijas studēšanas bij jāatsakās un jāizvēlas cita nozare. 1910. gada rudenī iestājos komercnodaļā, kurū arī beidzu 1915. g. decembrī."

Bernšteina materiālie apstākļi nebij no spožajiem, un tāpēc tas jau līdz ar studiju sākumu bij spiests meklēt sev kādu nodarbošanos, kas dotu cik necik ienākumu. Vispirms viņš pelnījās ar stundu pasniegšanu, bet vēlāk nodarbojās dažādās iestādēs: 1912. g. kā skolotājs Jaunjelgavas komercskolā, 1913. g. kā korespondenta palīgs firmā A. E. G., kā galvenais grāmatvedis II. Vidzemes savstarpējā kredītbiedrībā, tad kā darbvedis V. Rīgas savstarpējā kredītbiedrībā, bet no 1915. g. tas strādāja kā tirdzniecības nodaļas vadītājs, ar prokūru, Maskavas savstarpējā kredītbiedrībā. 1916. g. Bernšteins pieņēma direktora-riņotāja vietu akc. sab. „Bitkov“, Maskavā. Pārbraukdams 1917. g. Rīgā, viņš par jaunu iestājās V. Rīgas savstarpējā kredītsabiedrībā, kur ieņēma galvenā darbveža vietu.

1918. g. B. līdz ar citiem iestājas Studentu rotā, 1919. g. tas skaitījās Jelgavas kaņaspēka daļā, bet

pēc tam to piekomandē galvenā štāba komandantam. 1919. g. to ieceļ par Banku nodaļas priekšnieku un vēlāk — par aizņēmumu nodaļas vadītāju Finanču ministrijā.

Ārpus visa tā, B. ņem dalību arī citās sabiedriskās organizācijās, kā: Izglītības biedrībā, Latviešu biedrībā un citur. No 1920. g. darbojās kā darbvedis Latvijas tirgotāju savienībā, un tai pašā laikā ir arī Tirdzniecības kursu vadītājs.

1917. g. B. ir Padomes loceklis Baltijas savstarpējā kredītbiedrībā un Revīzijas komisijas priekšsēdētājs Vidzemes savstarpējā kredītbiedrībā.

1923. g. Bernšteinu ievēl akc. sab. „Cisla“ valdē. Viņš izstrādāja statūtus Latvijas tirdzniecības un rūpniecības bankai un veda sagatavošanas darbus tās nodibināšanai. 1920. g. nodibināja tirdzniecības namu „Lato“, pārorganizēja to 1923. gadā par Akciju sabiedrību. Šai Akciju sabiedrībā B. strādā līdz šim laikam, ieņemot direktora-riņotāja vietu.

1924. g. B. ievēlēja arī akc. sab. „Būve“ padomē.

1924. g. precējies ar Liliju Elizabeti Thar.

132. *Augusts Reinholds Raisters.*

R. P. I. arch. n. 1909—1916. Inženieris-architekts.

V! K! 12. IX. 1909. Sp! K! 3. V. 1910.

1911. I. arķ. 1911. II. arķ. 1912. I. mag. cant., zin. lit. kom. sekr. 1912. II. rvd.; zin. lit. kom. loc. 1913. I. zin. lit. kom. loc.; mag. cant. 1913. II. mag. cant. 1914. I. mag. cant. 1914. II. old.; G! T! 1916. I. mag. cant.

R. 1. Mirstošais maldu tēls.

2. Māksla un sabiedriskās dzīves iekārta.

„Esmu dzimis 1888. gada 18. februārī (pēc v. st.), Vidzemē, Cēsu apriņķī, Ramkas pag. Sproģu mājās, kur tēvam bija saimniecība un veikals. Pirmmācību ieguvu no vecākiem, iestājos Ramkas Lutera skolā, kur sabiju 3 gadus (1898.—1901.). Maz jauku atmiņu saistās ap šo skolas laiku, un arī visai maz no tā ko atceros. Atminos tik, ka biju viens no lielākiem palaidņiem un pie reizes mācēju arī skolotājiem, kā teikt „iegriezt“, jo man pret tiem nekad nebija labs prāts.

Daudz patīkamāk atcerēties mācības laiku Jaunpiebalgas draudzes skolā, kur iestājos pēc pagastskolas beigšanas. Lai gan šē sabiju tikai 1½ gada (1901.—1902.), tomēr paspēju atrast galus visiem tiem pavedieniem, kuņi manā vēlākā dzīvē bija vadošie. Arī attiecības pret skolotājiem bija daudz la-

bākas, sirsnīgākas. Ar lielāko cienību atminos pirmo skolotāju Ulpi, kuņš sevišķi etiskā un estētiskā ziņā atstājis uz mani neizdzēšamu iespaidu. Šinī pašā laikā ne vienu reizi vien biedru pulciņā pārrunājām un sapņojām par nākotni, par viņas mērķiem, par to, kā viņu izveidot, lai varētu būt arī citiem noderīgi. Silts ideālisms pildīja mūsu krūtis. Nereti iezagās prātā arī vārds „students“, taču tik nedroši, tā klausītiņām. Un tomēr tā bija dzirkstele, kuņa daudzus no mums dedzināja, skubināja. Likās, ka asinis ātrāk sāk riņķot, actiņas iemirdzas, prāts iedegas, kad sākām runāt par to, ka arī mēs ar laiku būsim studenti, daudz ko zināsim un varēsim plašus darbus darīt. Atceros, ka visbiežāk par šiem tematiem sapņojām kopā ar manu draudzes skolas labāko draugu, netaiķi Jāni Ducēnu (vēlāk bijušo kaņa ministri). Tomēr mūsu lolotie mērķi bija vēl tālu, vajadzēja vispirms nobeigt kādu vidusskolu.

1902. g. Ziemassvētkos tad arī atbraucu brālīm līdzī uz Rīgu, kur, ņemdams privātas stundas, mācījos līdz 1904. g. pēc ģimnazijas kursa programmas. Sliktāk veicās ar krievu valodu, kas varēja radīt lielus kavēkļus, tālab otrs brālī aizveda mani līdz uz Penzu, kur viņš mācījās Mākslas skolā. Tur bija

labas izredzes iemācīties krievu valodu, un turpat pie izdevības varētu iestāties Mērniecības skolā.

Ar Penzu saistās vislabākās atmiņas no visa mana skolas laika. Atrazdamies Mākslas un Mērniecības skolas audzēkņu vidū, arvien dabūju jaunu ko redzēt un dzirdēt. Daudz sirsnības, līdzjūtības biedru starpā, kā tas aizvien mēdz būt svešumā.

Mērniecības skolā tomēr neiestājos. Tai gadā arī Penzu bija aizkēris „brīvības vilnis“. No vietējās Dārzkopības skolas izslēdza visus latviešus, skaitā 6. Sakarā ar to, Penzas mērniecības skolas direktors-politiķis Semjonovs arī skaitīja par savu tiešu pienākumu neieņemt neviena „nemierīgā“ latvieša. Beidzot tomēr vienu (vismazāko!) uzņēma. Pārējiem astoņiem „laipnais un vientiesīgais“ direktors, uz pleca uzsizdams, ar mīļīgiem vārdiem izteica ceļību, ka uz citu gadu tikšot laimīgi iekšā...

1905. g. rudenī biju atkal Rīgā. Nebiju tikai izbraukājies, bet arī mācību ziņā daudz ko ieguvis, kas drīz pēc tam pierādījās. Uz Penzu atpakaļ negribējās braukt, jo mērniecības skola manas domas sevišķi nesaistīja. Joprojām interesējos par ģimnaziņu un reālskolu. Apstākļi izšķīrās par labu reālskolai.

Un tā, ņemdams privātstundas un papildinādamies sevišķi citās jaunās valodās, 1907. g. laimīgi iestājos Millera reālskolas sestajā klasē (Rīgā) un 1909. g. pavasarī beidzu pilnu reālskolas kursu. Tā paša gada rudenī iestājos Rīgas Politehniskā Institūta arhitektūras nodaļā, kurā šķita vistuvāk esam maniem centieniem. Domās gan vēl arvien kavējos pie Tērbatas universitātes, bet dzīves apstākļi saistījās ar Rīgu. Alma Mater, pēc manas nelielās „vilšanās“ no sākuma, drīz kļuva pievilcīga. Arī studentu dzīvē ātri iedzīvojos, pateicoties korporācijai Talavijai, kurās biedrs kļuvi jau no pašām pirmām studiju dienām. Tā ar izvēlēto ceļu drīzi jutos apmierināts.

Lai iegūtu vajadzīgo praksi un līdzekļus studijām, studiju brīvlaikā nodarbojos Tveras guberņas Zemstes būvniecības nozarē, arhitekta A. Malvesa birojā Rīgā, R. l. centrālbiedrības būvtechniskā bi-

rojā un Birģeļa mākslas-amatniecības skolā kā skolotājs.“

1916. g. 3. jūnijā Raisters nobeidz Rīgas Politehnisko Institūtu, iegūdam Reinberga prēmiju par savu diploma darbu „Kultūrtechniska skola“. Tūlī pēc beigšanas viņš iestājās kara dienestā, 17. inženierbūvētāju dražinā rietumu frontē, vispirms kā dražinas techniskās daļas vadītājs, tad kā atsevišķas daļas priekšnieks, bet vēlāk kā minētās dražinas priekšnieks.

1918. gadā, pēc dražinas likvidēšanas, R. iestājās Ukrainas apģādības ministrijā, Ķijevā, kā nodaļas vadītājs, gaidot, kamēr atbrivosies ceļš uz dzimteni.

Šajā laikā viņš ar lielu interesi nododas arī ukraiņu un poļu celtniecības studijām.

Pie pirmās iespējamības, kāda rodas 1919. gada 1. janvārī, R. atstāj Ķijevu un dodas uz Rīgu, kur nokļūst savas dzimtenes visgrūtākās dienās. Izciezdams lielnieku vissmagāko „karantēnu“, beidzot 23. janvārī tam izdodas nonākt Rīgā, kur tas iestājas Rīgas pilsētas teknikumā kā mācību pasniedzējs.

2. jūnijā R. iestājas I. inženieru - sapieŗu bataljonā, bet, līdz ar Zemkopības ministrijas darbības uzsākšanu, 1. augustā pārceļas uz pēdējo, organizēt lauku būvniecības nodaļu karā izpostīto saimniecību atjaunošanai un caur agrārreformu dibināmo jaun-saimniecību apbūvei. Šajā darbā viņš strādā nepilnus piecus gadus — līdz 1924. g.

Drīz pēc Latvijas Universitātes organizācijas padomes nodibināšanās, Raisteri 1919. g. septembrī uzaicina par šīs Padomes locekli. Še viņš piedalās kā Latvijas izglītības biedrības Augstskolas sekcijas priekšstāvis un darbojas līdz pa visu Organizācijas padomes pastāvēšanas laiku, līdz jaunas Universitātes padomes nodibināšanai.

1919. g. 10. decembrī Raisteri ievēl par docentu Latvijas Universitātē, kur tas darbojas kā mācības spēks līdz šim laikam.

Precējies ar Elzu Rūtiņ, meitas — Ingrite un Helga.

133. *Arveds Vaits.*✪

R. P. I. tirdzn. n. 1908—1912. V! K! 25. IX. 1909.

Arveds Vaits, kurzemnieks, dzimis 2. novembrī 1888. g. Beidzis reālskolu Rīgā.

134. Roberts Ekmans.

R. P. I. ķīm. n. 1905—1912. Inženieris-technologs.

V! K! 1. XII. 1909. Sp! K! 6. XII. 1910.

1911. I. A! U! C! del.

R.: Ķīmiķis Lavuazjē un viņa nozīme.

Dzimis 14. martā 1885. g., Sarkandaugavā, Rīgā.

apmeklējis N. Mironova komercskolu. Pēc tam iestā-
jies R. P. I. ķīmijas nodaļā, kuŗu beidzis 1912. gadā.
Tagad strādā kā „A. Laiviņa, inž. Ekmaņa“ ziepju
fabrikas līdzīpašnieks.

Precējies ar Annu Veiland; dēls Laimons.

135. Pēters Birkmans.

R. P. I. ķīm. n. 1909—1915. Inženieris-technologs. Lauks.
n. 1915—1916.

V! K! 12. XII. 1909. Sp! K! 7. II. 1911.

1912. I. rvd. 1912. II. kas. 1913. I. kas. 1913. II. kas.

1914. II. T! I! T! kand.; kas. 1915. I. kas.

R.: 1. Spīritisms un viņa vēsture.

2. Degvīna monopōls Krievijā.

„Esmu dzimis 1. janvārī 1892. g. (v. st), Salaspils
pagastā, Jaun-Druvu mājās. Kādu gadu vēlāk mani
vecāki pārcēlās uz tā paša pagasta Lipšu mājām, kur
es arī pavadīju savu bērnību. Pirmo izglītību baudīju
mājās un pēc tam Salaspils pagasta skolā, kuŗu ap-
meklēju ziemā un vasarā. 1902. g. iestājos Rīgas
Mironova komercskolā, kuŗu pabeidzu 1909. g. Tā
paša gada rudenī iestājos Rīgas Politehniskā Insti-
tūtā, ķīmijas nodaļā, kuŗu pabeidzu 1915. g. pavasarī.
Vidusskolas apmeklēšanai līdzekļus saņēmu no mā-
jām, bet studējot — sagādāju, strādādams vasaras
laikā kā mērnieks un kultūrtechniķis gan Latvijā, gan
arī dažādos Krievijas apvidos. Pēdējos studiju ga-
dos nodarbojos arī kā tehnisko priekšmetu skolotājs
Rīgas politehniskosursos. Talavijā iestājos 1909.
gadā, īsi pirms gada svētkiem, un līdz studiju beigām

biju aktīvs loceklis. Pēc studiju beigšanas 1915. g.
īsu laiku biju Novgorodas gubernā kā mērniecības
darbu vadītājs. No 1915. gada rudenā līdz 1918. g.
augustam sabiju Tverā, kur nodarbojos uz Tveru
ēvakuētā Rīgas kultūrtechniskā skolā kā skolotājs
un Tveras municijas fabrikā kā inženieris. 1918. g.
rudenī atgriezos Rīgā, kur valdīja vācu okupācija.
Okupācijas laikā piedalījos tehnikuma organizē-
šanā, kur nodarbojos arī kā skolotājs. Strādāju arī
Rīgas būvtechniskā biedrībā. Piedalījos Latvijas
valsts proklamēšanas aktā. Lieliniekiem iebrūkot
Latvijā, iestājos Studentu rotā, kuŗā kalpoju līdz Rī-
gas ieņemšanai 1919. g. maijā. Pēc tam līdz 1924. g.
visu laiku sastāvēju kara dienestā, izpildīdams Gal-
venās artilērijas pārvaldes tehniskās daļas priekš-
nieka, Artilērijas noliktavu un Arsenāla būvkomisiju
priekšsēdētāja amatu. Līdzteku kara dienestam un
pēc demobilizācijas nodarbojos akc. sab. „Daugava“
pie rūpniecības uzņēmumu ierīkošanas un vadišanas
kā direktors — valdes loceklis, kādu amatu ieņemu
arī tagad.

1925. g. apprecējies ar Bertu Sileniek.“

136. Aleksandrs Pēterjānis.

Pēterpils elektrotechn. institūtā 1907. R. P. I. kom. n.
1909—1913. Tirdzniecības zinību kandidāts.

V! K! 1910. Sp! K! 28. XI. 1911.

1911. I. — B! T!

R.: Veiningera uzskats par sievieti.

„Esmu dzimis Možaiskā, 1886. gada 23. novembrī,
pierakstīts pie Liel-Ezeres pagasta. Pirmmācību
audīju mājās, vispirms pie tēva, pēc tam — pie
pieņemtā mājskolotāja. Savā 11. dzīvības gadā iestā-
jos Liepājas vācu „Stiftschul“ē un gadu pēc tam
Liepājas pilsētas reālskolā, kuŗu nobeidzu 1905. gadā.
Pēc skolas beigšanas iestājos pastā kā ierēdnis.
1907. g. mani pasta valde komandēja uz Pēterburgu
kā stipendiātu elektrotehniskā institūtā, kuŗā stu-
dēju tikai vienu sēmostri, jo neparedzētu iemeslu dēļ
izstājos no institūta un arī dienesta. Pēc tam kādus

1½ gadus nodzīvoju Možaiskā, nodarbodamies ar
stundu pasniegšanu.

1909. gadā iestājos Rīgas Politehniskā Institūta
tirdzniecības nodaļā, kuŗu beidzu ar I. šķ. diplomu
1913. g. jūnijā. 1911. gadā, būdams vēl students, ap-
precējos ar Alisi Veru Koškin.“

Pēc studiju beigšanas P. strādā kā grāmatveža
palīgs Jelgavā, akc. sab. L. Kramers un dēli. No
1914.—1917. gadam tas ieņem galvenā grāmatveža
un vēlāk biroja priekšnieka amatus Vispārējās
elektr. sab. (A. E. G.) Aizkaukaza nodaļā, Bakū. No
1918.—1922. g. kā galv. grāmatvedis firmā „Stuken
un Co.“, Bakū.

Atgriežoties dzimtenē no 1921.—1925. g., tas ie-
ņem galv. grāmatveža amatu Krievu agrārbankas
likvidācijas komisijā.

137. Arturs Linkovičs.

R. P. I. ķīm. n. 1908—1910.; lauks. n. 1910—1915. Agromoms.

V! K! 8. III. 1910. Sp! K! 1. V. 1911.

R.: Ko XIX. gadu simteņa agrārie likumi devuši latviešu lauksaimniecībai.

„Esmu dzimis 1887. gada 6. septembrī, Aizkraukles pag. Cepļakalnu mājās. Pirmizglītību baudīju mājās, iemācīdamies rakstīt, lasīt un rēķināt. 1898. gada janvārī, kad biju 10 gadus vecs, iestājos Aizkraukles pag. skolā, kuru beidzu pēc 3 gadiem. Manas tālākās izglītības ceļš bij Aizkraukles draudzes skolā, kur par skolotāju toreiz bija Cimzes semināra audzēknis G. Baldaus. Šis nekad nenogurstošais vīrs, izpildīdams skolotāja un ērģelnieka pienākumus, reizē arī vadīja Aizkraukles dziedāšanas biedrības kori, tā pulcinādams jaunatni cēlākiem mērķiem. Viņš arī prata mūs, audzēkņus, ierosināt uz pašdarbību, mudinādams uz tālāko izglītību. Pēc trīs-gadīgas draudzes skolas apmeklēšanas, 1899. gadā iestājos Rīgas Pēterā-Pāvila pilsētas skolā, kuru arī nobeidzu 1906. gadā. Pēc tam apm. 2 gadus mācījos

mājās un 1908. g. nobeidzu vidusskolu kā eksterns pie II. kadetu korpusa Pēterburgā. Tā paša gada rudenī iestājos R. P. I. ķīmijas nodaļā. Kādus trīs gadus studēju ķīmiju, pēc tam, vājās veselības dēļ, pārgāju uz lauksaimniecības nodaļu. Līdzekļus studijām guvu, strādādams kā mērnieks pie inž. A. Kuzeš. Augstskolu beidzu 1915. gada 26. maijā, iegūdams mācīta agronoma gradu.“

Pēc Augstskolas beigšanas, no 1915. g. jūnija līdz 1918. g. 26. februārim L. strādā Sebežas apr., kā šī apriņķa agronoms. Pēc tam tas atgriežas Rīgā un no 1918. g. 24. aprīļa līdz lielinieku ienākšanai strādā kā skolotājs Latv. izgl. biedrības vidusskolā. Lieliniekiem ienākot, tas, savas vājās veselības dēļ, bijis spiests palikt aizmugurē. Cīņās laikā pret Bermontu piedalījies kā aizsargs kara noliktavām. No 1919. g. augusta līdz šim laikam L. ir par skolotāju Valsts Rīgas tehnikumā un III. Rīgas pilsētas vidusskolā.

1914. g. salaulājies ar Alisi Alksnis. Meitas — Gaida un Ņina.

138. Pauls Vinters.

R. P. I. kom. n. 1909—1916.

V! K! 4. IX. 1910. Sp! K! 28. III. 1911.

1911. II. A! U! C! del. 1912. I. A! U! C! del.

R.: 1. Gut verloren — wenig verloren; Ehre-verloren — viel verloren; Gott verloren — alles verloren.

2. Etika mūzikā.

„Esmu dzimis 13. novembrī 1888. gadā, Zutēnu pagasta skolā, kur mans tēvs darbojās kā skolotājs līdz 1891. gadam. Iestājoties pārkrievošanas laikmetam, tēvs bija spiests atstāt skolotāja amatu, jo viņš, kā Irlavas seminārists, labi pārvaldīja vācu, bet gan samērā slikti krievu valodu. Tas nu arī bija galvenais iemesls, kas piespieda tēvu meklēt sev citu nodarbošanās veidu. No skolas pārcēlamies uz Aizupes muižu, kur pavadīju savu bērnību.

Mana māte, pēc tautības prūsiete no Rautenburgas, Tilzītes apr., agrā jaunībā šē atceļojusi un ļoti ātri paspējusi tā iedzīvoties, ka, neskatoties uz vecāku jaukto laulību, viņa spēja mūsu audzināšanu vadīt pilnīgi normāli. Maniem vecākiem mēs bijām 4 bērni: 3 meitas un es, jaunākais no visiem — dēls.

Pirmo izglītību, kopīgi ar savām māsām, smēlos no tēva, bet vēlāk no mājskolotājas. Sākot no 11. līdz 13. dzīvības gadam vasarās apmeklēju pagastskolu, kur gatavojos uz iestāšanās eksāmenu reāl-

skolā. Līdz ar elementārzinībām sāku mācīties arī mūziku, jo mūzika man ļoti patika. Trīspadsmit gadu vecu mani nodeva privātreālskolā Tukumā, kuru toreiz vadīja mācītājs Steiks. Kad pārcēlos uz Tukumu, — iesākās grūts pārbaudījuma brīdis, jo, pieradis pie tēva mājas, tagad jutos ļoti nelaimīgs un nebrīvs. Viss, viss likās tik svešs un neparasts... Un ausis man pastāvīgi skanēja: „Jāšķīras, jāšķīras no visa: no bērnības, no tēva mājas, no rotaļu biedriem... Jātop citādākam — vīrišķīgākam.“ It skaidri atceros pēdējā vakara sajūtu pirms manas aizbraukšanas uz Tukumu. Es nevarēju saprast, kāpēc man tiešām jāšķīras no iemīļotās bērnības laimīgo brīžu mītnes, no kurās biju paradīss raudzīties peldošos mākoņos, saules rietā, zvaigžņotās debesīs... Ar asarām acīs noskatījos pēdējā saules rietā no tās vietas, kurā man jau ritu būs jāatstāj. Manā karstākā vēlēšanās tagad bija palikt tādām pašām kā bijis, nekad neaizmirst tā, kas man bērnībā bija tik mīļš. Šī vēlēšanās, kā klusa lūgšana, pamodās dvēselē, kad pamazām, bet neatturami, nakts krēsla ieslēdza savos apkampienos manu tik mīļo vietu.

Tukumā iedzīvoties man nācās diezgan grūti. Jāatzīstas, ka daudz asaras tika birdinātas, kamēr daudz maz iedzīvojos jaunās apstākļos. Sākumā vie-

J. Nesaule. P. Mituls. J. Vilks. E. Hermanovskis. P. Brunners.
 O. Svīte. A. Bļodnieks. V. Šlosbergs. V. Dūms. A. Viksniņš. P. Birkmans. P. Vinters. O. Sirmāis. J. Šinka. A. Mauliņš. E. Laucis. K. Bokše.
 E. Vulfs. K. Jākobsons. A. Epiņš. P. Dardzans. t/l old. O. Blankenburgs. A. Linkovičs. R. Ekmans. J. Orleans. A. Pēterjānis.
 A. Goldbergs. Ed. Apsīts.

nīgais apmierinājums man bija no mājām saņemtās vēstules. Tā pagāja divi gadi. Tukuma privāt-reālskolu slēdza, tāpēc vecāki nolēma mani sūtīt skolā Rīgā. Šai laikā iekrita mana iesvētīšana, kuŗa uz mani atstāja dziļu un paliekošu iespaidu. Iesvētīšanas runa mani modināja svētākās jūtas un apņemšanos visu mūžu staigāt patiesības ceļus.

Rudenī ierados Rīgā ar nolūku iestāties kādā reālskolā, bet tas tik viegli neveicās, jo uzņemšanas pārbaudījumos izkritu. Pēc neveiksmēm reālskolā iestājos virsskolotāja Gērmaņa privātskolā, IV. klasē. Šo skolu beidzu četros gados, kuŗi pagāja it nemat.

Pēc vidusskolas beigšanas iestājos Rīgas Politehniskā Institutā, komerczinību nodaļā. Še nu biju atkal palicis gluži viens, jo pārējie skolas biedri bij izklīduši pa vairākām augstskolām. Pagāja vesels gads, kamēr iepazinās ar dažiem kollēģām un arī pa daļai ar korporācijas dzīvi un viņas nozīmi. 1910. g. rudenī iestājos Talavijā. Pateicoties kommitoņu premtīnākšanai, ļoti ātri paspēju še iedzīvoties. Priekš manis sākās jauna dzīve ar jaunām interesēm. Sabiedriskā dzīve palika par manu otro darbu, jo, pateicoties viņai, esmu iepazinies ar tik daudz un dažādiem raksturiem. Tā radās jauna dzīves glezna, kuŗā redzu to, ko piedzīvoju, un, skatoties, pārdzī-

voju to, ko kāds dzejnieks izsaka vārdos: „Die ganze Schöpfung würde uns nicht genügen, wenn wir ein-sam sein sollten:

Und könntest du dich auch entfernen,
Es triebe Sehnsucht dich zurück,
Denn auch die Menschen lieben lernen,
Das ist das einzig wahre Glück.“

Aprīlī, 1912. gadā pārtraucu studijas, pieņemot mājskolotāja vietu Elkšņu muižā franču ģimenē, un ne-strādāju tur līdz 1. oktobrim 1913. g. Oktobrī atgriezies Rīgā un sāku turpināt studijas. Kā students biju spiests pasniegt stundas, vai arī nodarboties kā ierēdnis, jo ar vecāku līdzekļiem nācās grūti eksistēt. Sākot ar 3. oktobri 1913. g., iestājos par ierēdni Rīgas pilsētas diskontbankā, kur nepārtraukti strādāju visu studiju laiku.“

Vinters, atstādams Augstskolu 1916. g., paliek praktiskā darbā turpat Rīgas pilsētas diskontbankā. Še viņš darbojas ar mazu pārtraukumu līdz 1924. gadam. 1919. gadā viņu iesauc karadienestā, bet tad pārceļ uz Ārlietu ministriju, kur strādā Informācijas departamentā līdz 1920. gadam, kā šī departamenta darbvedis. Sākot ar 1920. gadu viņš pāriet atpakaļ uz Rīgas pilsētas diskontbankas valūtas nodaļu par šīs nodaļas vadītāja palīgu; bet ar 1. jūliju — uz Latvijas zemnieku banku par tās darbvedi.

139. Jānis Vilks.

R. P. I. kom. n. 1909—1914. Tirdzniecības zinību kandidāts.

V! K! 4. IX. 1910. Sp! K! 28. III. 1911.

1911. II. grāmatv. 1912. I. grāmatv.

R.: „Vecā dziesma“.

„Esmu dzimis 1889. gada 25. septembrī, Jēkabpils apr. Zasu muižā. Pirmo izglītību baudīju mājās. 10 gadu vecumā iestājos Zasu pagasta skolā, kur mācījos 5 gadus. Pēc tam apmeklēju jaunatvērto Jēkabpils tirdzniecības skolu, kuŗu toreiz vadīja Ludis Bērziņš. Šo skolu beidzu 1908. gadā. Vēlēdamies savu izglītību turpināt, sagatavojos mājās un 1909. gada pavasarī izturēju pārbaudījuma eksāmenus Kostromā, reālskolas apmērā. Tā paša gada rudenī iestājos Rīgas Politehniskā Institūta tirdzniecības zinātņu nodaļā. Līdzekļus studijām guvu no

vecākiem, kā arī no savas darba algas bankā. Augstskolu beidzu 1914. gada pavasarī ar tirdzniecības zinātņu kandidāta gradu.“

Kādu gadu pēc studiju beigšanas V. strādājis kā grāmatveža palīgs Rīgas lauksaimn. centrāl. savst. kredītbiedrībā. 1915. gadā tas pārgājis Valsts bankā, kā sikkredīta inspektora palīgs. 1916. gadā to mobilizē un nosūta uz Čaŗkovu. 1916. gadā pavasarī to pārceļ uz Gatčinas aviācijas skolu. Pēc tam viņš dien līdz 1921. gada vasarai Pēterpilī un Maskavā, Galvenā kara gaisa flotes valdē, ieņemdamas dažādas vietas. Pārbraucis Latvijā, V. iestājās Latvijas bankā. Pašlaik V. strādā akc. sab. „Latvijas tranzīts“.

Precējies ar Līdiju Palubinskij, dēls — Andrējs.

140. Otto Voldemārs Šlosbergs.

R. P. I. ķīm. n. 1910—1915.; L. U. ķīm. n. 1920—

V! K! 4. IX. 1910. Sp! K! 3. XII. 1912.

1920. II. mag. pauc. subst. 1912. I. rvd.; mag. pauc.

1912. II. mag. pauc.; T! I! T! 1922. I. mag. pauc.; P! K! T!

R.: Par Bucharu.

„Esmu dzimis 5. decembrī 1887. gadā, Bauskas pag. Pīrāgu mājās, kuŗas piederēja vecākiem. Pirmo skolas mācību sāku Bauskas pilsētas skolā, bet pēc pāris gadiem nopietni saslimu un, uz ārsta aizrādī-

jumu, 2 gadus pārtraucis mācības, dzīvoju vecāku mājās. 1904. gada rudenī iestājos Jēkabpils tirdzniecības skolā, kuŗu beidzu 1908. gadā. 1909. gada janvārī aizbraucu uz Nižņij-Novgorodu un iestājos pil-sētas komercskolā. Šo skolu beidzu 1910. gada maijā. Tā paša gada rudenī iestājos Rīgas Politeh-niskā Institūta ķīmijas nodaļā. 1911. gada februārī atstāju Rīgu un aizbraucu uz Vologdas guberņu; no turienes atgriezos jūnija mēn. un rudenī turpināju studijas. Kara sākoties, 1914. gadā pārtraucu stu-dijas un 1915. gada augustā kā bēglis aizbraucu uz Pēterpili. Pēterpili sabiju līdz 1918. gada martam,

strādādams, „Treugolņika“ gumijas fabrikā. Pēc tam aizbraucu uz Maskavu un iestājos gaisa kara flotes valdē, kur strādāju līdz 1919. gada maijam. Pēc pārciestā izsituma tīfa dabūju atvaļinājumu un izlietoju šo gadījumu, lai tiktu atpakaļ uz Rīgu. Rīgā ie braucu 18. maijā. Kad 22. maijā Rīgu ieņēma na-cionālais karaspēks, paliku tepat un 25. maijā iestā-jos Studentu rotā, ar kuŗu jūnijā aizgāju uz fronti. 1919. gada decembrī iestājos I. Latv. kara skolā, kuŗu beidzu 1920. gada 20. maijā, kā leitnants. De-mobilizējos 1921. gada februārī un 1922. g. sāku tur-pināt studijas Latv. Augstskolā.“

141. Pēters Dardzans.

R. P. I. kom. n. 1910—1914. Tirdzniecības zinību kandi-dāts. Lazareva austrumvalodu institūts Maskavā 1913—1914.

V! K! 4. IX. 1910. Sp! K! 1. V. 1911.

1911. II. ryd. 1912. II. old., T! I! T! kand.; B! T! 1913. I. vicesen.; G! T! 1913. II. vicesen.; B! T!

R.: Daži faktori literatūras attīstības ceļā.

„Esmu dzimis 18. maijā 1889. g., Augškurzemes Dignājas, tagad Biržu, Spuldeniekos. Mans tēvs bij Dardzanu māju īpašnieks. Pirmo izglītību guvu tēva mājās. 1904. gadā iestājos Jēkabmiestā, L. Bērziņa jaunatvērtajā tirdzniecības skolā, kuŗu beidzu 1908. gada pavasarī.

Grūto materiālo apstākļu dēļ nevarēju izglītību turpināt un tamdēļ 1908. g. vasarā devos uz Ma-skavu, kur iestājos kādā firmā kā māceklis, strādā-dams jau pēc apm. 3 mēn. kā krievu un vācu val. korespondents.

1909. g. beigās šo vietu atstāju un aizbraucu uz Ivanovo-Vozņesensku, kur 1910. g. pavasarī pie vie-tējās reālskolas noliku eksterna pārbaudījumus.

1910. g. rudenī iestājos Rīgas Politehnikas kom-mercnodaļā. Tā kā ar studijām sekmējās, tad no-domāju iestāties Lazareva austrumu valodu insti-tūtā, un, jau 1913. gada rudenī nobraukdams uz Ma-skavu, iestājos minētā institūtā kā brīvklaušitājs. Reizē sagatavoju arī atlikušos politehnikas priekš-mētus un uzrakstīju uzdoto disertāciju „Darba algas teorija“. 1914. g. janvārī nobeidzu politehnikas kom-mercnodaļu ar I. šķiras cand. rer. merc. gradu. Pēc tam atgriezos Maskavā turpināt studijas Lazareva institūtā.

1914. g. jūnijā mani iesauca Krievijas armijas die-nestā, kur iedalīja 112. Uralu pulkā kā kareivi. Drīz iesākās karš, un mani nosūtīja uz aktīvo fronti, kur pārdzīvoju pirmos uzbrukumus. Augusta mēnešī pie-nāca rikojums arī mani sūtīt uz karaskolu — Kaza-

ņas kājnieku skolā, kuŗu pabeidzu decembrī 1914. g. kā praporščiks. Pēc kara skolas beigšanas mani iedalīja 160. rezerves bataljonā, Alatirā. Pēc vācu ienākšanas Kurzemē brīvprātīgi pieteicos formēja-mos latviešu Strēlnieku pulkos.

20. septembrī 1915. g. ierados Rīgā I. Daugavgrī-vas strēlnieku bataljonā, kur ieņēmu 3. rotas kom-mandieŗa vietu. 12. un 14. oktobrī ņēmu dalību pir-majās Strēlnieku bataljonu kaujās ar vāciem Tīrel-purvā un pie Mangaliem. Kaujās pie Ložmetēju kalna no 18—20. oktobrim mani ievainoja. Pēc 4 mēn. iz-veselojos un no jauna devos ar 3. rotu cīņās — no 8—9. martam 1916. g. uz Bauskas šosejas un no 3—10. jūlijam kauju ciklā pie Ķekavas.

23. decembrī 1916. ņēma dalību nakts uzbrukumā pie Mangaliem, kur, pēc pulkv. Brieŗa ievainošanas, pārņēmu viņa I. bataljona komandēšanu. Ar šo ba-taljonu gāju cauri visām Ziemassvētku kaujām un pēc tam, līdz 1917. g. augustam, kad saslimu un ēva-kuējos uz Tērbatu. Līdz ar to atstāju Strēlnieku pulku ar štāba kapteiņa dienesta pakāpi. Līdz fe-bruāŗa mēn. 1918. g. mitinājos Tērbatā, bet tad, vā-ciem tuvojoties, aizbraucu uz Pēterpili un demobi-lizējos.

Iesākoties lielnieku vajāšanām pret bij. virsnie-kiem, biju spiests aizbraukt uz Maskavu un no tu-rienes atkal uz Nižņij-Novgorodu un Kazanū.

1918. g. septembrī ierados Ufā, kur man uzdeva saformēt un komandēt I. Latvijas atbrīvošanas Strēl-nieku bataljonu (sauktu Troickas pulku) Troickā, Orenburgas guberņā. Šo grūto uzdevumu uzsāku ar 15. oktobrī un beidzu tikai 1920. g. rudenī, pārve-dot bataljonu, jau kā pulku, Latvijā. Troickas pulkā, sastāvot zem franču varspavēlniecības, mani paaug-stināja par majoru. 1921. g. janvārī izstājos no die-

138. Pauls Vinters.

137. Arturs Linkovičs.

139. Jānis Vilks.

140. Otto Šlosbergs.

141. Pēters Dārdzans.

143. Ernests Hermanovskis.

142. Arturs Goldbergs.

nesta Latvijas armijā ar pulkveža-leitnanta pakāpi un pārgāju privātā dzīvē.

Pēc atgriešanās Latvijā Dārdzans ieņēma Ārlietu ministrijā politiski-ekonomiskā departamenta vice-direktora posteni no decembra 1921. g. līdz jūlijam

1922. g., pēc kam iesniedza atlūgumu un pārgāja uz privāttirdzniecību.

Par nopelniem kaujās apbalvots ar daudziem krievu karaordeniem, kā arī ar franču „Croix de la guerre“ ar palmām un Čehu republikas kara krustu.

142. Arturs Goldbergs.

R. P. I. kom. n. 1910—1918. Tirdzniecības zinību kandidāts. V! K! 4. IX. 1910. Sp! K! 1. V. 1911.

1912. II. grāmatv. 1913. I. ekon. 1913. II. ekon. 1924. I. ekon. 1914. II. rvd. 1915. I. G! T! 1916. I. rvd. 1916. II. T! I! T!, rvd. 1917. I. G! T! rvd.

R. Skats iz dzīves.

„Esmu dzimis 1891. gada 12. aprīlī Kurzemē, Sauskas Visdarbos. Še arī, savās tēva mājās, pavadīju pirmos bērnības gadus. Pirmo izglītību baudīju Sauskas „Dzērves“ pagastskolā. 1902. gadā pazīstamais pedagogs un rakstnieks Ludis Bērziņš dibināja tirdzniecības skolu Jēkabpilī, kurā arī es tūlīt iestājos. 1908. gadā šo skolu beidzu, aizbraucu uz Ivano-Vozņesensku un iestājos reālskolā, kurā nobeidzu

1910. gadā, pavasarī un tā paša gada rudenī iestājos Rīgas politehniskā institūtā komercnodalā. Lielajā pasaules kara laikā institūtu ēvakuēja uz Maskavu, kur arī es nobraucu un 1918. gadā nobeidzu minēto institūtu ar cand. rer. merc. gradu. Pēc institūta beigšanas strādāju dažās privātās un valsts iestādēs Maskavā, līdz beidzot 1920. gadā pārbraucu Latvijā. Šinī pašā gadā iestājos Ārlietu ministrijas dienestā un pēc pāris mēnešiem mani komandēja uz Maskavu kā Latvijas bēgļu reēvakuācijas komisijas locekli. Reēvakuācijas komisijas darbībai izbeidzoties pārbraucu Rīgā, kādu laiku strādāju valsts dienestā un 1924. gada rudenī, uz nelaiķa Z. A. Meierovica uzaicinājumu, iestājos akc. sab. „Chr. Backman“ dienestā.

143. Ernests Ģermanovskis.

R. P. I. lauks. n. 1910—1915. Agronoms. V! K! 4. IX. 1910. Sp! K! 23. V. 1911.

1912. I. arķ.; zin. lit. kom. loc; T! I! T! 1912. II. arķ.; 1913. II. mag. lit.; T! I! T!

R. Griba un brīvība.

„Esmu dzimis 13. februārī 1889. g. Vilkkājas muižā Tukuma apriņķī, kur mans tēvs bij par vāgaru.

Manas bērnības atmiņas nav saistītas ap vienu vietu, jo vecākiem neesot bijis tās „laimes“: tēvs esot bijis par lēnu un taisnu, neesot varējis muižniekiem liekuļot. Tādēļ arī braukājām gandrīz katrus Jurgus.

Es pa vasaru ganīju cūkas, sargāju muižas ābolus; ziemā mācījos pātarus.

Kad biju apm. 10 gadus vecs, mani sāka sūtīt Sasmakas miestīnā pareizticīgo baznīcas skolā. Sasmakā sagāju skolā tik vienu ziemu, jo tūlīt pēc tam nometāties uz dzīvi Tukumā.

Es sāku iet Tukuma pilsētas skolā, kurā nobeidzu 1905. gadā, īsi pirms nemieriem. No pils. skolas iznācu „ne cepts, ne vārīts“; izņemot krievu va-

lodu, citu neko tur neiemācījos, jo gandrīz visu laiku nosītu ar romānu lasīšanu.

Septembrī 1905. g. iestājos Tukuma pilsētas policijā par rakstvedi, kur nostrādāju līdz tā paša gada Ziemas svētkiem, tas ir, pa visu revolūcijas laiku.

Tur caur paša ikdienišķiem piedzīvojumiem mācījos pazīt dzīves ēnas puses un padibenēs, kurās tik policijas priekšā parādās visā savā kailumā.

Visam tam vēl pievienojās klāt nemierīgie politiskie apstākļi, kas lietu padarīja daudz asāku.

1906. gada sākumā, t. i. pēc Tukuma revolūcijas, atstājos no policijas un tā paša gada martā aizgāju uz Jaunpili (Kurzemē) par pagasta skrīvera palīgu. Tur nodzīvoju tik drusku vairāk par gadu, jo sausā rakstīšana man bija briesmīgi apreibusies.

Pēc tam mēģināju ietikt Suchedņevas mežkopības skolā Ķelcas gub., bet mani atraidīja, tādēļ ka biju isredzīgs. Tas mani apbēdināja, jo mežkopība mani tajā laikā ļoti interesēja. Tomēr nezaudēju dūšu. Laidu uz Rīgu, kurp mani sen jau aicināja vecie skolas biedri. Viņi mani pa vasaru drusku sagatavoja, un rudenī 1907. gadā es iestājos Mironova komercskolā V. klasē.

Skolu nobeidzu 1910. g.; tā paša gada septembrī iestājos Rīgas Politehnikas lauksaimniecības nodaļā un tūlīt pēc tam „Talavijā“.

Pēc augstskolas beigšanas H. darbojās Hersonas guberņā kā aprīņa zemstes agronoms līdz savai nāvei 1921. g.

144. *Erichs Valdovskis.* *

R. P. I. inž. n. 1910— . V! K! 13. IX. 1910.

Valdovskis dzimis Vidzemē 10. aug. 1892. gadā. Beidzis Jelgavas reālskolu

145. *Jānis Orleans.*

R. P. I. arch. n. 1909—1916. Latv. Universitāte 1921—1922. V! K! 4. IX. 1910. Sp! K! 1. V. 1911.

1912. I. mag. pauc. subst. 1912. II. mag. pauc. 1913. I. mag. pauc. 1913. II. mag. pauc. 1914. I. B! T!; sekr. subst. 1914. II. T! I! T! kand.; B! T!; mag. pauc.; A! U! C! del.

R. 1. Virzieni arhitektūrā XIX. un XX. g. s.

2. Iss vārds par modernās mākslas dienas jautājumiem.

„Esmu dzimis Rīgā, 1891. gada 15. janvārī. Neskatoties uz trūcīgiem apstākļiem, bērnība man atstājusi vislabākās atmiņas, ģimenē vienmēr valdīja satiecība un neskatoties uz materiālām grūtībām, mani vecāki pīlēja visas pūles mūsu audzināšanā. Materiālās likstas jau gandrīz 50 gadus no vietas kā lietuvēns bija nomākušas mana tēva ģimeni: viņa vectēvs, kāds poļu muižnieks un pulkvedis, jādams uz tuvējo muižu pēc naudas ceļā bija kritis no zirga un nosities, viņa tēvs, mans vectēvs, kurš jaunībā dzīvojis kā mežkungs kāda magnāta muižā Novo-Aleksandrovas apkārtnē, uz leišu robežām, nonācis vēlāk tik spaidīgos apstākļos, ka nav varējis dot manam tēvam nekādu izglītību. Ar paša spēkiem tēvs izmācījies rakstīt un lasīt un arī vēlāk piegriezis lielu vērību savu bērnu izglītbai. Savu bērnību pavadīju gandrīz bez pārtraukuma Rīgā, mātes uzraudzībā. Mana māte bij baudījusi labu izglītību, viņa bija apdāvināta, bet ļoti nervoza. Audzināja mani ļoti stingri, par nerātībām bargi sodīja. Pirmo mājas izglītību ieguvu no tēva, kurš mani iemācīja rakstīt un lasīt, kā arī krievu valodu. Māte iemācīja vācu valodu. Pirmās privātsiņas pasniedza un mani sagatavoja uz iestāšanos skolā Rīgas pilsētas reālskolas audzēknis Bērzups, tagad Dzelzceļu virsvaldes tehniskā direktora palīgs. 1898. gada rudenī iestājos Rīgas pilsētas Aleksandra skolā, Pārdaugavā, kur pabeidzu II. klases pirmo nodaļu. 1901. gadā iestājos Rīgas pilsētas reālskolas I. klasē. Biju

viens no nedaudzajiem latviešiem, kuri sevi par tādām atzina. Daudzi latvieši tai laikā sauca sevi par vāciešiem, ticības mācību mācījās vāciski. Neskatoties uz konservatīvo skolnieku sastāvu, 1905. gads atstāja uz skolu savu iespaidu un arī to ierāva nemieru vilnī. Mans brālēns un klases biedrs, Alfreds Caune, arī iekļuva kādā sociālistu-revolūcionāru organizācijā un mira Maskavas cietumā. Tikai pateicoties vecāku stingrai disciplīnai mani neiemāsīja revolūcionārā kustībā. Pa skolas laiku līdzekļus uzturam deva vecāki un manas mātes brālis Hermans Lange, kurš daudz ir palīdzējis ne tikai vien man, bet arī maniem brālēniem Ceriem, no kuriem Kārlis Cers vēlāk iestājās T! Pa brīvlaiku pelnījos pasniedzams stundas un kādas divas vasaras nostrādāju Bulduros, policijas iecirknī kā peldu nodokļa kasieris. Skolu beidzu 1909. gadā. Tā paša gada rudenī iestājos Rīgas politehniskā institūta arhitektūras nodaļā. Uzturu un dzīvokli pa studijas laiku deva vecāki, par pārējo bija jāgādā pašam. Līdztekus ieguvu gan pasniedzot stundas, gan strādājot zīmēšanas darbus pie prof. Jenša, gan arī izbraucot pa vasaru praktiskos darbos. Studijas pātraucu 1916. gadā, 1921. gadā iestājos Latvijas Universitātē, bet 1922. gadā studijas atkal pārtraucu.“

No 1915.—1918. g. O. bijis būvdarbu vadītājs Bogoslavas kalnu apgabālā, Uralos, tad būves iecirkņa priekšnieks Kuzņeckas ogļu rajonā Altajā. No 1919. līdz 1921. g. bijis Tjumeņas guberņas zāģētāju un koku apstrādāšanas iestāžu tehniskais vadītājs. Laikā no 1921. g. O. strādājis Zemkopības ministrijā kā vecākais tehniķis, pie doc. arch. A. Raistera kā sub-asistents, Latv. Lauksaimn. Centrālbiedrībā kā būvtechniskā biroja vadītājs un Valsts Rīgas tehnikumā kā skolotājs.

146. *Eduards Apsīts.* *

R. P. I. mech. n. 1910. V! K! 4. IX. 1900. Sp! K! 1. V. 1911.

R. Sports, viņa nozīme un piekopusana.

E. Apsīts dzimis 14. aprīlī 1890. g. Lielplatonē. Apmeklējis Jelgavas reālskolu, kurū beidzis 1910. g. Pēc tam studējis R. P. I. mehaniku.

147. *Edgars Laucis.*

R. P. I. arch. n. 1910—1913. agr. 1913—1916. g.; L. U. līdz 1922. g. V! K! 4. IX. 1910. Sp! K! 1. V. 1911. 1911. II. majord. 1912. I. majord. 1915. I. rvd.
R. Vēsturisks apskats par Valmieras ievērojamām vietām viņas apkārtnē.

„Esmu dzimis 1889. gada 21. septembrī, Valmierā, kur tēvam bija sava kalēja darbnīca. Pirmo mācību ieguvu mājās no mātes, kuŗa mani iemācīja rakstīt un lasīt. 1899. g. iestājos Valmieras baznīcas skolā, bet pēc tam Valmieras pilsētas skolā, kuŗas pilnu kursu beidzu 1907. gadā. Tā kā vispārīgi man prāts uz mācīšanos nenesās, tad no pilsētas skolas sevišķi daudz zināšanu neieguvu.

Ar visu to manas skolas gaitas turpinājās tājāk. 1907. g. aizbraucu uz Pēterburgu, kur iestājos vispārīglītojošosursos, kuŗus vadīja direktors Čer-

najevs. Pēc trim gadiem kursus beidzu, pēc kam, kā eksterns noliku pārbaudījumu par vidusskolas kursu pie otrā Kadetu korpusa Pēterburgā.

1910. gadā iestājos Rīgas politehnikas arhitektūras nodaļā. Tā paša mācības gada sākumā iestājos arī „Talavijā“, kuŗas mērķi un centieni man simpaticēja.

Līdzekļus gādājot, 1914. gadā strādāju Rīgas-Orlas dzelzceļa valdē kā zīmētājs. No 1916.—1922. gadam biju iesaukts kara dienestā.

1922. gadā Laucis no augstskolas izstājas un strādā, kā faktiskais sava tēva jaunsaimniecības vadītājs. Laucis ņem rosīgu dalību dažās Valmieras kulturēli-sabiedriskās organizācijās; ir Zemnieku savienības biedrs un Vecbrenguļu nodaļas sekretārs.

148. *Jānis Rudolfs Šinka.*

R. P. I. lauks. n. 1910—1914. Agronoms. V! K! 4. IX. 1910. Sp! K! 23. V. 1911. 1913. I. rvd.
R. Latviešu tautiskā kustība, tautiskie centieni un viņu pirmie izteicēji.

„Esmu dzimis 3. aprīlī 1889. gadā Jaunpiebalgas „Vec-Strupiņos“, kur arī pavadīju savus bērnības gadus. Sākot ar desmito dzīvības gadu apmeklēju pagasta skolu un pēc tās beigšanas — vietējo draudzes skolu. Vasaras brīvlaikos nodarbojos tēva mājās ar fizisku darbu. 1905. gadā pārgāju uz Rīgu, kur vienu gadu apmeklēju A. Kēniņa tirdzniecības skolu, bet 1906. gadā iestājos Skolotāju sab. tirdzniecības skolā, kuŗu arī pavasarī nobeidzu. No 1907.

līdz 1910. gadam apmeklēju Millera reālskolu Rīgā. Pēc šīs skolas beigšanas iestājos 1910. gada rudenī Rīgas politehniskā institūtā lauksaimniecības fakultātē. Studijas beidzu 1914. gadā, iegūdam mācīta agronoma gradu.

No 1914.—1915. gadam Š. darbojas kā skolotājs vietējās Rīgas vidusskolās: Jegera komercskolā, Serkova reālskolā, Beķera sieviešu ģimnazijā un Ozoliņa tehniskosursos; no 1915.—1920. g. — skolotājs Rīgas kultūrtechniskā vidusskolā, tagadējā Valsts Rīgas teknikumā un no 1920. gada Š. ir akc. sab. „Daugava“ nomājamās Maz-Elejas muižas pārzinis.

149. *Pēters Brunners.*

R. P. I. kom. n. 1910—1916. Tirdzniecības zinību kandidāts. V! K! 6. IX. 1910. Sp! K! 28. III. 1911. 1911. II. T! I! T! kand.; bibl. 1912. I. bibl.; T! I! T!; mag. lit. 1912. II. vicesen.; mag. lit. 1913. I. T! I! T! kand. 1913. II. T! I! T! priekšsēd. 1915. II. G! T!; B! T! 1916. I. A! U! C! del.
R. Pšibiševskis.

„Esmu dzimis 6. aprīlī 1889. g. Viesītes (agrāk Elkšņu) pagasta Romuļišu mājās, Jēkabpils apr.

Mans tēvs bij mežsargs, 2 māju —, mežsarga un kroņa, īpašnieks.

9 gadus vecs būdams iestājos Elkšņu pagasta skolā, kuŗu apmeklēju 3 ziemas. 12. g. vecumā iestājos Jēkabpils pilsētas skolā, kuŗu pabeidzu 1906. gadā.

1907. g. pirmā pusē apmeklēju R. Mūrmaņa kur-

sus, kuŗi sagatavoja uz vidusskolas abitūriju, un pēc tam aizbraucu darbā uz Minskas gub., kur strādāju kā rektifikatora un pārvaldnieka palīgs Doroševiču rektifikācijas iestādē. 1909. g. aizbraucu uz Pēterpili un nostrādāju līdz 1910. g. jūnijam kā kantorists „Vispārējā dzīvības apdrošināšanas“ biedrībā. 1910. gada maijā — jūnijā izturēju kā eksterns reālskolas eksāmenus pie Pēterpils mācības apgabala eksāminācijas komisijas un tā paša gada rudenī iestājos Rīgas politehnikas komercskolā.

Pa studiju laiku iztiku gan no vecāku pabalstiem, gan arī pats strādādams dažādās iestādēs un ieņemdams dažādas vietas guvu sev līdzekļus.

Tiku strādājis kā:

1) grāmatveža palīgs un galv. grāmatvedis Rīgas

Lauksaimniecības Centrālbiedrības Savstarpējā kredītbiedrībā no 1912. g. jūlija līdz 1915. g. jūlijam;

2) skolotājs Paegļa komerckursos no 1913. g. februāra līdz 1916. g. jūnijam Rīgā un Maskavā.

3) Maskavas Tautas bankas nodaļas vadītājs no 1915. g. septembra līdz 1916. g. jūnijam.

Augstskolu beidzu 1916. g. 2. jūnijā ar I. šķ. komerczinību kandidāta gradu. Bez tam vēl tiku studējis 1917./18. g. jurisprudenci Pēterpilī un 1918. g. Maskavas universitātēs, kā arī 1922./23. g. tiesību zin. un tautsaimniecību Minchenes universitātē.

Apprecējos 1918. g. 25. septembrī Pēterpilī — sieva Maija, dz. Zandberg; meita Beatrise Maija.

Atbrīvošanas cīņās nepiedalījos, jo strādāju Apgādības ministrijā, kur 1919./20. g. pa daļai izpildīju armijas intendantūras funkcijas.

Pēc studiju beigšanas Brunners ieņēmis sekošas vietas:

1) Viskrievijas zemstu un pilsētu savienības inženieru daļas saimniecības pārzinis, pēc tam nodaļas vadītājs no 1916. g. jūlija līdz 1917. g. martam, vakaru frontē.

2) Viskrievijas pilsētu savienības ziemeļu frontes pārtikas daļas kontrolieris no 1917. g. marta, pēc

tam pārzinis un priekšsēdētāja biedris līdz 25. novembrim 1918. g. Pēterpilī.

3) Tiešo nodokļu pārzinis Latvijas finanšu ministrijā no 1. februāra līdz 12. jūlijam 1919.

4) Departamenta direktors Apgādības ministrijas ārējās apgādības departamentā no 13. jūlija 1919. g. līdz 17. septembrim 1920. g.

5) Sevišķu uzdevumu ierēdnis pie akc. sab. „Latvijas Tranzīts“ no 1. septembra 1923. g. līdz 1. februārim 1924. g.

6) Valdes loceklis un direktors-rikoitājs augšminētā sabiedrībā no 1. marta 1924. g.

Brunnera sabiedriskā un literāriskā darbība sekoša:

1) Izglītības biedrībā 1914/15. g.

2) Olava fondā 1917./18. g.

3) Zemnieku savienībā 1918./20. g.

1920. g. izdevis brošūru „Ko dod mums ārējā apgādība“ un 1925. g. sarakstījis grāmatu „Panama“ sakarā ar Apgādības ministrijas lietām, par kuŗām ticis apcietināts, bet ar Senāta 12. dec. 1922. g. lēmumu galīgi attaisnots, dzēšot sodu ar iepriekšējā apcietinājumā pavadīto laiku.

150. *Visvaldis Dūms.*

R. P. I. ķīm. n. 1910—1915. L. U. ķīm. f. 1919—1924. V! K! 6. IX. 1910. Sp! K! 28. III. 1911.

1911. II. ekon. 1912. I. T! I! T! kand. 1912. II. mag. cant. T! I! T!; zin. lit. kom. sekr. 1913. I. sekr.; zin. lit. kom. loc. 1913. II. sekr.; T! I! T! kand. 1914. I. mag. lit.; T! I! T!; B! T! 1914. II. mag. lit.; T! I! T!; mag. cant. 1915. I. mag. cant.; G! T!; mag. pauc. subst. 1915. II. old.; G! T! 1920. I. T! I! T! 1920. II. vicesen.; T! I! T! priekšsēd.; deleg. latviešu korporac. priekšstāvju apspriedēs; seniors. 1921. I. seniors; old.; pārstāvis A! K! K! izstrād. komisijā. 1921. II. G! T! 1912. I. P! K! T!; G! T!; seniors. 1922. II. P! K! T!; G! T!

R. Precības un precību dziesmas pie senajiem latviem.

„Bijis skaists, saules pilns svētdienas rīts 16. februārī 1892. gadā, kad es esot sācis brēkt, cik nu tai dienā man bijis jaudas. To nu gan neatceros, bet tā stāsta mana sirmā, mīļā māmiņa, un viņai es ticu. Tai laikā datumus esot skaitījuši pa krievu „model“ un vai tagad mūsu attiecīgie amatvīri ir pareizi izrēķinājuši noteikdami manu dzimšanas dienu pa jaunam uz 28. februāri nevaru apgalvot, jo tik komplikēti rēķini iet pāri maniem spēkiem un saprašanai. Kā tur tālāk gājis, un kā esmu uzvedies — neatceros. Esmu arī aizmirsis māmiņas nostāstus, izņemot to, ka es esot bijis dikti „šiverīgs“ un kustīgs, jo ne par velti „zivs dienā“ dzimis. Kā pa miegiem atceros dažu belzienu, dažu pamatīgu pērienu, bet kādos ap-

stākļos un par ko šādas sodības par mani nākušas — nūdien neatceros, jo viņu ir bijis diezgan paprāvs skaits. Šini laikmetā arī iesākās mani pirmie varaslaiki: visupirms dažāda kalibra un auguma sivēnu bara virspavēlniecības laiks. Kā jau saimnieka dēlu, svētdienās mani atsvabināja no šā augstā amata pienākumu izpildīšanas, un arī pa „dienvidiem“ man nebija jā rūpējas par zāļu plūkšanu. Šos brīvlaikus pavadīju nododamies dažādiem darbiem — palaidnībām, kuŗu sekas: caurs pakausis, pārcirstas kājas un rokas vai arī saplēstas drēbes.

Manas dzīvības astotā gada otrā pusē, kādā ziemas vakarā, tēvs pārbraukdamš no tuvējā Pļaviņu miesta pārveda kādu grāmatu ar sarkanu gaili uz vāka. Jau tai pašā vakarā vecmāmiņa centās man ieskaidrot, ka tagad būšot jā mēcās „bokstabierēt“, un ja nemācīšoties — laukā netikšot. Ko niekus tā vecmāmiņa mani baida: es tak viņai varu izrādīt grāmatā visas bildes un pateikt, kas kuŗā bildē uzbildēts! Bet izrādījās drusku savādāki: ieradās jauns instruments — irbulis un ar to vecmāmiņa negrib vis rādīt bildes, bet visu laiku baksta pa tiem sīkumiem — „bokstābiem“. Tas nu man ir par gaŗlaicīgu! Gribu laisties lapās — a ū dieniņ! vecmāte saknieb manus nemierīgos pārvietošanās locekļus

147. Edgārs Laucis.

145. Jānis Orleāns.

148. Jānis Šinka.

149. Pēters Brunners.

150. Visvaldis Dūms.

152. Jānis Nesaule.

151. Arturs Epiņš.

starp saviem ceļgaliem un tad lūk sākās manas mocības! Tā tas turpinājās cauru ziemu. Pavasari, neskatoties uz visām izvairībām un mukšanām no bokstabierēšanas, biju jau ticis tiktālu, ka varēju jau kautcik sakarīgi lasīt. Kad es uzsāku atkal savas gana gaitas, vecmāmuļa svētsvinīgi paziņoja, ka arī grāmata esot jāņem līdz, jo rudenī būšot jāiet skolā un viņai būšot kauns, ja es mācēšot sliktāk lasīt kā citi bērni. Patmīlība bija uzmodināta. Lasīšanu sāku ņemt tik sirsnīgi, ka bieži vien pavalstnieki savvaļā aizgāja un „lustējās“ pa aizliegtiem augļiem. Mājā atkal pēriens u. t. t. Saproti nu cilvēks! — Nevar taču pušu rauties: jāskraidā pēc lopiem un „jābokstabierē“ arī vēl!

Pienāca rudens. Tēvs paziņo, kā rīt jābrauc uz Pļaviņām skolā. Sirdī iezagās tāds mazs baigums, ko agrāk nepazinu. Otrā rītā, pēc nemierīgi pavadītās nakts, biju agri augšā. Pošanās, vēlreizēja grāmatas pāršķirstīšana, braukšana.

Skolā jau bija salasījušies diezgan prāvs skaits man līdzīgu vīru. Sākās pārklaušmāšana. Uztraukumā drebošā balsi sāku lasīt, ķērās, lasu par jaunu... Paliek karsti — sāku svīst... Izrādās, ka esmu labāk atlasījis kā citi. Atkal jauns patmīlības atbalstījums, jo priekš 8. gadi veca zeņķa esot par daudz labi nolasijs.

Sākās skolas dienas. No sākuma biju centīgs, bet vēlāk par daudz kārdinājumu: Daugava ar lielisko makšķerēšanu u. t. t. Ar lielu piespiešanos varēju veikt tikai rakstu darbus, bet „galvas mācības“ atstāju vēlākam laikam. Te nu mani glāba mana resnā galva: ja kāds atbildēja pa priekšu — uzmanīgi piesavinājos pēc grāmatas turpmāko uzdevumu un pēc tam varēju atbildēt. Ja gadījās atbildēt pirmam — divnieks vai pat viennieks bija nodrošināts.

Pļaviņu stikla fabrikas elementārskolu apmeklēju līdz 1904. gada pavasarim. Te arī iepazinos ar vācu valodu, kuru skolotājs K. Lustbergs mācīja tā pazagšus, lai neuzskrietu pie gadījuma virsū inspektors Brīvzemnieks.

1904. gada rudenī pārgāju uz Jēkabpils, kur atvēra tirdzniecības skolu. Šinī skolā sabiju veselus piecus gadus, paturēdams visu laiku pirmā skolnieka vietu (lai gan dažādu „pirātu darbu“ bija Dieva svētība), un beidzu to 1909. gadā. No visiem iecienītais šīs skolas inspektors Bērziņa kungs mācēja ieinteresēt skolniekus par valodām un, pateicoties viņam, te iepazinos netikvien ar programā paredzētām krievu, vācu, franču un latviešu valodām, bet arī ar latīņu, angļu un itāļu valodām. Valodas tomēr uzskatīju tikai kā palīglīdzekli. Daudz vairāk man in-

teresēja dabas zinības, kuras pasniedza skol. M. Rāceņa kungs, un tāpēc skolu nobeidzu ar ciešu apņemšanos studēt ķīmiju.

Apņemšanās ir laba lieta, bet vajaga papriekšu iegūt attiecīga diploma. Nolēmu rudenī eksāminēties, kā eksterns pie Rīgas mācības apgabala komisijas par 6 reālskolas klasēm ar nodomu iestāties 7. klasē. Viss būtu izgājis labi, ja es savā vientiesībā nebūtu matemātikim Adrianovam pateicis, ka esmu tikai 17 gadi vecs. Komisija bija nolēmusi, ka esmu par jaunu un izgāza mani cauri krievu valodas rakstu darbā, lai gan pēc komisijas sekretāra vārdiem nesamērojami sliktāki darbi, kā satura, tā pareizrakstības ziņā bija izpelnījušies apmierinošu atzīmi.

Pēc tādas neveiksmes mēģināju iestāties 6. klasē, bet nekur neņēma vairst pretim, jo esot par vēlu. Vienīgi Kēniņa reālskolā varēju ar lielām grūtībām iestāties, bet te nevarēju ilgāk par nedēļu izturēt. Šai laikā saņēmu no agrākiem skolas biedriem ziņas no Bjelostokas, lai braucot tur, jo tur varot iestāties 7. klasē. Svētās dusmās uz Rīgas kungiem saņēmu savu ceļa somu un braucu.

Agrākie līdzskolnieki — fil. Ambains un citi nebija mani mēģinājuši. Iestājos 7. klasē, kuru beidzu ar tirdzniecības kandidāta gradu 1910. gadā. Tā paša gada rudenī ierados Rīgā ar svētāko apņemšanos piedalīties konkursa pārbaudījumos Rīgas Politehniskā Institūta ķīmijas nodaļā. Liels bij šis pārsteigums, ka man paziņoja, ka konkursā man nav jāpiedalās, jo es esot uzņemts bez konkursa. Ar lielu sajūsmu tūdaļ traucos uz staciju un braucu uz māju.

Pēc dažām nedēļām braucu atpakaļ uz Rīgu ar stingrāko apņemšanos nekad nebūt par korporēli. Diezgan „jauku lietu“ biju dzirdējis par šiem vīriem. Bet drīz jo drīz šis mans uzskats sāka šķobīties. Ieinteresēts par korporācijas dzīvi no agrākiem skolas biedriem — Dārdzana, Šlosberga un Viļņa, apņēmos kādā pirmdienas vakarā iet viņiem līdz ar nodomu pārliecināties par dzirdēto.

Iegājis konventa dzīvokli drusku apjuku. No apjukuma drīz vien biju spiests atžirgt, jo fil. Benšons saņēma mani uz „grauda“ ar āzēšanos, savā ziņā aizskārdams manu patmīlību. Pēc tam fil. M. Gailīts nolasīja komanu, kura stingrie noteikumi man ļoti imponēja. Uz ātru roku mainīju savu agrāko lēmumu un pateicoties komānam, kā arī gribai atmaksāt Benšonam, iesniedzu lūgumu uzņemt mani konventā.

1915. gada pavasarī uz fil. Neimaņa uzaicinājumu un prof. Fišera ieteikšanu fil. Dūms, nepabeidzis augstskolu, aizbraucu pie fil. Neimaņa uz Samāras

sprāgstvielu fabriku. Še viņš nostrādā līdz Ziemas-
svētkiem, bet tad aizbrauc uz Pēterpili uz Konstan-
tina artilērijas skolu. Šo skolu viņš beidz 1916. gadā
un to iedala XII. armijā un nozīmē kā jaunāko vir-
snieku-praporščika pakāpē 4. Sibīrijas strēln. artil.
brigādē. Ar šo brigādi viņš visu laiku līdz 1917. ga-
dam atrodas ierakumos pie Ķekavas. Vāciem ienā-
kot D. aizbrauc uz Krieviju. No Krievijas tas
vienu otru reizi mēģina izbēgt uz Franciju, gan ci-
tur, bet viņa nodoms neizdodas. Vajāts no lielnie-
kiem, D. beidzot meklē glābiņa pie tautiešiem un
iestājās aviācijas divīzijā par lidotāju-novērotāju.
Ar šo sarkanās armijas divīziju 1919. g. D. atbrauc
uz Jelgavu, bet te ilgi viņi nevar palikt, jo vācu un
latviešu armija piespieda tos izvākties. No Jelga-
vas tie pārceļas uz Cēsīm un, kad šī divīzija, kā
pilnīgi kaujas nespējīga bija spiesta Cēsis atstāt, D.
laimīgi ar mazas viltības palīdzību izbēg 26. maija
vakarā un nokļūst pāri Gaujai pie Latvijas armijas.
Še viņu nozīmē par vada komandieri ar virsleitnanta
dienesta pakāpi Naukšēnos formējamā 2. Cēsu ba-

tarejā. Līdz ar to sākās atbrīvošanas cīņu gaitas.
Raunas kaujās viņš jau ir par 2. Cēsu batarejas ko-
mandieri un ar labām sekmēm veic vācu artilēriju.
Bet 6. jūlijā ar savu batareju viņš ierodas Rīgā, pār-
vezdams no Maskavas līdzatvestās konventa man-
tas.

Cīņās ar Bermonta bandām D. vadītā tālšāvēja
batareja pirmā aizkavēja šo bandu ienākšanu Rīgā,
un cīņās ar labiem panākumiem pie Kurzemes un arī
vēlāk Latgales atbrīvošanas.

Pēc veiktā darba viņu paaugstina nākošā die-
nesta pakāpē un ieceļ par XI. divīziona komandieri.
Drīz pēc tam viņš pārnāk uz Rīgu un izpilda Artilē-
rijas pārvaldē poligona pārziņa, materiālu nodaļas
un apgādes priekšnieka pienākumus. Vēlāk viņu
pārceļ uz Bruņošanās pārvaldi par tehniskās daļas
priekšnieku. 1922. gadā dažādu nesaskaņu dēļ ar
Vidzemes artilērijas pulku par I. divīziona koman-
dieri. 1924. gada decembrī viņu pārceļ par šī pulka
II. divīziona komandieri.

Precējies ar Annu Kalniņ; meitas — Nora un Rita.

151. Arturs Andrejs Epiņš.

R. P. I. kom. n. 1909—1916. Tirdzn. zin. kand. V! K!
13. IX. 1910. Sp! K! 1. V. 1911.

1912. I. ekon.; 1912. II. ekon.; 1913. I. rvd.; 1913. II. rvd.;
1914. I. rvd.; T! I! T! kand., ekon.; 1914. II. kas.; T! I! T!
kand.; B! T!; 1915. I. T! I! T!; B! T!; 1915. II. rvd.;
1916. I. mag. pauc., B! T!

R. Tolstoja filozofija un viņas kritika.

„Piedzimu Biržu pagastā, Jaunjelgavas apr. Ošānu
mājās, 1889. gada 26. martā. Pirmo izglītību haudiju
Biržu pagasta skolā, kur dzīve man bija ļoti vien-
muļīga un tamdēļ nekādas sevišķas atmiņas no viņ-
ņas nav palikušas. Pēc pagasta skolas beigšanas
iestājos pilsētas skolā. Atminu, ka šīs skolas laik-
mets vairoja manī interesi lasīt grāmatas tālu ārpus
programas, kamdēļ pat mācībās atgadījās diezgan
vājas sekmes. Visspilgtākās atmiņas ir palikušas
no pārdzīvojumiem 1905. g. revolūcijā, kad mani uz-
skatīja par vienu no galveniem vainīgiem skolēnu
streikā un par to gandrīz no skolas izslēdza. Nobei-
dzis pilsētas skolu, iestājos Millera reālskolā, Rīgā.
Cerēdams, ka mācības reālskolā būs sevišķi interes-
antas un ka viņas tik pat interesanti pasniegs, sāku
jo centīgi mācīties. Bet kad sadūros ar īstenību, tad
šīs labās cerības pazuda. Arī tās mācības, kurās
bija pa daļai interesantas, piespieda iekalt no grāma-

tas un pāri par to — nekas. Viens no priekšmetiem,
par kuŗu visvairāk varēju interesēties, bija latviešu
literatūra, bet arī šī iemīļotā priekšmeta pasnieg-
šana, pateicoties skolas priekšniecības ricībai, ņēma
gavu galu. 1909. g. iestājos Rīgas politehniskā insti-
tūtā. Še nu atkal radās jauni ierosinājumi. Neintere-
santās profesoru lekcijas, kā daži tās sauca, varēju
noklausīties ar lielāko uzmanību. Arī turpmāk interese
nezuda, bet pēdējā studiju laikā vēl uzcītīgāk apme-
klēju lekcijas. Iestājoties institūta dzīvē, radās at-
kal jauns un diezgan grūts jautājums: kuŗā studentu
sabiedrībā iestāties? Lielākā daļa no man tuvāk
stāvošiem skolas biedriem iestājās studentu sabie-
drībā „Stars“. Šis pulciņš stādīja par savu mērķi
iepazīstināt studentus ar Marksa teorijām, lai pēc
studiju beigšanas varētu strādāt sociāldemokrātisku
ideju labā. Es nevarēju piekrist šiem ieskatiem un
tamdēļ paliku viens. Interesējos arī par korporāci-
jām, bet par tām dzirdēju vissliktākās atsauksmes,
un lai nebūtu viens, iestājos Latviešu studentu sa-
vienībā. Jau tūlīņ pēc iepazīšanās ar viņas statū-
tiem, nebiju apmierināts, bet kad, iedzīvojoties, da-
būju tuvāki iepazīties ar pulciņa dzīvi, tad neatradu
par iespēju tur palikt. Par laimi izdevās man arī tu-
vāk iepazīties ar korporāciju dzīvi, pēc kam nācu
pie slēdziena, ka viņa nemaz tik ļauna nav, kā biju

dzirdējis. Tamdēļ arī otrā studiju gadā iestājos Talavijā. Pēc labas iepazīšanās ar Talavijas dzīvi, atradu šo korporāciju taisni par man piemērotu. Pateicoties viņai, pavadīju daudz jaukus brīžus savu studiju otrā gadā. Arī ar tās principiem varu būt

pilnīgi apmierināts un atrodu, ka viņi atbilst maniem un arī vispārīgi latviešu studenta dzīves apstākļiem.“

A. E. studijas beidza 1916. gadā.

Pēc esošām ziņām A. E. pēdējo reizi redzēts Odesā, 1919. g.

152. Jānis Nesaule.

R. P. I. lauks. n. 1910—1916. Agronoms. V! K! 13. IX. 1910. Sp! K! 7. V. 1912.

1912. II. rvd.; 1913. I. T! I! T!

R. Par nāvi.

„Esmu dzimis 1889. g. 7. decembrī Bērzones pag. Klaucēnu mājās. Bērnību pavadīju tēva mājās. Līdz 1900. g. apmeklēju vietējo pamatskolu. 1901. g. iestājos draudzes skolā, kurā mācījos līdz 1904. g. Tā paša gada rudenī iestājos Pleskavas zemkopības vidusskolā un to beidzu 1910. g. Pēc tam Rīgas Politehniskā Institutā, lauksaimniecības nodaļā, un līdz ar to iestājos Talavijā. Studiju laikā pārtiku no savas darba algas un vecāku pabalsta. Ziemā pa-

sniedzu stundas komercskolā, vasarā darbojos kā mērnieks un praktikants pie Krievijas zemkopības departamenta. 1916. g. beidzu institūtu un ieguvu mācīta agronoma gradu.“ Pēc studiju beigšanas Nesaulem pavērās darba lauks plašajā Krievijā, kur tas strādāja gan kā aprīņķa iecirkņa agronoms, gan kā fermu pārvaldnieks. No 1919. g. 11. jūnija N. atrodas Latvijas valsts dienestā, sākumā kā Alūksnes apgādības iecirkņa pārzinis, tad kā Valmieras apgādības apgabala pilnvarnieka palīgs un tagad kā valsts Ezeres saimniecības pārzinis. N. aktīvi darbojas vietējo lauksaimnieku sabiedriskās organizācijās.

N. ģimene sastāv no sievas Annas un dēla Jāņa.

153. Alfreds Viksniņš.

R. P. I. lauks. n. 1910—1914. Agronoms. V! K! 13. IX. 1910. Sp! K! 1. V. 1911.

1912. II. arķ.; mag. lit. 1913. I. mag. lit.

R. Maliēna.

„Esmu dzimis 17./29. novembrī 1886. g. Litenes Sileniekos. Vārds „Silenieki“ ir pilnīgi zīmīgs manai dzimtenei; jo taisni no šejienes sākas plaši meži, kuri stiepjas tāli Vitebskas guberņā. Šis noslēpumainais, plašais mežs un upe Pededze, uz kuŗas krasta atrodās māja, jau agrā bērnībā saistīja manu uzmanību, un atstāja uz mani un manu fantaziju palīcīgošu iespaidu.

Gadus piecus vecam man nomira tēvs, par kuŗu atmiņā palikuši tikai daži gadījumi. Vēlāk, vasarās man kopā ar māsu bija jāiet ganos. Šo „amatu“ izpildīju arī tad, kad gāju jau skolā. Grāmatu mācīties iesāku mājā. Šī nodarbošanās, kā liekas, man diezgan labi patika, un tāpēc pie atlasīšanas allaž no mācītāja dabūju „lapiņas“. Skolā sāku iet 1895. g. turpat Litenes pagastā. Še nogāju četras ziemas un divas vasaras. Pēc tam, 1899. g. iestājos Jaun-Gulbenes ministrijas skolā, kuŗu beidzu 1901. g. pavasarī. Tā paša gada rudenī aizbraucu uz Rīgu, kur iesāku gatavoties uz iestāšanās eksāmeniem ģimnazijā. Rīgā šādu mācīšanos turpināju no 1902. g. līdz

1903. g., bet 1904. gadā pārcēlos uz Pēterpili, un mācīšanos turpināju, tāpat privātā ceļā, līdz 1905. g. rudenim. Tādā ceļā sagatavojies vidusskolas beigšanai, 1905. gada rudenī noliku eksāmenu kā eksterns par Pēterpils Aleksandra II. kadetu korpusa kursu. Pēc eksāmenu nolikšanas aizbraucu uz Liteni, kur piedalījos 1905. g. kustībā.

Pēc soda ekspedīcijas ierašanās aizbraucu uz Pēterpili, un tur bez pases un pastāvīgas dzīves vietas nodzīvoju līdz pavasarim. Dienas pavadīju bibliotēkās, naktis gāju pārgulēt pie saviem paziņām. Pavasarī atgriezos mājā, jo izrādījās, ka mani neviens vairs nemeklē. Nākošā rudenī mani sāka atkal tramdīt. Man cits nekas neatlika, kā braukt atpakaļ uz Pēterpili. Tur priekšpusdienās apmeklēju Ūniversitāti, bet pēcpusdienās publisko lasītavu. Dzīvoju kopā ar kādu litenieti, arī emigrantu, pie kāda studenta mātes, kuŗš pats dzīvoja citur. Tā bija pienācis jau 1907. g. marts. Kādā vakarā kā parasti ap pulkst. 9. mājās pārnākot mani dzīvokli sagaidīja policija un arestēja. Kā vēlāk pie nopratināšanas izrādījās, mani uzskatīja par manas saimnieces dēla līdzdalībnieku pie viņa 1905. gadā izdarītās nevisai patīkamās lietas. Apcietinājumā pavadīju veselus 11 mēnešus, kad mani pret 1000 rub. lielu

drošības naudu atsvabināja un drīz pēc tam arī tiesa attaisnoja.

Rīgas politechn. institūta lauksaimniecības nodaļā iestājos 1910. g. rudenī, un kādu mēnesi vēlāk Talavijā. Institūtu beidzu 1914. g. pavasarī.

Pēc studiju beigšanas ar I. šķiras mācīta agronoma gradu Alfrēds Viksniņš pieņem Grodņas gub. rajona agronoma vietu un strādā tur līdz Grodņas gub. ēvakuācijas laikam -- 1915. gada rudenim. Pēc tam viņu pārceļ uz „Severopomošč“, kur no 1915. g. rudenā līdz 1916. g. vasarai darbojas kā Minskas guberņas bēgļu punktu pārzinis. 1916. gadā viņš pārceļas uz Samaras guberņu un darbojas kā armijas pārtikas apgādāšanas rajona pārzinis, kuŗa pienākumus viņš šē izpilda ar maziem pārtraukumiem līdz 1919. gada pavasarim, atrazdamies gan zem lielnieku, kazaku, čehoslovaku un atkal lielnieku valdībām. Valdībām mainoties, V. spiests nevienu vien reizi bēgt stepēs un tiek arī vairākkārt arestēts. 1919. g. maijā viņš pārceļas uz Uralu apgabalu pie kazakiem, kur dien no sākuma intendantūras pār-

valdē, kā pārtikas punkta pārzinis, bet vēlāk ierindu dienestā. Līdz ar kazakiem viņš izceļo visas Uralu stepes un tuksnešus, līdz beidzot nokļūst Gurjevas pilsētā pie Kaspijas jūras. Kad 1920. g. Gurjevu ieņem lielnieki, viņš no jauna nonāk zem lielnieku varas. Pēc kādas nedēļas viņu piekomandē pie Gurjevas apr. pārtikas komisariāta kā pārtikas nodaļas pārzini, bet ap vasaras vidu viņu pārceļ uz zemes daļu par lauksaimniecības nodaļas pārzini.

Beidzot 1920. g. septembra sākumā, V. kā bēglis saņem atļauju atgriezties dzimtenē. Ceļā ar visādiem starpgadījumiem pavada nepilnus trīs mēnešus, un Latvijā ie brauc 1920. g. novembra beigās. Dzimtenē pārbraucis nepilnu gadu nodzīvo lauku mājās — Litenes pagastā; bet ar 1. novembri 1921. g. iestājas Zemkopības Ministrijas dienestā, kā Varakļānu rajona vālsts zemju pārzinis un tur darbojas arī vēl tagad.

V. ģimenes dzīvi nodibina 1917. gadā ar sievu Liliju. Dēls — Dainis.

154. Pauls Jānis Mituls.

R. P. I. lauks. n. 1910—1918. Agronoms. V! K! 13. IX. 1910. Sp! K! 28. III. 1911.

1911. II. mag. pauc.; B! T! 1912. I. mag. pauc.; B! T!; G! T! 1912. II. mag. pauc.; B! T! 1913. I. B! T! 1913. II. old. 1914. I. B! T! 1916. I. vicesen. 1917. I. T! I! T! kand.; rvd. 1917. II. rvd.

R. Grietiņas traģedijas izcelšanās un atrisinājums (iz Fausta).

„Esmu dzimis 1892. g. 7. maijā Ragu muižā Jēkabnieku pagastā, Kurzemē. Pirmizglītību baudīju

mājās. 1903. g. iestājos Jelgavas reālskolā, kuŗu nobeidzu 1910. g. Tanī pašā gada rudenī iestājos Rīgas politehniskā institūta lauksaimniecības nodaļā, kuŗu nobeidzu 1918. g. pavasarī ar 1. šķ. māc. agronoma gradu.“

Pa kara laiku M. strādāja kā zemstes zemes ierīcības komitejas agronoms Krievijā. Tagad M. nodarbojas kā praktisks lauksaimnieks savās mājās Liepīcavas pagastā, Jelgavas apriņķī.

155. Adolfs Bļodnieks.

R. P. I. kom. n. 1910—1916. V! K! 13. IX. 1910. Sp! K! 28. XI. 1911.

1912. I. zin. lit. kom. loc.; 1912. II. zin. lit. kom. loc.; 1913. zin. lit. kom. loc.; 1914. II. mag. lit. subst.; 1916. II. vicesen. T! I! T! kand. 1918. I. zin. lit. kom. loc.; 1919. I. zin. lit. kom. loc.

R. 1. Melnās nakts stāsts.

2. Fragmenti: Sieviete, Nāve, Ļaunā nākotne, Laime.

3. Mans jaunības gals.

4. Viena sāpīga būšana, joks 1 cēlienā.

5. Cik tas arī nav savādi.

„Esmu dzimis 1889. g. 25. jūlijā, Tukumā kā savu vecāku trešais un jaunākais dēls. Tēvs dzelzceļnieks (ceļu meistarā palīgs un „labā roka“) bija spiests dzīvot uz līnijas, tā saucamā dzelzceļu kazarmē, kuŗa

atrodas uz Rīgas dzelzceļa stigas ap 3. kilometru no Tukuma. Pirmo izglītību guvu no brājiem. 1902. g. iestājos Tukuma tirdzniecības skolā. 1907. g. kā 5. gada revolūcijas aktīvs dalībnieks cietu arī fiziski no muižniecības varas; izveselojies, biju spiests atstāt Latviju kā politiski neuzticams. No 1908. līdz 1910. g. pavadīju Kurskā, kur kā eksterņs beidzu pilnu reālskolas kursu. 1910. g. rudenī atguvu tiesības un iestājos Rīgas politehniskā Institutā tirdzniecības zinību nodaļā. Vecāki gan gribēja, lai viņu dēls studē teoloģiju, bet es nevarēju piekrist tagadējai nereformētai baznīcai un dažām viņas tradicionālām dogmām. Pirmā studiju gadā 13. septembrī iestājos Talavijā.

154. Pauls Mituls.

153. Alfrēds Vīksniņš.

155. Adolfs Bļodnieks.

156. Oļģerts Svīte.

158. Artūrs Mauliņš.

162. Frīdrihs Igals.

161. Eduards Vulfs.

Līdzekļus studijām dabūju gan no vecākiem, gan strādādams žurnālistikā. Mēģinājos arī rakstniecībā — dzeju laukā — bet vairāk gan humoristiska satura. Tāpat rakstīju Veinberga „Rīgas Avīzē“ un vēlāk dienas laikrakstā „Latvija“ kopā ar nelaiķi Eduardu Vulfu. Līdzdarbojos arī dažādās organizācijās (Rīgas latviešu biedrībā) kā dažādu komisiju loceklis — „runas vīrs“ un t. t. Bēgļu laikā darbojos kā bēgļu laikraksta „Dzimtenes Atbalss“ līdzstrādnieks. Uzstājos daudzos bēgļu priekšlasījumos vakaros ar referātiem, (arī Šaņavska tautas universitātē) un kā delegāts bēgļu komitejās un lielajā Viskrievijas bēgļu Maskavas apspriedē (Kerenska vadībā) kā vēlētājs bēgļu organizācijas pārstāvis. Kara dienestā iestājos brīvprātīgi Maskavas aviācijas pulkā — Hodinkā, kur sabiju līdz lielniecībai. Darbojos dažādās komitejās kā priekšsēdētājs un „Maskavas zaldātu un strādnieku deputātu padomē“ kā loceklis, no kuŗas mani izstūma kā nekomunistu un kadetu. Vēlāk kalpoju toreizējā pulkveža Brieža nelegālā dienestā kā rajona pārzinis un sevišķu uzdevumu izpildītājs. Sakarā ar to mani vajā un apcietina. Atsvabināts, biju spiests bēguļot, kamēr nelegāli pārgāju robežu un ieradās Latvijā 1918. g. septembrī.“

No 1918. g. oktobra mēneša B. bijis Latviešu karievju nacionālās savienības priekšsēdētājs un līdzdarbojies mūsu bruņoto spēku organizēšanā. Vēlāk kalpojies aktīvā kara dienestā (Liepājā) kā jaunformējamo spēku priekšnieka adjutants pie kapt. Bolšteina un vēlāk kapt Baumaņa. Piedalījies Nacionāldemokrātu partiju dibināšanā un bijis partijas centrālās komitejas loceklis. No 1920. g., pēc atgriešanās ar „Saratovu“ no Liepājas ieņēma finansu ministrijā vispārējā departamentā direktora vietu, tad viņu ievēl Satversmes Sapulcē, kur darbojās kā finansu un budžeta komisijas priekšsēdētājs, kara lietu komisijas vicepriekšsēdētājs un sociālās likumdošanas komisijas loceklis. Rakstījis dienas laikrakstos par ekonomiskiem jautājumiem (zemdažādām šifrēm, arī „Credo“). Nodibinājis nedēļas laikrakstu „Latvija“, kuŗu pats vada un rediģē līdz šim laikam. B. ir Jaunsaimnieku un sīkgruntnieku politiskās partijas dibinātājs un centrālās valdes priekšsēdētājs. Viņa dibinātas arī Latvijas Komercbanka un I. Latvijas transporta apdrošināšanas biedrība. Tagad B. Saeimas deputāts un Latvijas bankas padomes loceklis.

Precējies ar Annu Elzu Eglīt, dzim. Kalniņ; dēls Jānis Sigurds.

156. *Olģerts Svīte.*

R. P. I. kom. n. 1910—1916. V! K! 20. IX. 1910. Sp! K! 23. V. 1911.

R. Novele „Sniegaina ziema“.

„Es, Olģerts Jāņa d. Svīte, piedzimu Tukumā, 1889. g. 18. jūnijā. Lasīt un rakstīt iemācījos no vecākiem. Kā desmit gadu vecu zēnu mani nodeva vietējā pirmmācības skolā, kuŗā kursu nenobeidzu, bet pārgāju uz jaundibināto vietējo reālskolu, lai iegūtu noteiktu vidusskolas izglītību. Šo skolu drīz slēdza skolnieku trūkuma dēļ. Lai pilsēta nepaliktu bez savas vidusskolas, tai pašā rudenī atvēra tirdzniecības skolu ar visām tiesībām. Iestājos arī tur, bet jau pēc pusgada man bija jāizstājas dažādu nesaskaņu dēļ ar skolas priekšniecību. Tad, citīgi sagatavojies, 1904. g. iestājos Mironova komercskolā Rīgā, kuŗa bija izdaudzīnāta par vienu no labākām mācības iestādēm. Arī tur, lai gan sabiju līdz 1908. g., kursu nenobeidzu un izstājos, jo tēva slimības dēļ man bija jāatgriežas Tukumā, lai viņam piepalīdzētu vadīt viņa koka tirdzniecības uzņēmumu. Laiciņu padzīvojies, jutu, ka nevaru tomēr apmierināties ar praktisko nodarbošanos vien tēva veikalā

un sāku neatlaidīgi gatavoties uz abituriju. Kā absolvents, pārvarēdams grūto ērkšķaino ceļu, noliku Kurskā pie reālskolas gala eksāmenu. Rudenī 1910. gadā iestājos Rīgas Politehniskā Institūta tirdzniecības nodaļā. Ja man nācās izšķirties, kur un vai vispārīgi iestāties kādā studentu sabiedrībā, tad ar pilnu pārliecību izvēlējos Talaviju. Varēju būt nemierā ar vienu otru ideju, bet tomēr esmu mēģinājis saprasties.“

S. pa visu studiju laiku vadīja arī sava tēva veikalus — uzņēmumus. Kara uzņemot, spiests pārtraukt savas studijas aiz materiāliem apstākļiem un izstāties iz pēdējā kursa. No 1916—1918. g. strādājis kā grāmatvedis Kalašņikova birzā Maskavā. No Krievijas atgriezies 1918. g. maijā. Pēc Latvijas proklamēšanas, iestājies 1919. g. 1. aprīlī Liepājā valsts dienestā kā Finansu ministrijas sevišķu uzdevumu ierēdnis. Vēlāku darbojies kā pārzinis valsts papīru spiestuvē. 1919. g. jūlijā, valsts iestādēm pārceļoties uz galvaspilsētu, iecelts par Finansu ministrijas priekšstāvi un valsts kases nodaļas priekšnieku Liepājā un šos pienākumus izpildījis līdz 1922. gada 1. aprīlim, t. i. līdz valsts kases pārveidošanai.